

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2021 - 2022

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ДОКУМЕНТА „ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ”

ОТ МЕСЕЧНАТА СЕСИЯ ОТ

8 - 11 март 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

P9_TA-PROV(2021)0068.....	5
ПРОГРАМАТА INVESTEU ***I	
P9_TA-PROV(2021)0069.....	203
ПРОГРАМА ЗА ДЕЙСТВИЯТА НА СЪЮЗА В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВЕТО ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2027 Г. (ПРОГРАМА „ЕС В ПОДКРЕПА НА ЗДРАВЕТО“) ***I	
P9_TA-PROV(2021)0070.....	305
ПРОГРАМА „МИТНИЦИ“ ***II	
P9_TA-PROV(2021)0072.....	307
АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ *	
P9_TA-PROV(2021)0077.....	353
ЕКВИВАЛЕНТНОСТ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ГОРСКИ РЕПРОДУКТИВЕН МАТЕРИАЛ ***I	
P9_TA-PROV(2021)0078.....	361
ЕКВИВАЛЕНТНОСТ НА ИЗВЪРШВАНИТЕ В ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ПОЛСКИ ИНСПЕКЦИИ И ПРОВЕРКИ НА ПРАКТИКИТЕ ЗА СОРТОПОДДЪРЖАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ ***I	
P9_TA-PROV(2021)0073.....	371
КОРПОРАТИВНА НАДЛЕЖНА ПРОВЕРКА И КОРПОРАТИВНА ОТЧЕТНОСТ	
P9_TA-PROV(2021)0075.....	421
РАВНО ТРЕТИРАНЕ В ОБЛАСТТА НА ЗАЕТОСТТА И ПРОФЕСИИТЕ С ОГЛЕД НА КПХУ	
P9_TA-PROV(2021)0079.....	443
АКТИВНИ ВЕЩЕСТВА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДИМОКСИСТРОБИН	
P9_TA-PROV(2021)0080.....	449
ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАН ПАМУК GHB614 × T304-40 × GHB119	
P9_TA-PROV(2021)0081.....	463
ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНА ЦАРЕВИЦА MZIR098 (SYN-00098-3)	
P9_TA-PROV(2021)0082.....	475
ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОМБУДСМАН – ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2019 Г.	
P9_TA-PROV(2021)0086.....	491
ПОЛОЖЕНИЕТО С ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В КРАЛСТВО БАХРЕЙН, ПО-СПЕЦИАЛНО СЛУЧАИТЕ НА ОСЪДЕНИ НА СМЪРТ ЗАТВОРНИЦИ И ЗАЩИТНИЦИ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА	
P9_TA-PROV(2021)0087.....	501
МАСОВИТЕ СЪДЕБНИ ПРОЦЕСИ СРЕЩУ ОПОЗИЦИЯТА И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В КАМБОДЖА	
P9_TA-PROV(2021)0088.....	509

КОНФЛИКТЪТ В СИРИЯ – 10 ГОДИНИ СЛЕД ВЪСТАНИЕТО

P9_TA-PROV(2021)0089..... 525

ОБЯВЯВАНЕ НА ЕС ЗА ЗОНА НА СВОБОДА ЗА ЛГБТИК ЛИЦА

P9_TA-PROV(2021)0090..... 535

ПРАВА НА ДЕЦАТА

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0068

Програмата InvestEU *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 9 март 2021 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата InvestEU (COM(2020)0403 – C9-0158/2020 – 2020/0108(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2020)0403),
- като взе предвид член 294, параграф 2, член 173 и член 175, трета алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C9-0158/2020),
- като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 15 юли 2020 г.¹,
- след консултация с Комитета на регионите,
- като взе предвид временното споразумение, одобрено от компетентната комисия съгласно член 74, параграф 4 от своя Правилник за дейността и поетия с писмо от 17 декември 2020 г. ангажимент на представителя на Съвета за одобряване на позицията на Парламента в съответствие с член 294, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид член 59 от своя Правилник за дейността,
- като взе предвид съвместните разисквания на комисията по бюджети и на комисията по икономически и парични въпроси в съответствие с член 58 от Правилника за дейността,

¹ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 139.

- като взе предвид становищата на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните, на комисията по промишленост, изследвания и енергетика и на комисията по транспорт и туризъм,
 - като взе предвид позициите под формата на изменения на комисията по култура и образование и на комисията по правата на жените и равенството между половете,
 - като взе предвид доклада на комисията по бюджети и на комисията по икономически и парични въпроси (A9-0203/2020),
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене²;
 2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

² Тази позиция заменя измененията, приети на 13 ноември 2020 г. (Приети текстове, P9_TA(2020)0306).

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 9 март 2021 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173 и член 175, трета алинея от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура⁴,

³ ОВ С 364, 28.10.2020 г., стр. 139.

⁴ Позиция на Европейския парламент от 9 март 2021 г.

като имат предвид, че:

- (1) Пандемията от COVID-19 е голямо сътресение за световната икономика и за икономиката на Съюза **и има значително социално и икономическо въздействие във всички държави членки и региони**. Поради необходимите противоепидемични мерки икономическата дейност в Съюза намаля значително. Свиването на brutния вътрешен продукт (БВП) на Съюза през 2020 г. се очаква да бъде около **7,4%** — много повече, отколкото по време на финансовата криза през 2009 г. **Инвестиционната дейност спадна значително. Необходимо е** да бъдат преодолени определени слабости като прекомерното разчитане на недиверсифицирани външни източници на доставки **и липсата на критична инфраструктура, особено за малките и средните предприятия (МСП), включително за микропредприятията, например чрез диверсифициране и укрепване на стратегическите вериги за създаване на стойност**, за да се подобри реакцията на Съюза при извънредни ситуации, както и устойчивостта на цялата икономика, като същевременно се запазят нейната откритост за конкуренцията и търговията в съответствие с нейните правила. ■ Дори преди пандемията, въпреки че в Съюза се наблюдаваше възстановяване на съотношението на инвестициите към БВП, то остана под нивото, което можеше да се очаква в период на стабилно възстановяване, и не беше достатъчно, за да компенсира годините на недостатъчно инвестиране след кризата от 2009 г. Още повече че настоящите равнища на инвестиции и прогнозите не покриват нуждите на Съюза от структурни инвестиции за възобновяване и поддържане на растежа в дългосрочен план в контекста на технологични промени и глобална конкурентоспособност, включително за иновациите, уменията, инфраструктурата, МСП и необходимостта да се отговори на основните предизвикателства пред обществото, като устойчивостта и застаряването на населението. Следователно, за да се постигнат целите на политиката на Съюза и да се подкрепи бързото, **устойчиво**, приобщаващо, **трайно** и жизнеспособно икономическо възстановяване, е необходима подкрепа за преодоляването на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации и за намаляването на недостига на инвестиции в целеви сектори.

- (2) В оценките се подчертава, че многообразието от финансови инструменти по многогодишната финансова рамка за периода 2014 — 2020 г. е довело до известно припокриване на тяхното приложно поле. Освен това многообразието е довело до усложнения за посредниците и крайните получатели, които са се сблъскали с различни правила във връзка с допустимостта и докладването. Липсата на съвместими правила също така е попречила на комбинирането на различни фондове на Съюза, въпреки че такова комбиниране би било от полза за подпомагането на проекти, които се нуждаят от различни видове финансиране. Ето защо следва да се създаде единен фонд — фондът InvestEU — като се използва опитът от Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), създаден в рамките на Плана за инвестиции за Европа, за да се предоставя на крайните получатели по-ефикасно функционираща подкрепа, като предлаганото финансиране в рамките на единна схема за бюджетна гаранция бъде интегрирано и опростено, подобрявайки по този начин въздействието на подкрепата от Съюза и същевременно намалявайки разходите на Съюза, които се плащат от бюджета.

- (3) През последните години Съюзът прие амбициозни стратегии за завършване на вътрешния пазар и за стимулиране на устойчив и приобщаващ растеж и работни места. Тези стратегии включват „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ от 3 март 2010 г., „План за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари“ от 30 септември 2015 г., „Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика“ от 2 декември 2015 г., „Европейска стратегия за мобилност с ниски емисии“ от 20 юли 2016 г., „Космическа стратегия за Европа“ от 26 октомври 2016 г., „Чиста енергия за всички европейци“ от 30 ноември 2016 г., „Европейски план за действие в областта на отбраната“ от 30 ноември 2016 г., „Начало на дейността на Европейския фонд за отбрана“ от 7 юни 2017 г., Междунституционалната прокламация относно Европейския стълб на социалните права от 13 декември 2017 г., „Нова европейска програма за култура“ от 22 май 2018 г., „Европейски зелен пакт“ от 11 декември 2019 г., Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт от 14 януари 2020 г., „Силна социална Европа за справедливи промени“ от 14 януари 2020 г., стратегията за „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, „Европейска стратегия за данните“ и „Бяла книга за изкуствения интелект — Европа в търсене на високи постижения и атмосфера на доверие“ от 19 февруари 2020 г., „Нова промишлена стратегия за Европа“ от 10 март 2020 г. и „Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа“ от 10 март 2020 г. Фондът InvestEU следва да използва и засилва полезните взаимодействия между тези взаимно подсилващи се стратегии чрез предоставяне на подкрепа за инвестициите и достъп до финансиране. ***Освен това Съюзът прие Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета***⁵.

⁵ ***Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).***

- (4) На равнището на Съюза европейският семестър за координация на икономическите политики е рамката, чрез която се определят националните приоритети в областта на реформите и се наблюдава тяхното изпълнение. Държавите членки, в сътрудничество, по целесъобразност, с местните и регионалните органи, разработват свои собствени национални многогодишни инвестиционни стратегии в подкрепа на тези приоритети за реформа. Тези стратегии следва да бъдат представени заедно с годишните национални програми за реформи като начин да се опишат и координират приоритетните инвестиционни проекти, които да бъдат подкрепени с финансиране на национално равнище, на равнището на Съюза или и на двете. Освен това те следва да използват финансирането от Съюза по последователен начин и за постигане на максимална добавена стойност от финансовата подкрепа, която ще бъде получена по-специално от европейските структурни и инвестиционни фондове, механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁶, и програмата InvestEU.

⁶ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (5) Фондът InvestEU следва да допринесе за повишаване на конкурентоспособността и за социално-икономическа конвергенция и сближаване в Съюза, включително в областта на иновациите и цифровизацията, за ефикасно използване на ресурсите в съответствие с кръговата икономика, за устойчивостта и приобщаващия характер на икономическия растеж на Съюза и за социална устойчивост и интеграция на капиталовите пазари в Съюза, включително чрез решения за преодоляване на разпокъсаността на капиталовите пазари в Съюза и за диверсифициране на източниците на финансиране за предприятията от Съюза. За тази цел фондът InvestEU следва да подкрепя проекти, които са технически и икономически жизнеспособни, като предоставя рамка за използването на дългови, капиталови **и квазикапиталови** инструменти и инструменти за споделяне на риска, подкрепени от гаранция от бюджета на Съюза и от финансови вноски от партньорите по изпълнението, когато е целесъобразно. Фондът InvestEU следва се основава на търсенето, като едновременно с това бъде фокусиран върху предоставянето на стратегически, дългосрочни ползи във връзка с ключови области на политиката на Съюза, които иначе не биха били финансирани или не биха получили достатъчно финансиране, като по този начин допринася за постигането на целите на политиката на Съюза. Подкрепата по линия на фонда InvestEU следва да обхваща широк кръг от сектори и региони, но също така да избягва прекомерната концентрация на секторен или географски принцип, и следва да улеснява достъпа **до финансиране** на проекти, съставени от партньорски субекти в множество региони на територията на Съюза, **включително проекти, които насърчават развитието на мрежи, клъстери и цифрови иновационни центрове.**

- (6) Секторите на културата и творчеството са ключови, както и бързо развиващи се сектори в Съюза, **които могат да играят важна роля за осигуряването на устойчиво възстановяване** и които генерират както икономическа, така и културна стойност, произтичащи от интелектуалната собственост и индивидуалното творчество. Ограниченията на социалните контакти, въведени по време на кризата във връзка с COVID-19, имаха обаче значително отрицателно икономическо въздействие върху тези сектори. Освен това нематериалният характер на активите в тези сектори ограничава достъпа на МСП и на организациите от тези сектори до частно финансиране, което е от съществено значение за инвестирането, разрастването и конкуренцията на международно равнище. Програмата InvestEU следва да продължи да улеснява достъпа до финансиране за МСП и за организациите от тези сектори. Секторите на културата и творчеството, аудио-визуалният сектор и медиите са от съществено значение за **свободата на словото и културното** многообразие и **за изграждането на демократични и сплотени общества** в ерата на цифровите технологии, както и съществена част от нашия суверенитет и независимост., **Инвестициите** в тези сектори ще определят **конкурентоспособността им и тяхната способност** в дългосрочен план за създаване и разпространение на **висококачествено** съдържание за широка публика отвъд националните граници.

- (7) С цел стимулиране на устойчив и приобщаващ растеж, на инвестициите и на заетостта, допринасяйки по този начин за подобряване на благосъстоянието, за по-справедливо разпределение на доходите и за по-голямо икономическо, социално и териториално сближаване в Съюза, фондът InvestEU следва да подкрепя инвестициите в материални и нематериални активи, включително в културно наследство. Проектите, финансирани по линия на фонда InvestEU, следва да отговарят на екологичните и социалните стандарти на Съюза, включително стандартите в областта на трудовите права. Намесата чрез фонда InvestEU следва да допълва подкрепата от Съюза, предоставяна чрез безвъзмездни средства.
- (8) Съюзът подкрепи целите, определени в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие (наричана по-нататък „Програмата до 2030 г.“), нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР) и Парижкото споразумение, прието по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата⁷ (наричано по-нататък „Парижкото споразумение“), както и Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015 — 2030 г. За постигането на тези цели, както и на целите, предвидени в политиките на Съюза в областта на околната среда, действието за устойчиво развитие трябва значително да се засили. Поради това принципите на устойчиво развитие следва да заемат централно място при създаването на фонда InvestEU.

⁷ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (9) Програмата InvestEU следва да допринесе за изграждането на устойчива финансова система в Съюза, която подкрепя преориентирането на частния капитал към устойчиви инвестиции в съответствие с целите, посочени в съобщението на Комисията от 8 март 2018 г., озаглавено „План за действие: Финансиране за устойчив растеж“, и в съобщението на Комисията от 14 януари 2020 г. относно Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт.
- (10) Отразявайки значението на борбата срещу изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за прилагане на Парижкото споразумение и *ангажимента по отношение на целите на ООН за устойчиво развитие, както и по отношение на целта за постигане на неутралност на Съюза по отношение на климата до 2050 г. и новите цели на Съюза за 2030 г. в областта на климата, действията съгласно настоящия регламент следва да допринасят за постигането на целта 30% от общия размер на разходите по МФР да бъдат за интегриране на целите в областта на климата и амбицията през 2024 г. 7,5% от бюджета да отразяват разходи, свързани с биологичното разнообразие, а през 2026 и 2027 г. този дял да бъде 10%, като едновременно с това бъдат взети под внимание съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие.* Действията по програмата InvestEU се очаква да допринесат *най-малко* с 30% от общия финансов пакет на програмата InvestEU за целите в областта на климата. ■

- (11) За да се определи дали дадена икономическа дейност е устойчива по отношение на околната среда, приносът на фонда InvestEU за постигането на целта в областта на климата ще се проследява чрез система на Съюза за проследяване в областта на климата, която ще бъде разработена от Комисията в сътрудничество с потенциалните партньори по изпълнението, чрез подходящо използване на критериите, установени в Регламент (ЕС) 2020/852. Програмата InvestEU следва да допринесе и за привеждането в действие на други измерения на ЦУР.

- (12) Според Доклада за глобалните рискове от 2018 г., публикуван от Световния икономически форум, пет от десетте най-големи риска, които застрашават световната икономика, се отнасят до околната среда. Тези рискове включват замърсяването на въздуха, почвата, вътрешните води и океаните, екстремните метеорологични събития, загубата на биологично разнообразие и неуспехите в областта на смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него. Екологичните принципи са здраво залегнали в Договорите и в много от политиките на Съюза. Ето защо интегрирането на екологичните цели следва да бъде насърчавано в операциите, свързани с фонда InvestEU. Опазването на околната среда и предотвратяването и управлението на свързаните рискове следва да бъдат интегрирани в подготовката и осъществяването на инвестициите. Съюзът следва също така да следи своите разходи, свързани с биологичното разнообразие и контрола върху замърсяването на въздуха, за да изпълни задълженията си за докладване съгласно Конвенцията за биологичното разнообразие⁸ и Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета⁹. Следователно инвестициите в цели, свързани с устойчивостта на околната среда, следва да бъдат проследявани, като се използват общи методики, съгласувани с методиките, разработени по линия на други програми на Съюза, които се прилагат за климата, биологичното разнообразие и управлението на замърсяването на въздуха, за да може да се оценява индивидуалното и комбинираното въздействие на инвестициите върху основни компоненти на природния капитал, а именно въздуха, водата, почвата и биологичното разнообразие.

⁸ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 3.

⁹ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1.).

- (13) Инвестиционните проекти, които получават значителна подкрепа от Съюза, по-специално в областта на инфраструктурата, следва да бъдат проверявани от партньора по изпълнението, за да се определи дали оказват въздействие върху околната среда, климата или обществото. Инвестиционните проекти, които имат такова въздействие, следва да подлежат на проверка на устойчивостта в съответствие с насоките, които следва да бъдат разработени от Комисията в тясно сътрудничество с потенциални партньори по изпълнението в рамките на програмата InvestEU. Тези насоки следва да използват по подходящ начин критериите, установени в Регламент (ЕС) 2020/852, за да се определи дали дадена икономическа дейност е устойчива по отношение на околната среда, **включително принципа на ненанасяне на значителни вреди**, и дали тя е съгласувана с насоките, разработени за други програми на Съюза. В съответствие с принципа на пропорционалност въпросните насоки следва да включват подходящи разпоредби, за да се избегне ненужната административна тежест, а проектите под определен размер, както бъде определен в насоките, следва бъдат изключени от проверката на устойчивостта. Когато партньорът по изпълнението заключи, че не е нужно да се предприема проверка на устойчивостта, той следва да представи обосновка пред инвестиционния комитет, създаден за фонда InvestEU (наричан по-нататък „инвестиционният комитет“). Операции, които са несъвместими с постигането на целите в областта на климата, не следва да бъдат допустими за предоставяне на подкрепа по линия на настоящия регламент.

- (14) Ниските нива на инвестициите в инфраструктура в Съюза по време на финансовата криза и отново по време на кризата във връзка с COVID-19 подкопаха способността на Съюза да стимулира устойчивия растеж, **усилията му за постигане на неутралност по отношение на климата**, неговата конкурентоспособност и конвергенция **и създаването на работни места. Това** също така създава риск от консолидиране на неравновесията, **различията и неравенствата във и между държавите членки, като** оказва въздействие върху развитието **■** в дългосрочен план **на равнището на Съюза, на национално или регионално равнище**. Значителните инвестиции в инфраструктура на Съюза, по-специално по отношение на взаимосвързаността и енергийната ефективност, както и за създаването на единно европейско транспортно пространство, са от съществено значение за постигането на целите на Съюза за устойчивост, включително ангажиментите на Съюза за постигане на ЦУР и на целите в областта на енергетиката и климата за 2030 г. Подкрепата от фонда InvestEU следва да бъде насочена съответно към инвестиции в областта на транспорта, енергетиката, включително енергийната ефективност и възобновяемите източници на енергия, и други безопасни и устойчиви енергийни източници с ниски емисии, екологична инфраструктура, инфраструктура, свързана с действия в областта на климата, морска инфраструктура и цифрова инфраструктура, **включително бърза и свръхбърза широколенцова свързаност в целия Съюз, за да се ускори цифровата трансформация на икономиката на Съюза**. С програмата InvestEU следва да се дава приоритет на областите, в които не се инвестира достатъчно и които изискват допълнителни инвестиции. За да се увеличи максимално въздействието и добавената стойност на финансовата подкрепа от Съюза, е целесъобразно да се насърчава рационализирането на инвестиционния процес, което осигурява видимост на проектите и увеличава максимално полезните взаимодействия между съответните програми на Съюза в области като транспорта, енергетиката и цифровизацията. Като се имат предвид заплахите за безопасността и сигурността, инвестиционните проекти, получаващи подкрепа от Съюза, следва да включват мерки за устойчивост на инфраструктурата, включително нейната поддръжка и безопасност, и следва да вземат предвид принципите за защита на гражданите в общественото

пространство. Това следва да допълва усилията, полагани по линия на други фондове на Съюза, които предоставят подкрепа за компонентите за сигурност на инвестициите в обществените пространства, транспорта, енергетиката и други критични инфраструктури, като Европейския фонд за регионално развитие.

- (15) Когато е целесъобразно, програмата InvestEU следва да допринася за постигането на целите на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰ и на Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета¹¹, както и да насърчава енергийната ефективност при вземането на инвестиционни решения.
- (16) Истинската мултимодалност е възможност за създаване на ефикасна и екологосъобразна транспортна мрежа, която използва максималния потенциал на всички видове транспорт и генерира полезни взаимодействия между тях. Програмата InvestEU следва да подкрепя инвестициите в мултимодални транспортни центрове, които - независимо от значителния си икономически потенциал и от стопанското си значение - представляват значителен риск за частните инвеститори. Програмата InvestEU следва също така да допринася за разработването и внедряването на интелигентните транспортни системи (ИТС). Програмата InvestEU следва да даде тласък на усилията за проектиране и прилагане на технологии, които помагат за подобряване на безопасността на превозните средства и на пътната инфраструктура.

¹⁰ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

¹¹ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

- (17) Програмата InvestEU следва да допринася за политиките на Съюза по отношение на моретата и океаните чрез разработването на проекти и предприятия в областта на „синята“ икономика и за прилагането на принципите на финансиране за устойчива „синя“ икономика. Това може да включва интервенции в областта на морското предприемачество и промишленост, иновативна и конкурентоспособна морска промишленост, както и енергия от възобновяеми морски източници и кръгова икономика.

- (18) Въпреки че равнището на общите инвестиции в Съюза се беше увеличило преди кризата във връзка с COVID-19, инвестициите в по-високорисковите дейности, като научните изследвания и иновациите, все още не бяха достатъчни и сега се предполага, че те са били засегнати сериозно от кризата. **Научните изследвания и иновациите имат решаваща роля за преодоляване на кризата, за укрепване на издръжливостта на Съюза с цел справяне с бъдещи предизвикателства и за създаване на необходимите технологии за осъществяване на политиките на Съюза и за постигане на неговите цели. Фондът InvestEU следва да допринесе за постигането на общата цел да се инвестират най-малко 3% от БВП на Съюза в научни изследвания и иновации. За постигането на тази цел ще е необходимо държавите членки и частният сектор да предприемат собствени и засилени инвестиционни действия в научноизследователска и развойна дейност и иновации, за да се избегне недостиг на инвестиции в научни изследвания и иновации, което е в ущърб на индустриалната и икономическата конкурентоспособност на Съюза и на качеството на живот на неговите граждани. Фондът InvestEU следва да предоставя подходящи финансови продукти, които да обхващат различни етапи от иновационния цикъл и широк кръг от заинтересовани страни, по-специално за да даде възможност за развитие и внедряване на решения от търговски мащаб в Съюза, така че тези решения да станат конкурентоспособни на световните пазари, и да насърчава върховите научни постижения на Съюза в световен мащаб в областта на устойчивите технологии, в условия на полезно взаимодействие с програмата „Хоризонт Европа“, която ще бъде създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (наричан по-нататък „Регламент за програма „Хоризонт Европа“), включително с Европейския съвет по иновациите. В това отношение опитът, придобит от финансовите инструменти, като „InnovFin — Финансиране от ЕС за новатори“, използван в рамките на „Хоризонт 2020“ за улесняване и ускоряване на достъпа до финансиране за иновативни предприятия, следва да служи като солидна основа за предоставянето на тази целева подкрепа.**

- (19) Туризмът, *включително секторът на хотелиерството и ресторантьорството*, е **■** област *от голямо значение* за икономиката на Съюза и *понастоящем търпи* особено голям спад в резултат на пандемията от COVID-19. *Това свиване засяга особено силно МСП и семейните предприятия и стана причина за широкомащабна безработица.* Програмата InvestEU следва да допринесе за укрепването на *възстановяването, дългосрочната конкурентоспособност и устойчивостта на сектора и на неговите вериги за създаване на стойност* чрез действия, стимулиращи устойчивия, иновативен и цифров туризъм, *включително иновативни мерки за намаляване на въздействието на сектора върху климата и околната среда.*
- (20) Спешно са необходими значителни усилия за инвестиране в цифровата трансформация, за стимулиране на тази цифрова трансформация и за разпространяване на ползите от нея до всички граждани и предприятия в Съюза. Силната политическа рамка на стратегията за цифров единен пазар сега следва да бъде придружена от еднакво амбициозни инвестиции, включително в областта на изкуствения интелект, в съответствие с програмата „Цифрова Европа“, която ще бъде създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240.

- (21) МСП представляват над 99% от предприятията в Съюза и тяхната икономическа стойност е значителна и критично важна. Те обаче се сблъскват с трудности при достъпа до финансиране поради това, че са възприемани като високорискови и поради липсата на достатъчно обезпечение. Допълнителни предизвикателства произтичат от необходимостта МСП и предприятията от социалната икономика да останат конкурентоспособни, като предприемат действия за цифровизация, интернационализация, трансформация съобразно логиката на кръговата икономика и иновации и като повишават квалификацията на своята работна сила. ***МСП бяха засегнати особено тежко от кризата във връзка с COVID-19.*** Освен това МСП и предприятията от социалната икономика имат достъп до по-ограничен набор от източници на финансиране, отколкото по-големите предприятия, тъй като обикновено не емитират облигации и имат само ограничен достъп до фондови борси и до големи институционални инвеститори. Иновативните решения, като придобиването на предприятие от служителите или участието им в капитала на предприятие, също са все по-често срещано решение от страна на МСП и на предприятията от социалната икономика. Трудностите при достъпа до финансиране са още по-големи за МСП, чиито дейности са съсредоточени върху нематериални активи. МСП в Съюза разчитат в голяма степен на банките и на дългово финансиране под формата на банкови овърдрафти, банкови заеми или лизинг. Подкрепата за МСП, които са изправени пред горепосочените предизвикателства, чрез съдействие за получаване на достъп до финансови средства и чрез предоставяне на по-разнообразни източници на финансиране, е необходима, за да се подобри способността на МСП да финансират своето учредяване, растеж, иновации и устойчиво развитие, да се гарантира тяхната конкурентоспособност и способността им да устояват на икономически сътресения с цел подобряване на устойчивостта на икономиката и на финансовата система по време на икономически спадове и поддържане на способността на МСП да създават работни места и социално благополучие. Настоящият регламент допълва вече предприетите инициативи в рамките на съюза на капиталовите пазари. Поради това фондът InvestEU следва да се основава на успешни програми на Съюза, като Програмата за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME); ***да предоставя***

подкрепа на стартиращи предприятия в областта на цифровите технологии и на иновативни МСП, за да могат те да бъдат по-конкурентоспособни и да се развиват по-добре; да осигурява работен капитал и инвестиции през целия жизнен цикъл на предприятието; да предоставя финансиране за лизингови сделки; и да предоставя възможност за насочване към конкретни, по-целенасочени финансови продукти. Той следва също така да увеличи максимално капацитета на публичните/частните фондове за финансиране, като Фонда за първично публично предлагане за МСП, като се стреми да подкрепя МСП чрез насочване на повече частни и публични капитали ■ .

- (22) Както е посочено в документа за размисъл на Комисията от 26 април 2017 г. относно социалното измерение на Европа, Съобщението относно европейския стълб на социалните права, рамката на Съюза за Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Съобщението „Силна социална Европа за справедливи промени“ от 14 януари 2020 г., изграждането на по-приобщаващ и справедлив Съюз е ключов приоритет за Съюза за справяне с неравенството и за насърчаване на политиките за социално приобщаване в Европа. Неравенството на възможностите засяга най-вече достъпа до образование, обучение, култура, заетост, здравеопазване и социални услуги. Инвестициите в икономика, основана на социалните ценности, уменията и човешкия капитал, както и в интегрирането на уязвимите групи от населението в обществото, могат да подобрят икономическите възможности, особено ако се координират на равнището на Съюза. ***Кризата във връзка с COVID-19 разкри значителна необходимост от инвестиции в социална инфраструктура.*** Фондът InvestEU следва да се използва за подкрепа на инвестициите в образование и обучение, включително преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците, *inter alia* в регионите, зависещи от въглеродно интензивна икономика и засегнати от структурния преход към нисковъглеродна икономика. Той следва да се използва за подкрепа на проекти, които генерират положително социално въздействие и засилват социалното приобщаване, като спомагат за увеличаване на заетостта във всички региони, особено сред неквалифицираните работници и трайно безработните, и подобряват положението по отношение на равенството между половете, равните възможности, недискриминацията, достъпността, солидарността между поколенията, сектора на здравеопазването и социалните услуги, социалното жилищно настаняване, бездомничеството, цифровото приобщаване, развитието на общностите, ролята и мястото на младите хора в обществото, както и уязвимите лица, включително гражданите на трети държави. Програмата InvestEU следва също така да подкрепя европейската култура и творчество, които имат социална цел.

- (23) *Кризата във връзка с COVID-19 оказва особено сериозно въздействие върху жените както от социална, така и от икономическа гледна точка. Като се има предвид това, програмата InvestEU следва да допринася за изпълнението на политиките на Съюза в областта на равенството между жените и мъжете, inter alia чрез действия за преодоляване на неравенството между тях по отношение на цифровите технологии и чрез подпомагане на насърчаването на творческия и предприемаческия потенциал на жените.*

- (24) За да се противодейства на отрицателните последици от дълбоките промени на обществата в Съюза и на пазара на труда през следващото десетилетие, е необходимо да се инвестира в човешкия капитал, социалната инфраструктура, микрофинансирането, етичното финансиране и финансирането за социални предприятия и новите бизнес модели на социалната икономика, включително инвестициите със социално въздействие и договорите със социални резултати. Програмата InvestEU следва да укрепи възникващата социална пазарна екосистема, за да увеличи предлагането и достъпа до финансиране за микропредприятия и социални предприятия и институциите за социална солидарност, така че да се отговори на търсенето от страна на онези, които най-много се нуждаят от финансиране. В доклада на Работната група на високо равнище относно инвестирането в социална инфраструктура в Европа от януари 2018 г., озаглавен „Насърчаване на инвестициите в социална инфраструктура в Европа“, се посочва общ недостиг на инвестиции в социална инфраструктура и услуги в размер на най-малко 1,5 трилиона евро за периода 2018 — 2030 г., включително образование, обучение, здравеопазване и жилищно настаняване. Това изисква подкрепа, включително на равнището на Съюза. Ето защо колективната власт на обществените, търговските и филантропичните капитали, както и на подпомагането от фондации и от алтернативни видове доставчици на финансиране, например етични, социални и устойчиви участници, следва да бъде използвана в подкрепа на развитието на веригата за създаване на стойност на социалния пазар и за по-голяма устойчивост на Съюза.

- (25) В условията на икономическата криза, причинена от пандемията от COVID-19, разпределянето на ресурсите на пазара не е напълно ефикасно и усещането за риск възпрепятства значително потока на частните инвестиции. При тези обстоятелства най-важната характеристика на фонда InvestEU, а именно намаляване на риска с оглед на привличането на частно финансиране за икономически жизнеспособни проекти, е особено ценна **■**, между другото с цел да се противодейства на риска от асиметрично възстановяване. Програмата InvestEU следва да може да предоставя решаваща подкрепа на предприятията по време на фазата на възстановяване, **включително капиталова подкрепа за МСП, които са били неблагоприятно засегнати от кризата във връзка с COVID-19 и които не са били в затруднение от гледна точка на държавните помощи още в края на 2019 г.**, и в същото време да гарантира силен акцент на инвеститорите върху средносрочните и дългосрочните политически приоритети на Съюза, като Европейския зелен пакт, Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт, Стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа, **новата промишлена стратегия за Европа** и инициативите за силна социална Европа за справедливи промени, **като се отчита принципът на ненанасяне на значителни вреди**. Тя следва значително да увеличи капацитета за поемане на риск на групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), на националните насърчителни банки и институции и на други партньори по изпълнението в подкрепа на икономическото възстановяване.

- (26) Сериозното свиване на БВП на Съюза в резултат от кризата във връзка с COVID-19 прави отрицателните социални последици неизбежни. Пандемията от COVID-19 показва, че е необходимо **незабавно и ефективно** да се обърне внимание на стратегическата уязвимост, за да се подобри реакцията на Съюза при извънредни ситуации, както и **издръжливостта и** устойчивостта на цялата икономика. Само **издръжлива**, устойчива, приобщаваща и интегрирана икономика на Съюза може да запази **целостта на** вътрешния пазар и еднаквите условия на конкуренция в полза на най-тежко засегнатите държави членки **и региони**.
- (27) Фондът InvestEU следва да функционира чрез **четири** компонента на политиката, които отразяват основните приоритети на политиката на Съюза, а именно: устойчива инфраструктура; научни изследвания, иновации и цифровизация; МСП; **и** социални инвестиции и умения **■**.
- (28) Въпреки че основно компонентът на политиката за МСП следва да бъде предназначен за подпомагане на МСП, малките дружества със средна пазарна капитализация следва също да бъдат допустими в рамките на този компонент. Дружествата със средна пазарна капитализация следва **■** да бъдат допустими за подпомагане по другите **три** компонента на политиката.

■

- (29) *Както е посочено в Европейския зелен пакт и в Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт, трябва да се създаде механизъм за справедлив преход с цел справяне със социалните и икономическите последици и с последиците за околната среда, свързани с постигането на целта на Съюза в областта на климата за 2030 г. и на целта му за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Този механизъм ще се състои от три стълба, а именно Фонд за справедлив преход, който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Фонда за справедлив преход (наричан по-нататък „Регламент за Фонда за справедлив преход“)(стълб 1), специална схема за справедлив преход в рамките на програмата InvestEU (стълб 2) и механизъм за отпускане на заеми за публичния сектор, който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно механизма за отпускане на заеми в публичния сектор в рамките на Механизма за справедлив преход (наричан по-нататък „Регламент относно механизма за отпускане на заеми в публичния сектор“) (стълб 3). Този механизъм следва да се съсредоточи върху регионите, които са най-силно засегнати от прехода, като се има предвид тяхната зависимост от изкопаеми горива, включително въглища, торф и битуминозни шисти, или от промишлени процеси с висок интензитет на емисиите на парникови газове, и които имат по-малък капацитет за финансиране на необходимите инвестиции. Схемата за справедлив преход следва също така да предоставя подкрепа за финансиране с цел генериране на инвестиции в полза на териториите в процес на справедлив преход. Консултантският център InvestEU следва да осигури възможност съответните територии да се възползват от техническа помощ.*

- (30) *В рамките на програмата InvestEU следва да се създаде специална схема за справедлив преход, обхващаща всички компоненти на политиката, с цел изпълнението на стълб 2 в рамките на механизма за справедлив преход, която да подкрепя допълнителните инвестиции в полза на териториите, определени в териториалните планове за справедлив преход, изготвени в съответствие с Регламента за Фонда за справедлив преход. Схемата следва да дава възможност за инвестиции в широк кръг от проекти в съответствие с критериите за допустимост на програмата InvestEU. От схемата може да се възползват проекти, осъществявани в определените в териториалните планове за справедлив преход територии, или проекти, които носят ползи за прехода на тези територии, дори да не се осъществяват в тях, но само когато финансирането извън териториите, които са в процес на справедлив преход, е от ключово значение за прехода в тях.*
- (31) *Следва да бъде възможно да се подкрепят стратегически инвестиции, включително важни проекти от общоевропейски интерес, по всеки компонент на политиката, по-специално с оглед на екологичния и цифровия преход, и необходимостта от повишена конкурентоспособност и устойчивост, насърчаването на предприемачеството и създаването на работни места, както и укрепването на стратегическите вериги за създаване на стойност.*

- (32) Всеки компонент на политиката следва да включва два раздела, а именно раздел „ЕС“ и раздел „Държави членки“. Разделът „ЕС“ следва да бъде насочен по пропорционален начин към конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които засягат целия Съюз или конкретна държава членка. Подпомаганите операции следва да имат ясна добавена стойност от Съюза. Разделът „Държави членки“ следва да дава възможност на държавите членки, както и на регионалните органи чрез тяхната държава членка, да предоставят част от своите ресурси от средствата при споделено управление за провизиране на гаранцията от ЕС и да я използват за операции по финансиране или инвестиране с цел преодоляване на конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации на своя територия, включително в уязвими и отдалечени райони, като най-отдалечените региони на Съюза, както е предвидено в споразумението за финансов принос, за да се постигнат целите на фондовете при споделено управление. *Разделът „Държави членки“ следва също така да дава възможност на държавите членки за предоставяне на други допълнителни суми, включително сумите, предоставени съгласно Регламент (ЕС) 2021/241, за провизиране на гаранцията от ЕС и за използването ѝ за операции по финансиране или инвестиране за целите, определени в споразумението за финансов принос, които следва да включват, когато е приложимо, целите на мерките в рамките на план за възстановяване и устойчивост. Това следва, *inter alia*, да дава възможност за предоставяне на капиталова подкрепа за МСП, които са били неблагоприятно засегнати от кризата във връзка с COVID-19 и които не са били в затруднение от гледна точка на държавните помощи още в края на 2019 г.* Операциите, подкрепяни от фонда InvestEU чрез разделите „ЕС“ или „Държави членки“, не следва да дублират, нито да изместват частното финансиране или да нарушават конкуренцията на вътрешния пазар.

- (33) Разделът „Държави членки“ следва да бъде специално проектиран, за да позволява използването на средствата при споделено управление *или на допълнителните суми, внесени от държавите членки, включително предоставените съгласно Регламент (ЕС) 2021/241*, за провизиране на гаранция, издадена от Съюза. Тази възможност ще увеличи добавената стойност на гаранцията от ЕС чрез предоставяне на подкрепа по нейна линия на по-широк кръг от крайни получатели и проекти и чрез разнообразяване на средствата за постигане на целите на фондовете при споделено управление *или на планове за възстановяване и устойчивост*, като същевременно се гарантира последователно управление на риска на условните задължения чрез прилагане на гаранцията от ЕС при непряко управление. Съюзът следва да гарантира операциите по финансиране и инвестиране, предвидени в гаранционните споразумения, сключени между Комисията и партньорите по изпълнението в рамките на раздел „Държави членки“. Средствата при споделено управление *или другите допълнителни суми, внесени от държавите членки, включително предоставените съгласно Регламент (ЕС) 2021/241*, следва да осигуряват провизиране на гаранцията съгласно процент на провизиране, определен от Комисията и посочен в споразумението за финансов принос, сключено с държавата членка, въз основа на естеството на операциите и произтичащите от тях очаквани загуби. Държавата членка поема загубите, надхвърлящи очакваните загуби, като издава насрещна гаранция в полза на Съюза, *която остава валидна, докато се осъществяват операции по финансиране и инвестиране в рамките на раздела за съответната държава членка*. Такива договорености следва да се сключат в рамките на едно споразумение за финансов принос с всяка държава членка, която избира доброволно тази възможност. Споразумението за финансов принос следва да обхваща едно или повече конкретни гаранционни споразумения, които да бъдат изпълнени в рамките на съответната държава членка въз основа на правилата на фонда InvestEU и на всички обособени средства на регионално равнище. Определянето на процента на провизиране за всеки отделен случай изисква дерогация от член 211, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом)

2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета¹² (наричан по-нататък „Финансовият регламент“). Тази схема осигурява също единен набор от правила за бюджетните гаранции, подкрепени от средства, които се управляват централно, или от средства при споделено управление, което ще улесни комбинирането им. *Провизирането на гаранция от ЕС във връзка с раздел за държава членка, заедно с другите допълнителни суми, внесени от държавите членки, включително предоставените съгласно Регламент (ЕС) 2021/241, следва да представлява външен целеви приход.*

¹² Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (34) Следва да се създаде партньорство между Комисията и групата на ЕИБ, като се извличат ползи от съответните силни страни на всеки партньор, за да се гарантира максимално въздействие на политиката, ефикасност на разгръщането и подходящ надзор над бюджета и управлението на риска, като това партньорство следва да подкрепя ефективен и приобщаващ пряк достъп до гаранцията от ЕС.
- (35) **Съюзът, представляван от** Комисията, следва да бъде в състояние да участва в **увеличение** на капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), за да може **ЕИФ** да продължи да подкрепя европейската икономика и нейното възстановяване. **Основната цел на увеличението е да се осигури възможност ЕИФ да допринася за изпълнението на програмата InvestEU.** Съюзът следва да може да запази общия си дял от капитала на ЕИФ . За тази цел в многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г. следва да се предвиди достатъчен финансов пакет. **На 3 декември 2020 г. Съветът на директорите на ЕИФ реши да се предложи на акционерите увеличение на уставния капитал на ЕИФ, в резултат на което да се осигурят парични средства в размер на 1 250 000 000 EUR. Цената на новите акции се основава на формулата за нетната стойност на активите, договорена между акционерите на ЕИФ, и се състои от внесената част и премиите от емисията на акциите. В съответствие с член 7 от Устава на ЕИФ за всяка записана акция трябва да се платят 20% от номиналната ѝ стойност.**

- (36) Комисията следва да потърси мнението на други потенциални партньори по изпълнението, заедно с това на групата на ЕИБ, относно инвестиционните насоки, системата за проследяване в областта на климата, насоките за проверка на устойчивостта и общите методики, по целесъобразност, с цел да се гарантира приобщаване и оперативност, докато бъдат създадени органите на управление, след което участието на партньорите по изпълнението следва да се осъществява в рамките на консултативния съвет и на управителния съвет на програмата InvestEU.
- (37) Фондът InvestEU следва да бъде отворен за принос от трети държави, които са членки на Европейската асоциация за свободна търговия, държави в процес на присъединяване, държави кандидатки и потенциални кандидатки, държави, обхванати от европейската политика за съседство, и други държави, в съответствие с условията, договорени между Съюза и тези държави, ***особено с оглед на положителното въздействие на тази отвореност върху икономиките на държавите членки.*** Това следва да позволи продължаването на сътрудничеството със съответните държави, където това е целесъобразно, по-специално в областта на научните изследвания и иновациите, както и на МСП.

- (38) С настоящия регламент се определя финансов пакет за други мерки на програмата InvestEU, освен провизирането на гаранцията от ЕС, който представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетните въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси¹³, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (39) *2 672 292 573 EUR по текущи цени от гаранцията от ЕС следва да бъдат провизирани чрез ресурси от допълнително разпределените средства, осигурени в съответствие с член 5 от приложение II към Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета¹⁴, съответстващи на сума в размер на 1 000 000 000 EUR по цени от 2018 г. От тази сума следва да бъде осигурена сума в размер на 63 800 000 EUR по текущи цени от средствата с общ размер от 430 000 000 EUR по текущи цени, разпределени за консултантския център InvestEU.*

¹³ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

¹⁴ *Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).*

- (40) Гаранцията от ЕС в размер на **26 152 310 073 EUR** по текущи цени за раздел „ЕС“ се очаква да мобилизира над **372 000 000 000 EUR** допълнителни инвестиции в целия Съюз и следва да бъде разпределена ориентировъчно между компонентите на политиката. ■
- (41) На 18 април 2019 г. Комисията обяви, че *„[б]ез да се засягат прерогативите на Съвета при прилагането на Пакта за стабилност и растеж (ПСР), еднократни вноски от държавите членки — от държава членка или от националните насърчителни банки, класифицирани в общия сектор „Държавно управление“ или действащи от името на държава членка — в тематични или многонационални инвестиционни платформи, следва по принцип да се определят като еднократни мерки по смисъла на член 5, параграф 1 и член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета¹⁵ и на член 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета¹⁶. В допълнение към това, без да се засягат прерогативите на Съвета при изпълнението на ПСР, Комисията ще разгледа до каква степен **еднаквото** третиране с ЕФСИ, **в контекста на съобщението на Комисията относно гъвкавостта, може да се прилага за InvestEU като приемник на ЕФСИ по отношение на еднократните вноски, предоставяни от държавите членки в парични средства, за финансиране на допълнителна сума от гаранцията от ЕС за целите на раздел „Държави членки“.***

¹⁵ Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1).

¹⁶ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

- (42) Гаранцията от ЕС, която е в основата на фонда InvestEU, следва да се изпълнява непряко от Комисията, като се разчита на партньорите по изпълнението с участието на финансови посредници, когато е приложимо, и на крайни получатели. Подборът на партньорите по изпълнението следва да бъде прозрачен и да не бъде засегнат от конфликт на интереси. Комисията следва да сключи с всеки партньор по изпълнението гаранционно споразумение, с което се разпределя гаранционният капацитет от фонда InvestEU, за да се подкрепят неговите операции по финансиране и инвестиране, които отговарят на критериите за допустимост на фонда InvestEU и допринасят за постигането на неговите цели. Управлението на риска, свързан с гаранцията от ЕС, не следва да възпрепятства прекия достъп до нея от страна на партньорите по изпълнението. След като гаранцията от ЕС бъде предоставена в рамките на раздел „ЕС“ на партньорите по изпълнението, те следва да носят пълна отговорност за целия инвестиционен процес и за надлежната проверка, свързана с операциите по финансиране и инвестиране. Фондът InvestEU следва да подкрепя проекти, които обикновено имат по-висок рисков профил от проектите, подпомагани по линия на обичайните операции на партньорите по изпълнението, и които не са могли да бъдат осъществени през периода, през който е можело да бъде използвана гаранцията от ЕС, или чието осъществяване не е било възможно в същата степен, от други публични или частни източници без подкрепа от фонда InvestEU. ■

- (43) Фондът InvestEU следва да разполага със структура за управление, чието функциониране следва да е съизмеримо с единствената цел на програмата, която е гарантиране на подходящо използване на гаранцията от ЕС в съответствие с осигуряването на политическа независимост на инвестиционните решения. Тази структура за управление следва да се състои от консултативен съвет, управителен съвет и напълно независим инвестиционен комитет. Целият състав на управленската структура следва да се стреми да постигне баланс между половете. Структурата за управление не следва да засяга или да се намесва в процеса на вземане на решения на групата на ЕИБ или на други партньори по изпълнението и не следва да замества съответните им управляващи органи.
- (44) Консултативният съвет, съставен от представители на партньорите по изпълнението, представители на държавите членки, един експерт, назначен от Европейския икономически и социален комитет, и един експерт, назначен от Комитета на регионите, следва да бъде създаден с цел обмен на информация и обмен на мнения относно усвояването на финансовите продукти, въведени по линия на фонда InvestEU, и обсъждане на променящите се потребности и новите продукти, включително специфични териториални пазарни пропуски.

- (45) За да може да учреди консултативния съвет от самото начало, Комисията следва да назначи представителите на потенциалните партньори по изпълнението за срок от една година. След това партньорите по изпълнението, които са подписали гаранционни споразумения, ще поемат тази отговорност.
- (46) Управителният съвет, съставен от представители на Комисията, представители на партньорите по изпълнението и един експерт без право на глас, назначен от Европейския парламент, следва да определя стратегическите и оперативните насоки за фонда InvestEU.
- (47) Комисията следва да оценява съвместимостта на операциите по финансиране и инвестиране, представени от партньорите по изпълнението, с цялото право на Съюза и с всичките му политики. Решенията относно операциите по финансиране и инвестиране в крайна сметка следва да се вземат от партньор по изпълнението.

(48) Инвестиционният комитет, съставен от независими експерти, следва да достигне до заключение относно предоставянето на подкрепа от гаранцията от ЕС за операции по финансиране и инвестиране, които отговарят на критериите на фонда InvestEU за допустимост, като по този начин се предоставя външна експертна помощ при оценките на инвестициите във връзка с проекти. Инвестиционният комитет следва да разполага с различни конфигурации, за да обхване различни области на политиката и сектори по възможно най-добрия начин.

I

(49) Независим секретариат, който се управлява от Комисията и се отчита пред председателя на инвестиционния комитет, следва да подпомага инвестиционния комитет.

- (50) При подбора на партньорите по изпълнението за разгръщането на фонда InvestEU Комисията следва да отчита способността им да изпълняват целите на фонд InvestEU и да допринасят със собствени ресурси, за да се гарантира подходящо географско покритие и диверсификация, да се привличат частни инвеститори и да се осигури достатъчна диверсификация на риска и решения за преодоляване на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации. С оглед на нейната роля съгласно Договорите, способността ѝ да действа във всички държави членки и съществуващият опит в рамките на действащите финансови инструменти и ЕФСИ, групата на ЕИБ следва да остане привилегирован партньор по изпълнението в рамките на раздел „ЕС“ на фонда InvestEU. В допълнение към групата на ЕИБ, националните насърчителни банки и институции следва да могат да предлагат допълнителен набор от финансови продукти, като се има предвид, че техният опит и техните способности на национално и регионално равнище биха могли да бъдат от полза за постигането на максимално въздействие на публичните средства върху цялата територия на Съюза и за осигуряването на справедлив географски баланс на проектите. Програмата InvestEU следва да се прилага по такъв начин, че да насърчава еднаквите условия на конкуренция за по-малките и по-младите насърчителни банки и институции. Освен това следва да е възможно други международни финансови институции да станат партньори по изпълнението, по-специално когато те представят сравнително предимство по отношение на специфични експертни познания и опит в някои държави членки и когато мажоритарно акционерите им са от Съюза. Следва също така да бъде възможно за други субекти, отговарящи на критериите, посочени във Финансовия регламент, да станат партньори по изпълнението.

- (51) С оглед на насърчаването на подобрена географска диверсификация могат да се създадат инвестиционни платформи, които да съчетават усилията и експертния опит на партньорите по изпълнението с други национални насърчителни банки и институции, които имат ограничен опит в използването на финансови инструменти. Тези структури следва да бъдат насърчавани, включително с наличната подкрепа на консултантския център InvestEU. Целесъобразно е да се обединят съинвеститори, публични органи, експерти, институции в областта на образованието, обучението и научните изследвания, съответните социални партньори и представители на гражданското общество, както и други участници на равнището на Съюза, на национално и на регионално равнище, за насърчаване на използването на инвестиционните платформи в съответните сектори.
- (52) Гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ следва да бъде разпределена на всеки партньор по изпълнението, отговарящ на условията за допустимост в съответствие с член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент, включително национални или регионални насърчителни банки или институции, ЕИБ, ЕИФ и други международни финансови институции. При подбора на партньорите по изпълнението по раздел „Държави членки“ Комисията следва да вземе предвид предложенията, направени от всяка държава членка, както е отразено в споразумението за финансов принос. В съответствие с член 154 от Финансовия регламент Комисията следва да извърши оценка на правилата и процедурите на партньора по изпълнението, за да установи дали те осигуряват ниво на защита на финансовите интереси на Съюза, равностойно на предоставеното от Комисията.

- (53) Операциите по финансиране и инвестиране следва в крайна сметка да бъдат определяни от партньора по изпълнението от негово име, изпълнявани в съответствие с неговите вътрешни правила, политики и процедури и отчитани в неговите собствени финансови отчети или, когато е приложимо, оповестявани в бележките към финансовите обосновки. Поради това Комисията следва да се отчита изключително за финансовата отговорност, произтичаща от гаранцията от ЕС, и да оповести максималния размер на гаранцията, включително цялата съответна информация относно предоставената гаранция.
- (54) Когато е целесъобразно, фондът InvestEU следва да дава възможност за гладкото, безпрепятствено и ефикасно комбиниране на безвъзмездни средства, финансови инструменти или и двете, финансирани от бюджета на Съюза или от други фондове, като Иновационния фонд по линия на схемата за търговия с емисии (СТЕ) на ЕС, с гаранцията от ЕС в случаите, когато това е необходимо, за да се подкрепят в най-голяма степен инвестициите за преодоляване на конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации.
- (55) Проектите, представени от партньорите по изпълнението, за подкрепа по програмата InvestEU, включващи подкрепа за смесено финансиране от фонда InvestEU с подпомагане от други програми на Съюза, следва като цяло да съответстват на целите и критериите за допустимост на съответните други програми на Съюза. Решението за използване на гаранцията от ЕС следва да бъде взето в рамките на програмата InvestEU.

- (56) Консултантският център InvestEU следва да подкрепя разработването на стабилен набор от инвестиционни проекти във всеки компонент на политиката чрез консултативни инициативи, които се изпълняват от групата на ЕИБ или от други консултативни партньори, или се изпълняват пряко от Комисията. Консултантският център InvestEU следва да насърчава географската диверсификация с цел да допринесе за постигането на целите на Съюза за икономическо, социално и териториално сближаване и за намаляване на регионалните различия. Консултантският център InvestEU следва да отделя особено внимание на обединяването на малки по размер проекти в по-големи портфейли. Комисията, групата на ЕИБ и други консултативни партньори следва да си сътрудничат тясно с цел гарантиране на ефикасност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в целия Съюз, като се вземат предвид опитът и местният капацитет на партньорите по изпълнението на място, както и на Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и Съвета¹⁷. ***Констатациите в Специален доклад № 12/2020 на Европейската сметна палата „Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси — създаден да стимулира инвестициите в ЕС, но все още с ограничено въздействие“¹⁸ следва да бъдат разгледани внимателно с цел постигане на максимална ефективност и максимално въздействие на консултантския център InvestEU.*** Консултантският център InvestEU следва да осигури централна входна точка за помощта за разработване на проекти, предоставяна по негова линия на публични органи и на организатори на проекти.

¹⁷ Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции (ОВ L 169, 1.7.2015 г., стр. 1).

¹⁸ ***ОВ С 170, 18.5.2020 г., стр. 22.***

- (57) Консултантският център InvestEU следва да бъде създаден от Комисията заедно с групата на ЕИБ като основен партньор въз основа на опита, придобит чрез Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси. Комисията следва да отговаря за направляването на политиката на консултантския център InvestEU и за управлението на централната входна точка. Групата на ЕИБ следва да провежда консултативни инициативи в рамките на компонентите на политиката. Освен това групата на ЕИБ следва да предоставя оперативни услуги на Комисията, включително чрез принос за изготвянето на стратегическите и политическите насоки по отношение на консултативните инициативи, като картографира съществуващи и нововъзникващи консултативни инициативи, прави оценка на потребностите от консултации и предоставя консултации на Комисията относно оптималните начини за удовлетворяване на тези потребности чрез съществуващи или нови консултативни инициативи.
- (58) С цел да се осигури широко географско покритие на консултантските услуги в целия Съюз и успешно да се използват местните знания за фонда InvestEU, при необходимост следва да се осигури присъствие на консултантския център InvestEU на местно равнище, като се вземат предвид съществуващите схеми за подпомагане и присъствието на местни партньори с цел предоставянето на осезаема, проактивна, адаптирана към конкретните обстоятелства помощ на място. С цел да се улесни предоставянето на консултантска подкрепа на местно равнище и да се осигурят ефективност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в целия Съюз, консултантският център InvestEU следва да си сътрудничи с националните насърчителни банки и институции, да се възползва от техния експертен опит и да го използва.

- (59) Консултантският център InvestEU следва да предоставя консултантска подкрепа за малки проекти и проекти за стартиращи предприятия, особено когато стартиращите предприятия се стремят да защитават своите инвестиции в научни изследвания и иновации чрез получаване на права върху интелектуална собственост, например патенти, като се взема предвид съществуването на други услуги, които са в състояние да покрият такива действия и се търси взаимодействие с тези услуги.
- (60) В контекста на фонда InvestEU е необходимо да се предостави подкрепа за изготвянето на проекти и изграждането на капацитет за развитие на организационния капацитет и на дейностите за развитие на пазара, които са необходими за създаването на качествени проекти. Тази подкрепа следва също така да е насочена към финансови посредници, които са от ключово значение, за да се помогне на *МСП* да получат достъп до финансиране и да реализират пълния си потенциал. Освен това целта на консултантската подкрепа е да се създадат условия за разширяване на потенциалния брой на допустимите получатели в зараждащи се пазарни сегменти, по-специално когато малкият размер на отделните проекти увеличава значително разходите по трансакциите на равнище проекти, например за екосистемата за социално финансиране, включително филантропските организации, или за секторите на културата и творчеството. Подкрепата за изграждане на капацитет следва да бъде допълваща и да придружава действията, предприети по линия на други програми на Съюза, които обхващат конкретни области на политиката. Следва също така да се положат усилия с цел подкрепа за изграждането на капацитет за потенциалните организатори на проекти, и по-специално местните организации и органи.

- (61) Порталът InvestEU следва да бъде създаден с цел да се осигури леснодостъпна и удобна за ползване база данни за проекти, за да се насърчи видимостта на инвестиционните проекти, които търсят финансиране, със засилен акцент върху предоставянето на евентуален пакет от инвестиционни проекти, съвместими с правото и политиките на Съюза, на партньорите по изпълнението.
- (62) В съответствие с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета¹⁹ и в рамките на определените в него ресурси следва да се предприемат мерки за възстановяване и устойчивост по линия на програмата InvestEU, за да се преодолее безпрецедентното отражение на кризата във връзка с COVID-19. Тези допълнителни ресурси следва да се използват по начин, който да гарантира спазването на сроковете, предвидени в Регламент (ЕС) 2020/2094.
- (63) Съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество²⁰ програмата InvestEU следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на програмата InvestEU по места.

¹⁹ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433I , 22.12.2020 г., стр. 23).

²⁰ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (64) Следва да се прилага солидна рамка за мониторинг, основана на показатели за крайните продукти, резултатите и въздействието, за да се проследява напредъкът към постигането на целите на Съюза. За да се осигури отчетност пред гражданите на Съюза, Комисията следва да докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за напредъка, въздействието и операциите на програмата InvestEU.
- (65) По отношение на настоящия регламент се прилагат хоризонтални финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета съгласно член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Тези правила са установени във Финансовия регламент, като с тях по-специално се определя процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди и непряко изпълнение и се предвижда контрол върху отговорността на финансовите оператори. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, *включват общ режим на обвързване с условия с цел* защитата на бюджета на Съюза ■ .
- (66) Финансовият регламент се прилага за програмата InvestEU. В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно бюджетните гаранции.

- (67) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета²¹, регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95²², (Евратом, ЕО) № 2185/96²³ и (ЕС) 2017/1939²⁴ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събирането на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета²⁵. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защитата на финансовите

²¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

²² Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

²³ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

²⁴ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

²⁵ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (68) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство²⁶, което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Третите държави могат също така да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да се въведе специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (69) Съгласно Решение 2013/755/ЕС на Съвета²⁷ физическите лица и образуванията, установени в отвъдморски страни или територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата InvestEU и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.

²⁶ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

²⁷ Решение на Съвета 2013/755/ЕС от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

(70) За да се допълнят несъществени елементи на настоящия регламент с инвестиционни насоки и таблица с показатели, да се улесни бързото и гъвкаво адаптиране на показателите за изпълнение и да се адаптира процентът на провизиране, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изготвянето на инвестиционните насоки за операциите по финансиране и инвестиране в рамките на различни компоненти на политиката, таблицата с показатели, изменението на приложение III към настоящия регламент с цел преразглеждане и допълване на показателите и корекцията на процента на провизиране. В съответствие с принципа на пропорционалност тези инвестиционни насоки следва да включват подходящи разпоредби, за да се избегне ненужна административна тежест. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (71) *Операции по финансиране и инвестиране, подписани или сключени от партньори по изпълнението през периода от 1 януари 2021 г. до подписването на съответните гаранционни споразумения, са допустими за покритие от гаранцията от ЕС, при условие че тези операции са посочени в гаранционното споразумение, минали са проверката на съответствието или за тях е дадено положително становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Протокол № 5 за Устава на Европейската инвестиционна банка, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС) и към ДФЕС (наричан по-нататък „Уставът на ЕИБ“), и в двата случая са одобрени от инвестиционния комитет.*
- (72) *За да се оптимизира използването на бюджетните средства, следва да бъде възможно комбинирането на съответните портфейли от финансови инструменти, създадени съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2014 — 2020 г., и гаранцията от ЕС съгласно Регламент (ЕС) 2015/1017 с гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент. Увеличеният капацитет за поемане на риск, постигнат чрез подобно комбиниране, следва да повиши ефективността на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент и да даде възможност за осигуряването на по-голяма подкрепа за крайните получатели. Редът за комбинирането следва да бъде определен в гаранционното споразумение между Комисията и ЕИБ или ЕИФ. Условиата на комбинирането следва да бъдат в съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия.*

- (73) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да се отговори на конкретни прояви на неефективност на пазара и неоптимални инвестиционни ситуации, които засягат целия Съюз или са специфични за конкретна държава членка, и да се предвиди изпитване на пазара в целия Съюз на иновативни финансови продукти, които имат за цел преодоляването на нови или сложни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, както и на системи за разпространението на такива продукти, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (74) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в имащата отношение област на политиката и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на МФР за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие, от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава фондът InvestEU, който предвижда гаранция от ЕС с цел подкрепяне на операции по финансиране и инвестиране, извършвани от партньорите по изпълнението, които допринасят за постигането на целите на вътрешните политики на Съюза.

С настоящия регламент се създава също механизъм за консултантска подкрепа с цел предоставяне на подкрепа за разработването на проекти за инвестиране и достъп до финансиране и с цел предоставяне на съответната помощ за изграждане на капацитет (наричан по-нататък „консултантският център InvestEU“). С Регламента се създава също така база данни, осигуряваща видимост на проектите, за които организаторите на проекти се стремят да получат финансиране, и която предоставя на инвеститорите информация за възможностите за инвестиции (наричана по-нататък „порталът InvestEU“).

С настоящия регламент се определят целите на програмата InvestEU, нейният бюджет и размерът на гаранцията от ЕС за периода 2021 — 2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „програмата InvestEU“ означава фонда InvestEU, консултантския център InvestEU, портала InvestEU и операциите за смесено финансиране, взети заедно;
- 2) „гаранция от ЕС“ означава цялостна неотменима и безусловна бюджетна гаранция при поискване, предоставена от бюджета на Съюза, при която бюджетните гаранции в съответствие с член 219, параграф 1 от Финансовия регламент пораждат действие чрез влизането в сила на отделни гаранционни споразумения с партньорите по изпълнението;
- 3) „компонент на политиката“ означава целева област за подкрепа чрез гаранцията от ЕС съгласно член 8, параграф 1;
- 4) „раздел“ означава част от гаранцията от ЕС, определена от гледна точка на произхода на ресурсите, с които тя е обезпечена;

- 5) „операция за смесено финансиране“ означава операция, подкрепяна от бюджета на Съюза, която съчетава неподлежащи на връщане форми на подкрепа, подлежащи на връщане форми на подкрепа, или и двете, от бюджета на Съюза с подлежащи на връщане форми на подкрепа от финансови институции в областта на развитието или други публични финансови институции, или от търговски финансови институции и инвеститори; за целите на това определение програмите на Съюза, финансирани от източници, различни от бюджета на Съюза, като Фонда за иновации по линия на СТЕ на ЕС, могат да бъдат приравнени към програми на Съюза, финансирани от бюджета на Съюза;
- 6) „групата на ЕИБ“ означава ЕИБ, нейните клонове и други субекти, създадени в съответствие с член 28, параграф 1 от Протокол № 5 за Устава на Европейската инвестиционна банка, приложен към ДЕС и към ДФЕС (наричан по-нататък „Уставът на ЕИБ“);
- 7) „финансов принос“ означава вноска от партньор по изпълнението под формата на собствен капацитет за поемане на риск, която се предоставя на база *pari passu* с гаранцията от ЕС, или под друга форма, която осигурява възможност за ефективно изпълнение на програмата InvestEU, като същевременно се гарантира подходящо съгласуване на интересите;

- 8) „споразумение за финансов принос“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и една или повече държави членки определят условията за гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ съгласно член 10;
- 9) „финансов продукт“ означава финансов механизъм или договореност, при чиито условия партньорът по изпълнението предоставя пряко финансиране или финансиране чрез посредник на крайните получатели, като използва някой от видовете финансиране по член 16;
- 10) „операции по финансиране и инвестиране“ или „операции по финансиране или инвестиране“ означава операции за пряко или косвено предоставяне на финансиране на крайни получатели чрез финансови продукти, които операции се извършват от партньор по изпълнението от негово име, се предоставят от партньора по изпълнението в съответствие с вътрешните му правила, политики и процедури и се отчитат във финансовите отчети на партньора по изпълнението или, когато е приложимо, се оповестяват в бележките към тези финансови отчети;

- 11) „фондове при споделено управление“ означава фондове, които предвиждат възможност част от тези фондове да бъде заделена за провизирането на бюджетна гаранция в рамките на раздел „Държави членки“ на фонда InvestEU, а именно Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионният фонд, който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд за периода 2021 — 2027 г., Европейският социален фонд плюс (ЕСФ+), който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) (наричан по-нататък Регламентът за ЕСФ+ за периода 2021 — 2027 г.), Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за отмяна на Регламент (ЕС) № 508/2014 и Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), който ще бъде създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на Общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета (наричан по-нататък „Регламентът за стратегическите планове по ОСП“;
- 12) „гаранционно споразумение“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и партньор по изпълнението определят условията за предлагане на операции по финансиране и инвестиране, за да могат тези операции да се ползват от гаранцията от ЕС, за предоставяне на гаранцията от ЕС за тези операции и за тяхното извършване в съответствие с настоящия регламент;

- 13) „партньор по изпълнението“ означава допустим контрагент, например финансова институция или друг финансов посредник, с който Комисията е сключила гаранционно споразумение;

- 14) „важен проект от общоевропейски интерес“ означава проект, който изпълнява всички критерии, посочени в Съобщението на Комисията „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“ или във всяко негово последващо преразглеждане на посоченото съобщение;
- 15) „консултантско споразумение“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и консултативният партньор определят условията за функционирането на консултантския център InvestEU;
- 16) „консултативна инициатива“ означава техническа помощ и консултативни услуги в подкрепа на инвестициите, включително дейности за изграждане на капацитет, предоставяни от консултативни партньори, от външни доставчици на услуги, с които Комисията е сключила договор, или от изпълнителни агенции;
- 17) „консултативен партньор“ означава допустим контрагент, например финансова институция или друг субект, с които Комисията е сключила консултантско споразумение с цел изпълнение на една или повече консултативни инициативи, различни от консултативните инициативи, изпълнявани чрез външни доставчици на услуги, сключили договор с Комисията или чрез изпълнителни агенции;

18) „инвестиционна платформа“ означава дружество със специална цел, управлявана сметка, договорно съфинансиране или договореност за споделяне на риска, или договореност, постигната по всякакъв друг начин, чрез които субектите предоставят финансови средства с цел финансиране на различни инвестиционни проекти, като те могат да включват:

- а) национална или поднационална платформа, която обединява няколко инвестиционни проекта на територията на дадена държава членка;
- б) трансгранична, многонационална, регионална или макрорегионална платформа, която обединява партньори от няколко държави членки, региони или трети държави, които проявяват интерес към инвестиционни проекти в даден географски район;
- в) тематична платформа, която обединява инвестиционни проекти в даден сектор;

- 19) „микрофинансиране“ означава микрофинансиране съгласно определението в съответните разпоредби от Регламента за ЕСФ+ за периода 2021 — 2027 г.;
- 20) „национална насърчителна банка или институция“ означава правен субект, извършващ финансови дейности на професионална основа, на който е възложено от държава членка или от субект на държава членка на централно, регионално или местно равнище да извършва дейности в областта на развитието или насърчаването;
- 21) „малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава микро-, малки или средни предприятия по смисъла на приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията²⁸;
- 22) „малко дружество със средна пазарна капитализация“ означава субект, който не е МСП и в който са наети до 499 служители;
- 22) „социално предприятие“ означава социално предприятие съгласно определението в съответните разпоредби от Регламента за ЕСФ+ за периода 2021 — 2027 г.;

²⁸ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

Член 3

Цели на програмата InvestEU

1. Общата цел на програмата InvestEU е да подпомогне постигането на целите на политиката на Съюза посредством операции по финансиране и инвестиране, които допринасят за:
 - а) конкурентоспособността на Съюза, включително научните изследвания, иновациите и цифровизацията;
 - б) растежа и заетостта в икономиката на Съюза, устойчивостта на икономиката на Съюза и нейните измерения, свързани с околната среда и климата, които допринасят за постигането на целите за устойчиво развитие и на целите на Парижкото споразумение и за създаването на висококачествени работни места;
 - в) социалната устойчивост, приобщаването и иновативността на Съюза;
 - г) насърчаването на научния и технологичния напредък, културата, образованието и обучението;
 - д) интегрирането на капиталовите пазари на Съюза и укрепването на вътрешния пазар, включително решения за преодоляване на разпокъсаността на капиталовите пазари на Съюза, диверсифициране на източниците на финансиране за предприятията от Съюза и насърчаване на устойчивите финанси;

- е) насърчаването на икономическото, социалното и териториалното сближаване; или
- ж) устойчивото и приобщаващо възстановяване на икономиката на Съюза след кризата във връзка с COVID-19 *включително чрез предоставяне на капиталова подкрепа за МСП, които са били неблагоприятно засегнати от кризата във връзка с COVID-19 и които не са били в затруднение от гледна точка на държавните помощи още в края на 2019 г.*, като се защитават и укрепват *съществуващите* стратегически вериги за създаване на стойност *на материални или нематериални активи, създават се нови такива вериги* и се поддържат и подсилват дейностите от стратегическо значение за Съюза, *включително важни проекти от общоевропейски интерес*, във връзка с критичната инфраструктура, *била тя физическа или виртуална*, преобразяващите технологии, преломните иновации и суровините за предприятията и потребителите *и като се подкрепя устойчивият преход*.

2. Програмата InvestEU има следните специфични цели:

- а) да подкрепя операциите по финансиране и инвестиране, свързани с устойчивата инфраструктура, в областите по член 8, параграф 1, буква а);

- б) да подкрепя операциите по финансиране и инвестиране, свързани с научните изследвания, иновациите и цифровизацията, включително подкрепа за разрастването на иновативните дружества и внедряването на технологии на пазара, в областите по член 8, параграф 1, буква б);
- в) да увеличава достъпа до финансиране и наличието на финансиране за МСП и за малките дружества със средна пазарна капитализация и да подобрява глобалната конкурентоспособност на тези МСП;
- г) да увеличава достъпа до микрофинансиране и финансиране и наличието на микрофинансиране и финансиране за социалните предприятия, за да се подкрепят операциите по финансиране и инвестиране, свързани със социалните инвестиции, компетентността и уменията, и да се развиват и консолидират пазарите за социални инвестиции в областите по член 8, параграф 1, буква г) .

Член 4

Бюджет и размер на гаранцията от ЕС

1. Гаранцията от ЕС за целите на раздел „ЕС“, посочен в член 9, параграф 1, буква а), е в размер на **26 152 310 073** EUR по текущи цени. Тя се провизира при ставка от **40%**. Сумата, посочена в член 35, параграф 3, първа алинея, буква а), се взема предвид и за участието в провизирането, произтичащо от този процент на провизиране.

Допълнителна сума по гаранцията от ЕС може да бъде предоставена за целите на раздел „Държави членки“, посочен в член 9, параграф 1, буква б) от настоящия регламент, при условие че съответните суми бъдат предоставени от държавите членки съгласно разпоредбите за използване на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в регламента на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансово подпомагане за управлението на границите и за визите (наричан по-нататък „Регламентът за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г.“) и разпоредбите за използване на ЕЗФРСР на линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП.

Допълнителна сума по гаранцията от ЕС може също да бъде предоставена от държавите членки под формата на парични средства *или гаранция* за целите на раздел „Държави членки“. *Предоставената под формата на парични средства* сума представлява външен целеви приход в съответствие с второ изречение на член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Приносът от трети държави по член 5 от настоящия регламент също увеличават гаранцията от ЕС, посочена в първа алинея, като предоставят провизиране в пълен размер в парични средства в съответствие с член 218, параграф 2 от Финансовия регламент.

2. Сума в размер на **14 825 000 000 EUR** по текущи цени от сумата, посочена в параграф 1, първа алинея от настоящия член, се разпределя за операциите за изпълнение на мерките по член 1 от Регламент (ЕС) 2020/2094 за целите по член 3, параграф 2 от настоящия регламент.

Сума в размер на **11 327 310 073 EUR** по текущи цени от сумата, посочена в параграф 1, първа алинея от настоящия член, се разпределя за целите по член 3, параграф 2.

Сумите, посочени в първа **■** алинея от настоящия параграф, са налични едва от датата, посочена в член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2020/2094.

Ориентировъчното разпределение на гаранцията от ЕС за целите на раздел „ЕС“ е посочено в приложение I към настоящия регламент. Когато е целесъобразно, Комисията може да **се отклонява от** сумите, посочени в приложение I **■** с максимум 15% за всяка цел, посочена в член 3, параграф 2, букви а)—г). Комисията информира Европейския парламент и Съвета за **всяко отклонение**.

3. Финансовият пакет за изпълнението на мерките, предвидени в глави VI и VII, възлиза на **430 000 000** EUR по текущи цени.
4. Сумата, посочена в параграф 3, може да бъде използвана също за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата InvestEU, например подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително за корпоративни информационни системи.

Член 5

Трети държави, асоциирани към фонда InvestEU

За раздел „ЕС“ от фонда InvestEU, посочен в член 9, параграф 1, буква а) от настоящия регламент, и за всеки компонент на политиката, посочен в член 8, параграф 1 от настоящия регламент, ■ може да получава принос от следните трети държави с цел участие в определени финансови продукти съгласно член 218, параграф 2 от Финансовия регламент:

- а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на ЕИП — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;

- б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и държави потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието *на тези държави* в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези ■ държави;
- в) ■ държави в рамките на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези ■ държави;
- г) *други* трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение относно участието на третата държава в програми на Съюза, при условие че споразумението:

- i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
- ii) определя условията за участие в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и техните административни разходи;
- iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;
- iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), подточка ii) от настоящия член, представлява целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Гаранцията от ЕС се прилага в рамките на непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, буква в), подточки ii), iii), v) и vi) от Финансовия регламент. Други форми на финансиране от Съюза съгласно настоящия регламент се прилагат при пряко или непряко управление в съответствие с Финансовия регламент, включително безвъзмездни средства, прилагани в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент, и операции за смесено финансиране, прилагани в съответствие с настоящия член възможно най-гладко и по начин, гарантиращ ефикасна и съгласувана подкрепа за политиките на Съюза.
2. Операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от гаранцията от ЕС, които са част от операцията за смесено финансиране, съчетаваща подкрепа по настоящия регламент с подкрепа, предоставяна по линия на една или повече други програми на Съюза, или обхванати от Фонда за иновации по линия на СТЕ на ЕС:
 - а) се съгласуват с целите на политиката и отговарят на критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се взема решение за подкрепата;

б) са в съответствие с настоящия регламент.

3. Операциите за смесено финансиране, включващи финансов инструмент, който е изцяло финансиран от други програми на Съюза или от Фонда за иновации по линия на СТЕ на ЕС, без да се използва гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, са съобразени с целите на политиката и спазват критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се предоставя подкрепата.
4. В съответствие с параграф 2 от настоящия член решение за неподлежащите на връщане форми на подкрепа и финансовите инструменти от бюджета на Съюза, които са част от операцията за смесено финансиране, посочена в параграфи 2 и 3 от настоящия член, се взема съгласно правилата на съответната програма на Съюза и те се осъществяват в рамките на операцията за смесено финансиране в съответствие с настоящия регламент и с дял X от Финансовия регламент.

Докладването, свързано с такива операции за смесено финансиране, обхваща и тяхната съгласуваност с целите на политиката и критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се взема решение за предоставяне на подкрепа, както и информация за това дали спазват настоящия регламент.

Член 7

Комбиниране на портфейли

1. *Подкрепата от гаранцията от ЕС по настоящия регламент, подкрепата от Съюза чрез финансовите инструменти, създадени с програмите през програмния период 2014 – 2020 г., и подкрепата от Съюза чрез гаранцията от ЕС, създадена с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1017 на Комисията, могат да бъдат комбинирани с финансовите продукти, които ще се прилагат от ЕИБ или ЕИФ съгласно настоящия регламент.*
2. *Чрез дерогация от член 19, параграф 2 и член 16, параграф 1, втора алинея гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент може също да покрива загубите, посочени в член 19, параграф 2, във връзка с целия портфейл от операции по финансиране и инвестиране, подкрепяни от финансовите продукти, посочени в параграф 1 от настоящия член.*

Независимо от целите на финансовите инструменти, посочени в параграф 1, провизирането за покриване на финансовите пасиви, произтичащи от финансовите инструменти, посочени в параграф 1, може да се използва за покриване на загуби във връзка с целия портфейл от операции по финансиране и инвестиране, подкрепяни от финансовите продукти, посочени в параграф 1.

3. *Загубите, приходите и възстановените средства от финансовите продукти, както е посочено в параграф 1, както и евентуалните събрани средства, се разпределят пропорционално между финансовите инструменти и гаранциите от ЕС, посочени в същия параграф, които са комбинирани за предоставянето на подкрепа от Съюза за този финансов продукт.*
4. *Редът и условията за финансовите продукти, посочени в параграф 1 от настоящия член, включително съответните пропорционални дялове на загубите, приходите, възстановените средства и събраните средства, се определят в гаранционното споразумение, посочено в член 17.*

ГЛАВА II

ФОНД INVESTEU

Член 8

Компоненти на политиката

1. Фондът InvestEU функционира посредством следните **четири** компонента на политиката, насочени към проявите на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, попадащи в техния конкретен обхват:

- а) компонент на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, който включва устойчиви инвестиции в областта на транспорта, включително мултимодалния транспорт, безопасността по пътищата, включително в съответствие с целта на Съюза за прекратяване на пътнотранспортните произшествия с фатален изход и тежките телесни повреди до 2050 г., ремонта и поддръжката на железопътната и пътната инфраструктура, енергетиката, и по-специално енергията от възобновяеми източници, енергийната ефективност в съответствие с рамката в областта на енергетиката до 2030 г., проектите за обновяване на сгради с акцент върху икономите на енергия и интегрирането на сградите в свързани енергийни, складови, цифрови и транспортни системи, подобряването на нивата на взаимна свързаност, цифровата свързаност и достъпа, включително в селските райони, доставката и преработката на суровини, космоса, океаните, водите, включително вътрешните водни пътища, управлението на отпадъците в съответствие с йерархията на отпадъците и кръговата икономика, природата и друга екологична инфраструктура, културното наследство, туризма, оборудването, мобилните активи и внедряването на иновативни технологии, които допринасят за постигането на целите на Съюза, свързани с устойчивостта на околната среда или спрямо изменението на климата или със социалната устойчивост, и които отговарят на стандартите на Съюза за устойчивост на околната среда или социална устойчивост;

- б) компонент на политиката, свързан с научните изследвания, иновациите и цифровизацията, който включва дейности в областта на научните изследвания, разработването на продукти и иновациите, трансфера на технологии и на резултатите от научните изследвания към пазара с цел подкрепа на факторите, формиращи пазара, и на сътрудничеството между предприятията, демонстрацията и внедряването на иновативни решения и оказването на подкрепа за разрастването на иновативните дружества, както и за цифровизирането на промишлеността на Съюза;
- в) компонент на политиката, свързан с МСП, който включва достъп до финансиране и наличие на финансиране най-вече за МСП, включително за иновативните МСП и за МСП, развиващи дейност в секторите на културата и творчеството, както и за малките дружества със средна пазарна капитализация;
- г) компонент на политиката, свързан със социалните инвестиции и уменията, който включва микрофинансирането, финансирането за социални предприятия, социалната икономика и мерките за насърчаване на равенството между половете, уменията, образованието, обучението и съответните услуги, социалната инфраструктура, включително здравната и образователната инфраструктура и социалните и студентските жилища, социалните иновации, здравните и дългосрочните грижи, приобщаването и достъпността, културните и творческите дейности със социална цел и интегрирането на уязвимите хора, включително гражданите на трети държави.

2. *Създава се хоризонтална схема за справедлив преход, обхващаща всички компоненти на политиката. Тази схема включва инвестиции, които са насочени към социални, икономически и свързани с околната среда предизвикателства, произтичащи от процеса на преход към постигането на целта на Съюза в областта климата за 2030 г. и на целта му за неутралност по отношение на климата до 2050 г., и са в подкрепа на територии, посочени в план за справедлив преход, изготвен от дадена държава членка в съответствие със съответните разпоредби от Регламента за Фонда за справедлив преход.*

3. *Всички компоненти на политиката могат да включват стратегически инвестиции, включително важни проекти от общоевропейски интерес, за подкрепа на крайните получатели, чиито дейности са от стратегическо значение за Съюза, по-специално с оглед на зеления и цифровия преход, повишената устойчивост и укрепването на стратегическите вериги за създаване на стойност.*

В случай на *стратегически* инвестиции в областта на отбраната и космоса и на киберсигурността, както и в специални видове проекти с реални и преки последици за сигурността в критични сектори, *в инвестиционните насоки, приети в съответствие с параграф 9 от настоящия член (наричани по-нататък „инвестиционните насоки“), могат да бъдат определени ограничения по отношение на крайните получатели, контролирани от трета държава или от субекти на трета държава, и на крайните получатели, чието изпълнително управление се извършва извън Съюза, с цел защита на сигурността на Съюза и неговите държави членки. Тези ограничения се определят в съответствие с принципите относно допустимите субекти, посочени в съответните разпоредби от Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейския фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 и в съответните разпоредби от Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на космическа програма на Съюза и на Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013, (ЕС) № 377/2014 и Решение № 541/2014/ЕС.*

Инвестиционните насоки определят всички необходими изисквания, свързани с контрола и изпълнителното управление на крайните получатели за други области и с контрола на посредниците, като се отчитат всички приложими съображения, свързани с обществения ред или сигурността. Като се взимат предвид тези изисквания, управителният съвет определя всички допълнителни изисквания.

4. Когато операция по финансиране или инвестиране, предложена за разглеждане на инвестиционния комитет, попада в приложното поле на повече от един компонент на политиката, тя се причислява към компонента на политиката, в чието приложно поле попада нейната основна цел или основната цел на повечето от нейните подпроекти, освен ако в инвестиционните насоки е предвидено друго.
5. Проверява се дали операциите по финансиране и инвестиране имат последици за околната среда и климата или социални последици. Ако тези операции имат такива последици, по отношение на тях се предприема проверка на устойчивостта от гледна точка на климата и околната среда и в социален аспект, за да се сведат до минимум вредните въздействия и да се увеличат максимално ползите за климата и околната среда и социалните ползи. За тази цел организаторите на проекти, които искат финансиране, предоставят подходяща информация въз основа на насоките, посочени в параграф 6. Проектите под определен размер, който е посочен в насоките, се изключват от проверката на устойчивостта. Проектите, които са несъвместими с целите в областта на климата, не са допустими за подкрепа по линия на настоящия регламент. В случай че партньорът по изпълнението заключи, че не е необходимо да се предприема проверка на устойчивостта, той представя обосновка пред инвестиционния комитет.

6. Комисията изготвя насоки относно устойчивостта, които, в съответствие със свързаните с околната среда и социалните цели и стандарти на Съюза ***и като се отчита надлежно принципът на ненанасяне на значителни вреди***, дават възможност:
- а) що се отнася до адаптирането — да се гарантира устойчивостта по отношение на потенциалните неблагоприятни последици от изменението на климата чрез оценка на уязвимостта и риска по отношение на климата, включително чрез подходящи мерки за адаптиране, и що се отнася до смекчаването — да се включат разходите за емисиите на парникови газове и положителните последици от мерките за смекчаване на изменението на климата в анализа на разходите и ползите;
 - б) да се вземе предвид общото въздействие на проектите от гледна точка на основните компоненти на природния капитал, а именно въздуха, водата, почвата и биологичното разнообразие;
 - в) да се оцени социалното въздействие на проектите, включително върху равенството между половете, върху социалното приобщаване на определени райони или групи от населението и върху икономическото развитие на райони и сектори, засегнати от структурни предизвикателства, например нуждата от декарбонизиране на икономиката;

- г) да се набележат проектите, които са несъвместими с постигането на целите в областта на климата;
 - д) да се предоставят насоки на партньорите по изпълнението за целите на проверката, предвидена в параграф 5.
7. Партньорите по изпълнението предоставят информацията, необходима за осигуряване на възможност за проследяване на инвестициите, допринасящи за постигането на целите на Съюза по отношение на климата и околната среда, въз основа на насоките, които Комисията ще предостави.
8. Партньорите по изпълнението прилагат целта поне 60% от инвестициите в рамките на компонента на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, да допринасят за постигането на целите на Съюза по отношение на климата и околната среда.

Комисията, заедно с партньорите по изпълнението, се стреми да гарантира, че частта от гаранцията от ЕС, използвана за компонента на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, е разпределена с цел постигане на баланс между различните области, посочени в параграф 1, буква а).

9. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 34 с цел допълване на настоящия регламент чрез определяне на инвестиционните насоки за всеки от компонентите на политиката. ***В инвестиционните насоки се определят също така редът и условията за изпълнението на схемата за справедлив преход, както е посочено в параграф 2 от настоящия член.*** Инвестиционните насоки се изготвят в тясно сътрудничество с групата на ЕИБ и други потенциални партньори по изпълнението.
10. Що се отнася до операциите по ***стратегическо*** финансиране и инвестиране **■** в секторите на отбраната и космическото пространство и в областта на киберсигурността, в инвестиционните насоки могат да бъдат определени ограничения по отношение на прехвърлянето и лицензирането на права върху интелектуална собственост за технологиите от първостепенно значение и технологиите от съществено значение за защитата на сигурността на Съюза и неговите държави членки, ***като се зачитат правомощията на държавите членки за контрол на износа.***
11. Комисията предоставя информацията за прилагането и тълкуването на инвестиционните насоки на партньорите по изпълнението, инвестиционния комитет и консултативните партньори.

Член 9

Раздели

1. Компонентите на политиката по член 8, параграф 1 се състоят от раздел „ЕС“ и раздел „Държави членки“. Тези раздели са предназначени за проявите на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, както следва:
 - а) раздел „ЕС“ е насочен към която и да е от следните ситуации:
 - i) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, свързани с приоритетите на политиката на Съюза;
 - ii) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които засягат целия Съюз или са специфични за конкретна държава членка; или
 - iii) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които се нуждаят от разработване на иновативни финансови решения и пазарни структури, по-специално нови или сложни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации;

- б) раздел „Държави членки“ е насочен към специфични прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации в един или няколко региона или държави членки с цел постигане на целите на политиката на участващите фондове при споделено управление или на допълнителната сума, предоставена от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея, по-специално с цел задълбочаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване в Съюза чрез преодоляване на дисбалансите между неговите региони.
2. Когато е целесъобразно, разделите по параграф 1 се използват като допълнение за подпомагане на дадена операция по финансиране или инвестиране, включително чрез съчетаване на подкрепата от двата раздела.

Член 10

Специални разпоредби, приложими към раздел „Държави членки“

1. Сумите, предоставени от държава членка на доброволна основа съгласно разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. или съгласно разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП, **или сумите, предоставени под формата на парични средства в съответствие с член 4, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент**, се използват за провизирането на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, обхващаща операции по финансиране и инвестиране в съответната държава членка, или за евентуалния принос към консултантския център InvestEU. Тези суми се използват за подпомагане на постигането на целите на политиката, формулирани в споразумението за партньорство, посочено в разпоредбите за подготовка и изпращане на споразумението за партньорство, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. , в програмите или в стратегическия план по ОСП, които участват в програмата InvestEU **с оглед на изпълнението на съответните мерки, определени в плана за възстановяване и устойчивост, изготвен съгласно Регламент (ЕС) 2021/241, или в други случаи — за целите, определени в споразумението за финансов принос, в зависимост от произхода на внесената сума.**

■

2. За определянето на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ е необходимо да бъде сключено споразумение за финансов принос между държава членка и Комисията.

Четвърта алинея от настоящия параграф и параграф 5 от настоящия член не се прилагат по отношение на допълнителната сума, предоставена от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея.

Разпоредбите в настоящия член, отнасящи се до суми, предоставени съгласно разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. или съгласно разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП, не са приложими за споразумение за финансов принос във връзка с допълнителна сума от държава членка, посочена в член 4, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент.

Държавата членка и Комисията сключват споразумение за финансов принос или негово изменение в срок от четири месеца след решението на Комисията за одобряване на споразумението за партньорство съгласно разпоредбите за одобрението на споразумението за партньорство, съдържащи се в Регламента за общоприложимите за периода 2021 — 2027 г. или стратегическия план по ОСП съгласно Регламента за стратегическите планове по ОСП или едновременно с решението на Комисията за изменение на програма в съответствие с разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите за периода 2021 — 2027 г. или стратегически план по ОСП в съответствие с разпоредбите за изменението на стратегически план по ОСП, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП.

Две или повече държави членки могат да сключат съвместно споразумение за финансов принос с Комисията.

Чрез дерогация от член 211, параграф 1 от Финансовия регламент процентът на провизиране на гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ е 40%, като той може да бъде намаляван или увеличаван във всяко споразумение за финансов принос, за да се вземат предвид рисковете, свързани с финансовите продукти, които се предвижда да бъдат използвани.

3. Споразумението за финансов принос съдържа поне следните елементи:
- а) общия размер на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, който се отнася до съответната държава членка, нейния процент на провизиране, размера на финансовите средства от фондовете при споделено управление *или предоставени в съответствие с член 4, параграф 1, трета алинея*, етапът на натрупване на провизирането и размера на получения условен пасив, който ще бъде покрит чрез насрещна гаранция, предоставена от съответната държава членка;

- б) стратегията на държавата членка, която се състои от финансовите продукти и техния минимален ливъридж, географското покритие, включително регионалното покритие, ако е необходимо, видовете проекти, инвестиционния период и когато е приложимо, категориите на крайните получатели и на допустимите посредници;
- в) потенциалния(-ите) партньор(-и) по изпълнението, предложен(-и) в съответствие с член 15, параграф 1, четвърта алинея, и задължението на Комисията да информира съответната държава членка за избора(-ите) партньор(-и) по изпълнението;
- г) всеки финансов принос от фондовете при споделено управление **или от суми, предоставени в съответствие с член 4, параграф 1, трета алинея**, към консултантския център InvestEU;
- д) задълженията за предоставяне на годишни доклади на държавата членка, включително докладване за съответните показатели, свързани с целите на политиката, обхванати от споразумението за партньорство, програмата, стратегическия план за ОСП **или от плана за възстановяване и устойчивост** и посочени в споразумението за финансов принос;
- е) разпоредби относно възнаграждението за частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“;
- ж) всяко комбиниране с ресурси в рамките на раздел „ЕС“ в съответствие с член 9, параграф 2, включително в многопластова структура с цел постигане на по-добро покритие на риска.

4. Споразуменията за финансов принос се изпълняват от Комисията посредством гаранционни споразумения, сключени с партньорите по изпълнението в съответствие с член 17, и консултантски споразумения, сключени с консултативните партньори в съответствие с член 25, параграф 1, втора алинея.

Ако не бъде сключено гаранционно споразумение в срок от девет месеца от сключването на споразумението за финансов принос, споразумението за финансов принос се прекратява или продължава по взаимно съгласие. Когато не е поето задължение за пълния размер на споразумението за финансов принос съгласно едно или повече гаранционни споразумения в срок от девет месеца от сключването на споразумението за финансов принос, този размер се изменя по съответния начин. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държавите членки съгласно разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. или съгласно разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП, се използват повторно в съответствие с посочените регламенти. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент, се връщат на държавата членка.

Когато гаранционно споразумение не е било надлежно изпълнено в срок, посочен в разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. или в разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП, *или в случай на гаранционно споразумение, свързано със сумите, предоставени в съответствие с член 4, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент, в съответното споразумение за финансов принос*, споразумението за финансов принос се изменя. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държавите членки съгласно разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. или съгласно разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП, се използват повторно в съответствие с посочените регламенти. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея от настоящия регламент, се връщат на държавата членка.

5. По отношение на провизирането на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, определена със споразумение за финансов принос, се прилагат следните правила:

- а) след етапът на натрупване, посочен в параграф 3, буква а) от настоящия член, всеки годишен излишък от провизии, изчислен чрез сравняване на размера на провизиите, изисквани съгласно процента на провизиране, определен в споразумението за финансов принос, с реалния размер на провизиите, се използва повторно съгласно разпоредбите за използването на ЕФРР, ЕСФ+, Кохезионния фонд и ЕФМДРА по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 — 2027 г. и съгласно разпоредбите за използването на ЕЗФРСР по линия на програмата InvestEU, съдържащи се в Регламента за стратегическите планове по ОСП;
- б) чрез дерогация от член 213, параграф 4 от Финансовия регламент след етапа на натрупване, посочен в параграф 3, буква а) от настоящия член, провизирането не води до попълване на средствата на годишна база, докато е налична тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“;
- в) Комисията незабавно уведомява държавата членка, когато нивото на провизиите за тази част от гаранцията от ЕС падне под 20% от първоначалното провизиране в резултат на искания за плащане по тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“;
- г) ако нивото на провизиите за тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ достигне 10% от първоначалното провизиране, съответната държава членка предоставя по искане на Комисията до 5% от първоначалното провизиране на общия фонд „Провизии“ по член 212 от Финансовия регламент.

6. *По отношение на сумите, посочени в член 4, параграф 1, трета алинея, управлението на годишните излишъци и попълвания след етапа на натрупване се определя в споразумението за финансов принос.*

Глава III

ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ КОМИСИЯТА И ГРУПАТА НА ЕИБ

Член 11

Обхват на партньорството

1. Комисията и групата на ЕИБ създават партньорство съгласно настоящия регламент с цел да се подкрепи изпълнението на програмата InvestEU и да се насърчат последователността, приобщаващият характер, допълняемостта и ефективното разгръщане. В съответствие с настоящия регламент и както е допълнително уточнено в споразуменията по параграф 3, групата на ЕИБ:
- а) изпълнява частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 13, параграф 4;

- б) подпомага прилагането на раздел „ЕС“ на фонда InvestEU и когато е приложимо, на раздел „Държави членки“, по-специално като:
- i) допринася, заедно с потенциалните партньори по изпълнението, за инвестиционните насоки в съответствие с член 8, параграф 9, за изготвянето на набора от показатели в съответствие с член 22 и за други документи, определящи оперативното ръководство на фонда InvestEU;
 - ii) определя, заедно с Комисията и потенциалните партньори по изпълнението, методиката за риска и системата за картографиране на риска, свързани с операциите по финансиране и инвестиране на партньорите по изпълнението, за да могат тези операции да бъдат оценявани въз основа на обща рейтингова скала;
 - iii) по искане на Комисията и със съгласието на съответния потенциален партньор по изпълнението извършва оценка на системите на този потенциален партньор по изпълнението и предоставя целенасочени технически консултации за тях, когато и доколкото това се изисква от заключенията от одита на оценката по стълбове с оглед на въвеждането на финансовите продукти, предвидени от този потенциален партньор по изпълнението;

- iv) предоставя необвързващо становище относно свързаните с банкирането аспекти, по-специално относно финансовия риск и финансовите условия, свързани с частта от гаранцията от ЕС, която ще бъде предоставена на партньора по изпълнението, различен от групата на ЕИБ, както е определено в гаранционното споразумение, което ще бъде сключено с този партньор по изпълнението;
- v) извършва симулации и прогнози за финансовия риск и възнаграждението на съвкупния портфейл въз основа на предположения, договорени с Комисията;
- vi) измерва финансовия риск за съвкупния портфейл и изготвя финансови отчети относно съвкупния портфейл; и
- vii) предоставя на Комисията услуги за реструктуриране и възстановяване, определени в споразумението, посочено в параграф 3, буква б) от настоящия член, по искане на Комисията и със съгласието на партньора по изпълнението в съответствие с член 17, параграф 2, буква ж), когато този партньор по изпълнението вече не отговаря за извършването на дейности по реструктуриране и възстановяване съгласно съответното гаранционно споразумение;

- в) може да предоставя изграждане на капацитет съгласно член 25, параграф 2, буква з) на национална насърчителна банка или институция и други услуги във връзка с въвеждането на финансови продукти, подкрепяни от гаранцията от ЕС, ако това бъде поискано от тази национална насърчителна банка или институция;
- г) във връзка с консултантския център InvestEU:
 - i) получава сума в размер до **300 000 000** EUR за консултативните инициативи по член 25 и оперативните задачи по подточка ii) от настоящата буква от финансовия пакет по член 4, параграф 3;
 - ii) съветва Комисията и изпълнява оперативните задачи, посочени в споразумението по параграф 3, буква в), като:
 - подпомага Комисията при проектирането, създаването и управлението на консултантския център InvestEU;

- оценява исканията за консултантска подкрепа, която според Комисията не попада в обхвата на съществуващите консултативни инициативи, с цел да се подкрепи решението на Комисията за разпределяне на средства във връзка с исканията за консултации, получени през централната входна точка, определена в член 25, параграф 2, буква а);
- оказва подкрепа на националните насърчителни банки и институции, като предоставя изграждане на капацитет съгласно член 25, параграф 2, буква з) във връзка с развитието на техните консултативни способности, за да могат да участват в консултативни инициативи, по искане на такива банки или институции;
- по искане на Комисията и на потенциален консултативен партньор — и при условие че групата на ЕИБ даде съгласието си — сключва от името на Комисията споразумение с консултативния партньор за изпълнението на консултативни инициативи.

Групата на ЕИБ гарантира, че нейните задачи по първа алинея, буква г), подточка ii) се извършват напълно независимо от ролята ѝ на консултативен партньор.

Когато е целесъобразно, Комисията общува с партньора по изпълнението въз основа на констатациите от становището на групата на ЕИБ, посочено в първа алинея, буква б), подточка iv). Комисията уведомява групата на ЕИБ за резултата от своя процес на вземане на решение.

2. Банковата информация, предоставена на групата на ЕИБ от Комисията в съответствие с параграф 1, първа алинея, буква б), подточки ii), iv), v) и vi), се ограничава до строго необходимата информация, от която групата на ЕИБ се нуждае, за да изпълнява задълженията си по тези подточки. В тясно сътрудничество с групата на ЕИБ и потенциалните партньори по изпълнението Комисията определя естеството и обхвата на тази банкова информация, като взема предвид изискванията за добро финансово управление на гаранцията от ЕС, законните интереси на партньора по изпълнението по отношение на чувствителната в търговско отношение информация и нуждите на групата на ЕИБ във връзка с изпълнението на задълженията ѝ по тези подточки.

3. Условията на партньорството се определят в споразумения, включително:
- а) относно предоставянето и изпълнението на частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 13, параграф 4:
 - i) гаранционно споразумение между Комисията и групата на ЕИБ; или
 - ii) отделни гаранционни споразумения между Комисията и ЕИБ и нейните клонове или други субекти, създадени в съответствие с член 28, параграф 1 от Устава на ЕИБ, както е приложимо;
 - б) споразумение между Комисията и групата на ЕИБ във връзка с параграф 1, алинея първа, букви б) и в);
 - в) споразумение между Комисията и групата на ЕИБ във връзка с консултантския център InvestEU;
 - г) споразумения за услуги между групата на ЕИБ и националните насърчителни банки и институции във връзка с изграждането на капацитет и други услуги, предвидени в параграф 1, алинея първа, буква в).

4. Без да се засягат разпоредбите на член 18, параграф 3 и член 25, параграф 4 от настоящия регламент, разходите, направени от групата на ЕИБ при изпълнението на задачите, посочени в параграф 1, алинея първа, букви б) и в) от настоящия член, отговарят на условията на споразумението, посочено в параграф 3, буква б) от настоящия член, и могат да бъдат покрити от възстановените суми или приходите, които могат да бъдат отнесени към гаранцията от ЕС, или от провизирането, в съответствие с член 211, параграфи 4 и 5 от Финансовия регламент, или могат да бъдат за сметка на финансовия пакет, посочен в член 4, параграф 3 от настоящия регламент, при представяне на обосновка за тези разходи от групата на ЕИБ и в рамките на общ таван от **7 000 000 EUR**.
5. Разходите, направени от групата на ЕИБ за изпълнението на оперативните задачи по параграф 1, алинея първа, буква г), подточка ii) се покриват изцяло и се заплащат от сумата по параграф 1, алинея първа, буква г), подточка i) при представяне на обосновка за тези разходи от групата на ЕИБ и в рамките на общ таван от **10 000 000 EUR**.

Член 12

Конфликт на интереси

1. В рамките на партньорството по член 11 групата на ЕИБ предприема всички необходими и предпазни мерки за избягване на конфликтите на интереси с други партньори по изпълнението, включително чрез сформирание на специален и независим екип за задачите по член 11, параграф 1, алинея първа, буква б), подточки iii)—vi). Този екип спазва строги правила за поверителност, които продължават да се прилагат за членовете на екипа и след като те напуснат екипа.
2. Групата на ЕИБ и другите партньори по изпълнението уведомяват незабавно Комисията за всяка ситуация, която представлява конфликт на интереси или има вероятност да доведе до конфликт на интереси. При наличие на съмнение Комисията преценява дали съществува конфликт на интереси и уведомява групата на ЕИБ за своето заключение. При наличие на конфликт на интереси групата на ЕИБ предприема подходящи мерки. Групата на ЕИБ уведомява Управителният съвет за тези мерки и за резултатите от тях.
3. Групата на ЕИБ взема необходимите предпазни мерки, за да избегне ситуации, в които може да възникне конфликт на интереси при функционирането на консултантския център InvestEU, по-специално във връзка с оперативните му задачи в рамките на ролята му по подпомагане на Комисията, както е посочено в член 11, параграф 1, алинея първа, буква г), подточка ii). При наличие на конфликт на интереси групата на ЕИБ предприема подходящи мерки.

ГЛАВА IV

ГАРАНЦИЯ ОТ ЕС

Член 13

Гаранция от ЕС

1. Гаранцията от ЕС се предоставя на партньорите по изпълнението като неотменима и безусловна гаранция при поискване в съответствие с член 219, параграф 1 от Финансовия регламент. Тя се изпълнява под режим непряко управление в съответствие с дял X на посочения регламент.
2. Възнаграждението за гаранцията от ЕС е свързано с характеристиките и рисковия профил на финансовите продукти, като се отчитат естеството на свързаните с тях операции по финансиране и инвестиране и изпълнението на целите на политиката, към които са насочени финансовите продукти.

Когато това е надлежно обосновано от естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, и от необходимостта финансовите продукти да бъдат достъпни от финансова гледна точка за целевите крайни получатели, разходите по финансирането, предоставено на крайния получател, могат да бъдат намалени или условията на това финансиране могат да бъдат подобрени чрез намаляване на възнаграждението за гаранцията от ЕС или, когато е необходимо, чрез покриване на оставащите административни разходи на партньора по изпълнението чрез бюджета на Съюза, и по-специално:

- а) когато неблагоприятни условия на финансовите пазари ще попречат на осъществяването на операция по финансиране или инвестиране при пазарно ценообразуване; или
- б) когато е необходимо да се катализират операции по финансиране и инвестиране в сектори или области, в които се наблюдава значителна неефективност на пазара или неоптимална инвестиционна ситуация, или да се улесни създаването на инвестиционни платформи.

Намаляването на възнаграждението за гаранцията от ЕС или покриването на оставащите административни разходи на партньора по изпълнението, посочени във втора алинея, могат да бъдат извършени дотолкова, доколкото не оказват значително въздействие върху провизирането на гаранцията от ЕС.

Намаляването на възнаграждението за гаранцията от ЕС е изцяло в полза на крайните получатели.

3. Условието, определено в член 219, параграф 4 от Финансовия регламент, се прилага за всеки партньор по изпълнението на база портфейл.

4. 75% от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „ЕС“, посочена в член 4, параграф 1, първа алинея, възлизащи на **19 614 232 554** EUR, се предоставят на групата на ЕИБ. Групата на ЕИБ предоставя съвкупна финансова вноска в размер на **4 903 558 139** EUR. Тази вноска се предоставя по начин и във вид, които улесняват изпълнението на фонда InvestEU и постигането на целите, определени в член 15, параграф 2.
5. Останалите 25% от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „ЕС“ се предоставят на други партньори по изпълнението, които също предоставят финансови средства в размер, който следва да бъде определен в гаранционните споразумения.
6. Полагат се максимални усилия, за да се гарантира, че в края на инвестиционния период е обхванат широк кръг от сектори и региони и че е избегната прекомерната концентрация на секторен или географски принцип. Тези усилия включват стимули за по-малките или по-опростени национални насърчителни банки и институции, които имат сравнително предимство поради своето местно присъствие, знания и инвестиционни компетенции. Комисията разработва съгласуван подход, за да подкрепи тези усилия.

7. Подкрепата по линия на гаранцията от ЕС, посочена в член 4, параграф 2, първа **■** алинея от настоящия регламент, се предоставя при условията, определени в член 3, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2020/2094. В останалите случаи подкрепата по линия на гаранцията от ЕС може да се предоставя за операции по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, за инвестиционен период, който приключва на 31 декември 2027 г.

Договорите между партньора по изпълнението и крайния получател, финансовия посредник или друг субект по член 16, параграф 1, буква а) по линия на гаранцията от ЕС, посочена в член 4, параграф 2, първа **■** алинея, се подписват най-късно една година след одобряването на съответната операция по финансиране или инвестиране от партньора по изпълнението. В останалите случаи договорите между партньора по изпълнението и крайния получател, финансовия посредник или друг субект по член 16, параграф 1, буква а) се подписват до 31 декември 2028 г.

Член 14

Допустими операции по финансиране и инвестиране

1. По линия на фонда InvestEU се предоставя подкрепа единствено за операции по финансиране и инвестиране, които:
 - а) отговарят на условията, определени в член 209, параграф 2, букви а) — д) от Финансовия регламент, по-специално във връзка с неефективността на пазара, неоптималните инвестиционни ситуации и допълняемостта, както е определено в член 209, параграф 2, букви а) и б) от Финансовия регламент и в приложение V към настоящия регламент, и когато е целесъобразно, увеличават максимално частните инвестиции в съответствие с член 209, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент;
 - б) допринасят за постигането на целите на политиката на Съюза и попадат в обхвата на областите, които са допустими за операции по финансиране и инвестиране в рамките на подходящия компонент на политиката в съответствие с приложение II към настоящия регламент;
 - в) не предоставят финансова подкрепа за изключените дейности, определени в раздел Б от приложение V към настоящия регламент; и
 - г) са съгласувани с инвестиционните насоки.

2. В допълнение към проектите на територията на Съюза или в отвъдморска страна или територия, свързани с държава членка, както е посочено в приложение II къмДФЕС, фондът InvestEU може да подкрепя следните проекти и операции чрез операции по финансиране и инвестиране ■ :
- а) проекти с участието на субекти, които се намират или са установени в една или повече държави членки, които обхващат една или повече трети държави, включително присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидати, държави, попадащи в обхвата на европейската политика за съседство, ЕИП или ЕАСТ, отвъдморска страна или територия, както е посочено в приложение II къмДФЕС, или асоциирана трета държава, независимо от това дали в тези трети държави или отвъдморски страни или територии има партньор;
 - б) операции по финансиране и инвестиране в трети държави, посочени в член 5, които са допринесли за конкретен финансов продукт.

3. Фондът InvestEU може да подпомага операции по финансиране и инвестиране, предоставящи финансиране на крайни получатели, които са правни субекти, установени в някоя от следните държави или територии:
- а) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързани с държава членка, както е посочено в приложение II къмДФЕС;
 - б) трета държава, асоциирана към програмата InvestEU в съответствие с член 5;
 - в) трета държава по параграф 2, буква а), когато е приложимо;
 - г) други трети държави, когато това е необходимо за финансирането на проект в държава или територия по буква а), б) или в).

■

Член 15

Избор на партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ

1. Комисията избира партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, в съответствие с член 154 от Финансовия регламент.

Партньорите по изпълнението могат да образуват група. Партньор по изпълнението може да бъде член на една или повече групи.

За раздел „ЕС“ е необходимо допустимите контрагенти да са изразили своя интерес по отношение на частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 13, параграф 5.

За раздел „Държави членки“ съответната държава членка може да предложи за партньори по изпълнението един или повече контрагенти измежду контрагентите, които са изразили интерес. Съответната държава членка може също да предложи групата на ЕИБ като партньор по изпълнението и може, за своя сметка, да сключи договор с групата на ЕИБ, за да предоставя услугите, изброени в член 11.

Ако съответната държава членка не предложи партньор по изпълнението, Комисията действа в съответствие с трета алинея от настоящия параграф и избира за партньори по изпълнението допустимите контрагенти, които са в състояние да покрият операциите по финансиране и инвестиране в съответните географски райони.

2. При избора на партньори по изпълнението Комисията гарантира, че портфейлът от финансови продукти по фонда InvestEU отговаря на следните цели:
 - а) увеличава максимално покриването на целите, определени в член 3;
 - б) увеличава максимално въздействието на гаранцията от ЕС посредством собствените ресурси, за които е поел задължение партньорът по изпълнението;
 - в) увеличава максимално, когато е целесъобразно, частните инвестиции;
 - г) насърчава иновативните решения в областта на финансите и риска с цел преодоляване на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации;

- д) постига географска диверсификация чрез постепенно разпределяне на гаранцията от ЕС и позволява финансирането на по-малки проекти;
 - е) осигурява достатъчна диверсификация на риска.
3. При избора на партньорите по изпълнението Комисията взема предвид също така:
- а) евентуалните разходи и възнаграждения за бюджета на Съюза;
 - б) капацитета на партньора по изпълнението за стриктно спазване на изискванията по член 155, параграфи 2 и 3 от Финансовия регламент, свързани с избягването на данъци, данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, изпирането на пари, финансирането на тероризма и юрисдикциите, които не оказват съдействие.
4. Национални насърчителни банки и институции могат да бъдат избирани за партньори по изпълнението, при условие че изпълняват изискванията, предвидени в настоящия член.

Член 16

Допустими видове финансиране

1. Гаранцията от ЕС може да се използва с цел покриване на риска за следните видове финансиране, предоставяно от партньорите по изпълнението:

- а) заеми, гаранции, насрещни гаранции, инструменти на капиталовия пазар, всякакви други форми на финансиране или кредитно подобрение, включително подчинен дълг, или капиталови или квазикапиталови инвестиции, предоставяни пряко или косвено чрез финансови посредници, фондове, инвестиционни платформи или други средства, които следва да бъдат насочени към крайните получатели;
- б) финансиране или гаранции от партньор по изпълнението, предоставени на друга финансова институция, което ѝ позволява да извършва финансиране по буква а).

За да бъде обхванато от гаранцията от ЕС, финансирането, посочено в букви а) и б) от първа алинея от настоящия параграф, се предоставя, придобива или емитира в полза на операциите по финансиране и инвестиране, посочени в член 14, параграф 1, когато финансирането от партньора по изпълнението е било предоставено в съответствие със споразумение за финансиране или трансакция, подписани или сключени от партньора по изпълнението след подписването на гаранционното споразумение и чийто срок не е изтекъл или които не са прекратени.

2. Операциите по финансиране и инвестиране, извършвани чрез фондове или други междинни структури, се подкрепят от гаранцията от ЕС в съответствие с разпоредби, които се определят в инвестиционните насоки, дори ако тези структури влагат малка част от своите инвестиции извън Съюза и в трети държави по член 14, параграф 2 или влагат малка част от своите инвестиции в активи, различни от тези, които са допустими съгласно настоящия регламент.

Член 17

Гаранционни споразумения

1. Комисията сключва гаранционно споразумение с всеки партньор по изпълнението във връзка с предоставянето на гаранцията от ЕС до размер, който се определя от Комисията.

В случай че партньорите по изпълнението сформират група, се сключва едно гаранционно споразумение между Комисията и всеки партньор по изпълнението в рамките на групата или с един партньор по изпълнението от името на групата.

2. Гаранционното споразумение съдържа:

- а) размера и условията за финансовата вноска, която трябва да бъде предоставена от партньора по изпълнението;
- б) условията на финансирането или гаранциите, които трябва да бъдат предоставени от партньора по изпълнението на друг правен субект, участващ в изпълнението, когато случаят е такъв;
- в) подробни правила за предоставянето на гаранцията от ЕС в съответствие с член 19, включително относно покритието на портфейли от специфични видове инструменти и съответните събития, които пораждат евентуални искания за плащане по гаранцията от ЕС;
- г) възнаграждението за поемане на риск, което се разпределя пропорционално на съответния дял на Съюза и на партньора по изпълнението от поемането на риска или както е намалено в надлежно обосновани случаи съгласно член 13, параграф 2;
- д) условията за плащане;

- е) ангажимента на партньора по изпълнението да приема решенията на Комисията и на инвестиционния комитет относно използването на гаранцията от ЕС в полза на предложена операция по финансиране или инвестиране, без да се засяга вземането на решение от страна на партньора по изпълнението относно предложената операция по финансиране или инвестиране без гаранцията от ЕС;
- ж) разпоредбите и процедурите във връзка със събирането на вземанията, което ще бъде възложено на партньора по изпълнението;
- з) финансовото и оперативното докладване и мониторинга на операциите по финансиране и инвестиране по линия на гаранцията от ЕС;
- и) ключовите показатели за изпълнението, по-специално по отношение на използването на гаранцията от ЕС, изпълнението на целите и критериите, определени в членове 3, 8 и 14, и мобилизирането на частен капитал;
- й) ако е приложимо, разпоредби и процедури, свързани с операциите за смесено финансиране;
- к) други приложими разпоредби в съответствие с изискванията на член 155, параграф 2 и дял X от Финансовия регламент;
- л) наличието на подходящи механизми за разсейване на възможните опасения на частните инвеститори.

3. В гаранционното споразумение се предвижда също, че възнаграждението, дължимо на Съюза от операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, се предоставя след приспадане на плащанията, дължими по искания за плащане по гаранцията от ЕС.
4. Освен това в гаранционното споразумение се предвижда, че всяка сума, дължима на партньора по изпълнението във връзка с гаранцията от ЕС, се приспада от общата сума на възнаграждението, приходите и възстановените суми, дължими от партньора по изпълнението на Съюза от операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент. Ако тази сума не е достатъчна, за да покрие сумата, дължима на партньора по изпълнението в съответствие с член 18, параграф 3, неизплатената сума се взема от провизирането на гаранцията от ЕС.
5. Когато гаранционното споразумение се сключва в рамките на раздел „Държави членки“, в него може да се предвиди участието на представители от съответната държава членка или региони в мониторинга на изпълнението на това гаранционно споразумение.

Член 18

Изисквания за използването на гаранцията от ЕС

1. Предоставянето на гаранцията от ЕС е обвързано с влизането в сила на гаранционното споразумение със съответния партньор по изпълнението.
2. Операциите по финансиране и инвестиране се покриват от гаранцията от ЕС само ако отговарят на критериите, определени в настоящия регламент и в съответните инвестиционни насоки, и ако инвестиционният комитет е заключил, че тези операции отговарят на изискванията за ползване на гаранцията от ЕС. Партньорите по изпълнението продължават да носят отговорност за гарантирането на това, че операциите по финансиране и инвестиране спазват настоящия регламент и съответните инвестиционни насоки.

3. Комисията не дължи на партньора по изпълнението никакви административни разходи или такси, свързани с изпълнението на операциите по финансиране и инвестиране в рамките на гаранцията от ЕС, освен ако естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, който ще се въвежда, и финансовата достъпност за целевите крайни получатели или видът на предоставеното финансиране позволяват на партньора по изпълнението да оправдае надлежно пред Комисията необходимостта от изключение. Покриването на тези разходи от бюджета на Съюза се ограничава до сумата, която е строго необходима за изпълнението на съответните операции по финансиране и инвестиране, и се предоставя само до степента, в която разходите не се покриват от приходите, получени от партньорите по изпълнението от съответните операции по финансиране и инвестиране. Договореностите във връзка с таксите се определят в гаранционното споразумение и са в съответствие с член 17, параграф 4 от настоящия регламент и член 209, параграф 2, буква ж) от Финансовия регламент.
4. Освен това партньорът по изпълнението може да използва гаранцията от ЕС за покриване на съответния дял от разходите по събирането в съответствие с член 17, параграф 4, освен ако тези разходи са приспаднати от постъпленията от събирането.

Член 19

Покритие и условия на гаранцията от ЕС

1. Възнаграждението за поемане на риск се разпределя между Съюза и партньор по изпълнението пропорционално на съответния им дял в поемането на риска във връзка с портфейл от операции по финансиране и инвестиране, или, когато е приложимо, във връзка с отделни операции по финансиране и инвестиране. Възнаграждението за гаранцията от ЕС може да бъде намалено в надлежно обосновани случаи, посочени в член 13, параграф 2.

Партньорът по изпълнението има на свой собствен риск подходяща експозиция към операциите по финансиране и инвестиране, подкрепяни от гаранцията от ЕС, освен когато по изключение естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, който ще се въвежда, не позволява на партньора по изпълнението да участва в разумна степен със свой собствен капацитет за поемане на риск към гаранцията от ЕС.

2. Гаранцията от ЕС покрива:

- a) за дълговите продукти, посочени в член 16, параграф 1, буква а):
 - i) главницата и всички лихви и суми, които са дължими на партньора по изпълнението, но не са получени от него в съответствие с условията на операциите по финансиране преди настъпването на неизпълнението;
 - ii) загубите от реструктуриране;

- iii) загубите, произтичащи от колебанията на валути, различни от еврото, на пазарите, на които възможностите за дългосрочно хеджиране са ограничени;
- б) за капиталовите или квазикапиталовите инвестиции, посочени в член 16, параграф 1, буква а): инвестираните суми и свързаните с тях разходи за финансиране и загубите, произтичащи от колебанията на валути, различни от еврото;
- в) за финансирането или гаранциите, предоставени от партньор по изпълнението на друга финансова институция, в съответствие с член 16, параграф 1, буква б): усвоените суми и свързаните с тях разходи за финансиране.

За целите на първа алинея, буква а), подточка i) по отношение на подчинения дълг отлагането, намаляването или изискваното излизане се считат за случаи на неизпълнение.

3. Когато Съюзът извършва плащане към партньора по изпълнението вследствие на искане за плащане по гаранцията от ЕС, Съюзът встъпва в съответните права на партньора по изпълнението във връзка с която и да е от неговите операции по финансиране или инвестиране, покрити от гаранцията от ЕС, доколкото тези права продължават да съществуват.

Партньорът по изпълнението предприема от името на Съюза действия за събиране на вземанията във връзка със суброгираните суми и възстановява на Съюза събраните суми.

ГЛАВА V

УПРАВЛЕНИЕ

Член 20

Консултативен съвет

1. Комисията и управителният съвет, създаден съгласно член 21, се консултират с консултативен съвет (наричан по-нататък „консултативният съвет“).
2. Консултативният съвет се стреми да осигури балансирано представителство на половете и включва:
 - а) по един представител на всеки партньор по изпълнението;
 - б) по един представител на всяка държава членка;
 - в) един експерт, назначен от Европейския икономически и социален комитет;
 - г) един експерт, назначен от Комитета на регионите.
3. Заседанията на консултативния съвет се председателстват от представител на Комисията. Представителят на групата на ЕИБ е заместник-председател.

Консултативният съвет заседава редовно — поне два пъти годишно — по искане на председателя.

4. Консултативният съвет:
 - а) съветва Комисията и управителния съвет относно разработването на финансовите продукти, които ще бъдат въведени съгласно настоящия регламент;
 - б) съветва Комисията и управителния съвет относно тенденциите на пазара, пазарните условия, проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации;
 - в) обменя становища относно тенденциите на пазара и споделя най-добри практики.
5. Комисията посочва първите членове на консултативния съвет, които представляват партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, след консултация с потенциалните партньори по изпълнението. Техният мандат е ограничен до една година.
6. Организируют се също така срещи на представители на държавите членки в отделен състав поне два пъти годишно и под председателството на Комисията.

7. В рамките на консултативния съвет и на срещите на представителите на държавите членки по параграф 6 могат да се формулират препоръки до управителния съвет във връзка с изпълнението и функционирането на програмата InvestEU.
8. Подробните протоколи от заседанията на консултативния съвет се оповестяват публично във възможно най-кратък срок след одобряването им от консултативния съвет.

Комисията определя оперативните правила и процедури за консултативния съвет и управлява секретариата на консултативния съвет. Всички съответни документи и информация се предоставят на консултативния съвет, за да може той да изпълнява своите задачи.

9. Националните насърчителни банки и институции, представени в консултативния съвет, избират помежду си представителите на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, в управителния съвет, създаден съгласно член 21. Националните насърчителни банки и институции се стремят към балансирано представителство в управителния съвет от гледна точка на размера и географското местоположение. Избраните представители представляват договорената обща позиция на всички партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ.

Член 21

Управителен съвет

1. Създава се управителен съвет за програмата InvestEU (наричан по-нататък „управителният съвет“). Той се състои от четирима представители на Комисията, трима представители на групата на ЕИБ, двама представители на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, и един експерт, назначен от Европейския парламент като член без право на глас. Експертът, назначен от Европейския парламент като член без право на глас, не търси, нито приема инструкции от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, както и от което и да е правителство на държава членка или от друг публичен или частен орган, и действа напълно независимо. Този експерт изпълнява своите задължения безпристрастно и в интерес на програмата InvestEU.

Членовете на управителния съвет се назначават за срок от четири години с възможност за еднократно подновяване, с изключение на представителите на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, които се назначават за срок от две години.

2. Управителният съвет избира председател измежду представителите на Комисията за срок от четири години с възможност за еднократно подновяване. Председателят докладва два пъти годишно на представителите на държавите членки в консултативния съвет относно изпълнението и функционирането на програмата InvestEU.

Подробните протоколи от заседанията на управителния съвет се публикуват веднага след като бъдат одобрени от управителния съвет.

3. Управителният съвет:

- а) дава стратегически и оперативни насоки за партньорите по изпълнението, включително насоки относно разработването на финансови продукти и относно други оперативни политики и процедури, необходими за функционирането на фонда InvestEU;
- б) приема методическата рамка за риска, изготвена от Комисията в сътрудничество с групата на ЕИБ и другите партньори по изпълнението;
- в) следи изпълнението на програмата InvestEU;

- г) отговаря на допитвания, отразявайки становищата на всички свои членове, относно списъка с предварително одобрени кандидати за инвестиционния комитет, преди те да бъдат избрани в съответствие с член 24, параграф 2;
 - д) приема правилника за дейността на секретариата на инвестиционния комитет по член 24, параграф 4;
 - е) приема правилата, приложими за операциите с инвестиционни платформи.
4. Управителният съвет възприема подход на консенсус в своите разисквания, като съответно отчита в максимална степен позициите на всички членове. Ако членовете не могат да *сближат своите позиции*, управителният съвет *взема* своите решения с квалифицирано мнозинство от имащите право на глас членове, което се състои от най-малко седем гласа.

Член 22

Набор от показатели

1. Изготвя се набор от показатели, за да се гарантира, че инвестиционният комитет е в състояние да извършва независима, прозрачна и хармонизирана оценка на исканията за използване на гаранцията от ЕС за операции по финансиране и инвестиране, предложени от партньорите по изпълнението.
2. Партньорите по изпълнението попълват таблицата с набора от показатели за своите предложения за операции по финансиране и инвестиране.
3. Наборът от показатели включва следните елементи:
 - а) описание на предлаганата операция по финансиране или инвестиране;
 - б) начинът, по който предлаганата операция по финансиране или инвестиране допринася за постигането на целите на политиката на ЕС;
 - в) описание на допълняемостта;
 - г) описание на неефективността на пазара или неоптималната инвестиционна ситуация;
 - д) финансовия и техническия принос на партньора по изпълнението;

- е) въздействието на инвестицията;
 - ж) финансовия профил на операцията по финансиране или инвестиране;
 - з) допълнителни показатели.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 34 с цел допълване на настоящия регламент чрез въвеждане на допълнителни елементи на набора от показатели, включително подробни правила за него, които да бъдат използвани от партньорите по изпълнението.

Член 23

Проверка на съответствието

1. Комисията прави проверка, за да се увери, че операциите по финансиране и инвестиране, предлагани от партньорите по изпълнението, различни от ЕИБ, са в съответствие с правото и политиките на Съюза.
2. Операциите на ЕИБ по финансиране и инвестиране, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, не се покриват от гаранцията от ЕС, ако Комисията изрази отрицателно становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Устава на ЕИБ.

Член 24

Инвестиционен комитет

1. Създава се напълно независим инвестиционен комитет за фонда InvestEU (наричан по-нататък „инвестиционният комитет“). Инвестиционният комитет:
 - а) разглежда предложенията за операции по финансиране и инвестиране, представени от партньори по изпълнението за покритие по линия на гаранцията от ЕС, които са минали проверката на съответствието по член 23, параграф 1 от настоящия регламент или за които е дадено положително становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Устава на ЕИБ;
 - б) проверява съответствието на предложенията, посочени в точка а), с настоящия регламент и със съответните инвестиционни насоки; и
 - в) проверява дали операциите по финансиране и инвестиране, които ще се ползват от подкрепата по линия на гаранцията от ЕС, отговарят на всички съответни изисквания.

Когато извършва задачите, посочени в първа алинея от настоящия параграф, инвестиционният комитет отделя специално внимание на изискването за допълняемост, посочено в член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент и в приложение V към настоящия регламент, и на изискването за привличане на частни инвестиции, посочено в член 209, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент.

2. Инвестиционният комитет заседава в **четири** различни състава, съответстващи на **четири**те компонента на политиката по член 8, параграф 1.

Всеки състав на инвестиционния комитет се състои от шестима външни експерти, получаващи възнаграждение. Експертите се избират и се назначават от Комисията по препоръка на управителния съвет. Експертите се назначават за срок от максимум четири години с възможност за еднократно подновяване. Те получават възнаграждение от Съюза. По препоръка на управителния съвет Комисията може да реши да поднови мандата на действащ член на инвестиционния комитет, без да следва процедурата, предвидена в настоящия параграф.

Експертите притежават солиден подходящ пазарен опит в областта на структурирането и финансирането на проекти или финансирането на МСП или други предприятия.

Съставът на инвестиционния комитет гарантира, че комитетът познава задълбочено секторите, обхванати от компонентите на политиката, посочени в член 8, параграф 1, и географските пазари в Съюза, и гарантира, че представителството на половете в инвестиционния комитет като цяло е балансирано.

*Четири*ма членове на инвестиционния комитет са постоянни членове на всеки от *четири*те състава на инвестиционния комитет. Поне един от постоянните членове има експертен опит в областта на устойчивите инвестиции. Освен това всеки от *четири*те състава разполага с двама експерти, които имат опит в областта на инвестициите в сектори, обхванати от съответния компонент на политиката. Управителният съвет назначава членовете на инвестиционния комитет в съответния състав или състави. Инвестиционният комитет избира председател измежду своите постоянни членове.

3. Когато участват в дейностите на инвестиционния комитет, неговите членове изпълняват задълженията си безпристрастно и единствено в интерес на фонда InvestEU. Те не търсят, нито приемат инструкции от партньорите по изпълнението, институциите на Съюза, държавите членки или друг публичен или частен орган.

Автобиографиите и декларациите за интереси на всеки член на инвестиционния комитет се оповестяват публично и се поддържат актуализирани. Всеки член на инвестиционния комитет съобщава незабавно на Комисията и на управителния съвет цялата информация, необходима за потвърждаване на липсата на конфликт на интереси, на текущ принцип.

Управителният съвет може да препоръча на Комисията да освободи даден член от неговите функции, ако този член не отговаря на изискванията, определени в настоящия параграф, или поради други надлежно обосновани причини.

4. Когато действа в съответствие с настоящия член, инвестиционният комитет се подпомага от секретариат. Секретариатът е независим и отговаря пред председателя на инвестиционния комитет. Административното седалище на секретариата е в Комисията. Правилникът за дейността на секретариата гарантира поверителността на обмена на информация и документи между партньорите по изпълнението и съответните управителни органи. Групата на ЕИБ може да представя своите предложения за операции по финансиране и инвестиране директно на инвестиционния комитет, като уведомява секретариата за тях.

Документацията, която следва да бъде предоставяна от партньорите по изпълнението, включва стандартизиран формуляр за внасяне на искане, набора от показатели по член 22 и всеки друг документ, който инвестиционният комитет счита за подходящ, по-специално описание на естеството на неефективността на пазара или неоптималната инвестиционна ситуация и по какъв начин операцията по финансиране или инвестиране ще спомогне за тяхното смекчаване, както и надеждна оценка на операцията, която доказва допълняемостта на операцията по финансиране или инвестиране. Секретариатът проверява дали документацията, предоставена от партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, е пълна. Инвестиционният комитет може да иска разяснения от съответния партньор по изпълнението във връзка с предложение за операция по инвестиране или финансиране, включително като изиска представител на съответния партньор по изпълнението да присъства пряко на обсъждането на горепосочената операция. Оценките на проектите, извършени от партньор по изпълнението, не обвързват инвестиционния комитет за целите на предоставянето на покритие от гаранцията от ЕС за дадена операция по финансиране или инвестиране.

Инвестиционният комитет използва набора от показатели по член 22 при оценяването и проверката на предложените операции по финансиране и инвестиране.

5. Заключениета на инвестиционния комитет се приемат с обикновено мнозинство от всички членове, при условие че това обикновено мнозинство включва поне един от непостоянните членове на състава, свързан с компонента на политиката, в рамките на който е направено предложението. В случай на равен брой гласове председателят на инвестиционния комитет има решаващ глас.

Заключенията на инвестиционния комитет за одобрение на покритието от гаранцията от ЕС за операция по финансиране или инвестиране се оповестяват публично и включват обосновката за одобрението и информация за операцията, и по-специално описание на операцията, името на организаторите на проекти или на финансовите посредници и целите на операцията. В заключенията се посочва също така общата оценка, направена въз основа на набора от показатели.

Съответният набор от показатели се оповестява публично след подписването на операцията по финансиране или инвестиране или на подпроекта, ако е приложимо.

Информацията, която следва да бъде оповестена публично съгласно втора и трета алинея, не съдържа чувствителна търговска информация, нито лични данни, които не могат да се оповестяват съгласно правилата на Съюза за защита на данните. Частите от заключенията на инвестиционния комитет, които представляват чувствителна търговска информация, при поискване се изпращат от Комисията на Европейския парламент и на Съвета при спазване на строги изисквания за поверителност.

Два пъти годишно инвестиционният комитет представя на Европейския парламент и на Съвета списък с всички заключения на инвестиционния комитет от предходните шест месеца, както и публикуваните набори от показатели, свързани с тях. Представената информация включва всички решения за отказ на използването на гаранцията от ЕС. Тези решения подлежат на строги изисквания за поверителност.

Секретариатът на инвестиционния комитет предоставя своевременно заключенията на инвестиционния комитет на съответния партньор по изпълнението.

Секретариатът на инвестиционния комитет записва цялата информация, свързана с предложения за операции по финансиране и инвестиране, предоставена на инвестиционния комитет, и заключенията на инвестиционния комитет по тези предложения в централен регистър.

6. Ако инвестиционният комитет бъде приканен да одобри използването на гаранцията от ЕС за операция по финансиране или инвестиране, представляваща инструмент, програма или структура, която има подпроекти, това одобрение включва тези подпроекти, освен ако инвестиционният комитет реши да си запази правото да ги одобри отделно. Инвестиционният комитет няма право да одобрява отделно подпроекти на стойност под 3 000 000 EUR.
7. Ако счете за необходимо, инвестиционният комитет може да повдига пред Комисията всякакъв оперативен въпрос, свързан с прилагането или тълкуването на инвестиционните насоки.

I

Глава VI
КОНСУЛТАНТСКИ ЦЕНТЪР INVESTEU

Член 25

Консултантски център InvestEU

1. Комисията създава консултантския център InvestEU. Консултантският център InvestEU осигурява консултантска подкрепа за набелязването, подготвянето, разработването, структурирането, възлагането и изпълнението на инвестиционни проекти и за увеличаване на капацитета на организаторите на проекти и финансовите посредници за извършване на операции по финансиране и инвестиране. Тази подкрепа може да обхваща всеки етап от жизнения цикъл на проект или финансиране на получаващ подкрепа субект.

Комисията сключва консултантски споразумения с групата на ЕИБ и с други потенциални консултативни партньори и им възлага да предоставят консултантската подкрепа, посочена в първа алинея от настоящия параграф, и услугите, посочени в параграф 2. Комисията може също да провежда консултативни инициативи, включително чрез сключване на договори с външни доставчици на услуги. Комисията създава централна входна точка за консултантския център InvestEU и разпределя исканията за консултантска подкрепа, които трябва да бъдат разгледани в рамките на подходящата консултативна инициатива. Комисията, групата на ЕИБ и другите консултативни партньори работят в тясно сътрудничество помежду си с цел осигуряване на ефикасност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в рамките на целия Съюз, като надлежно вземат предвид съществуващите структури и дейност.

Консултативните инициативи са на разположение като елемент в рамките на всеки компонент на политиката, посочен в член 8, параграф 1, и обхващат сектори, които попадат в приложното поле на този компонент. Освен това се осигуряват консултативни инициативи в рамките на междусекторен компонент.

2. По-специално консултантският център InvestEU:

- а) осигурява централна входна точка, която се управлява и -поддържа от Комисията, за предоставяне на помощ, в рамките на консултантския център InvestEU, за разработването на проекти, предназначена за публичните органи и организаторите на проекти;
- б) разпространява сред публичните органи и организаторите на проекти цялата налична допълнителна информация за инвестиционните насоки, включително информацията за тяхното прилагане или тълкуване, предоставена от Комисията;
- в) когато е целесъобразно, подпомага организаторите на проекти при разработването на техните проекти, за да изпълняват проектите целите, посочени в членове 3 и 8, и критериите за допустимост, посочени в член 14, и улеснява разработването, *наред с другото*, на важни проекти от общоевропейски интерес и на механизми за групиране на малки проекти, включително чрез инвестиционни платформи, посочени в буква е) от настоящия параграф, при условие че тази помощ не предопределя заключенията на инвестиционния комитет във връзка с покритието на гаранцията от ЕС за такива проекти;

- г) подкрепя действия и оползотворява местните познания, за да се улесни използването на подкрепата по линия на фонда InvestEU в целия Съюз, и когато е възможно, допринася активно за постигането на целта за секторна и географска диверсификация на фонда InvestEU чрез предоставяне на подкрепа на партньорите по изпълнението при създаването и разработването на потенциални операции по финансиране и инвестиране;
- д) улеснява създаването на платформи за сътрудничество за партньорски обмен и споделяне на данни, ноу-хау и най-добри практики в подкрепа на планираните проекти и секторното развитие;
- е) предоставя проактивна консултантска подкрепа във връзка със създаването на инвестиционни платформи, включително трансгранични и макрорегионални инвестиционни платформи и инвестиционни платформи, които групират по теми или по региони малки и средни по размер проекти в една или повече държави членки;
- ж) подкрепя комбинирането с безвъзмездни средства или финансови инструменти, финансирани от бюджета на Съюза или от други източници, за да се увеличат полезните взаимодействия и взаимното допълване между инструментите на Съюза и да се постигнат максимален ефект на лоста и максимално въздействие на програмата InvestEU;

- з) подкрепя действия за изграждане на капацитет, за да се развият организационният капацитет, уменията и процесите и да се ускори готовността на организациите за инвестиции, за да могат публичните органи и организаторите на проекти да планират инвестиционни проекти, да разработват механизми за финансиране и инвестиционни платформи и да управляват проекти, а финансовите посредници — да извършват операции по финансиране и инвестиране от полза за субектите, чийто достъп до финансиране е затруднен, включително чрез подкрепа за развиване на капацитета за оценяване на риска или специфични за съответния сектор познания;
 - и) предоставя консултантска подкрепа за стартиращи предприятия, особено когато те се стремят за защитят инвестициите си в научни изследвания и иновации посредством придобиване на права върху интелектуална собственост, например чрез патенти.
3. Консултантският център InvestEU може да се ползва от публични и частни организатори на проекти, включително МСП и стартиращи предприятия, от публични органи, от национални насърчителни банки и институции, и от финансови и нефинансови посредници.

4. Комисията сключва консултантско споразумение с всеки консултативен партньор относно изпълнението на една или повече консултативни инициативи. За услугите, посочени в параграф 2, могат да се начисляват такси от Консултантският център InvestEU за покриване на част от разходите за тяхното предоставяне, освен за услугите, предоставяни на публични организатори на проекти или на организации с нестопанска цел — в тези случаи услугите са безплатни, ако това е обосновано. По отношение на МСП таксите за услугите, посочени в параграф 2, не могат да надвишават една трета от разходите за предоставяне на тези услуги.
5. За да извършва дейностите, посочени в параграф 1, и да се улесни предоставянето на консултантска подкрепа, работата на консултантския център InvestEU се основава на експертния опит на Комисията, групата на ЕИБ и другите консултативни партньори.
6. Всяка консултативна инициатива включва механизъм за поделение на разходите между Комисията и консултативния партньор, освен когато Комисията се съгласи да покрие всички разходи по консултативната инициатива в надлежно обоснован случай, в който особеностите на консултативната инициатива го налагат и е осигурено съгласувано и справедливо третиране на съответните консултативни партньори.

7. Консултантският център InvestEU осигурява местно присъствие, когато е необходимо. Местно присъствие се осигурява по-специално в държави членки или региони, които срещат затруднения при разработването на проекти по линия на фонда InvestEU. Консултантският център InvestEU подпомага прехвърлянето на знания към регионалното и местното равнище с цел увеличаване на регионалния и местния капацитет и експертен опит, за да може да се предоставя консултантска подкрепа по параграф 1, включително подкрепа за изпълнението и приспособяването на малки проекти.
8. За да предоставя консултантската подкрепа по параграф 1 и да се улеснява предоставянето на тази консултантска подкрепа на местно равнище, консултантският център InvestEU по възможност си сътрудничи с националните насърчителни банки и институции и се възползва от техния експертен опит. Когато е целесъобразно, се сключват споразумения за сътрудничество с национални насърчителни банки и институции в рамките на консултантския център InvestEU с поне една национална насърчителна банка или институция от всяка държава членка.

9. Ако е целесъобразно, партньорите по изпълнението предлагат на организаторите на проекти, кандидатстващи за финансиране, включително по-специално за малки проекти, да поискат подкрепа от консултантския център InvestEU за своите проекти, ако е целесъобразно, за да се подобри подготовката на проектите им и да може да се обмисли възможността за евентуално групиране на проектите.

Също така, когато е уместно, партньорите по изпълнението и консултативните партньори уведомяват организаторите на проекти за възможността техните проекти да бъдат поместени на портала InvestEU, посочен в член 26.

ГЛАВА VII

ПОРТАЛ INVESTEU

Член 26

Портал InvestEU

1. Комисията създава портала InvestEU. Порталът InvestEU представлява леснодостъпна и удобна за използване база данни за проекти, която предоставя информация от практическо значение за всеки проект.

2. Порталът InvestEU предоставя канал, чрез който организаторите на проекти правят проектите, за които търсят финансиране, видими за инвеститорите. Включването на проекти в портала InvestEU не засяга решенията относно окончателните проекти, избрани да получат подкрепа съгласно настоящия регламент или друг инструмент на Съюза, или решенията за отпускане на публично финансиране. В портала InvestEU се помещават само проекти, които са съвместими с правото и политиките на Съюза.
3. Комисията предава проектите, които са съвместими с правото и политиките на Съюза, на съответните партньори по изпълнението. Когато е целесъобразно и когато съществува консултативна инициатива, Комисията предава тези проекти и на консултантския център InvestEU.
4. Партньорите по изпълнението разглеждат проектите, които попадат в техния географски обхват и в обхвата на тяхната дейност.

ГЛАВА VIII
ОТЧЕТНОСТ, МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 27

Отчетност

1. По искане на Европейския парламент или на Съвета председателят на управителния съвет докладва пред институцията, отправила искането, за резултатите на фонда InvestEU, включително като участва в изслушване пред Европейския парламент.
2. Председателят на управителния съвет отговаря устно или в писмен вид на въпросите, отправени към фонда InvestEU от Европейския парламент или от Съвета, в срок до пет седмици от тяхното получаване.

Член 28

Мониторинг и докладване

1. Показателите във връзка с докладването относно напредъка на програмата InvestEU към постигане на общите и специфичните цели, определени в член 3, се съдържат в приложение III.
2. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и навременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от програмата InvestEU, и че тези данни позволяват да бъде извършван подходящ мониторинг на риска и на гаранционния портфейл. За тази цел на партньорите по изпълнението, на консултативните партньори и на другите получатели на средства от Съюза се налагат, по целесъобразност, пропорционални изисквания за докладване.
3. Комисията докладва за изпълнението на програмата InvestEU в съответствие с членове 241 и 250 от Финансовия регламент. В съответствие с член 41, параграф 5 от Финансовия регламент годишният доклад предоставя информация за степента на изпълнение на програмата по отношение на нейните цели и показатели за изпълнението. За тази цел всеки партньор по изпълнението предоставя ежегодно информацията, от която Комисията се нуждае, за да изпълнява задълженията си за докладване, включително информация за функционирането на гаранцията от ЕС.

4. На всеки шест месеца всеки партньор по изпълнението представя на Комисията доклад относно операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, в който, по целесъобразност, е направена разбивка за раздел „ЕС“ и за раздел „Държави членки“. Всеки партньор по изпълнението предоставя също информация за раздел „Държави членки“ на държавата членка, чийто раздел той изпълнява. Докладът включва оценка на съответствието с изискванията относно използването на гаранцията от ЕС, както и с ключовите показатели за изпълнението, посочени в приложение III към настоящия регламент. Докладът включва също оперативни, статистически, финансови и счетоводни данни за всяка операция по финансиране или инвестиране и прогноза за очакваните парични потоци на равнище раздел, компонент на политиката и фонда InvestEU. Веднъж годишно докладът от групата на ЕИБ и — ако е целесъобразно — от други партньори по изпълнението съдържа също информация за пречките пред инвестициите, срещнати при извършването на операции по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент. Докладите съдържат информацията, която партньорите по изпълнението трябва да предоставят съгласно член 155, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент.

5. За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на програмата InvestEU към постигане на нейните цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 34 за изменение на приложение III с цел преглед или допълване на показателите, когато прецени за необходимо, и за допълване на настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.

Член 29

Оценка

1. Оценките на програмата InvestEU се извършват своевременно, за да могат да бъдат взети предвид в процеса на вземане на решения.

2. До 30 септември 2024 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за независима междинна оценка на програмата InvestEU, по-специално относно използването на гаранцията от ЕС, относно изпълнението на задълженията на групата на ЕИБ съгласно член 11, параграф 1, първа алинея, букви б) и в), относно разпределението на гаранцията от ЕС, предвидено в член 13, параграфи 4 и 5, относно изпълнението на функциите на консултантския център InvestEU, относно бюджетните средства, предвидени в член 11, параграф 1, първа алинея, буква г), подточка i), и относно член 8, параграф 8. Оценката показва по-конкретно как включването на партньорите по изпълнението и на консултативните партньори в изпълнението на програмата InvestEU е допринесло за постигането на целите на програмата InvestEU, както и на целите на политиката на ЕС, особено по отношение на добавената стойност и географския и секторния баланс на подкрепяните операции по финансиране и инвестиране. Оценката разглежда също прилагането на проверка на устойчивостта съгласно член 8, параграф 5 и акцента върху МСП, постигнат в рамките на компонента на политиката, свързан с МСП, посочен в член 8, параграф 1, буква в).
3. В края на изпълнението на програмата InvestEU, но не по-късно от 31 декември 2031 г., Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за независима окончателна оценка на програмата InvestEU, и по-специално на използването на гаранцията от ЕС.

4. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите.
5. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори допринасят към информацията, необходима за извършването на оценките по параграфи 2 и 3, и предоставят тази информация на Комисията.
6. В съответствие с член 211, параграф 1 от Финансовия регламент на всеки три години Комисията включва в годишния доклад по член 250 от Финансовия регламент преглед на адекватността на процента на провизиране, определен в член 4, параграф 1 от настоящия регламент, по отношение на действителния рисков профил на операциите по финансиране и инвестиране, покрити от гаранцията от ЕС. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 34 от настоящия регламент, за да изменя настоящия регламент, като коригира процента на провизиране, определен в член 4, параграф 1 от настоящия регламент, с до 15% въз основа на този преглед.

Член 30

Одити

Одитите на използването на финансирането от Съюза, извършени от лица или субекти, включително от лица или субекти, различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили да извършат одит, служат за основа на общата увереност в съответствие с член 127 от Финансовия регламент.

Член 31

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата InvestEU въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

ГЛАВА IX

ПРОЗРАЧНОСТ И ВИДИМОСТ

Член 32

Информация, комуникация и публичност

1. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори посочват произхода и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.

Прилагането на изискванията по първа алинея по отношение на проектите в секторите на *киберсигурността*, отбраната и космическото пространство се осъществява при спазване на всички задължения за поверителност или тайна.

2. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори уведомяват крайните получатели, включително МСП, за съществуването на подкрепа по линия на програмата InvestEU или задължават други финансови посредници да уведомяват тези крайни получатели за тази подкрепа, като осигуряват ясна видимост на тази информация в съответното споразумение, с което се предоставя подкрепа по линия на програмата InvestEU, особено в случай на МСП, за да се повиши информираността на обществеността и да се подобри видимостта.

3. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата InvestEU, на действията, предприети по програмата InvestEU, и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени на програмата InvestEU, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

ГЛАВА X

УЧАСТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В УВЕЛИЧЕНИЕ НА КАПИТАЛА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД

Член 33

Участие в увеличение на капитала на ЕИФ

В допълнение към дяловото си участие в ЕИФ към 3 декември 2020 г. Съюзът записва до 853 акции в ЕИФ, всяка от които с номинална стойност от 1 000 000 EUR, така че относителният му дял от капитала да остане на равнище, равностойно на това към 3 декември 2020 г. Записването на акциите и плащането на до 375 000 000 EUR от внесената част от акциите и за премиите от емисията на акциите се извършват съгласно условия, които се одобряват от общото събрание на ЕИФ и преди 31 декември 2021 г. Получената записана, но неплатена част от акциите, придобити съгласно настоящия член, не надвишава 682 400 000 EUR.

Глава XI
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 34

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия. Когато делегираните актове засягат дейности, които следва да бъдат извършени от групата на ЕИБ и други партньори по изпълнението или с участието на групата на ЕИБ и други партньори по изпълнението, Комисията провежда консултации с групата на ЕИБ и с другите потенциални партньори по изпълнението, преди да изготви тези делегирани актове.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8, параграф 9, член 22, параграф 4, член 28, параграф 5 и член 29, параграф 6, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди същата дата. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 8, параграф 9, член 22, параграф 4, член 28, параграф 5 и член 29, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 8, параграф 9, член 22, параграф 4, член 28, параграф 5 и член 29, параграф 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 35

Преходни разпоредби

1. Чрез дерогация от член 209, параграф 3, първа и *четвърта* алинея от Финансовия регламент *всички приходи, възстановени средства и събрани средства* от финансовите инструменти, създадени с програми, посочени в приложение IV към настоящия регламент, могат да бъдат използвани за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, като се взема предвид съответните разпоредби относно бюджета, посочени в регламента относно механизма за отпускане на заеми в публичния сектор за периода 2021 — 2027 г.
2. Чрез дерогация от член 213, параграф 4, буква а) от Финансовия регламент всеки излишък от провизии за гаранцията от ЕС, създадена с Регламент (ЕС) 2015/1017, може да бъде използван за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, като се взема предвид съответните разпоредби относно бюджета, посочени в регламента относно механизма за отпускане на заеми за публичния сектор за периода 2021 — 2027 г.
3. Сумата от **6 074 000 000** EUR по текущи цени, посочена в член 2, параграф 2, буква в) от Регламент (ЕС) 2020/2094, се използва:
 - а) за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент със сума в размер на **5 930 000 000** EUR по текущи цени в допълнение към ресурсите, посочени в член 211, параграф 4, първа алинея от Финансовия регламент;

- б) за изпълнение на мерките, предвидени в глави **VI** и **VII** от настоящия регламент, и мерките, посочени във второ изречение на член 1, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2020/2094, при условие че се спазва член 3, параграфи 4 и 8 от посочения регламент, със сума в размер на **142 500 000 EUR** по текущи цени.

Тази сума представлява външен целеви приход в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

4. *Чрез дерогация от член 16, параграф 1, втора алинея от настоящия регламент операции по финансиране и инвестиране, подписани или сключени от партньори по изпълнението през периода от 1 януари 2021 г. до подписването на съответните гаранционни споразумения, може да бъдат покривани от гаранцията от ЕС, при условие че тези операции за посочени в гаранционното споразумение, минали са проверката на съответствието по член 23, параграф 1 от настоящия регламент или за тях е дадено положително становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Устава на ЕИБ, и в двата случая са одобрени от инвестиционния комитет в съответствие с член 24 от настоящия регламент.*

Член 6

Изменение на Регламент (ЕС) № 2015/1017

В Регламент (ЕС) 2015/1017 на Съвета се вмъква следният член:

„Член 11а

Комбиниране на портфейла на ЕФСИ с други портфейли

Чрез дерогация от член 11, параграф 6 от настоящия регламент и член 10, параграф 2, втора алинея от настоящия регламент гаранцията от ЕС може да покрива загубите, посочени в член 11, параграф 6 от настоящия регламент, във връзка с целия портфейл от операции по финансиране и инвестиране, подкрепяни от финансовите продукти, посочени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета^{*,+}.

** Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L ...).“.*

⁺ ОВ: Моля, въведете номера на настоящия регламент в текста и номера, датата и данните за публикацията на настоящия регламент в Официален вестник в бележката под линия.

Член 37

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Размер на гаранцията от ЕС за всяка специфична цел

Ориентировъчното разпределение, посочено в член 4, параграф 2, **четвърта** алинея, за операциите по финансиране и инвестиране, е както следва:

- а) до **9 887 682 891** EUR за целите, посочени в член 3, параграф 2, буква а);
- б) до **6 575 653 460** EUR за целите, посочени в член 3, параграф 2, буква б);
- в) до **6 906 732 440** EUR за целите, посочени в член 3, параграф 2, буква в);
- г) до **2 782 241 282** EUR за целите, посочени в член 3, параграф 2, буква г) **■** .

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Области, които са допустими за операциите по финансиране и инвестиране

Операциите по финансиране и инвестиране *може да включват* стратегически **■** инвестиции *за предоставяне на подкрепа на крайните получатели, чиито дейности са от стратегическо значение за Съюза, по-специално с оглед на зеления и цифровия преход, повишената устойчивост и укрепването на стратегическите вериги за създаване на стойност.* Те може да включват **■** важни проекти от общоевропейски интерес. *Операциите по финансиране и инвестиране могат да попадат в една или повече от следните области:*

- 1) Развитие на енергийния сектор в съответствие с приоритетите на енергийния съюз, включително сигурността на енергийните доставки, прехода към чиста енергия и ангажиментите, поети по линия на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и на Парижкото споразумение, по-специално чрез:
 - а) разширяването на производството, доставката или използването на чиста и устойчива енергия от възобновяеми източници и други безопасни и устойчиви енергийни източници и решения с нулеви или ниски емисии;
 - б) енергийна ефективност и енергоспестяване (като се обръща специално внимание на намаляването на търсенето на енергия посредством управление на търсенето и реновирането на сгради);
 - в) развитие, усъвършенстване и модернизиране на инфраструктурата за устойчива енергия, по-специално, на технологиите за съхраняване на енергия, на електроенергийните междусистемни връзки между държавите членки и на интелигентните мрежи както на ниво пренос, така и на ниво разпределение;

- г) разработване на новаторски системи с нулеви или ниски емисии за топлоснабдяване и комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;
 - д) производство и доставка на устойчиви синтетични горива от възобновяеми/неутрални по отношение на въглеродните емисии източници на енергия и други безопасни и устойчиви източници на нулеви и ниски емисии, биогорива, биомаса и алтернативни горива, включително горива за всички видове транспорт, в съответствие с целите на Директива (ЕС) 2018/2001; ■
 - е) инфраструктура за улавяне и за съхранение на въглерод при промишлени процеси, биоенергийни инсталации и производствени мощности във връзка с енергийния преход; и
 - ж) *критична инфраструктура, била тя физическа или виртуална, включително инфраструктурни елементи, установени като критични, както и земята и недвижимите имоти, които са от решаващо значение за използването на такава критична инфраструктура, и предоставянето на стоки и услуги, които са необходими за експлоатацията и поддръжката на такава инфраструктура.*
- 2) Развитието на устойчиви и безопасни транспортни инфраструктури и решения за мобилност, оборудване и иновативни технологии в съответствие с приоритетите на Съюза в сектора на транспорта, както и с ангажиментите, поети в рамките на Парижкото споразумение, по-специално чрез:

- а) проекти в подкрепа на развитието на инфраструктурата на трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), включително поддръжката и безопасността на инфраструктурата, градските възли на TEN-T, морските и вътрешните пристанища, летищата, мултимодалните терминали и свързването на тези терминали към мрежите на TEN-T, както и телематичните приложения, посочени в Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета²⁹;
- б) инфраструктурни проекти в рамките на TEN-T, които създават условия за използването на поне два различни вида транспорт, и по-специално мултимодални терминали за товари и възли за превоз на пътници;
- в) проекти за интелигентна и устойчива градска мобилност, насочени към различни видове градски транспорт с ниски емисии, включително транспорт по вътрешните водни пътища и иновативни решения за мобилност, недискриминираща достъпност, намалено замърсяване на въздуха и шум, енергийно потребление, мрежи на интелигентните градове, поддръжка и повишаващи равнищата на безопасност и намаляващи честотата на произшествията, включително за велосипедистите и пешеходците;

²⁹ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

- г) подкрепа за подновяването и преоборудването на мобилни активи в транспорта с цел внедряване на решения за мобилност с ниски и нулеви емисии, включително чрез използването на алтернативни горива за превозните средства от всички видове транспорт;
- д) железопътна инфраструктура, други железопътни проекти, инфраструктура по вътрешните водни пътища, проекти за масов транспорт и морски пристанища и морски магистрали;
- е) инфраструктура за алтернативни горива за всички видове транспорт, включително електрическа инфраструктура за зареждане;
- ж) други проекти за интелигентна и устойчива мобилност, чиито цели са свързани със:
 - i) безопасността по пътищата,
 - ii) достъпността,
 - iii) намаляване на емисиите, или
 - iv) разработването и внедряването на нови транспортни технологии и услуги, например услуги във връзка със свързани и автономни видове транспорт или интегрирани системи за продажба на билети; ■

- з) проекти за поддържане или модернизиране на съществуващата транспортна инфраструктура, включително автомагистралите от TEN-T, когато това е необходимо за повишаването, поддържането или подобряването на пътната безопасност, за разработване на услуги на ИТС или за гарантиране на целостта и стандартите на инфраструктурата, за разработване на безопасни места и съоръжения за паркиране, станции за зареждане с електроенергия и зареждане с алтернативни горива; **и**
 - и) критична инфраструктура, включително инфраструктурни елементи, установени като критични, както и земята и недвижимите имоти, които са от решаващо значение за използването на такава критична инфраструктура, и предоставянето на стоки и услуги, които са необходими за експлоатацията и поддръжката на такава инфраструктура.***
- 3) Околна среда и ресурси, по-специално по отношение на:
- а) води, включително водоснабдяване с питейна вода и канализация, и ефикасност на мрежите, намаляване на течовете, инфраструктура за събирането и пречистването на отпадъчните води, брегова инфраструктура и друга свързана с водите зелена инфраструктура;
 - б) инфраструктура за управление на отпадъците;
 - в) проекти и предприятия в областта на екологичното управление на ресурсите и устойчивите технологии;

- г) подобряването и възстановяването на екосистемите и техните услуги, включително чрез укрепване на природата и биологичното разнообразие посредством проекти за зелена и синя инфраструктура;
- д) устойчиво развитие на градовете, на селските и на бреговите райони;
- е) действия за борба срещу изменението на климата, за приспособяване към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, включително намаляване на риска от природни бедствия;
- ж) проекти и предприятия, които прилагат кръговата икономика чрез интегриране на аспекти, свързани с ефективността на ресурсите, в производството и жизнения цикъл на продукта, включително устойчиви доставки на първични и вторични суровини;
- з) декарбонизацията на енергоемки производства и същественото намаляване на емисиите от такива производства, включително демонстрационни проекти за иновативни технологии с ниски емисии и тяхното внедряване;
- и) декарбонизацията на веригата за производство и разпределение на енергия чрез постепенно премахване на използването на въглища и нефт; и
- й) проекти за насърчаване на устойчивото културно наследство.

- 4) Развитието на инфраструктурата за цифрова свързаност, *била тя физическа или виртуална*, по-специално чрез проекти, които подпомагат внедряването на цифрови мрежи с много висок капацитет или 5G свързаност или подобряват цифровата свързаност и достъпа, особено в селските райони и периферните региони.
- 5) Научни изследвания, развойна дейност и иновации, по-специално чрез:
- а) научни изследвания и иновативни проекти, съдействащи за постигане на целите на „Хоризонт Европа“, включително инфраструктура за научни изследвания и оказване на подкрепа за академичните среди;
 - б) корпоративни проекти, включително обучение и насърчаване на създаването на клъстери и корпоративни мрежи;
 - в) демонстрационни проекти и програми, както и внедряване на свързаните с тях инфраструктури, технологии и процеси;
 - г) съвместни научноизследователски и иновационни проекти, в които вземат участие академичните среди, организации за научни изследвания и иновации и промишлеността, публично-частни партньорства и организации на гражданското общество;
 - д) трансфер на знания и технологии;
 - е) научни изследвания в областта на главните базови технологии (ГБТ) и техните промишлени приложения, включително нови и авангардни материали; и

- ж) нови ефективни и достъпни здравни продукти, включително **научни изследвания, развойна дейност, иновации и производство на** фармацевтични продукти, медицински изделия, диагностика и лекарствени продукти за модерна терапия и нови антимикробни средства, както и иновативни процеси на разработване, които избягват използването на изпитвания върху животни.
- 6) Разработването, внедряването и усъвършенстването на цифрови технологии и услуги, особено на цифрови технологии и услуги, **включително медии, платформи за онлайн услуги и сигурни цифрови комуникации**, които допринасят за целите на програмата „Цифрова Европа“, по-специално чрез:
- а) изкуствен интелект;
 - б) квантова технология;
 - в) инфраструктури за кибернетична сигурност и защита на мрежите;
 - г) интернет на нещата;
 - д) блокова верига и други технологии на разпределения регистър;
 - е) модерни цифрови умения;
 - ж) роботика и автоматизация;
 - з) фотоника; ■

- и) други модерни цифрови технологии и услуги, допринасящи за цифровизирането на промишлеността на Съюза и за интегрирането на цифровите технологии, услуги и умения в транспортния сектор на Съюза; **и**
 - й) съоръжения за рециклиране и производствени съоръжения за производството на информационни, комуникационни и технологични компоненти и устройства в Съюза.**
- 7) Финансова подкрепа за образувания, които имат до 499 служители, със специална насоченост към МСП и малките дружества със средна пазарна капитализация, по-специално чрез:
- а) предоставяне на оборотен капитал и инвестиции;
 - б) предоставяне на финансиране на риска от самото създаване до разрастването с цел заемане на водещи позиции в областта на технологиите в иновативните и устойчиви сектори, включително чрез увеличаване на капацитета им за цифровизация и иновации, както и с цел гарантиране на тяхната конкурентоспособност в световен мащаб;
 - в) предоставяне на финансиране за придобиването на предприятие от служителите или за участието им в капитала на предприятие.
- 8) Секторите на културата и творчеството, културно наследство, медии, аудиовизуалния сектор, журналистика и преса, по-специално чрез разработването на нови технологии, използването на цифрови технологии и технологично управление на правата върху интелектуалната собственост.

- 9) Туризм.
- 10) Рехабилитация на промишлени обекти (включително замърсени терени) и възстановяване на такива обекти за устойчиво използване.
- 11) Устойчиво селско стопанство, горско стопанство, рибарство, аквакултури и други елементи на устойчивата биоикономика в по-широк смисъл.
- 12) Социални инвестиции, включително тези в подкрепа на изпълнението на европейския стълб на социалните права, по-специално чрез:
- а) микрофинансиране, етично финансиране, финансиране за социални предприятия и социална икономика;
 - б) търсене и предлагане на умения;
 - в) образование, обучение и свързани с тях услуги, включително за възрастни;
 - г) социална инфраструктура, по-специално:
 - i) приобщаващо образование и обучение, включително образование и грижи в ранна детска възраст, и свързаните с тях образователна инфраструктура и заведения, алтернативни грижи за деца, студентски жилища и цифрово оборудване, които са достъпни за всички;
 - ii) достъпно социално жилищно настаняване³⁰;
 - iii) здравни и дългосрочни грижи, включително клиники, болници, първични здравни грижи, услуги по домовете и полагане на грижи в рамките на общностите;

³⁰ Под „достъпно социално жилищно настаняване“ се разбира жилищно настаняване за лица в неравностойно положение или групи в неравностойно социално положение, които поради ограничената си платежоспособност живеят в жилища с изключително лоши условия или нямат възможност да си осигурят жилище при пазарни условия.

- д) социални иновации, включително иновативни социални решения и схеми, целящи насърчаване на социалните въздействия и резултатите в областите, посочени в точки а) —г) и е) —й);
 - е) културни дейности със социална цел;
 - ж) мерки за насърчаване на равенството между половете;
 - з) интеграцията на уязвимите хора, включително гражданите на трети държави;
 - и) иновативни решения в здравеопазването, включително електронно здравеопазване, здравни услуги и нови модели на грижи;
 - й) приобщаване и достъпност за хората с увреждания.
- 13) Развитие на отбранителната промишленост, с което да се допринесе за стратегическата автономност на Съюза, по-специално чрез подкрепа за:
- а) веригата за доставки за отбранителната промишленост на Съюза, в частност чрез финансова подкрепа за МСП и за дружествата със средна пазарна капитализация;
 - б) дружествата, участващи в революционни проекти за иновации в областта на отбраната и тясно свързани с тази област технологии с двойна употреба;

- в) веригата за доставки на отбранителната промишленост при участие в съвместни проекти за научни изследвания и развойна дейност в този сектор, включително тези, подкрепяни от Европейския фонд за отбрана;
 - г) инфраструктура за научни изследвания и обучение в областта на отбраната.
- 14) Космически изследвания, по-специално във връзка с развитието на космическия сектор в съответствие с целите на „Космическата стратегия за Европа“:
- а) извличане на максимални ползи за обществото и икономиката на Съюза;
 - б) укрепване на конкурентоспособността на космическите системи и технологии, като се преодолее по-специално уязвимостта на веригите за доставки;
 - в) подкрепа за предприемачеството в космическия сектор, включително развитие надолу по веригата;
 - г) укрепване на автономността на Съюза за безопасен и сигурен достъп до Космоса, включително аспектите, свързани с двойната употреба.
- 15) Морета и океани, чрез разработването на проекти и предприятия в областта на синята икономика и на финансовите принципи на устойчивата синя икономика, по-специално чрез морско предприемачество и промишленост, възобновяема морска енергия и кръгова икономика.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Ключови показатели за изпълнението и мониторинга

1. Обем на финансирането, подкрепяно по линия на фонд InvestEU (с разбивка по компоненти на политиката)
 - 1.1 Обем на подписаните операции
 - 1.2 Мобилизирани инвестиции
 - 1.3 Размер на мобилизираното частно финансиране
 - 1.4 Постигнат ефект на лоста и мултиплициращ ефект
2. Географски обхват на финансирането, подкрепяно по линия на фонд InvestEU (с разбивка по компоненти на политиката, държава и регион на ниво 2 по общата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS))
 - 2.1 Брой на държавите (държави членки и трети държави), обхванати от операциите
 - 2.2 Брой на регионите, обхванати от операциите
 - 2.3 Брой на операциите по държави (държави членки и трети държави) и по региони

3. Въздействие на финансирането, подкрепено от фонд InvestEU
- 3.1 Брой на създадените или подпомогнатите работни места
- 3.2 Инвестиции в подкрепа на целите, свързани с климата, и когато е приложимо, с разбивка по компоненти на политиката
- 3.3 Инвестиции в подкрепа на цифровизацията
- 3.4 Инвестиции в подкрепа на промишления преход
- 3.5 *Инвестиции в подкрепа на справедливия преход*
- 3.6 *Стратегически инвестиции*
- *Брой и обем на операциите, допринасящи за осигуряването на критична инфраструктура*
 - *Брой и обем на операциите, допринасящи за инвестициите в киберсигурност, космическото пространство и отбраната*

4. Устойчива инфраструктура

- 4.1 Енергетика: инсталирана допълнителна мощност за производство на енергия от възобновяеми източници и други безопасни и устойчиви енергийни източници с нулеви и ниски въглеродни емисии (в мегавати (MW))
- 4.2 Енергетика: брой домакинства, брой обществени и търговски помещения, преминали в по-горен клас на енергопотребление
- 4.3 Енергетика: прогнозни икономии на енергия, генерирани от проектите (в киловатчас (kWh))
- 4.4 Енергетика: годишен обем на намалените/предотвратените емисии на парникови газове, измерен в тонове еквивалент на CO₂
- 4.5 Енергетика: обем на инвестициите в развитието, повишаването на интелигентността и модернизацията на устойчивата енергийна инфраструктура
- 4.6 Цифрови технологии: допълнителен брой домакинства, предприятия или обществени сгради, в които е въведен широколентов достъп от поне 100 Mbps и с възможност за достигане на гигабитова скорост, или брой на новосъздадените Wi-Fi точки за достъп

4.7 Транспорт: мобилизирани инвестиции, по-специално в TEN-T

- брой на трансграничните проекти и на проектите по липсващи връзки (включително проекти, свързани с градски възли, регионални трансгранични железопътни връзки, мултимодални платформи, морски пристанища, вътрешноводни пристанища, връзки с летища и железопътно-автомобилни терминали на основната и широкообхватната мрежа на TEN-T)
- брой на проектите, допринасящи за цифровизацията на транспорта, по-специално посредством внедряването на Европейската система за управление на железопътното движение (ERTMS), Речната информационна система (RIS), интелигентните транспортни системи (ИТС), системата за контрол на движението на корабите и за информация (СКДКИ)/електронните морски услуги и изследването на управлението на въздушното движение в единното европейско небе (SESAR)
- брой на построените или модернизирани пунктове за предлагане на алтернативни горива
- брой на проектите, допринасящи за безопасността на транспорта

4.8 Околна среда: инвестиции, допринасящи за изпълнението на плановите и програмите, които се изискват съгласно достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда, свързани с качеството на въздуха, водата, отпадъците и природата

- 5. Научни изследвания, иновации и цифровизация
 - 5.1 Принос за постигане на целта 3% от брутния вътрешен продукт (БВП) на Съюза да се инвестират в научни изследвания, развойна дейност и иновации
 - 5.2 Брой на подпомогнатите предприятия, които провеждат проекти за научни изследвания и иновации, по размер
- 6. МСП
 - 6.1 Брой на подпомогнатите предприятия, по размер (микро-, малки, средни предприятия и малки дружества със средна пазарна капитализация)
 - 6.2 Брой на подпомогнатите предприятия, според етапа (ранен, растеж/разрастване)
 - 6.3 Брой на подпомогнатите предприятия, по държави членки и региони на ниво 2 по NUTS
 - 6.4 Брой на подпомогнатите предприятия, по сектори и по кодове на статистическата класификация на икономическите дейности в Европейския съюз (NACE)
 - 6.5 Процент на инвестиционния обем по компонента за МСП, насочен към МСП

7. Социални инвестиции и умения

- 7.1 Социална инфраструктура: капацитет и достъп до подпомогнатата социална инфраструктура по сектори: жилищно настаняване, образование, здравеопазване, други
- 7.2 Микрофинансиране и финансиране на социални предприятия: брой на получателите на микрофинансиране и на подпомогнатите социални предприятия
- 7.3 Умения: брой на хората, придобили нови умения, или чиито умения са валидирани и сертифицирани — квалификация за формално образование и обучение

8. *Консултантски център InvestEU*

- 8.1. *Брой на предоставените услуги от консултантския център InvestEU за оказване на консултантска подкрепа по сектори и държави членки*

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Програма InvestEU — предишни инструменти

A. Капиталови инструменти:

- Европейски механизъм за технологии (ETF98): Решение 98/347/ЕО на Съвета от 19 май 1998 г. относно мерките за финансова помощ за малките и средните предприятия (МСП), които са иновационни и създават работни места — инициативата за растеж и заетост (ОВ L 155, 29.5.1998 г., стр. 43)
- Пилотен проект за трансфер на технологии (ПТТ): Решение на Комисията за приемане на решение за допълнително финансиране относно финансирането на действия на дейността „Вътрешен пазар за стоки и отраслови политики“ на Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ за 2007 г. и приемане на рамково решение относно финансирането на подготвителното действие „Европейският съюз поема ролята си в глобализирания свят“ и четири пилотни проекта „Еразъм за млади предприемачи“, „Мерки за насърчаване на сътрудничеството и партньорствата между микропредприятия и МСП“, „Трансфер на технологии“ и „Най-добри европейски дестинации“ на Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“ за 2007 г.

- Европейски механизъм за технологии (ETF01): Решение 2000/819/ЕО на Съвета от 20 декември 2000 г. относно многогодишна програма за предприятия и предприемачество, и по-специално за малките и средните предприятия (МСП) (2001 — 2005 г.) (ОВ L 333, 29.12.2000 г., стр. 84)
- Програма за конкурентоспособност и иновации — Механизъм за висок растеж и иновации на МСП (ПКИ МРИ): Решение № 1639/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2006 г. за създаване на Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации (2007 — 2013 г.) (ОВ L 310, 9.11.2006 г., стр. 15)
- Механизъм за свързване на Европа (MCE): Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129), изменен с Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции (ОВ L 169, 1.7.2015 г., стр. 1)

- Капиталов механизъм за растеж по COSME (KMP по COSME): Регламент (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните предприятия (COSME) (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1639/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 33)
- Капиталов механизъм по InnovFin:
 - Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104)
 - Регламент (ЕС) № 1290/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за определяне на правилата за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 – 2020 г.)“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1906/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 81)
 - Решение 2013/743/ЕС на Съвета от 3 декември 2013 г. за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на решения 2006/971/ЕО, 2006/972/ЕО, 2006/973/ЕО, 2006/974/ЕО и 2006/975/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 965)

- Компонент на EaSI в областта на инвестициите за изграждане на капацитет: Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“) и за изменение на Решение № 283/2010/ЕС за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване „Прогрес“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 238)

Б. Гаранционни инструменти:

- Механизъм за гарантиране по отношение на МСП '98 (SMEG98): Решение 98/347/ЕО на Съвета от 19 май 1998 г. относно мерките за финансова помощ за малките и средните предприятия (МСП), които са иновационни и създават работни места — инициативата за растеж и заетост (ОВ L 155, 29.5.1998 г., стр. 43)
- Механизъм за гарантиране по отношение на МСП '01 (SMEG01): Решение 2000/819/ЕО на Съвета от 20 декември 2000 г. относно многогодишна програма за предприятия и предприемачество, и по-специално за малките и средните предприятия (МСП) (2001 — 2005 г.) (ОВ L 333, 29.12.2000 г., стр. 84)
- Програма за конкурентоспособност и иновации — Механизъм за гарантиране по отношение на МПС '07 (ПКИ SMEG07): Решение № 1639/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2006 г. за създаване на Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации (2007 — 2013 г.) (ОВ L 310, 9.11.2006 г., стр. 15)

- Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ — Гаранции (EPMF-G):
Решение № 283/2010/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 март 2010 г. за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване „Прогрес“ (ОВ L 87, 7.4.2010 г., стр. 1)
- Финансиране със споделен риск — Инструмент за поделение на риска (ИПР):
 - Решение № 1982/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007 — 2013 г.) изявления на Комисията (ОВ L 412, 30.12.2006 г., стр. 1)
 - Решение 2006/971/ЕО на Съвета от 19 декември 2006 г. относно специфичната програма „Сътрудничество“ в изпълнение на Седмата рамкова програма на Европейската общност за изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007 — 2013 г.) (ОВ L 400, 30.12.2006 г., стр. 86)
 - Решение 2006/974/ЕО на Съвета от 19 декември 2006 г. относно специалната програма „Капацитети“ за изпълнение на Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007 — 2013 г.) (ОВ L 400, 30.12.2006 г., стр. 299)

- Гаранционен инструмент по EaSI: Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“) и за изменение на Решение № 283/2010/ЕС за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване „Прогрес“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 238)
- Механизъм за гарантиране на заеми по COSME (МГЗ по COSME): Регламент (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните предприятия (COSME) (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1639/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 33)
- Дългов механизъм по InnovFin:
 - Регламент (ЕС) № 1290/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за определяне на правилата за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.)“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1906/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 81)

- Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104)
- Решение 2013/743/ЕС на Съвета от 3 декември 2013 г. за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на решения 2006/971/ЕО, 2006/972/ЕО, 2006/973/ЕО, 2006/974/ЕО и 2006/975/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 965)
- Механизъм за гарантиране за секторите на културата и творчеството (МГ СКТ): Регламент (ЕС) № 1295/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решения № 1718/2006/ЕО, № 1855/2006/ЕО и № 1041/2009/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 221)

- Механизъм за гарантиране на студентски заеми (МГСЗ): Регламент (ЕС) № 1288/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на „Еразъм+“ — програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на решения № 1719/2006/ЕО, № 1720/2006/ЕО и № 1298/2008/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50)
- Частно финансиране за енергийна ефективност (PF4EE): Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 614/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 185)

В. Инструменти за поделяне на риска:

- Финансов инструмент за споделяне на риска (ФИСР): Решение № 1982/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007-2013 г.), изявления на Комисията (ОВ L 412, 30.12.2006 г., стр. 1)

- InnovFin:
 - Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104)
 - Регламент (ЕС) № 1290/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за определяне на правилата за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.)“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1906/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 81)
- Дългов инструмент на Механизма за свързване на Европа (ДИ на МСЕ): Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129)
- Инструмент за финансиране на природен капитал (ИФПК): Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 614/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 185)

Г. Специални инвестиционни механизми:

- Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ — Fonds commun de placement — fonds d'investissement spécialisé (EPMF FCP-FIS): Решение № 283/2010/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 март 2010 г. за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване „Прогрес“ (ОВ L 87, 7.4.2010 г., стр. 1)
- Фонд „Marguerite“:
 - Регламент (ЕО) № 680/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 г. за установяване на общи правила за отпускане на финансова помощ от Общността в областта на трансевропейските транспортни и енергийни мрежи (ОВ L 162, 22.6.2007 г., стр. 1)
 - Решение С(2010)0941 на Комисията от 25 февруари 2010 г. относно участието на Европейския съюз в Европейския фонд за енергетика, изменение на климата и инфраструктура 2020 г. (фонд „Marguerite“)
- Европейски фонд за енергийна ефективност (ЕФЕЕ): Регламент (ЕС) № 1233/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 663/2009 за създаване на програма за подпомагане на икономическото възстановяване чрез предоставяне на финансова помощ от Общността на проекти в областта на енергетиката (ОВ L 346, 30.12.2010 г., стр. 5)

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Неефективност на пазара, неоптимални инвестиционни ситуации, допълняемост и изключени дейности

A. Неефективност на пазара, неоптимални инвестиционни ситуации и допълняемост

В съответствие с член 209 от Финансовия регламент гаранцията от ЕС е насочена към преодоляване на неефективност на пазара или на неоптимални инвестиционни ситуации (член 209, параграф 2, буква а) от Финансовия регламент) и постига допълняемост чрез предотвратяване на замяната на евентуална подкрепа и инвестиции от други публични или частни източници (член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент).

С цел спазване на член 209, параграф 2, букви а) и б) от Финансовия регламент операциите по финансиране и инвестиране, ползващи се от гаранцията от ЕС, отговарят на следните изисквания, посочени в точки 1 и 2:

1. Неефективност на пазара и неоптимални инвестиционни ситуации

За да се преодолеят неефективността на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, както е посочено в член 209, параграф 2, буква а) от Финансовия регламент, инвестициите, към които са насочени операциите по финансиране и инвестиране, имат една от следните характеристики:

- а) имат естеството на обществено благо, от което операторът или дружеството не може да извлече достатъчно финансови ползи (например образование и умения, здравеопазване и достъпност, сигурност и отбрана, както и инфраструктура, достъпна безплатно или на незначителна цена);

- б) външни фактори, които операторът или дружеството като цяло не успява да интернализира, например инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, енергийна ефективност, опазване на климата или опазване на околната среда;
 - в) информационни асиметрии, по-специално в случай на МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, включително по-високи нива на риска, свързани с дружества на ранния етап, дружества с главно нематериални активи или недостатъчно обезпечение или дружества, които се съсредоточават върху дейности, свързани с по-висок риск;
 - г) трансгранични инфраструктурни проекти и свързаните с тях услуги или фондове, инвестиращи на трансгранична основа, за преодоляване на разпокъсаността на вътрешния пазар и подобряване на координацията в рамките на вътрешния пазар;
 - д) излагане на по-високи нива на риск в определени сектори, държави или региони, отвъд равнищата, които частните финансови участници могат или желаят да приемат, включително когато инвестицията не би била осъществена или не би била осъществена в същата степен поради своята новост или поради рисковете, свързани с иновации или недоказани технологии;
- I**
- ж) нова или сложна неефективност на пазара или неоптимална инвестиционна ситуация в съответствие с член 9, параграф 1, буква а), подточка iii) от настоящия регламент.

2. Допълняемост

Операциите по финансиране и инвестиране изпълняват и двата аспекта на допълняемостта, посочени в член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент. Това означава, че без подкрепата от фонд InvestEU операциите не биха били осъществени или не биха били осъществени в същата степен чрез други публични или частни източници. За целите на настоящия регламент по отношение на операциите по финансиране и инвестиране трябва да са изпълнени следните два критерия:

- 1) За да се разглежда като допълнителен към частните източници, посочени в член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент, фондът InvestEU подпомага операциите по финансиране и инвестиране на партньорите по изпълнението, като средствата от него се насочват към инвестиции, които поради своите характеристики (естество на обществено благо, външни фактори, информационни асиметрии, съображения за социално-икономическо сближаване или други) не са в състояние да генерират достатъчно финансови печалби на пазарно равнище или се считат за твърде рискови (в сравнение с нивата на риск, които съответните частни субекти са готови да поемат). Поради посочените характеристики подобни операции по финансиране и инвестиране не могат да получат достъп до пазарно финансиране при разумни условия на ценообразуване, изисквания за обезпечение, вид финансиране, срок на предоставяното финансиране или други условия и без публична подкрепа изобщо не биха били предприети или не биха били предприети в същата степен в Съюза;

- 2) За да се разглежда като допълнителен към съществуващата подкрепа от други публични източници, посочени в член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент, фондът InvestEU подпомага само операции по финансиране и инвестиране, за които се прилагат следните условия:
- а) без подкрепата от фонда InvestEU операциите по финансиране и инвестиране не биха били осъществени или не биха били осъществени в същата степен от партньора по изпълнението; и
 - б) операциите по финансиране и инвестиране не биха били осъществени или не биха били осъществени в същата степен в Съюза чрез други съществуващи публични инструменти, например финансови инструменти за споделено управление, действащи на регионално или национално равнище, въпреки че допълващото използване на фонд InvestEU и други публични източници трябва да е възможно, по-специално когато може да бъде постигната добавена стойност от Съюза и когато използването на публични средства за постигане на целите на политиката по ефикасен начин може да бъде оптимизирано.

I

С цел да докажат, че операциите по финансиране и инвестиране, които се възползват от гаранция от ЕС, са в допълнение към съществуващата подкрепа на пазара и съществуващата друга публична подкрепа, партньорите по изпълнението предоставят информация, която доказва наличието на най-малко едно от следните:

- а) подкрепа чрез подчинени позиции по отношение на други публични или частни кредитодатели или в рамките на структурата на финансиране;
- б) подкрепа чрез капитал и квазикапитал или чрез заеми, които са дългосрочни, с ценообразуване, изисквания за обезпечение или други условия, които не са налични в достатъчна степен на пазара или предлагани от други публични източници;
- в) подкрепа за операции, които имат по-висок рисков профил от риска, който обикновено се приема за собствените стандартни дейности на партньора по изпълнението, или подкрепа за партньорите по изпълнението при надхвърляне на собствения капацитет за подкрепа на такива операции;
- г) участие в механизми за разделяне на риска, насочени към области на политиката, които излагат партньора по изпълнението на по-високи нива на риск в сравнение с нивата, обичайно приемани от него, или в сравнение с това, което частните финансови участници могат или са склонни да приемат;
- д) подкрепа, която катализира или привлича допълнително частно или публично финансиране и която допълва други частни и търговски източници, по-специално от традиционно непоемащи риск класове инвеститори или институционални инвеститори, в резултат на сигнализиращия ефект на подкрепата, предоставяна от фонд InvestEU;

- е) подкрепя чрез финансови продукти, които не са налични или не се предлагат на достатъчно ниво в целевите държави или региони поради липсващи, недоразвити или незавършени пазари.

За операции по финансиране и инвестиране чрез посредник, особено за подкрепа на МСП, допълняемостта се проверява на равнището на посредника, а не на равнището на крайния получател. Приема се, че има допълняемост, когато фонд InvestEU подпомага финансов посредник при създаването на нов портфейл с по-високо ниво на риск или при увеличаване на обема на дейностите, които вече са високорискови в сравнение с нивата на риск, които частните и публичните финансови участници в момента могат или желаят да поемат в целевите държави или региони.

Гаранцията от ЕС не се предоставя за подпомагане на операции по рефинансиране (например замяна на съществуващи кредитни споразумения или други форми на финансова подкрепа за проекти, които вече са отчасти или изцяло реализирани), освен при специфични изключителни и добре обосновани обстоятелства, за които е доказано, че операцията по линия на гаранция от ЕС ще даде възможност за нова инвестиция в допустима област за операции по финансиране и инвестиране, посочени в приложение II, на стойност, допълваща обичайния обем на дейност на партньора по изпълнението или на финансовия посредник, и най-малко равностойна на стойността на операцията, която отговаря на критериите за допустимост, посочени в настоящия регламент. Такива операции по рефинансиране трябва да отговарят на посочените в раздел А от настоящото приложение изисквания във връзка с неефективността на пазара, неоптималните инвестиционни ситуации и допълняемостта.

Б. Изключени дейности

Фонд InvestEU не предоставя подкрепа за:

- 1) Дейности, които ограничават индивидуалните права и свободи или нарушават правата на човека
- 2) В областта на отбранителните дейности — използването, разработването или производството на продукти и технологии, които са забранени от приложимото международно право
- 3) Тютюневи изделия и свързани с тях дейности (производство, дистрибуция, преработка и търговия)
- 4) Дейности, изключени от финансирането съгласно съответните разпоредби от Регламента за програма „Хоризонт Европа“: научни изследвания в областта на клонирането на хора с репродуктивна цел; дейности, насочени към изменение на генетичното наследство на човека, така че тези изменения да бъдат наследствени; и дейности, насочени към създаване на човешки ембриони единствено с изследователска цел или за набавяне на стволови клетки, включително посредством трансфер на ядра на соматични клетки
- 5) Хазарт (производство, създаване, дистрибуция, преработка, търговия или дейности в областта на софтуера)
- 6) Търговия със сексуални услуги и свързана с тях инфраструктура, услуги и медии

- 7) Дейности, включващи живи животни за експериментални и научни цели, доколкото спазването на Европейската конвенция за защита на гръбначните животни, използвани за експериментални и други научни цели³¹, не може да бъде гарантирано
- 8) Предприемаческа дейност в областта на недвижимите имоти, например дейност с единствена цел обновяване и повторно наемане или препродажба на съществуващи сгради, както и изграждане на нови проекти; допустими са обаче дейностите в сектора на недвижимите имоти, които са свързани със специфичните цели на програма InvestEU, посочени в член 3, параграф 2, и с допустимите области за операции по финансиране и инвестиране съгласно приложение II, например инвестиции в проекти за енергийна ефективност или социални жилища.
- 9) Финансови дейности, като закупуване или търговия с финансови инструменти. По-специално се изключват интервенциите, насочени към изкупуване с цел източване на активи или заместване на капитал с цел източване на активи
- 0) Дейности, забранени от приложимото национално законодателство
- 11) Извеждането от експлоатация, експлоатацията, приспособяването или изграждането на атомни електроцентрали
- 12) Инвестиции, свързани с минно дело или с добив, преработка, дистрибуция, съхранение или изгаряне на твърди изкопаеми горива и петрол, както и инвестиции, свързани с добива на газ. Това изключение не се прилага за:

³¹ ОВ L 222, 24.8.1999 г., стр. 31.

- а) проекти, при които няма надеждна алтернативна технология;
 - б) проекти, свързани с предотвратяване и контрол на замърсяването;
 - в) проекти, оборудвани с инсталации за улавяне и съхранение на въглероден диоксид или инсталации за улавяне и оползотворяване на въглероден диоксид; промишлени или изследователски проекти, които водят до значително намаляване на емисиите на парникови газове в сравнение с приложимите референтни показатели на схемата за търговия с емисии
- 13) Инвестиции в съоръжения за обезвреждане на отпадъци в депа за отпадъци. Това изключение не се прилага за инвестиции в:
- а) депа за отпадъци на място, които са спомагателен елемент към даден промишлен или минен инвестиционен проект, и когато е доказано, че депонирането е единственият надежден вариант за третиране на промишлените или минните отпадъци, генерирани от самата дейност;
 - б) съществуващи съоръжения за депониране, с цел да се гарантира използването на сметищен газ и да се насърчи добивът на суровини от депата за отпадъци и преработването на минни отпадъци
- 14) Инвестиции в инсталации за механично-биологично третиране на отпадъци (МБТ). Това изключение не се прилага за инвестиции за модернизация на съществуващи инсталации за МБТ за целите на производството на енергия от отпадъци или за рециклиране на разделно събирани отпадъци, като компостиране и анаеробно разграждане

15) Инвестиции в инсинератори за обработката на отпадъци. Това изключение не се прилага за инвестиции в:

- а) инсталации, предназначени изключително за третирането на нерециклируеми опасни отпадъци;
- б) съществуващи инсталации, когато инвестицията се прави с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепел след изгаряне, при условие че тези инвестиции не водят до увеличаване на капацитета на инсталацията за обработване на отпадъци.

Партньорите по изпълнението отговарят за съответствието на операциите по финансиране и инвестиране с критериите за изключване, посочени в настоящото приложение, към момента на подписване на съответното споразумение, както и за мониторинга на това съответствие по време на изпълнението на проекта и за предприемане на подходящи коригиращи действия, когато е целесъобразно.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0069

Програма за действията на Съюза в областта на здравето за периода 2021 – 2027 г. (програма „ЕС в подкрепа на здравето“) *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 9 март 2021 г. относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето за периода 2021 – 2027 г. и за отмяна на Регламент (ЕС) № 282/2014 (програма „ЕС в подкрепа на здравето“) (COM(2020)0405 – C9-0152/2020 – 2020/0102(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2020)0405),
- като взе предвид член 294, параграф 2 и член 168, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C9-0152/2020),
- като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 18 септември 2020 г.³²,
- като взе предвид становището на Комитета на регионите от 14 октомври 2020 г.³³,
- като взе предвид временното споразумение, одобрено от компетентната комисия съгласно член 74, параграф 4 от своя Правилник за дейността и поетия с писмо от 18 декември 2020 г. ангажимент на представителя на Съвета за одобряване на позицията на Парламента в съответствие с член 294, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид член 59 от своя Правилник, за дейността,

³² ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 251.

³³ ОВ С 440, 18.12.2020 г., стр. 131.

- като взе предвид становището на комисията по бюджети,
 - като взе предвид позицията под формата на изменения на комисията по правата на жените и равенството между половете,
 - като взе предвид доклада на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните (A9-0196/2020),
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене³⁴;
 2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

³⁴ Тази позиция заменя измененията, приети на 13 ноември 2020 г. (Приети текстове, P9_TA(2020)0304).

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 9 март 2021 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето (програма „ЕС в подкрепа на здравето“) за периода 2021—2027 г. и за отмяна на Регламент (ЕС) № 282/2014

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 168, параграф 5 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³⁵,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³⁷,

³⁵ ОВ С 429, 11.12.2020 г., стр. 251.

³⁶ ОВ С 440, 18.12.2020 г., стр. 131.

³⁷ Позиция на Европейския парламент от 9 март 2021 г.

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно член 3, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) една от целите на Съюза е да насърчава благоденствието на своите народи.
- (2) **Съгласно** членове 9 и 168 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 35 от Хартата на основните права на Европейския съюз при определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да осигурява високо равнище на закрила на човешкото здраве.
- (3) В член 168 от ДФЕС се предвижда, че Съюзът трябва да допълва и подкрепя националните здравни политики, да поощрява сътрудничеството между държавите членки и да насърчава координацията между техните програми, **като се съобразява изцяло с** отговорностите на държавите членки за определянето на техните здравни политики и за организирането, **управлението** и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи.

- (4) За спазването на изискванията по член 168 от ДФЕС бяха предприети действия по-специално в рамките на предходните програми за действие на Съюза в областта на общественото здраве, а именно тези, предвидени в решения № 1786/2002/ЕО³⁸ и № 1350/2007/ЕО³⁹ на Европейския парламент и на Съвета и в Регламент (ЕС) № 282/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰.
- (5) На 11 март 2020 г. Световната здравна организация (СЗО) обяви избухването на новия коронавирус (COVID-19) за световна пандемия. Тази пандемия причини безпрецедентна здравна криза от световен мащаб със сериозни социално-икономически последици и човешки страдания, **които засегнаха в особена степен хората с хронични заболявания. Освен това служителите в здравните заведения, чиято роля е основополагаща по време на кризата във връзка с COVID-19, са изложени на големи рискове за здравето.**

³⁸ *Решение № 1786/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. за приемане на програма за действие на Общността в областта на общественото здраве (2003—2008 г.) (ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 1).*

³⁹ *Решение № 1350/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. за създаване на втора Програма за действие на Общността в областта на здравето (2008—2013 г.) (ОВ L 301, 20.11.2007 г., стр. 3).*

⁴⁰ *Регламент (ЕС) № 282/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на Трета програма за действие на Съюза в областта на здравето (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1350/2007/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 1).*

- (6) Държавите членки носят отговорност за своите здравни политики, но *те следва* да опазват общественото здраве в дух на европейска солидарност, както се призовава в съобщението на Комисията от 13 март 2020 г. относно „Координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19“. Опитът от продължаващата криза във връзка с COVID-19 показва, че са необходими по-нататъшни действия на равнището на Съюза, за да се подпомогнат сътрудничеството и координацията между държавите членки. *С това сътрудничество следва* да се подобрят *подготвеността* за разпространението на тежки *инфекции и* заболявания при хората отвъд граница и неговото предотвратяване и контрол, с цел да се преодолеят други сериозни трансгранични заплахи за здравето и да се опазят *и подобрят* здравето и благоденствието на *всички хора* в Съюза. *Подготвеността е ключът към подобряване на устойчивостта на бъдещи заплахи. В това отношение на държавите членки следва да се даде възможност да извършват доброволни тестове за устойчивост с цел подобряване на готовността и повишаване на устойчивостта.*

- (7) Поради това е целесъобразно да се създаде нова **и засилена** програма за действие на Съюза в областта на здравето, наречена програма „ЕС в подкрепа на здравето“ (наричана по-нататък „Програмата“) за периода 2021—2027 г. В съответствие с целите на действията на Съюза и компетентността на Съюза в областта на общественото здраве Програмата следва да акцентира върху действията, при които са налице предимства и повишаване на ефективността от съдействие и сътрудничество на равнището на Съюза, както и върху действия с отражение върху вътрешния пазар.
- (8) *Програмата следва да бъде средство за насърчаване на действия в области, в които има добавена стойност от Съюза, която може да бъде доказана. Тези действия следва да включват, inter alia, засилване на обмена на най-добри практики между държавите членки, подкрепа на мрежите за обмен на знания или взаимно обучение, справяне с трансграничните заплахи за здравето с цел намаляване на рисковете от такива заплахи и смекчаване на последиците от тях, решаване на някои въпроси, свързани с вътрешния пазар, във връзка с които Съюзът може да постигне висококачествени решения за цялата си територия, като по този начин се отключи потенциалът на иновациите в здравеопазването, и подобряване на ефикасността чрез избягване на дублирането на дейности и оптимизиране на използването на финансовите ресурси. Програмата следва също така да подкрепя действия за изграждане на капацитет с цел укрепване на стратегическото планиране, на достъпа до финансиране с множество източници и на капацитета за инвестиране в действията по Програмата и за тяхното изпълнение. В това отношение Програмата следва да предоставя специфична съобразена за всяка държава помощ на държавите членки или на групи от държави членки с най-големи потребности.*

- (9) С настоящия регламент се **определя** финансов пакет за Програмата **■** , който да представлява основната референтна сума по смисъла на точка **18** от **■** Междоинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление, както и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси⁴¹, **за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура. Финансовият пакет включва сумата от 500 000 000 EUR по цени от 2018 г. в съответствие със съвместната декларация на Европейския парламент, Съвета и Комисията относно укрепването на специфичните програми и адаптирането на основните актове от 22 декември 2020 г.**⁴².
- (10) **За да бъде Програмата балансирана и целенасочена, в настоящия регламент следва да бъдат определени минимални и максимални дялове от общия бюджет за определени области на действие, с цел да се предоставят насоки за разпределението на ресурсите във връзка с изпълнението на Програмата.**
-

⁴¹ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

⁴² ОВ C 444 I, 22.12.2020 г., стр. 1.

- (11) Поради сериозността на трансграничните заплахи за здравето Програмата следва да подкрепя координирани мерки в областта на общественото здраве на равнището на Съюза, за да се преодолеят различни аспекти на тези заплахи. С цел укрепване на капацитета в Съюза за подготовка, реакция и управление на *евентуални бъдещи здравни кризи*, Програмата следва да предвиди подкрепа за действията, предприети в рамките на механизмите и структурите, установени с Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴³, и други механизми и структури от значение, *посочени в Съобщението на Комисията от 11 ноември 2020 г., озаглавено „Изграждане на Европейски здравен съюз: подсилване на издръжливостта на ЕС на трансгранични заплахи за здравето“, включително действия, насочени към укрепване на капацитета за планиране на готовността и реагиране на национално равнище и равнището на Съюза, към засилване на ролята на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC) и Европейската агенция по лекарствата (EMA) и към създаване на орган за подготвеност и реакция при извънредни здравни ситуации*. Тези действия може да включват ■ изграждане на капацитет за реакция при здравни кризи, превантивни мерки, свързани с ваксинацията и имунизацията, и програми за засилен надзор, *предоставяне на здравна информация и платформи за споделяне на най-добри практики*. В този контекст Програмата следва да насърчава — в общоевропейски и междусекторен план — капацитета за предотвратяване, подготвеност и надзор при кризи, както и капацитета за управление и за реакция на действащите лица на равнището на Съюза и на *равнището на държавите членки*, включително учения за планиране и подготвеност за извънредни ситуации, при спазване на *подходите „едно здраве“ и „здраве във всички политики“*. Програмата следва да улесни изграждането на рамка за интегрирана хоризонтална комуникация във връзка с рисковете на всички етапи от дадена здравна криза, *а именно* предотвратяване, подготвеност и реакция.

⁴³ Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 2119/98/ЕО ([OБ L 293, 5.11.2013 г., стр. 1](#)).

- (12) *С цел укрепване на капацитета в Съюза за предотвратяване, подготовка, реакция и управление на здравни кризи, по Програмата следва да се предоставя подкрепа за действията, предприети в рамките на механизмите и структурите, установени със съответното законодателство на Съюза. Тази подкрепа би могла да включва изграждане на капацитет в отговор на здравни кризи, включително планиране и готовност за действие при извънредни ситуации, превантивни мерки като тези, свързани с ваксинацията и имунизацията, програми за засилен надзор и подобрена координация и сътрудничество.*
- (13) *В контекста на кризи в областта на общественото здраве клиничните изпитвания и оценката на здравните технологии (ОЗТ) могат да допринесат за ускоряване на развитието и идентифицирането на ефективни ответни медицински мерки. Поради това следва да бъде възможно по Програмата да се предоставя подкрепа с цел улесняване на действията в тези области.*

- (14) С цел да бъдат защитени хората в уязвимо положение, включително страдащите от психични заболявания, **както и живеещите със или най-тежко засегнатите от заразни или незаразни болести** и страдащите от хронични заболявания, с Програмата следва също така да се насърчават действия, насочени към справяне със **и предотвратяване на** страничните ефекти от **здравните кризи** върху лицата от тези уязвими групи, включително подобряване на здравната грамотност, **както и действия за подобряване на психичното здраве.**
- (15) При кризата във връзка с COVID-19 се откриха многобройни предизвикателства, **включително зависимостта на Съюза от трети държави,** при осигуряването на **суровини, активни фармацевтични съставки, лекарствени продукти,** медицински изделия **и** лични предпазни средства, необходими в Съюза по време на **здравни кризи, и по-специално пандемии.** Ето защо по Програмата следва да се предостави подкрепа за действия, насърчаващи производството, възлагането на поръчки и управлението на продукти от особено значение при криза **в рамките на Съюза с цел смекчаване на риска от недостиг,** като се гарантира взаимно допълване с други инструменти на Съюза.

- (16) С цел да се сведат до минимум последиците за общественото здраве от сериозните трансгранични заплахи за здравето, следва да се осигури възможност действията, подкрепяни по Програмата, да **подобрят** оперативната съвместимост **■** на здравните системи на държавите членки чрез **■** сътрудничество и обмен на най-добри практики, както **и чрез увеличаване на броя на съвместните действия. Тези действия следва да** гарантират, **че държавите членки са в състояние** да реагират при извънредни ситуации, свързани със здравето, **включително чрез провеждане на** планиране и учения за подготвеност за извънредни ситуации и повишаване на квалификацията на **работната сила** в областта на здравните грижи и общественото здравеопазване, **както и, в съответствие с националните стратегии,** установяването на механизми за ефикасен мониторинг и разпространение или разпределение съобразно потребностите на стоки и услуги, необходими **по време на** криза.
- (17) **Предоставянето на информация на отделните лица играе важна роля в профилактиката на заболяванията и реакцията при тях. Поради това Програмата следва да подкрепя комуникационни дейности, насочени към широката общественост или конкретни групи лица или специалисти, за насърчаване на профилактиката на заболяванията и здравословния начин на живот, за борба с невярната информация и дезинформацията по отношение на превенцията, причиняването и лечението на заболявания, за преодоляване на колебанията относно ваксинацията и за подкрепа на усилията за засилване на алтруистичното поведение, като например даряването на органи и кръв, по начин, който допълва националните кампании по тези въпроси.**

■

- (18) *При полезно взаимодействие с други програми на Съюза, като например програмата „Цифрова Европа“, създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240, „Хоризонт Европа“ - рамковата програма за научни изследвания и иновации, създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 („Хоризонт Европа“), Европейския фонд за регионално развитие („ЕФРР“), създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, Европейския социален фонд плюс+ (ESF+), създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за Европейския социален фонд плюс (ESF+), програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) .../ ... на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴⁺ и Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵, действията, които насърчават цифровата трансформация на здравните услуги и увеличават тяхната оперативна съвместимост, включително развитието на европейско пространство на здравни данни, могат да бъдат подкрепени по линия на Програмата.*
- (19) *Здравето е инвестиция и тази концепция следва да бъде в основата на Програмата. Поддържането на здравето и активността на хората по-дълго време и предоставянето на възможност те да имат активна роля в грижата за собственото си здраве посредством подобряване на здравната им грамотност ще има положително въздействие върху здравето,*

⁴⁴ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ...за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L...).
⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108 (COD)) и въведете номера, датата и данните за публикацията на посочения регламент в бележката под линия.

⁴⁵ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

неравнопоставеността *и* **неравенството** в здравеопазването, *достъпа до медицински грижи, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве*, качеството на живот, **здравето на работниците**, производителността на труда, конкурентоспособността и приобщаването, като същевременно се намали натискът върху националните **здравни системи** и националните бюджети. *Програмата следва също така да подкрепя действия за намаляване на неравенствата в предоставянето на здравни грижи, по-специално в селските и отдалечените райони, включително най-отдалечените региони, за целите на постигането на приобщаващ растеж.* Комисията пое ангажимент да помогне на държавите членки да изпълнят целите в областта на устойчивото развитие, заложи в резолюцията на ООН от 25 септември 2015 г., озаглавена „Да преобразим света: програма до 2030 г. за устойчиво развитие“ („Програмата на ООН до 2030 г.“), и по-специално цел за устойчиво развитие № 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“. Поради това Програмата следва да допринася за действията за постигането на тези цели.

- (20) Незаразните болести **често** са резултат от комбинацията от генетични и физиологични фактори, фактори на околната среда и поведенчески фактори. **Незаразни** болести като сърдечно-съдовите заболявания и рака, **психичните заболявания, неврологичните разстройства**, хроничните респираторни заболявания и диабетът са сред основните причини за увреждания и влошено здраве, пенсиониране по здравословни причини и преждевременна смърт в Съюза **и причиняват** значителни социални и икономически последици. С цел да се намали въздействието на незаразните болести върху отделните лица и обществото като цяло в Съюза и да се постигне цел № 3 от целите за устойчиво развитие от Програмата на ООН до 2030 г., **по-специално, но не само**, целева стойност 3.4 от тази цел, а именно до 2030 г. преждевременната смъртност от незаразни болести да се намали с една трета, от съществено значение е да се предостави интегриран отговор, насочен към **насърчаване на здравето и** профилактиката **на заболявания** в съответните сектори ■ .

- (21) Поради това Програмата следва да **подкрепя насърчаването на здравето и профилактиката на заболявания и да подобрява психичното здраве** през целия живот на дадено лице чрез действия по отношение на рисковите фактори за здравето **и определящи здравето фактори, което също така би допринесло за постигането на цел № 3 от целите за устойчиво развитие в Програмата на ООН до 2030 г.** Поради това Програмата следва да допринася и за целите, изложени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (наричан по-нататък „Европейският зелен пакт“). **■**
- (22) **Програмата следва да продължава да подкрепя действия в областта на намаляването и предотвратяването на обусловени от алкохола вреди, с особен акцент върху защитата на младежта.**
- (23) **Тежестта на хроничните заболявания е значителна в Съюза. Добре признато е, че профилактиката и ранното откриване са важни в това отношение. Програмата следва да подкрепя действия в тази област и следва да подкрепя разработването на специфични насоки на Съюза за профилактика и управление на заболяванията, като по този начин се цели намаляване на тежестта за държавите членки чрез съвместна работа за постигане на по-добро и по-ефективно управление на хроничните заболявания. Демографските промени, по-специално застаряването на обществото, поставят под въпрос устойчивостта на здравните системи. Обусловените от възрастта заболявания и разстройства, като деменция и свързани с възрастта увреждания, изискват специално внимание.**

- (24) Ракът е втората по важност причина за смъртност в държавите членки след сърдечно-съдовите заболявания. Той е и една от незаразните болести, чиито рискови фактори са общи и чиято профилактика и контрол ще бъдат от полза за голяма част от гражданите. ***Неправилното хранене, липсата на физическа активност, затлъстяването, употребата на тютюн и прекомерната консумация на алкохол са рискови фактори и за други хронични заболявания, като сърдечно-съдовите заболявания, и следователно програмите за профилактика на рака следва да се изпълняват в контекста на един интегриран подход за профилактика на хроничните заболявания. Съответните мерки в „Европейския план за борба с рака“, съдържащ се в съобщението на Комисията от 3 февруари 2021 г. следва да се възползват от Програмата и от мисията за борба с рака на „Хоризонт Европа“ и да допринасят за насърчаването на интегриран подход, който обхваща профилактиката, скрининга, ранната диагностика, наблюдението, лечението и грижите, както и подобряването на качеството на живот на пациентите и преживелите заболяването хора.***

- (25) *Следва да бъде възможно да се подкрепят изследванията на влиянието на пола върху характеристиките на заболяванията, за да се допринесе за подобряване на знанията и образованието в тази област, като по този начин се подобрят профилактиката, диагностиката, наблюдението и лечението.*
- (26) *Програмата следва да функционира с* полезни взаимодействия със и по начин, който взаимно допълва други политики, програми и фондове на Съюза, като например програма „Цифрова Европа“, „Хоризонт Европа“, резерва rescEU в рамките на Механизма за гражданска защита на Съюза, създаден с Решение (ЕС) 2019/420 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶ („резерва rescEU“), Инструмента за спешна подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2016/369 на Съвета⁴⁷, ЕСФ+, част от който е направление „Заетост и социални иновации“, включително във връзка с полезното взаимодействие в областта на по-доброто опазване на здравето и безопасността на милиони работещи в Съюза, програмата InvestEU, *програмата* „Вътрешен пазар“, създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (Програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014, ЕФРР, Механизма за възстановяване и устойчивост, Еразъм+, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на „Еразъм+“ – програма на Съюза в областта на образованието и обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013, програмата за Европейския корпус за солидарност, създадена с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Европейски корпус за солидарност“ и за отмяна на регламенти (ЕС) 2018/1475 и (ЕС) № 375/2014, както и инструментите в областта на външната дейност на Съюза,

⁴⁶ Решение (ЕС) 2019/420 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2019 г. за изменение на Решение № 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 77 I, 20.3.2019 г., стр. 1).

⁴⁷ Регламент (ЕС) 2016/369 на Съвета от 15 март 2016 г. относно предоставянето на спешна подкрепа в рамките на Съюза (ОВ L 70, 16.3.2016 г., стр. 1).

като например Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество, както и Европейски фонд за устойчиво развитие плюс и гаранция за външна дейност и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета, Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета и Инструмента за предприсъединителна помощ III, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИРА III). Когато е целесъобразно, следва да бъдат въведени общи правила с цел да се гарантира последователност и взаимно допълване между политиките, програмите и фондовете на Съюза, като същевременно се гарантира зачитане на специфичните особености на тези политики, и с оглед на хармонизиране със стратегическите изисквания на тези политики, програми и фондове, като например условията за привеждане в действие по ЕФРР и ЕСФ+. ***Комисията и държавите членки следва да гарантират, че такива полезни взаимодействия и взаимно допълване са взети предвид при изготвянето на годишните работни програми по настоящия регламент.***

- (27) *Комисията следва да се консултира с държавите членки посредством Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“, която се създава с настоящия регламент, относно приоритетите и стратегическите насоки на Програмата, за да се гарантира съгласуваност и взаимно допълване между Програмата и други политики, инструменти и действия на Съюза, както и относно изпълнението на Програмата.*
- (28) *Програмата следва да допринесе за създаването на резерв от важни продукти по време на здравни кризи, при полезно взаимодействие и взаимна допълняемост с резерва rescEU, със спешната подкрепа, създадена с Регламент на Съвета (ЕС) 2016/369⁴⁸, с Механизма за възстановяване и устойчивост и други политики, програми и фондове на Съюза, и в допълнение към националните запаси на равнището на Съюза, когато е необходимо.*
- (29) Предвид нарастващото търсене на здравни грижи здравните системи на държавите членки срещат предизвикателства по отношение на наличността и финансовата достъпност на *лекарствените продукти*. За да се осигури по-добро опазване на общественото здраве, както и безопасността и разширяването на правата на пациентите в Съюза, от съществено значение е пациентите и здравните системи да имат достъп до *устойчиви, ефективни, справедливи, достъпни в ценово отношение и* висококачествени *лекарствени продукти, включително в трансграничен контекст*, и да могат изцяло да се възползват от *тези лекарствени продукти въз основа на прозрачна, последователна и ориентирана към пациента медицинска информация*.

⁴⁸

Регламент (ЕС) 2016/369 на Съвета от 15 март 2016 г. относно предоставянето на спешна подкрепа в рамките на Съюза (ОВ L 70, 16.3.2016 г., стр. 1).

- (30) *С оглед на нарастващото търсене на здравни грижи, inter alia, Програмата следва да подкрепя разработването на система на Съюза за мониторинг, докладване и известяване за недостиг на лекарствени продукти и медицински изделия, за избягване на разпокъсване на вътрешния пазар и за осигуряване на по-голяма наличност и ценова достъпност на такива лекарствени продукти и медицински изделия, като същевременно ограничава степента на зависимост на техните вериги на доставка от трети държави. Поради това Програмата следва да насърчава производството на лекарствени продукти и медицински изделия в рамките на Съюза. По-конкретно, за да се посрещнат неудовлетворените медицински нужди, Програмата следва да предоставя подкрепа за създаване на клинични доказателства и доказателства от практиката, които да позволят разработването, разрешаването за употреба, оценката на и достъпа до ефикасни лекарствени продукти, включително генерични и биоподобни лекарства, медицински изделия и лечение, следва да насърчава научните изследвания и разработването по отношение на нови лекарствени продукти, като се обръща особено внимание на антимикробните средства и ваксините за справяне с антимикробната резистентност и с предотвратимите чрез ваксини болести, съответно, следва да насърчава инициативи за повишаване на производствения капацитет за антимикробни средства, персонализирано лечение и ваксиниране и да поощрява цифровата трансформация на здравните продукти и платформите за мониторинг и събиране на информация за лекарствените продукти. Програмата следва също така да укрепи процеса на вземане на решения относно лекарствените продукти чрез предоставяне на възможност за достъп до и анализ на здравни данни от практиката. Програмата следва също така да спомогне за осигуряването на възможно най-доброто използване на резултатите от научните изследвания и да улесни навлизането, прилагането в по-голям мащаб и внедряването на здравни иновации в здравните системи и в клиничната практика.*

- (31) Тъй като оптималната **доставка и** употреба на **лекарствени продукти** и на антимикробни средства по-специално **носи** ползи за отделните лица и здравните системи, Програмата следва да насърчава тяхната разумна и ефикасна употреба **в съответствие с подхода „едно здраве“**, с „Европейския план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (АМР)“, **изложен в съобщението на Комисията от 29 юни 2017 г., и със „Стратегическия подход на Европейския съюз към фармацевтичните продукти в околната среда“, изложен в съобщението на Комисията от 11 март 2019 г.** Програмата следва също така да **насърчава** мерки за засилване на оценката и подходящото управление на рисковете за околната среда, свързвани с производството, употребата и обезвреждането на лекарствени продукти.

- (32) Законодателството на Съюза в областта на здравеопазването има непосредствено въздействие върху общественото здраве, живота на хората, ефикасността и устойчивостта на здравните системи, както и върху доброто функциониране на вътрешния пазар. Нормативните уредби относно медицинските продукти и технологии, включително лекарствени продукти, медицински изделия и вещества от човешки произход, както и относно тютюна, относно правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване и относно сериозните трансгранични заплахи за здравето са от съществено значение за защитата на здравето в Съюза. Поради това с Програмата следва да се оказва подкрепа за разработването, изпълнението и прилагането на законодателството на Съюза в областта на здравеопазването и, *съвместно с ключови органи като ЕМА и ECDC*, следва да се предоставят висококачествени, съпоставими и надеждни данни, *включващи и данни от практиката на здравеопазването*, в подкрепа при изготвянето и мониторинга на политиките, *определянето на цели и разработването на инструменти за измерване на напредъка*.

- (33) Създадените по силата на Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹ Европейски референтни мрежи (ЕРМ) са виртуални мрежи от доставчици на здравно обслужване от цяла Европа. Целта им е да се улеснят обсъжданията по отношение на сложни или редки заболявания, както и със състояния, при които са необходими високоспециализирани лечения и концентриране на знанията и ресурсите. Тъй като ЕРМ могат да подобрят достъпа до диагностика и до предоставяне на висококачествено здравно обслужване на пациенти, чието състояние е рядко срещано, както и да играят ролята на координационни центрове за медицинско обучение и изследвания и за разпространение на информация, Програмата следва да допринася за разрастване на работата в мрежа чрез ЕРМ и други транснационални мрежи.
- (34) ЕРМ и трансграничното сътрудничество при предоставянето на здравно обслужване на пациенти, които се придвижват между държавите членки, са примери за области, в които интегрираната работа между държавите членки **доказва** своята висока добавена стойност и потенциал за повишаване на ефикасността на здравните системи, а по този начин и **за подобряване на общественото здраве** като цяло. **Сътрудничеството във връзка с ОЗТ е друга област, която носи добавена стойност за държавите членки.** Поради това с Програмата следва да се подкрепят дейности, **които позволяват** интегрирана и **трайна** координирана работа, като по този начин служат и за насърчаване на прилагането на **най-добри** практики ■, насочени към най-ефективно разпределение на наличните ресурси за съответното население и области, така че да се постига максимално въздействие.

⁴⁹ Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).

- (35) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁵⁰ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) се прилага за настоящата програма. **Във Финансовия регламент** са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото *управление*, финансовите инструменти, *бюджетните гаранции*, финансовата помощ и *възстановяването на разходите на външните експерти*.
- (36) Видовете финансиране и методите на изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират въз основа на способността им за постигане на специфичните цели на съответните действия и на конкретни резултати, като се отчитат по-специално разходите за проверки, административната тежест и очакваният риск от несъответствие с изискванията. При този избор следва да се включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, *финансиране с* фиксирани ставки и единични разходи, както и *използването на* финансиране, което не е свързано с разходите, както е предвидено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент. *Изискванията във връзка с техническите и финансовите доклади на бенефициерите следва да бъдат такива, че да гарантират спазването на приложимите финансови разпоредби, като същевременно се сведе до минимум административната тежест.*

⁵⁰ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (37) С цел да се оптимизира добавената стойност и въздействието на инвестициите, финансирани изцяло или частично от бюджета на Съюза, следва да се търсят полезни взаимодействия по-специално между Програмата и другите програми на Съюза, включително изпълняваните при споделено управление. За да се извлече максимална полза от тези полезни взаимодействия **и да се избегнат дублирания**, следва да се осигурят подходящи благоприятстващи ги механизми, включително кумулативно финансиране за дадено действие по Програмата и по друга програма на Съюза, стига това кумулативно финансиране да не превишава общия размер на допустимите разходи за действието. За целта в настоящия регламент следва да се определят подходящи правила, по-специално относно възможността за деклариране — на пропорционална основа — на едни и същи разходи или изразходвани суми както по Програмата, така и по някоя от другите програми на Съюза, **с цел да се гарантира подробно и прозрачно отчитане**.

- (38) Предвид специфичното естество на целите и действията, обхванати от Програмата, съответните компетентни органи на държавите членки ще бъдат в най-добра позиция да изпълняват в някои случаи **■ действия, свързани с Програмата**. Ето защо тези органи, определени от държавите членки, следва да се считат за бенефициери, установени за целите на член 195 от Финансовия регламент, и **поради това** следва да бъде възможно на тези органи да бъдат отпускани безвъзмездни средства без предварително публикуване на покани за представяне на предложения. **Инвестициите в рамките на Програмата следва да се осъществяват в тясно сътрудничество с държавите членки.**
- (39) **Съгласно член 193, параграф 2 от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. В такива случаи обаче разходите, извършени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, не са допустими, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. За да се избегне прекъсване в подкрепата от Съюза, което би могло да накърни интересите на Съюза, в решението за финансиране следва да бъде възможно да се предвиди допустимост на дейностите и разходите от началото на финансовата 2021 година за ограничен срок в началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. и само в надлежно обосновани случаи, дори ако тези дейности са били изпълнени и тези разходи са били извършени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.**

- (40) ЕРМ се одобряват от Съвета на държавите членки на ЕРМ съгласно процедурата за одобрение, определена в Решение за изпълнение 2014/287/ЕС на Комисията⁵¹ Ето защо **ЕРМ** следва да се считат за бенефициери, установени за целите на член 195 от Финансовия регламент, и **поради това** следва на **ЕРМ** да бъдат отпускани безвъзмездни средства без предварително публикуване на покани за представяне на предложения. Преки безвъзмездни средства следва да бъдат отпускани и на други субекти, **които са били** определени в съответствие с правилата на Съюза, например референтни лаборатории и центрове, центрове за високи постижения и транснационални мрежи.
- (41) Предвид съгласуваните общи ценности за солидарност във връзка със справедливото и всеобщо осигуряване на качествени здравни услуги като основа за политиките на Съюза в тази област и това, че на ЕС се полага да играе централна роля в ускоряването на напредъка, **координацията и сътрудничеството в справянето с** предизвикателствата пред световното здравеопазване, изложени в заключенията на Съвета от 10 май 2010 г. относно ролята на ЕС в областта на здравеопазването в световен мащаб **и посочени в целите за устойчиво развитие в Програмата на ООН до 2030 г.**, Програмата следва да **се засили подкрепата от страна** на Съюза към международни и глобални инициативи в областта на здравеопазването, **по-специално към инициативи на СЗО**, с цел подобряване на здравето, намаляване на неравнопоставеността **в здравеопазването** и **укрепване** на защитата срещу глобални заплахи за здравето.

⁵¹ Решение за изпълнение 2014/287/ЕС на Комисията от 10 март 2014 г. за определяне на критерии за създаване и оценка на европейски референтни мрежи и на техните членове и за улесняване на обмена на информация и експертни познания във връзка с изграждането и оценката на тези мрежи (ОВ L 147, 17.5.2014 г., стр. 79).

- (42) С цел постигане на максимална ефективност и ефикасност на действията както на равнището на Съюза, така и на международно равнище, при изпълнението на Програмата следва да бъде развивано сътрудничеството със съответните международни организации, като Организацията на обединените нации и Световната банка, както и със Съвета на Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). *С цел да се увеличи въздействието следва също така да се търсят полезни взаимодействия с националните организации на държавите членки, които работят в областта на здравеопазването в световен мащаб.* В съответствие с Решение 2013/755/ЕС на Съвета⁵² лица и субекти, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), следва да имат право да получават финансиране по Програмата при спазване на правилата и целите на Програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която са свързани съответните ОСТ.
- (43) *Изпълнението на Програмата следва да бъде подкрепено от широкообхватни информационни дейности, за да се гарантира, че възгледите и потребностите на гражданското общество са надлежно представени и взети предвид. За тази цел Комисията следва да търси отзив относно приоритетите и стратегическите насоки на Програмата и относно потребностите, които трябва да бъдат посрещнати чрез действията в нейните рамки, веднъж годишно от съответните заинтересовани страни, включително от представители на гражданското общество и сдруженията на пациентите, академичните среди и организациите на медицинските специалисти. Всяка година преди края на подготовителната работа по работните програми Комисията следва също така да информира Европейския парламент за напредъка на тази подготовителна работа и за резултатите от своите информационни дейности, насочени към заинтересованите страни.*

⁵² Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

- (44) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство⁵³, което предвижда, че *тези програми* се изпълняват *въз основа на* решение, *прието* съгласно посоченото споразумение. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, *съдържаща изискването третите държави, които участват в Програмата, да предоставят* правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) *и* на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (45) Следва да бъде засилено сътрудничеството с трети държави по *отношение на* обмена на знания и най-добри практики, *за да се подобри капацитета на* готовност и реакция на здравните системи.

⁵³ *ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.*

- (46) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁵⁴ *и регламенти* (ЕО, Евратом) № 2988/95⁵⁵, (Евратом, ЕО) № 2185/96⁵⁶ и (ЕС) 2017/1939⁵⁷ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събирането на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагането на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013, **OLAF** има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁵⁸.

⁵⁴ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁵⁵ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁵⁶ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁵⁷ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁵⁸ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

- (47) В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на **Сметната** палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.
- (48) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета на основание член 322 от ДФЕС. Тези правила са установени във Финансовия регламент, като с тях по-специално се определя процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, поръчки, награди, непряко изпълнение, финансови инструменти, бюджетни гаранции, финансова помощ и възстановяване на разходите на външните експерти и се предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, **включват** също така **общ режим на обвързване с условия с цел** защитата на бюджета на Съюза ■ .

- (49) Като се има предвид значението на борбата срещу изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, и на целите за устойчиво развитие в Програмата на ООН до 2030 г., Програмата следва да допринесе за интегриране на действията в областта на климата в политиките на Съюза и за постигането на общата цел *най-малко 30% от общия размер на разходите от бюджета на Съюза и от инструмента на Европейския съюз за възстановяване, създаден с Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета*⁵⁹, да са в подкрепа на цели в областта на климата. *Програмата следва да оказва подкрепа за дейности, които се осъществяват при зачитане на стандартите и приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда и с принципа за ненанасяне на вреди, предвиден в Европейския зелен пакт.* Съответните действия следва да бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на Програмата и ще бъдат преразгледани в контекста на нейната междинна оценка.
- (50) *Съгласно член 8 от ДФЕС „във всички негови дейности Съюзът полага усилия за премахването на неравенствата и за насърчаване на равенството между мъжете и жените“. Равенството между половете, правата и равните възможности за всички, както и всеобхватното интегриране на тези цели следва да се отчитат и утвърждават през целия процес на оценка, подготовка, изпълнение и мониторинг на Програмата.*

⁵⁹ Регламент (ЕС) 2020/2094 на Съвета от 14 декември 2020 г. за създаване на Инструмент на Европейския съюз за възстановяване с цел подкрепа на възстановяването след кризата с COVID-19 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 23).

- (51) Следва да бъде възможно целите на политиката на **Програмата** да бъдат преследвани и чрез финансови инструменти и бюджетни гаранции в рамките на фонда InvestEU, създаден с Програмата InvestEU. Финансовата подкрепа следва да се използва за преодоляване на неефективността на пазара **и** на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин. Действията, **финансирани от Програмата**, следва да не се дублират с частното финансиране, да не го изместват и да не нарушават конкуренцията на вътрешния пазар. По принцип действията следва да имат добавена стойност **от Съюза**.
- (52) Изпълнението на Програмата следва да бъде изцяло съобразено с отговорностите на държавите членки по определянето на техните здравни политики, както и по организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи. **Следва да се осигури активното участие на държавите членки в управлението и изпълнението на Програмата.**

- (53) Като се имат предвид естеството и потенциалният мащаб на трансграничните заплахи за здравето, целите за защита на хората в Съюза от такива заплахи и за укрепване на предотвратяването на здравни кризи и на подготвеността за посрещането им не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, когато те действат поотделно. В съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС, действие на равнището на Съюза може да се предприеме и в подкрепа на усилията на държавите членки за постигане на високо равнище на защита на общественото здраве, за подобряване на наличието, *устойчивостта, приемливостта, физическата достъпност, безопасността* и финансовата достъпност в Съюза на *лекарствени продукти*, медицински изделия и други продукти *и услуги* от особено значение при криза, за оказване на подкрепа за иновациите, на интегрираната и координирана работа и прилагането на най-добри практики в държавите членки, както и за намаляване на неравнопоставеността *и неравенството* при достъпа до здравеопазване в целия Съюз по начин, при който се създават по-висока ефективност и въздействие с добавена стойност, които не биха могли да се постигнат чрез действие на национално равнище, при същевременно зачитане на компетентността и отговорността на държавите членки в областите, попадащи в обхвата на Програмата. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в посочения член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- (54) С цел да се даде възможност за извършване на евентуални корекции, необходими за постигането на целите на Програмата, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с преразглеждането, изменението и допълването на показателите, определени в приложение II към настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁶⁰. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (55) *Държавите членки и участващите държави определят национални координационни центрове , които да съдействат на Комисията за популяризиране на Третата програма за действие на Съюза в областта на здравето (2014—2020 г.), и когато е целесъобразно — за разпространение на резултатите от нея и на наличната информация за нейното въздействие в държавите членки и участващите държави. Предвид значимостта на тези дейности е целесъобразно да се оказва подкрепа за такива дейности по Програмата с цел продължаването им.*

⁶⁰ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (56) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия да приема *актове за изпълнение, с които се определят годишните работни програми в съответствие с критериите, посочени в настоящия регламент, одобряват се определени допустими действия и се установяват* правила относно техническите и административните договорености, необходими за изпълнението на действията по Програмата, и относно единни образци за събирането на данните, необходими за мониторинг на изпълнението на Програмата. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁶¹. *За приемането на посочените актове за изпълнение следва да се използва процедурата по разглеждане, като се има предвид, че те се отнасят до програма със съществени последици.*
- (57) *Ползата от Програмата и нейното въздействие следва да бъдат подложени на редовен и внимателен мониторинг и оценка. При оценката следва да се акцентира върху целите на Програмата и да се отчита фактът, че за постигането на целите на Програмата може да е необходим период, който е по-дълъг от срока на действие на Програмата. За целта следва да се изготви доклад за междинна оценка, както и доклад за оценка в края на Програмата, за да се оцени изпълнението на приоритетите на Програмата.*

⁶¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (58) Тъй като установената с Регламент (ЕС) № 282/2014 Трета програма за действие на Съюза в областта на здравето (2014—2020 г.) приключи, посоченият регламент става неактуален и следва да бъде отменен.
- (59) *За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в областта на здравето ■ и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,*

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програма „ЕС в подкрепа на здравето“ (наричана по-нататък „Програмата“) *за срока на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Срокът на действие на Програмата съответства на срока на действие на многогодишната финансова рамка.*

С настоящия регламент се определят също така целите на Програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по споразумение със Съюза, което ѝ дава възможност да участва в Програмата в съответствие с член 6;
- 2) „операции за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизми за смесено финансиране по член 2, точка 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти от бюджета на Съюза с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и търговски инвеститори;
- 3) „здравна криза“ означава криза или сериозен инцидент, която произтича от заплаха с човешки, животински, растителен, хранителен, *биологичен, химичен*, екологичен *или неизвестен* произход, има **■** измерение, *свързано с общественото здраве*, и изисква спешни действия от страна на органите;

- 4) „продукти от особено значение при криза“ означава продуктите, **инструментите** и веществата, необходими в контекста на здравна криза за осъществяване на профилактика, диагностика или лечение на заболяване и на последиците от него, **или за наблюдението и епидемиологичния надзор на заболяванията и инфекциите**, включително, но не само, лекарствени продукти, **например** ваксини, и техните междинни продукти, активни фармацевтични съставки и суровини, медицински изделия **и** болнично и медицинско оборудване, като апарати за вентилация, защитно облекло и оборудване, диагностични материали и инструменти, лични предпазни средства, дезинфектанти и техните междинни продукти и суровините, необходими за тяхното производство;
- 5) „**подходът** „едно здраве“ **означава многосекторен** подход, при който се признава, че здравето на хората **е свързано със здравето** на животните **и с** околната среда, **както и че действията, които се предприемат с цел справяне със заплахите за здравето, трябва да отчитат посочените три измерения**;
- 6) „Европейски референтни мрежи (ЕРМ)“ означава мрежите, посочени в член 12 от Директива 2011/24/ЕС;

- 7) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното право, правото на Съюза или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, **както е посочено в** член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;
- 8) „трета държава“ означава държава, която не е **държава — членка** на Европейския съюз;
- 9) „сериозна трансгранична заплаха за здравето“ означава животозастрашаваща или друга сериозна опасност за здравето с биологичен, химичен, екологичен или неизвестен произход, която се разпространява или е свързана със значителен риск от разпространение отвъд националните граници на държавите членки и която може да налага координация на равнището на Съюза с цел да се гарантира високо равнище на защита на човешкото здраве;

- 10) *„здраве във всички политики“ означава подход към разработването, прилагането и преразглеждането на обществените политики, независимо от конкретния сектор, при който се вземат предвид последиците от взетите решения за здравето и който има за цел да се постигнат полезни взаимодействия и да се избегне вредно въздействие на тези политики върху здравето, за да се подобрят здравето на населението и равнопоставеността в областта на здравето;*
- 11) *„определящи здравето фактори“ означава набор от фактори, които оказват влияние върху здравния статус на дадено лице, например поведенчески, биологични, социално-икономически и екологични фактори;*
- 12) *„спешна подкрепа“ означава основана на нуждите реакция в извънредни ситуации, която допълва реакцията на засегнатите държави членки и има за цел опазване на човешкия живот, предотвратяване и облекчаване на човешкото страдание и запазване на човешкото достойнство, когато възникне такава необходимост в резултат на сериозните трансгранични заплахи за здравето.*

Член 3

Общи цели

■ Програмата *има добавена стойност от Съюза и допълва политиките на държавите членки с цел подобряване на човешкото здраве в целия Съюз и осигуряване на високо равнище на опазване на човешкото здраве във всички политики и дейности на Съюза. Тя* цели постигане на посочените по-долу общи цели, като се *следва подходът* „едно здраве“, когато е *приложимо*:

- а) *подобряване и насърчаване на здравето в Съюза с цел да се намали тежестта, която представляват заразните и незаразните болести, чрез подкрепа на мерки за стимулиране на здравето и за профилактика на заболяванията, като се намалява неравенството в областта на здравето, като се стимулира здравословен начин на живот и като се насърчава достъпът до здравеопазване;*
- б) *защита на хората в Съюза от сериозни трансгранични заплахи за здравето и укрепване на готовността за реакция на здравните системи, както и координация между държавите членки с цел справяне със сериозни трансгранични заплахи за здравето ;*
- в) *подобряване на наличността и на физическата и финансовата достъпност на лекарствени продукти и на медицински изделия, както и на продукти от особено значение при криза, в рамките на Съюза и оказване на подкрепа за иновациите по отношение на такива продукти;*

- г) укрепване на здравните системи *чрез повишаване на тяхната устойчивост и ефективно използване на ресурсите, по-специално чрез:*
- i) *оказване на подкрепа за интегрираната и координирана работа на държавите членки;*
 - ii) *насърчаване на прилагането на най-добрите практики и насърчаване на обмена на данни;*
 - iii) *укрепване на работната сила в областта на здравеопазването;*
 - iv) *предприемане на мерки за справяне с демографските предизвикателства; и*
 - v) *постигане на напредък в областта на цифровата трансформация.* ■

Член 4

Специфични цели

Общите цели, посочени в член 3, се осъществяват посредством посочените по-долу специфични цели, като *се гарантира висока степен на опазване на човешкото здраве във всички политики и дейности на Съюза и се действа в съответствие с подхода „едно здраве“*, когато е *приложимо*:

- а) *като се осигурят полезни взаимодействия с други съответни действия на Съюза, оказване на подкрепа за действия за профилактика на заболяванията, за насърчаване на здравето и за предприемане на мерки във връзка с определящите здравео фактори, включително чрез намаляване на вредите за здравето, причинени от незаконна употреба на наркотици и зависимости, за действия за преодоляване на неравнопоставеността в здравеопазването, подобряване на здравната грамотност, подобряване на правата на пациентите, на безопасността на пациентите, качество на грижите и трансгранично здравно обслужване, както и за действия за подобряване на наблюдението, диагностиката и лечението на заразни и незаразни болести, по-специално рак и педиатрични ракови заболявания, както и за действия за подобряване на психичното здраве, със специално внимание към новите модели за полагане на грижи и свързаните с дългосрочните грижи предизвикателства, с цел да се засили устойчивостта на здравните системи в Съюза;*

- б) укрепване на способността на Съюза за предотвратяване, подготвеност и *бърза* реакция при сериозни трансгранични заплахи за здравето *в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и подобряване на управлението на* здравни кризи, *по-специално* чрез координиране, предоставяне и разгръщане на капацитет за предлагане на здравни грижи в извънредни ситуации, *подкрепа за събирането на данни, обмен на информация, наблюдение и координиране на доброволното тестване за устойчивост на националните системи за здравеопазване, както и разработване на стандарти за качествено здравно обслужване на национално равнище;*
- в) оказване на подкрепа за действия за *подобряване на наличността и на физическата и финансовата достъпност на лекарствени продукти, медицински изделия и* на продукти от особено значение при криза, *като се насърчават устойчивото производство и вериги на доставки и иновациите в Съюза, като същевременно се оказва подкрепа за внимателното и ефикасно използване на лекарствени продукти, по-специално антимикробни средства, и действия в подкрепа за разработването на лекарствени продукти, които са по-малко вредни за околната среда, както и на щадящото околната среда производство и обезвреждане на лекарствени продукти и медицински изделия;*

- г) *оказване на подкрепа за действията, допълващи създаването на национален резерв от основни продукти от особено значение при криза, на равнището на Съюза, когато е необходимо, като се осигуряват полезни взаимодействия с други инструменти, програми и фондове на Съюза, без да се засяга компетентността на държавите членки и в тясно сътрудничество със съответните органи на Съюза;*
- д) *създаване на структура и ресурси за обучение за резерв от медицински, здравен и помощен персонал, разпределен доброволно от държавите членки с цел неговото мобилизиране в случай на здравна криза, като се осигурят полезни взаимодействия с други инструменти, програми и фондове на Съюза, без да се засяга компетентността на държавите членки и в тясно сътрудничество с ECDC;*
- е) *укрепване на използването и повторното използване на здравни данни за предоставянето на здравно обслужване и за целите на научните изследвания и иновациите, насърчаване на навлизането на цифрови инструменти и услуги, както и цифровата трансформация на системите за здравеопазване, включително чрез подкрепа за създаването на европейско пространство на здравни данни;*
- ж) *подобряване на достъпа до качествени, съсредоточени върху пациента и основаващи се на постигнатите резултати здравеопазване и свързани с него услуги за полагане на грижи, като целта е да се постигне всеобщо здравно осигуряване;*

- з) оказване на подкрепа за разработване, прилагане и гарантиране на изпълнението *и, когато е необходимо, преразглеждането* на законодателство на Съюза в областта на здравеопазването и *оказване на подкрепа за предоставянето на валидни, надеждни и съпоставими висококачествени данни, които да се използват в процеса на вземане на решения въз основа на данни* и мониторинга, както и насърчаване на използването на оценки на въздействието на други *имащи отношение* политики на Съюза;
- и) оказване на подкрепа на интегрираната работа на държавите членки, и по-специално на техните здравни системи, включително прилагането на практики за превенция със значително въздействие, *подкрепа на работата по оценка на здравните технологии (ОЗТ)*, както и *укрепване и* разрастване на работата в мрежа чрез ЕРМ и други транснационални мрежи, *включително във връзка със заболявания, различни от редките заболявания, за да се разшири обхватът по отношение на пациентите и да се подобри реакцията по отношение на слабо разпространени и сложни заразни и незаразни болести*;
- й) оказване на подкрепа за глобални *ангажменти и инициативи в областта на здравеопазването чрез засилване на подкрепата на Съюза за действия на международни организации, по-специално действията на СЗО, и насърчаване на сътрудничеството с трети държави.*

Член 5

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата за периода 2021—2027 г. е **2 446 000 000** евро по текущи цени.
2. *В резултат на специфичната за Програмата корекция, предвидена в член 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета⁶², сумата, посочена в параграф 1 от настоящия член, се увеличава с допълнителни средства в размер на 2 900 000 000 EUR по цени от 2018 г., както е посочено в приложение II към същия регламент.*
3. Сумите, посочени в *параграфи 1 и 2*, може да бъдат използвани *също така* за техническа и административна помощ за изпълнението на Програмата, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи.
4. *Разпределението на сумите, посочени в параграфи 1 и 2, се извършва в съответствие със следните условия:*
 - а) *най-малко 20% от сумите се заделят за действията за насърчаване на здравето и профилактика на заболяванията, посочени в член 4, буква а);*

⁶² Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

- б) не повече от 12,5% от сумите се заделят за мерки за възлагане на поръчки, допълващи създаването на национален резерв от основни продукти от особено значение при криза, на равнището на Съюза, посочени в член 4, буква г);*
 - в) не повече от 12,5% от сумите се заделят за оказване на подкрепа за глобални ангажменти и инициативи в областта на здравеопазването, посочени в член 4, буква й);*
 - г) не повече от 8% от сумите се заделят за покриване на административни разходи, посочени в параграф 3.*
5. Бюджетните кредити, *свързани с* дейностите по член 9, *параграф 1*, буква в) от настоящия регламент, представляват целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 3, буква а) и член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.
6. Бюджетните задължения, чиято продължителност превишава една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.

7. *В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент, за ограничен период в надлежно обосновани случаи, посочени в решението за финансиране, дейностите, подкрепа съгласно настоящия регламент, и свързаните с тях разходи може да се считат за допустими, считано от 1 януари 2021 г., дори ако тези дейности са били изпълнени и тези разходи са били направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.*
8. При необходимост в бюджета за периода след **31 декември** 2027 г. може да се впишат бюджетни кредити за покриване на *посочените* в параграф 3 разходи, така че да бъде възможно управлението на действията, които не са приключили към 31 декември 2027 г.

Член 6

Трети държави, асоциирани към Програмата

1. Програмата е отворена за участието на следните трети държави:

- а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
- б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
- в) държави в рамките на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

г) други трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в която и да е програма *на Съюза*, при условие че споразумението:

- i) гарантира справедлив баланс по отношение на вноските и ползите за третата държава, участваща в програмата на Съюза;
- ii) определя условията за участие в програмата на Съюза, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуалните програми и административните разходи по програмите;
- iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения *по отношение на програмата на Съюза*;
- iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

2. Приносът, посочен в параграф 1, буква г), подточка ii), представлява целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Глава II

ФИНАНСИРАНЕ

Член 7

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от *посочения* регламент **■**.
2. По Програмата може да се предоставя финансиране чрез всяка една от формите, предвидени в Финансовия регламент, по-специално *под формата на* безвъзмездни средства, награди и поръчки.
3. Вноските във взаимозастрахователен механизъм може да покриват риска, свързан със събирането на дължими от получатели средства, и може да се смятат за достатъчна гаранция по Финансовия регламент. Комисията определя специални правила за дейността на механизма.
4. Когато Комисията провежда операции за оказване на спешна подкрепа чрез неправителствена организация, критериите за финансов и оперативен капацитет се считат за изпълнени, когато има действащо рамково споразумение за партньорство между организацията и Комисията съгласно Регламент (ЕО) № 1257/96 на Съвета⁶³.

⁶³ Регламент (ЕО) № 1257/96 на Съвета от 20 юни 1996 г. относно хуманитарната помощ (ОВ L 163, 2.7.1996 г., стр. 1).

Член 8

Безвъзмездни средства

1. Безвъзмездните средства по Програмата се отпускат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.
2. Безвъзмездни средства могат да се използват в съчетание с финансиране от Европейската инвестиционна банка, от националните насърчителни банки или от други финансови институции в областта на развитието или публични финансови институции, както и *в комбинация с финансиране* от частни финансови институции и инвеститори от *публичния или* частния сектор, включително чрез *партньорства в рамките на публичния сектор или* публично-частни партньорства.

3. *Безвъзмездните средства, изплащани от Съюза, не може да надхвърлят 60% от допустимите разходи за действия, свързани с дадена цел на Програмата, или за функционирането на дадена неправителствена структура. В случай на действия от особена полза финансовото участие на Съюза може да достигне 80 % от допустимите разходи. Счита се, че е постигната особена полза при действията с ясна добавена стойност от Съюза, наред с другото, когато:*
- а) най-малко 30% от бюджета на предложеното действие се разпределят на държави членки, чийто БНД на глава от населението е под 90% от средното ниво за Съюза; или*
 - б) в действието участват структури от най-малко 14 участващи държави членки, от които най-малко четири са държави членки, чийто БНД на глава от населението е под 90% от средното ниво за Съюза.*
4. *В случай на преки безвъзмездни средства, посочени в член 13, параграфи 6 и 7, тези безвъзмездни средства могат да достигнат до 100% от допустимите разходи.*

Член 9

Поръчки *при извънредни ситуации, свързани със здравето*

1. *В случаите, когато за възникването или развитието на сериозна трансгранична заплаха за здравето е бил изпратен сигнал съгласно член 9 от Решение № 1082/2013/ЕС или когато е била призната извънредна ситуация, свързана с общественото здраве, съгласно член 12 от посоченото решение, възлагането на поръчки* съгласно настоящия регламент *може да се извършва* под някоя от следните форми:
 - а) съвместно възлагане на поръчки с държавите членки съгласно член 165, параграф 2 от Финансовия регламент, при което държавите членки могат да закупват, наемат или получават по договор за лизинг изцяло капацитета, за който поръчката е била възложена съвместно;
 - б) възлагане на поръчки от Комисията от името на държавите членки въз основа на споразумение между Комисията и държавите членки;
 - в) възлагане на поръчки от Комисията, *която действа* като търговец на едро, като **■** купува, съхранява, препродава или дарява доставки и услуги, като това включва отдаване под наем, *в полза* на държави членки или партньорски организации, избрани от нея.

2. При използване на процедурата за възлагане на поръчка, посочена в параграф 1, буква б), произтичащите от нея договори се сключват по някой от следните начини:
- а) от Комисията, при което услугите или стоките се предоставят или доставят на държавите членки или на партньорски организации, избрани от Комисията;
 - б) от участващите държави членки, при което те пряко закупуват, наемат или получават по договор за лизинг капацитета, който Комисията е придобила за тях чрез поръчка.
3. При използване на процедурите за възлагане на поръчки, посочени в параграф 1, букви б) и в), Комисията *спазва разпоредбите* на Финансовия регламент по отношение на своите собствени поръчки.

Член 10

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране по Програмата се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺ и дял X от **■** Финансовия регламент.

Член 11

Кумулативно финансиране

1. За действие, за което е предоставено финансиране по Програмата, може да бъде предоставено финансиране и по друга програма на Съюза, включително фондове при споделено управление, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи.
2. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващото финансиране на действието.
3. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)).

ГЛАВА III

ДЕЙСТВИЯ

Член 12

Допустими действия

Допустими за финансиране са само действията, *които са в приложение* на целите, *изброени* в членове 3 и 4, *и по-специално действията, определени* в приложение I.

Член 13

Допустими правни субекти

1. *За да бъдат допустими за финансиране, правните субекти*, в допълнение към критериите, определени в член 197 от Финансовия регламент, *следва*:
 - а) *да са* установени в някоя от следните:
 - i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;
 - ii) трета държава, асоциирана към Програмата; *или*
 - iii) трета държава, посочена в годишната работна програма, установена в съответствие с член 17 („годишна работна програма“), съгласно условията, определени в параграфи 2 и 3; *или*
 - б) да бъде правен субект, учреден съгласно правото на Съюза, или всяка международна организация.

2. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана **към Програмата, може в изключителни случаи да** са допустими за участие в Програмата, когато това **участие** е необходимо за постигането на целите на дадено действие. **Оценката на тази необходимост се отразява надлежно в решението за финансиране.**
3. Правните субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, поемат разходите, свързани с тяхното участие.
4. Физически лица не отговарят на условията **за отпускане на безвъзмездни средства по Програмата.**
5. По Програмата може да се отпускат преки безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения, за да се финансират действия, **ако тези безвъзмездни средства са надлежно обосновани, ако имат** добавена стойност от Съюза, **която е изрично предвидена в годишните работни програми, и ако са** съфинансирани от компетентните органи, които отговарят за здравеопазването в държавите членки или в трети държави, асоциирани към Програмата, от имащи отношение международни здравни организации **■** или от органи от публичния сектор или неправителствени органи, **, които** са упълномощени от тези компетентни органи, независимо дали действат индивидуално или в мрежа.

6. По Програмата може да се отпускат преки безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения на ЕРМ. Преки безвъзмездни средства може да се отпускат и на други транснационални мрежи, създадени в съответствие с *правото на Съюза*.
7. *По Програмата може да се отпускат безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения, за да се финансират действия на СЗО, когато финансовата подкрепа е необходима за изпълнението на една или няколко от специфичните цели на Програмата, които имат добавена стойност от Съюза, изрично предвидена в годишните работни програми.*
8. По Програмата може да се отпускат безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения, за да се финансира функционирането на неправителствени органи, когато финансовата подкрепа е необходима за *изпълнението* на една или няколко от специфичните цели на Програмата, *които имат добавена стойност от Съюза, изрично предвидена в годишните работни програми*, доколкото тези органи отговарят на всички изброени по-долу критерии:
- а) да са с нестопанска цел и независими от промишлени, търговски, стопански или други конфликтни интереси;

- б) да извършват дейност в областта на общественото здравеопазване, да се стремят към постигане на най-малко една от специфичните цели на Програмата и да играят реална роля на равнището на Съюза;
- в) да действат на равнището на Съюза и в най-малко половината от държавите членки, с балансирано географско покритие в Съюза.

Комисията отразява надлежно анализа на спазването на тази критерии в решението за финансиране.

Член 14

Допустими разходи

1. **Съгласно** член 186 от Финансовия регламент и член 193, буква а), втора алинея от посочения регламент разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, са допустими **за финансиране по отношение на действия:**
 - а) с които се постига целта, посочена в член 3, буква б) **от настоящия регламент; или**
 - б) с които се постигат цели, различни от посочените в настоящия параграф, буква а), в надлежно обосновани извънредни случаи, при условие че тези разходи са пряко свързани с изпълнението на подкрепяните действия и дейности.
2. Разходите, допустими по параграф 1, буква а), **които са** свързани с мерки с цел реакция при съмнение за **появи** на болест, която би могла да породи трансгранична заплаха за здравето, са допустими от датата на уведомяване на Комисията за съмнението за поява на тази болест, при условие че **тази** поява или наличието на тази болест е потвърдено впоследствие.
3. В изключителни случаи по време на здравната криза, причинена от сериозна трансгранична заплаха за здравето съгласно определението в член 3, точка ж) от Решение № 1082/2013/ЕС, разходите, направени от субекти, установени в неасоциирани държави, могат да се считат за допустими ■ , ако **тези разходи** са надлежно обосновани от съображения, свързани с противодействие на разпространението на риска с цел защитата на здравето на хората в Съюза.

ГЛАВА IV

УПРАВЛЕНИЕ

Член 15

Съвместно изпълнение на политиката

1. *Създава се Ръководна група „ЕС в подкрепа на здравето“.*
2. *Членовете на Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“ са Комисията и държавите членки. Всяка държава членка назначава по един член и един заместник член в Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“. Комисията осигурява секретариата на Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“.*
3. Комисията се консултира с Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“:
 - a) *относно подготвителната работа на Комисията за годишните работни програми;*
 - b) *всяка година, най-малко 6 месеца преди представянето на проекта за годишната работна програма пред комитета по Програмата, посочен в член 23, параграф 1, относно приоритетите и стратегическите насоки на годишната работна програма.*

4. *Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“:*

- а) работи за осигуряване на съгласуваност и взаимно допълване между политиките в областта на здравеопазването на държавите членки, както и между Програмата и другите политики, инструменти и действия на Съюза, включително тези, които са от значение за агенциите на Съюза;*
- б) проследява изпълнението на Програмата и предлага необходими корекции въз основа на оценки;*
- в) приема свой процедурен правилник, който съдържа разпоредби, с които да се гарантира, че групата ще заседава най-малко три пъти годишно, физически когато е целесъобразно, като по този начин се дава възможност за редовен и прозрачен обмен на мнения между държавите членки.*

Член 16

Консултации със заинтересованите страни и информиране на Европейския парламент

- 1. *Комисията се консултира със съответните заинтересовани страни, включително с представители на гражданското общество и организациите на пациентите, за да потърси техните мнения относно:*
 - а) приоритетите и стратегическите насоки на годишните работни програми;*
 - б) потребностите, които трябва да бъдат удовлетворени чрез годишната работна програма и постигнатите чрез нея резултати.*

2. *За целите на параграф 1 Комисията организира консултации и информиране на заинтересованите страни най-малко веднъж годишно през шестте месеца, предхождащи представянето на проекта за работна програма на комитета, посочен в член 23, параграф 1.*
3. *Комисията може по всяко време да потърси мненията на съответните децентрализирани агенции и на независими експерти в областта на здравеопазването по технически или научни въпроси от значение за изпълнението на Програмата.*
4. *Всяка година преди последното заседание на Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“ Комисията представя на Европейския парламент резултатите от работата на Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“ и консултациите със заинтересованите страни, посочени в параграфи 1 и 2.*

Член 17

Изпълнение на Програмата

1. *Комисията изпълнява Програмата, като съставя годишни работни програми в съответствие с Финансовия регламент.*
2. Комисията приема чрез актове за изпълнение:
 - a) *годишните работни програми, в които се определят по-специално:*
 - i) *действията, които трябва да се предприемат, включително индикативното отпускане на финансови ресурси;*
 - ii) *общата сума, предвидена за операции за смесено финансиране;*
 - iii) *допустими действия, попадащи в обхвата на член 7, параграфи 3 и 4;*
 - iv) *допустими действия на правни субекти, посочени в член 13, параграф 1, буква б);*
 - v) *допустими действия на правни субекти от трета държава, която не е асоциирана към Програмата, но е включена в годишната работна програма, при условията, посочени в член 13, параграфи 2 и 3;*

б) решения за одобряване на действия на стойност 20 000 000 EUR или повече;

в) правила за установяване на:

i) техническите и административните договорености, необходими за изпълнението на действията по Програмата;

ii) единни образци за събирането на данните, необходими за мониторинг на изпълнението на Програмата.

3. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 23, параграф 2.

Член 18

Защита на данните

При управлението и изпълнението на Програмата Комисията и държавите членки гарантират спазването на всички приложими правни разпоредби за защита на личните данни и когато е необходимо — въвеждането на механизми за осигуряване на поверителността и сигурността на тези данни.

ГЛАВА V

■ МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 19

Мониторинг и докладване

1. Показателите във връзка с докладването относно напредъка на Програмата към постигане на общите и специфичните цели, определени в членове 3 и 4, се съдържат в приложение II.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 25 за изменение на приложение II по отношение на показателите, когато прецени за необходимо.
3. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението гарантира ефикасно, ефективно и навременно събиране на данните за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от Програмата . За тази цел ***Комисията приема актове за изпълнение, чрез които се установяват пропорционални изисквания за докладване за*** получателите на средства от Съюза и когато е целесъобразно — ***за*** държавите членки.

Член 20

Оценка

1. Оценките *съгласно член 34, параграф 3 от Финансовия регламент* се изготвят *от Комисията* на достатъчно ранен етап, за да могат да се използват в процеса на вземане на решения.
2. *Комисията представя* междинна оценка на Програмата не по-късно от 31 декември 2024 г. *Междинната оценка е основата за коригиране на изпълнението на Програмата, когато е целесъобразно.*
3. *Комисията представя окончателна оценка в края на Програмата и* не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1.
4. Комисията *публикува и* представя заключенията *както от междинните, така и от окончателните* оценки и своите констатации на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 21

Одити

Одитите *на* използването на финансовия принос от Съюза, включително от *лица или субекти*, различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност, *посочена в* член 127 от Финансовия регламент.

Член 22

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в Програмата *въз основа на* решение, *прието* съгласно международно споразумение, *или въз основа на друг правен инструмент*, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 ■ .

Член 23

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет по програмата „ЕС в подкрепа на здравето“. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 24

Съгласуваност и взаимно допълване с други политики, инструменти и действия на Съюза

Комисията и държавите членки гарантират общата съгласуваност, полезно взаимодействие и взаимно допълване между Програмата и другите политики, инструменти и действия на Съюза, включително тези, които са от значение за агенции на Съюза, включително посредством общата си работа с Ръководната група „ЕС в подкрепа на здравето“.

Член 25

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 19, параграф 2, се предоставя на Комисията за срок от седем години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 19, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетатитутуционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 19, параграф 2, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 26

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода *на средствата* и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и *пропорционална* целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на Програмата, на действията, *предприети по Програмата* и на *получените* резултати.
3. Финансовите ресурси, разпределени на Програмата, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото *тези приоритети* са свързани с целите, изброени в членове 3 и 4.

Член 27

Отмяна

Регламент (ЕС) № 282/2014 се отменя от 1 януари 2021 г., без да се засяга член 28 от настоящия регламент.

Член 28

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно Регламент (ЕС) № 282/2014, който продължава да се прилага за *тези* действия до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за Програмата може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между мерките, приети *съгласно Регламент (ЕС) № 282/2014, и* Програмата.

Член 29

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в ■ деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на ... година.

За Европейския парламент

Председател

За

Председател

Съвета

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА ВЪЗМОЖНИТЕ ДОПУСТИМИ ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДВИДЕНИ В ЧЛЕН 12

1. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква а)

- а) подкрепя за създаването и изпълнението на програми за подпомагане на държавите членки и подкрепя за действията на държавите членки за подпомагане на насърчаването на здравето и профилактиката на заболявания **■** ;
- б) *подкрепя за изпълнението и по-нататъшното развитие на изследвания, проучвания, събиране на **съпоставими** данни и статистическа информация, **по целесъобразност включително дезагрегирани данни по пол и възраст**, методологии, класификации, микросимулации, **пилотни проучвания**, показатели, посредничество при обмен на познания и използване на съпоставителни показатели;*
- в) подкрепя за действията на държавите членки за създаване на здравословна и безопасна градска, работна и училищна среда, която да създаде условия за здравословен начин на живот, да насърчи здравословното хранене и редовната физическа активност съобразно потребностите на уязвимите групи **на всеки етап от техния живот с цел насърчаване на здравето през целия живот**;

- г) *подкрепа за държавите членки при осигуряването на ефективни ответни мерки по отношение на заразните болести, както и при профилактиката, надзора, диагностиката и лечението на такива болести;*
- д) *подкрепа за действията на държавите членки за насърчаване на здравето и профилактика на заболяванията през целия живот на дадено лице и чрез предприемане на мерки по отношение на рисковите фактори за здравето, като затлъстяване, нездравословно хранене и липса на физическа активност;*
- е) *подкрепа за действията за подобряване на психичното здраве;*
- ж) *подкрепа за действия за допълване на мерките на държавите членки за намаляване на вредите за здравето, причинени от незаконна употреба на наркотици и пристрастяване, включително информация и превенция;*
- з) *подкрепа за прилагането на политики и действия за намаляване на неравнопоставеността и неравенствата по отношение на здравеопазването;*
- и) *подкрепа за действия за насърчаване на грамотността в областта на здравето;*

- й) подкрепя за популяризирането и прилагането на препоръките на Европейския кодекс за борба с рака и *подкрепя за преразглеждането на настоящото издание на посочения кодекс;*
- к) *действия за подкрепа на поддържането на регистри за рака във всички държави членки;*
- л) *по-нататъшно сътрудничество между съответните национални органи на участващите държави членки с оглед подкрепа за създаването на виртуална европейска мрежа за високи постижения с цел засилване на научните изследвания относно всички видове ракови заболявания, включително ракови заболявания при децата и по-нататъшно събиране и обмен на клинични данни и превръщането на резултатите от научните изследвания в ежедневни грижи и лечение на ракови пациенти;*
- м) подкрепя за действия за *подобряване на качеството на грижите за болните от рак, включително* по отношение на профилактика, скрининг, ранна диагностика, наблюдение и лечение, *поддържащи и палиативни грижи, чрез интегриран и ориентиран към пациента подход и подкрепа за създаването на схеми за осигуряване на качеството за онкологичните центрове или други центрове за лечение на ракови заболявания, включително тези, които лекуват ракови заболявания при децата;*

■

- п) подкрепа за създаването на схеми за осигуряване на качество за центровете, занимаващи се с ракови заболявания, и центровете за лечение на пациенти с ракови заболявания;*

■

- о) подкрепа за механизми за изграждане на капацитет в различните специалности и за непрекъснато обучение, в частност в областта на грижите за болните от рак;*
- п) действия в подкрепа на качеството на живот на преживелите рак хора и лицата, полагащи грижи за тях, включително предоставяне на психологическа подкрепа, овладяване на болката и свързани със здравето аспекти на професионална реинтеграция;*
- р) засилване на сътрудничеството в областта на правата на пациентите, безопасността на пациентите и качеството на грижите;*
- с) подкрепа за действия във връзка с епидемиологичното наблюдение, като по този начин се допринася за оценката на факторите, които оказват влияние върху или определят здравето на хората;*

- т) подкрепя, във взаимодействие с други програми, за действия за подобряване на географското разпределение на работната сила в областта на здравеопазването и действия за избягване на т.нар. „медицински пустини“, без да се засягат правомощията на държавите членки;*
- у) подкрепя за разработването на насоки за предотвратяването и управлението на заразните и незаразните болести, както и на инструменти и мрежи за обмена на най-добри практики в тази област;*
- ф) подкрепя за действията на държавите членки за мерки в областта на определящите здравето фактори, включително намаляване на вредите, свързани с алкохола, и употребата на тютюневи изделия;*
- х) подкрепя за инструменти и платформи с цел събиране на реални доказателства относно безопасността, ефективността и въздействието на ваксините след употреба;*
- ц) подкрепя за инициативи за подобряване на равнището на ваксинационно покритие в държавите членки;*
- ч) комуникационни дейности, насочени към обществеността и заинтересованите страни, за популяризиране на действията на Съюза в областите, посочени в настоящото приложение;*

-
- ш) *кампании за повишаване на осведомеността* и комуникационни дейности *за обществеността като цяло, както и за целеви групи, насочени към предотвратяване и справяне с колебанията относно ваксинацията, невярната информация и дезинформацията* по отношение на профилактиката, причините и лечението на заболявания, по начин, който допълва националните кампании и комуникационните дейности по тези въпроси;
 - щ) *комуникационни дейности, насочени към обществеността относно здравните рискове и определящите здравеопазване фактори;*
 - ща) *подкрепа за действия за намаляване на риска от инфекции, придобити посредством здравни грижи.*

2. *Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква б)*

- а) *укрепване на критично важната здравна инфраструктура с цел справяне със здравни кризи, чрез подкрепа за установяването на инструменти ■ за наблюдение, моделиране, прогнозиране, предотвратяване и справяне с огнищата;*
- б) *подкрепа за действия за насърчаване — в общоевропейски ■ план — на капацитета за предотвратяване и подготвеност, както и капацитета за управление и капацитета за реакция при здравни кризи на действащи лица на равнището на Съюза и на национално ■ равнище, в т.ч. доброволни тестове за устойчивост, планиране за извънредни ситуации и учения за подготвеност; в подкрепа на разработването на стандарти за качество на здравеопазването на национално равнище, механизми за ефикасната координация на готовността и реагирането и координация на тези действия на равнището на Съюза;*

- в) *подкрепа за действия за* изграждане на рамка за интегрирана хоризонтална комуникация във връзка с рисковете, която да обхваща всички етапи от дадена здравна криза — *а именно* предотвратяване, подготвеност, реакция *и възстановяване*;
- г) *подкрепа за* превантивни действия за защита на уязвимите групи от населението от заплахи за здравето и действия за приспособяване към нуждите на тези уязвими групи на реакцията при здравни кризи и на начините за справяне с тях, *например действия за осигуряване на основни грижи за пациентите с хронични или редки заболявания*;
- д) *подкрепа за* действия за справяне с косвените последици за здравето от здравна криза, по-специално *последиците* за психичното здраве, за пациенти, страдащи от *рак, от* хронични заболявания, и за други уязвими *ситуации, включително хора, които живеят със зависимост, с ХИВ/СПИН, или страдат от хепатит и туберкулоза*;
- е) *подкрепа, при взаимодействие с други програми, на* програми за обучение *и образование с цел повишаване на квалификацията на* медицински и здравни работници *в публичната сфера и* програми за временен обмен на персонал, *в частност с цел подобряване на техните цифрови умения*;

- ж)* подкрепя за създаването и координирането на референтни лаборатории, референтни центрове на Съюза, както и центрове за високи постижения;
- з)* *одит на* договореностите по отношение на подготвеността и реакцията на държавите членки, например във връзка с управлението на здравни кризи, антимикробна резистентност, ваксинация;
- и)* *комуникация в посока към* обществеността в контекста на управлението на риска и подготвеността при здравни кризи;
- й)* подкрепя за по-голямо сближаване на резултатите на националните системи посредством разработване на показатели *в областта на здравето*, анализи и посредничество при обмен на познания и организиране на *доброволни* тестове за устойчивост на националните системи за здравеопазване;
- к)* подкрепя на работата по разследване, оценка на риска и управление на риска по отношение на връзката между здравето на животните, факторите на околната среда и болестите при хората, включително по време на здравни кризи.

3. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква в)

- а) подкрепа за действия за укрепване на капацитета на лабораториите и производството, научните изследвания, разработването и внедряването на здравни продукти и на специализирани продукти от особено значение при криза в рамките на Съюза;**
- б) подкрепа за действия и оперативно съвместими ИТ инструменти за мониторинг, предотвратяване, управление, докладване и уведомяване за недостиг на лекарствени продукти и медицински изделия, като същевременно се допринася за тяхната финансова достъпност;**
- в) подкрепа, при взаимодействие с други програми, за клиничните изпитвания за ускоряване на разработването, разрешаването за пазара и достъпа до иновативни, безопасни и ефективни лекарствени продукти и ваксини;**
- г) подкрепа за действия за насърчаване на разработването на иновативни лекарствени продукти и ваксини, за да се отговори на нарастващите предизвикателства в областта на здравеопазването и на потребностите на пациентите, както и на по-малко привлекателни от търговска гледна точка продукти, като например антимикробни средства;**

I

- д) подкрепя за действия за *подобряване на екологосъобразното производство и обезвреждане на лекарствени продукти* и медицински изделия *и действия за подкрепа на разработването на лекарствени продукти, които са* по-малко вредни за околната среда;
-
- е) *подкрепа за действия за насърчаване на разумната и ефикасна употреба на лекарствени продукти, в частност на* антимикробни средства;
- ж) *подкрепа за действия, насочени към стимулиране на увеличаването на производството на основни активни фармацевтични съставки и лекарствени продукти в Съюза, включително чрез диверсифициране на веригата на доставки на активни фармацевтични съставки и генерични лекарствени продукти в рамките на Съюза, за да се намали зависимостта на държавите членки от определени трети държави;*
- з) подкрепя за действия за подобряване на наличността, достъпността и ценовата достъпност на *лекарствените продукти* и медицинските изделия;

- и) *подкрепа за действия за насърчаване на иновациите в търсенето на нови предназначения, преформулирането и комбинирането на незащитени с патент лекарства, при полезно взаимодействие с други програми;*
- й) *действия за укрепване на оценката на риска за околната среда във връзка с лекарствените продукти;*
- к) *подкрепа за създаването и управлението на механизъм за междусекторна координация в съответствие с подхода „едно здраве“.*

4. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква г)

- а) *наблюдение на информацията относно националните дейности по запасяване с основни продукти от особено значение при криза с цел установяване на потенциални нужди от допълнително натрупване на запаси на равнището на Съюза;*
- б) *осигуряване на съгласувано управление на запасите от основни продукти от особено значение при криза на равнището на Съюза, по начин, който допълва други инструменти, програми и фондове на Съюза и в тясно сътрудничество със съответните органи на Съюза;*

в) подкрепа за действия за възлагане на поръчки и доставка на основни продукти от особено значение при криза, които допринасят за тяхната достъпност, по начин, който допълва действията на държавите членки за натрупване на запаси.

5. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква д)

подкрепа за действия за подготвителната работа за мобилизиране и обучение на равнището на Съюза на резерв от медицински, здравен и помощен персонал, който да бъде мобилизиран в случай на здравна криза, в тясно сътрудничество с Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, при взаимодействие с други инструменти на Съюза и при пълно зачитане на правомощията на държавите членки; улесняване на обмяна на най-добри практики между съществуващите национални резерви от медицински, здравни и помощен персонал.

6. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква е)

а) подкрепа за уредба на Съюза и съответните оперативно съвместими цифрови инструменти за сътрудничество между държавите членки и сътрудничество в мрежи, включително тези, които са необходими за сътрудничеството в областта на оценката на здравните технологии;

- б) подкрепа за въвеждането, експлоатацията и поддръжката на завършена, **сигурна** и оперативно съвместима инфраструктура за цифрови услуги и процеси за осигуряване на качеството на данните за обмен, достъп **и** използване и повторно използване на данни; подкрепа за трансгранични дейности за изграждане на мрежи, включително чрез използване **и оперативна съвместимост** на електронни здравни досиета, регистри и други бази данни; **разработване на подходящи структури за управление и оперативно съвместими здравни информационни системи;**
- в) подкрепа за цифровата трансформация на здравните грижи и на здравните системи, включително чрез използване на съпоставителни показатели и изграждане на капацитет, за внедряване на иновативни инструменти и технологии като изкуствения интелект, и за подкрепа на повишаване на уменията на здравните специалисти в областта на цифровите технологии;
- г) подкрепа за оптималното използване на телемедицината **и** здравните грижи от разстояние, включително чрез сателитна комуникация за отдалечените райони, насърчаване на основаващи се на цифрови технологии организационни иновации в здравните заведения и популяризиране на цифрови инструменти за разширяване на правата на пациентите и за ориентирани към **пациента** грижи;

- д) *подкрепа за разработването, боравенето със **и поддръжката на** бази данни и цифрови инструменти и тяхната оперативна съвместимост, включително **вече установени проекти**, когато е целесъобразно, с други технологии за наблюдение от разстояние, като например космически технологии **и свързани с изкуствен интелект** технологии;*
- е) *подкрепа за действия за укрепване на достъпа и контрола на гражданите върху техните здравни данни;*
- ж) *подкрепа за въвеждането и оперативната съвместимост на цифрови инструменти и инфраструктура в рамките на държавите членки и между тях и с институциите, агенциите и органите на Съюза;*
- з) *подкрепа за **подготвителни дейности и проекти** за европейското пространство на здравни данни ■ ;*
- и) *действия за подкрепа на **електронното здравеопазване**, като например прехода към телемедицина и медикаментозно лечение в домашни условия;*
- й) *подкрепа за създаването на **оперативно съвместимо електронно здравно досие**, в съответствие с европейския формат за обмен на електронни здравни досиета с цел увеличаване на използването на електронното здравеопазване и подобряване на устойчивостта и издръжливостта на здравните системи;*

7. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква ж)

- а) действия за насърчаване на достъпа до здравни услуги и свързаните с тях заведения и грижите за хора с увреждания;**
- б) подкрепа за укрепването на първичното здравно обслужване и за засилване на интеграцията на здравните грижи с оглед на постигане всеобщо здравно осигуряване и равен достъп до здравеопазване с добро качество;**
- в) подкрепа за действията на държавите членки за насърчаване на достъпа до сексуално и репродуктивно здравеопазване и подкрепа за интегрирани и междусекторни подходи към профилактиката, диагностиката, лечението и грижите.**

8. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква з)

- а) подкрепа за създаването и управлението на инфраструктура за информираността и познанията в областта на здравеопазването;**
- б) подкрепа за прилагането, правоприлагането и мониторинга на законодателството и действията на Съюза в областта на здравеопазването; и оказване на техническа подкрепа за прилагането на правните изисквания;**

- в) подкрепа за проучвания и анализи, оценка на въздействието върху здравето на други действия от политиката на Съюза и предоставяне на научни консултации в подкрепа на основаното на факти създаване на политики;*
- г) подкрепа за експертни групи и комисии, предоставящи консултации, данни и информация в подкрепа на разработването и прилагането на здравната политика, включително последващи оценки на прилагането на здравните политики;*
- д) подкрепа за националните звена за контакт и координационни центрове в предоставянето на насоки, информация и помощ, свързани с популяризирането и прилагането на законодателството на Съюза в областта на здравеопазването и на Програмата;*
- е) одит и оценка в съответствие със законодателството на Съюза, по целесъобразност;*
- ж) подкрепа за прилагането и по-нататъшното развитие на политиката и законодателството на Съюза за контрол на тютюна;*
- з) подкрепа за националните системи във връзка с прилагането на законодателството относно веществата от човешки произход и във връзка с насърчаването на устойчивото и безопасно снабдяване с такива вещества чрез дейности в мрежи;*

- и)** подкрепя за държавите членки за укрепване на административния капацитет на техните здравни системи чрез **■** сътрудничество и обмен на най-добри практики;
- й)** подкрепя за действия по трансфер на знания и сътрудничество на равнището на Съюза за подпомагане на процесите на национални реформи с цел подобряване на ефективността, достъпността, устойчивостта и гъвкавостта **на здравните системи, свързано с наличното финансиране от Съюза;**
- к)** подкрепя за изграждането на капацитет за инвестиране в реформи на здравната система и за тяхното изпълнение, включително стратегическо планиране и достъп до финансиране от множество източници.

9. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква и)

- а)** **подкрепя за** трансфера, адаптирането и въвеждането в държавите членки на най-добри практики и новаторски решения с установена добавена стойност на равнището на Съюза и **в частност** предоставяне на конкретно подпомагане за отделните държави или групи от държави **членки**, които имат най-големи потребности от нея, чрез финансиране на конкретни проекти, включително туининг, експертни консултации и партньорска подкрепа;

- б) подкрепа за** трансгранично сътрудничество и партньорства, включително в трансграничните региони, с оглед на обмена и по-мощното внедряване на новаторските решения;
- в) засилване на** междусекторното сътрудничество и координация;
- г) подкрепа за работата на ЕРМ и за създаването и управлението на нови транснационални мрежи, както е предвидено в законодателството на Съюза в областта на здравеопазването, и за подпомагане на действията на държавите членки за координиране на дейностите на тези мрежи с работата на националните здравни системи;
- д) подкрепа по-нататък за прилагането на ЕРМ в държавите членки и насърчаването на тяхното укрепване, наред с другото чрез непрекъснато оценяване, мониторинг, оценка и подобряване;**
- е) подкрепа за създаването на нови ЕРМ с цел обхващане на редки сложни и слабо разпространени заболявания, по целесъобразност и подкрепа за сътрудничеството между ЕРМ за посрещане на мултисистемните нужди, произтичащи от слабо разпространени заболявания и редки заболявания, и за улесняване на диагоналното свързване в мрежа между различните специалности и дисциплини;**

ж) *подкрепа за държавите членки за подобряване и по-нататъшно развитие и въвеждане на регистрите на ЕРМ;*

з) консултации със заинтересованите страни.

10. Действия, които изпълняват целта, установена в член 4, буква й)

а) *подкрепа за действия, допринасящи за постигането на целите на Програмата, представени от СЗО в качеството ѝ на ръководен и координиращ орган по въпросите на здравето в рамките на Организацията на обединените нации;*

б) *подкрепа за сътрудничеството между институциите на Съюза, агенциите на Съюза и международните организации и мрежи, както и подкрепа за приноса на Съюза към глобалните инициативи;*

в) *подкрепа за сътрудничеството с трети държави по отношение на областите, обхванати от Програмата;*

г) подкрепа за действия за насърчаване на международното регулаторно съответствие по отношение на лекарствените продукти и медицинските изделия.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

Показатели по Програмата:

1. Подготвеност и реакция *на Съюза и на държавите членки* за сериозни трансгранични заплахи за здравето
2. Достъп до *лекарствени продукти*, разрешени централизирано, които да удовлетворят съответните потребности, например брой на *съществуващите и новите* разрешения за лекарства сираци, лекарствени продукти за модерна терапия, лекарствени продукти за педиатрична употреба или ваксини
3. Брой на действията **■**, допринасящи за *намаляване на предотвратимата смъртност в областта на незаразните болести и рисковите фактори*
4. *Брой на държавите членки, които прилагат* най-добри практики *по отношение на насърчаването на здравето, профилактиката на заболяванията и справянето с неравнопоставеността в здравеопазването*
5. *Брой на държавите членки, които участват в европейското пространство за здравни данни*
6. Брой на държавите членки с по-добра подготвеност и планиране на ответни действия

■

7. *Обхват на ваксинацията по възраст за болести, предотвратими чрез ваксинация, като морбили, грип, HPV и COVID-19*
 8. Индекс на лабораторния капацитет на ЕС (EULabCap)
 9. Нетен процент на излекуваните *от педиатричен рак за период от пет години, стандартизирано по вид рак, възраст, пол и държава членка (доколкото е наличен)*
 10. *Покритие на скрининга за програмите за скрининг за рак на гърдата, рак на маточната шийка и рак на дебелото черво, по вид, целеви групи от населението и държава членка*
 11. Процент на *населението, обхванато от* регистрите на раковите заболявания и броя на държавите членки, които съобщават информация за стадия на заболяването в момента на диагнозата по отношение на рака на маточната шийка, рака на гърдата, рака на дебелото черво *и педиатричния рак.*
- I**
12. Брой на действията, насочени към преодоляване на *разпространението на основни хронични заболявания по държави членки, по заболяване, пол и възраст*

13. *Брой на действията, насочени към разпространението по възраст на тютюнопушенето, по възможност диференцирано по пол*
14. *Брой на действията, насочени към разпространението на вредната употреба на алкохол, по възможност диференцирано по пол и възраст*
15. Брой на *лекарствените продукти*, за които има *недостиг в държавите членки съобразно докладваното посредством* мрежата при единните звена за контакт.

■

16. *Брой на действията, насочени към повишаване на сигурността и непрекъснатостта на световните вериги на доставки и преодоляване на зависимостта от вноса от трети държави за производството на основни активни фармацевтични съставки и лекарствени продукти в Съюза*
17. Брой на одитите, извършени в Съюза и в трети държави, за гарантиране на добри производствени и клинични практики (контрол от страна на Съюза)

■

18. Консумация на антимикробни средства за системна употреба *АТС (група J01) по държави членки*
 19. Брой на здравните отделения, участващи в ЕРМ, и брой на пациентите, диагностицирани и лекувани в членовете на ЕРМ
 20. Брой на съвместните доклади за ОЗТ
 21. *Брой на оценките на въздействието върху здравето на политиките на Съюза*
 22. *Брой на действията, насочени към борба със заразните болести*
 23. *Брой на действията, насочени към рисковите фактори в околната среда за здравето*
-

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0070

Програма „Митници“ *II**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 10 март 2021 г. относно позицията на Съвета на първо четене с оглед на приемането на регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Митници“ за сътрудничество в областта на митниците и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1294/2013 (05265/1/2021 – C9-0091/2021 – 2018/0232(COD))

(Обикновена законодателна процедура: второ четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид позицията на Съвета на първо четене (05265/1/2021 – C9-0091/2021),
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 17 октомври 2018 г.⁶⁴,
 - като взе предвид позицията си на първо четене⁶⁵ относно предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2018)0442),
 - като взе предвид член 294, параграф 7 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид временното споразумение, одобрено от компетентната комисия в съответствие с член 74, параграф 4 от Правилника за дейността,
 - като взе предвид член 67 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид препоръката за второ четене на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите (A9-0038/2021),
1. одобрява позицията на Съвета на първо четене;
 2. констатира, че актът е приет в съответствие с позицията на Съвета;

⁶⁴ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 45.

⁶⁵ Приети текстове от 16.4.2019 г., P8_TA(2019)0385.

3. възлага на своя председател да подпише акта заедно с председателя на Съвета в съответствие с член 297, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз;
4. възлага на своя генерален секретар да подпише акта, след като е направена проверка за надлежното изпълнение на всички процедури, и съвместно с генералния секретар на Съвета да пристъпи към публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*;
5. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0072

Административно сътрудничество в областта на данъчното облагане *

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 10 март 2021 г. относно предложението за директива на Съвета за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане (COM(2020)0314 – C9-0213/2020 – 2020/0148(CNS))

(Специална законодателна процедура – консултация)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Съвета (COM(2020)0314),
 - като взе предвид членове 113 и 115 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Съветът се е консултирал с него (C9-0213/2020),
 - като взе предвид член 82 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по икономически и парични въпроси (A9-0015/2021),
1. одобрява предложението на Комисията, както е изменено;
 2. приканва Комисията съответно да внесе промени в предложението си в съответствие с член 293, параграф 2 от Договора за функционирането на ЕС;
 3. приканва Съвета, в случай че възнамерява да се отклони от текста, одобрен от Парламента, да го информира за това;
 4. призовава Съвета отново да се консултира с него, в случай че възнамерява да внесе съществени изменения в предложението на Комисията;
 5. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета, на Комисията и на националните парламенти.

Изменение 1

Предложение за директива Съображение 1

Текст, предложен от Комисията

(1) През последните години Директива 2011/16/ЕС на Съвета²¹ беше изменяна няколко пъти в рамките на новите инициативи на Съюза в областта на данъчната прозрачност. С тези промени се въведоха преди всичко задължения за предоставяне на информация, последвани от задължения за съобщаване на информация на другите държави членки във връзка с финансови сметки, предварителни трансгранични данъчни становища и предварителни споразумения за ценообразуване, отчети по държави и подлежащи на оповестяване трансгранични договорености. По този начин тези изменения разшириха обхвата на автоматичния обмен на информация. Данъчните органи сега разполагат с по-широк набор от инструменти за сътрудничество с цел откриване на и справяне с различни форми на данъчни измами, отклонение от данъчно облагане и избягване на данъци.

²¹ Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО (ОВ L 64, 11.3.2011 г., стр. 1).

Изменение 2

Предложение за директива Съображение 1 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(1) През последните години Директива 2011/16/ЕС на Съвета²¹ беше изменяна няколко пъти в рамките на новите инициативи на Съюза в областта на данъчната прозрачност. С тези промени се въведоха преди всичко задължения за предоставяне на информация, последвани от задължения за съобщаване на информация на другите държави членки във връзка с финансови сметки, предварителни трансгранични данъчни становища и предварителни споразумения за ценообразуване, отчети по държави и подлежащи на оповестяване трансгранични договорености. По този начин тези изменения разшириха обхвата на автоматичния обмен на информация. Данъчните органи сега разполагат с по-широк набор от инструменти за сътрудничество с цел откриване на и справяне с различни форми на данъчни измами, отклонение от данъчно облагане и избягване на данъци, **за да бъдат защитени данъчните приходи и да се гарантира справедливо данъчно облагане.**

²¹ Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО (ОВ L 64, 11.3.2011 г., стр. 1).

(1a) По-широкият набор от

инструменти за сътрудничество, цифровият преход и целта за засилване на сътрудничеството между националните органи изискват квалифицирани човешки ресурси и достатъчно финансови ресурси. За целта предложените промени трябва да бъдат съпътствани от подходящи по размер инвестиции, основно за адаптиране на информационните технологии и цифровата инфраструктура и за професионално обучение. В крайна сметка капацитетът на държавите членки за обработване на цялата получена финансова информация следва да се повиши и да се увеличат финансовите, човешките и ИТ ресурсите на данъчните администрации.

Изменение 3

Предложение за директива Съображение 2

Текст, предложен от Комисията

(2) През последните години Комисията следеше прилагането на Директива 2011/16/ЕС²², а през 2019 г. направи оценка на директивата. Въпреки направените значителни подобрения в областта на автоматичния обмен на информация, все още съществува необходимост от усъвършенстване на действащите разпоредби, свързани с всички форми на обмен на информация и административно сътрудничество.

²² Европейска комисия, Работен документ на службите на Комисията,

Изменение

(2) През последните години Комисията следеше прилагането на Директива 2011/16/ЕС²², а през 2019 г. направи оценка на директивата. Въпреки направените значителни подобрения в областта на автоматичния обмен на информация, все още съществува необходимост от усъвършенстване на действащите разпоредби, свързани с всички форми на обмен на информация и административно сътрудничество. ***Може да се наложи редовно актуализиране на тази директива, за да се вземе предвид развитието на положението във връзка с данъчната прозрачност.***

²² Европейска комисия, работен документ на службите на Комисията,

Оценка на Директива 2011/16/ЕС на Съвета относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО, SWD(2019)0328.

оценка на Директива 2011/16/ЕС на Съвета относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО, SWD(2019)0328.

Изменение 4

Предложение за директива Съображение 3

Текст, предложен от Комисията

(3) Съгласно член 5 от Директива 2011/16/ЕС по искане на запитващия орган запитаният орган предоставя на запитващия орган информацията, с която разполага, или тази, която получава в резултат на административни разследвания, и която има предполагаема значимост за администрирането и контрола върху изпълнението на националните закони на държавите членки относно данъците, попадащи в обхвата на посочената директива. За да се гарантира ефективност на обмена на информация и да се предотвратят необосновани откази на искания, както и да се осигури правна яснота и сигурност за данъчните администрации и за данъчнозадължените лица, стандартът за предполагаема значимост следва да бъде ясно определен. В този контекст следва да се изясни също така, че стандартът за предполагаема значимост не би следвало да се прилага за исканията за допълнителна информация вследствие на обмен на информация в съответствие с член 8а на Директива 2011/16/ЕС относно предварителни трансгранични данъчни становища или предварителни споразумения за ценообразуване.

Изменение

(3) Съгласно член 5 от Директива 2011/16/ЕС по искане на запитващия орган запитаният орган предоставя на запитващия орган информацията, с която разполага, или тази, която получава в резултат на административни разследвания, и която има предполагаема значимост за администрирането и контрола върху изпълнението на националните закони на държавите членки относно данъците, попадащи в обхвата на посочената директива. За да се гарантира ефективност на обмена на информация и да се предотвратят необосновани откази на искания, както и да се осигури правна яснота и сигурност за данъчните администрации и за данъчнозадължените лица, стандартът за предполагаема значимост следва да бъде ясно определен **в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз, в която се посочва, че терминът „предполагаема значимост“ има за цел да осигури обмен на информация по данъчни въпроси във възможно най-голяма степен**. В този контекст следва да се изясни също така, че стандартът за предполагаема значимост не би следвало да се прилага за исканията за допълнителна информация вследствие на обмен на информация в съответствие с член 8а на Директива 2011/16/ЕС относно предварителни трансгранични

данъчни становища или предварителни споразумения за ценообразуване.

Изменение 5

Предложение за директива Съображение 3 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(3а) Съюзът и държавите членки следва да гарантират хармонизирана система от санкции и наказания в целия Съюз, за да се предотврати използването от страна на операторите на платформи на пропуски и разлики между данъчните системи на държавите членки. При нарушаване на правилата следва да се обмисли налагането на финансови санкции и изключването от участие в обществени поръчки. В крайни и повтарящи се случаи следва да има възможност за отнемане на разрешителното за стопанска дейност на оператора на платформа.

Изменение 6

Предложение за директива Съображение 4 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(4а) За да бъдат данъкоплатците правилно и напълно информирани, компетентните органи на държавите членки следва да оповестяват категориите доходи, по отношение на които информацията се споделя автоматично с компетентните органи на други държави членки и трети държави или юрисдикции.

Изменение 7

**Предложение за директива
Съображение 4 б (ново)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(4б) Всяка информация относно трансгранични схеми с последици за трети държави също следва да се разкрива на данъчните органи в тези държави. Това изискване следва да се отнася по-специално за развиващите се държави, които често имат по-ограничен достъп до международни системи за обмен на данъчна информация.

Изменение 8

**Предложение за директива
Съображение 6 а (ново)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(6а) Правилното идентифициране на данъчнозадължените лица е от съществено значение за ефективния обмен на информация между данъчните администрации. Данъчен идентификационен номер (ДИН) следва да се предоставя винаги когато това се изисква от Директива 2011/16/ЕС и следва да бъде създаден европейски ДИН като най-добър начин за такова идентифициране. Европейският ДИН би позволил на всяка трета страна бързо, лесно и правилно да идентифицира и вписва ДИН при трансгранични отношения и би послужил като основа за ефективен автоматичен обмен на информация между данъчните администрации на държавите членки.

Изменение 9

**Предложение за директива
Съображение 7**

Текст, предложен от Комисията

(7) Данъчните администрации често отправят искания за информация до оператори на цифрови платформи. Това причинява на операторите на цифрови платформи значителни административни разходи и разходи за спазване на изискванията. В същото време някои държави членки са наложили едностранно задължение за предоставяне на информация, което създава допълнителна административна тежест за операторите на платформи, тъй като те трябва да спазват множество национални стандарти за предоставяне на информация. Затова от съществено значение е прилагането на стандартизирано задължение за предоставяне на информация на целия вътрешен пазар.

Изменение

(7) Данъчните администрации често отправят искания за информация до оператори на цифрови платформи. Това причинява на операторите на цифрови платформи значителни административни разходи и разходи за спазване на изискванията. В същото време някои държави членки са наложили едностранно задължение за предоставяне на информация, което създава допълнителна административна тежест за операторите на платформи, тъй като те трябва да спазват множество национални стандарти за предоставяне на информация. Затова от съществено значение е прилагането на стандартизирано задължение за предоставяне на информация на целия вътрешен пазар. ***Тази стандартизация е от съществено значение за насърчаването на три основни цели: ограничаване до минимум на разходите на операторите за спазване на изискванията, повишаване на ефикасността на националните органи и намаляване на бюрокрацията за данъчнозадължените лица и данъчните администрации.***

Изменение 10

Предложение за директива Съображение 7 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(7а) Цифровизацията на икономиката е един от крайъгълните камъни на бъдещата стратегия на Съюза за икономика и растеж. Съюзът следва да бъде привлекателен терен за цифровите дружества, по-специално за техния търговски потенциал и потенциал за иновации и заетост. При все това, цифровите

стоки и услуги обикновено са много мобилни и нематериални и поради това по-често са засегнати от практики за агресивно данъчно планиране, тъй като при много бизнес модели не е необходима материална инфраструктура за осъществяване на сделки с клиенти и генериране на печалби. Това поставя под въпрос пригодността на корпоративните данъчни модели на Съюза, разработени за традиционните индустрии, включително по отношение на степента, до която могат да се преосмислят критериите за остойностяване и изчисляване, за да съответстват на търговските дейности през XXI век. Нещо повече, това води до положение, при което онлайн търговците и търговците, които осъществяват дейност посредством платформи, понастоящем имат възможността да генерират постъпления, които не се отчитат в достатъчна степен и за които съответно съществува висок риск да не бъдат обложени с данък в пълна степен или изобщо.

Изменение 11

Предложение за директива Съображение 13

Текст, предложен от Комисията

(13) Предвид цифровия характер и гъвкавостта на цифровите платформи, задължението за предоставяне на информация следва да обхване и тези оператори на платформи, които извършват търговска дейност в Съюза, но не са местни лица за данъчни цели, нито са учредени или управлявани в държава членка, нито имат място на стопанска дейност в държава членка. Това ще гарантира равнопоставеност между платформите и ще предотврати нелоялната конкуренция. За да улеснят

Изменение

(13) Предвид цифровия характер и гъвкавостта на цифровите платформи, задължението за предоставяне на информация следва да обхване и тези оператори на платформи, които извършват търговска дейност в Съюза, но не са местни лица за данъчни цели, нито са учредени или управлявани в държава членка, нито имат място на стопанска дейност в държава членка. Това ще гарантира равнопоставеност между платформите и ще предотврати нелоялната конкуренция. За да улеснят

това, чуждестранните платформи следва да бъдат задължени да се регистрират и да предоставят информация на единствена държава членка, за да могат да извършват дейност на вътрешния пазар.

това, чуждестранните платформи следва да бъдат задължени да се регистрират и да предоставят информация на единствена държава членка, за да могат да извършват дейност на вътрешния пазар, *като се взема предвид местоположението на тяхната световна или регионална централа, тяхното действително място на управление, както и наличието на съществена стопанска дейност в избраната държава членка.*

Изменение 12

Предложение за директива Съображение 14 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(14а) Предвид факта, че във все по-цифровизираната и глобализирана икономика се разкриват сложни и предизвикателни измерения, като криптоактивите, е важно да се увеличи сътрудничеството между националните данъчни администрации в тази област. Ясно определение за „криптоактиви“, като се вземе предвид текущата работа в рамките на ОИСП и FATF, е важно при воденето на борба срещу отклонението от данъчно облагане и насърчаването на справедливото данъчно облагане. FATF прие широко определение за виртуална валута и препоръча в приложното поле на задълженията в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма да се включи всяко физическо или юридическо лице, което извършва дейности, включващи обмен между криптоактиви, прехвърляне на криптоактиви и участие в предоставянето на финансови услуги, свързани с първоначалното предлагане на монети. Разпространението на криптовалути е актуален въпрос,

който следва да бъде разгледан въз основа на принципите на субсидиарност и пропорционалност като част от усилието за увеличаване на административното сътрудничество. Наред с това, предвид общия напредък в областта на технологиите е налице необходимост от усъвършенствани надзорни механизми, които са в тесен контакт със съответните органи за борба с финансовите престъпления.

Изменение 13

Предложение за директива Съображение 15

Текст, предложен от Комисията

(15) Постигането на целта за предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци би могло да се обезпечи с налагане на изискване на операторите на платформи да предоставят информация на ранен етап за доходите, заработени чрез платформите, преди националните данъчни органи да направят своето годишно определяне на размера на данъчните задължения. С цел да се улесни работата на данъчните органи предоставената информация следва да се обменя в срок до един месец след предоставянето ѝ. С цел да се улесни автоматичният обмен на информация и да се подобри ефикасното използване на ресурсите информацията следва да се обменя по електронен път посредством съществуващата обща комуникационна мрежа (CCN), разработена от Съюза.

Изменение

(15) Постигането на целта за предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци би могло да се обезпечи с налагане на изискване на операторите на платформи да предоставят информация на ранен етап за доходите, заработени чрез платформите, преди националните данъчни органи да направят своето годишно определяне на размера на данъчните задължения. С цел да се улесни работата на данъчните органи предоставената информация следва да се обменя **без ненужно забавяне и най-късно** в срок до един месец след предоставянето ѝ. С цел да се улесни автоматичният обмен на информация и да се подобри ефикасното използване на ресурсите информацията следва да се обменя по електронен път посредством съществуващата обща комуникационна мрежа (CCN), разработена от Съюза. **Цифровата инфраструктура следва да бъде устойчива и да гарантира най-висок стандарт на сигурност.**

Изменение 14

**Предложение за директива
Съображение 15 а (ново)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(15а) Настоящата директива следва да гарантира, че компетентните органи могат да имат достъп до данни относно срока на договорите за наем, когато има ограничения на срока за краткосрочно наемане на имот, за да се улесни прилагането на тези ограничения и контролът върху нарастването на наемните цени в Съюза.

Изменение 15

**Предложение за директива
Съображение 15 б (ново)**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(15б) Физическите лица, които имат достъп до информацията относно чувствителна данъчна информация за оператори на платформи и многонационални корпорации във връзка с практики за отклонение от данъчно облагане и избягване на данъци, следва да бъдат насърчавани да сигнализират и да сътрудничат на органите дискретно и като зачитат обществен интерес, и следва да бъдат напълно защитени, ако го правят.

Изменение 16

**Предложение за директива
Съображение 16**

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(16) Направената от Комисията оценка на Директива 2011/16/ЕС показва необходимостта от последователно наблюдение на ефективността при

(16) Направената от Комисията оценка на Директива 2011/16/ЕС показва необходимостта от последователно наблюдение на ефективността при

прилагането на Директивата и на националните разпоредби за нейното транспониране, даващи възможност за прилагането ѝ. За да може Комисията да продължи надлежно да наблюдава и да оценява ефективността на автоматичния обмен на информация по Директива 2011/16/ЕС, държавите членки следва да бъдат задължени ежегодно да съобщават на Комисията статистически данни относно този обмен.

прилагането на Директивата и на националните разпоредби за нейното транспониране, даващи възможност за прилагането ѝ. За да може Комисията да продължи надлежно да наблюдава и да оценява ефективността на автоматичния обмен на информация по Директива 2011/16/ЕС, държавите членки следва да бъдат задължени ежегодно да съобщават на Комисията статистически данни относно този обмен. ***Те следва също така ежегодно да съобщават на Комисията цялата съответна информация, свързана с пречките пред правилното прилагане на посочената директива.***

Изменение 17

Предложение за директива Съображение 16 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(16а) В срок от две години от влизането в сила на настоящата директива Комисията следва да представи доклад за прилагането и ефикасността на разпоредбите, които настоящата директива въвежда в Директива 2011/16/ЕС, и прави конкретни предложения, включително законодателни предложения, за нейното подобряване. Този доклад следва да се оповестява публично.

Изменение 18

Предложение за директива Съображение 19

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(19) Многостранните проверки, извършени с подкрепата на програма „Фискалис 2020“, създадена с Регламент (ЕС) № 1286/2013 на

(19) Многостранните проверки, извършени с подкрепата на програма „Фискалис 2020“, създадена с Регламент (ЕС) № 1286/2013 на

Европейския съвет и на Съвета⁵, показаха ползата от координираните проверки на един или повече данъчнозадължени лица, които представляват общ или допълващ се интерес за две или повече данъчни администрации в Съюза. Тъй като няма изрично правно основание за извършване на съвместни ревизии, понастоящем това става въз основа на комбинираните разпоредби на Директива 2011/16/ЕС относно присъствието на чуждестранни длъжностни лица на територията на други държави членки и относно паралелните проверки. В много случаи обаче тази практика се оказва недостатъчна и без правна яснота и сигурност.

⁵ Регламент (ЕС) № 1286/2013 на Европейския съвет и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма за действие за подобряване на функционирането на системите за данъчно облагане в Европейския съюз за периода 2014—2020 г. („Фискалис 2020“) и за отмяна на Решение № 1482/2007/ЕО (ОБЛ 347, 20.12.2013 г., стр. 25).

Изменение 19

Предложение за директива Съображение 20

Текст, предложен от Комисията

(20) Държавите членки следва да

Европейския съвет и на Съвета⁵, показаха ползата от координираните проверки на един или повече данъчнозадължени лица, които представляват общ или допълващ се интерес за две или повече данъчни администрации в Съюза. ***Поради това проверките на място и съвместните одити следва да бъдат част от рамката на Съюза за сътрудничество между данъчните администрации.*** Тъй като няма изрично правно основание за извършване на съвместни ревизии, понастоящем това става въз основа на комбинираните разпоредби на Директива 2011/16/ЕС относно присъствието на чуждестранни длъжностни лица на територията на други държави членки и относно паралелните проверки. В много случаи обаче тази практика се оказва недостатъчна и без правна яснота и сигурност. ***Поради това е важно да се премахне тази правна несигурност и да се предвиди правно основание за проверките в рамките на административното сътрудничество.***

⁵ Регламент (ЕС) № 1286/2013 на Европейския съвет и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на програма за действие за подобряване на функционирането на системите за данъчно облагане в Европейския съюз за периода 2014—2020 г. („Фискалис 2020“) и за отмяна на Решение № 1482/2007/ЕО (ОБЛ 347, 20.12.2013 г., стр. 25).

Изменение

(20) Държавите членки следва да

приемат ясна и ефикасна нормативна уредба, за да позволят на своите данъчни органи да извършват съвместни ревизии на лица с трансгранични дейности. Съвместните ревизии са административни разследвания, които се извършват съвместно от компетентните органи на две или повече държави членки за проверка на случай, свързан с едно или повече лица, които представляват общ или допълващ се интерес за тези държави членки. Съвместните ревизии могат да изиграят важна роля в приноса за по-доброто функциониране на вътрешния пазар. Съвместните ревизии следва да бъдат структурирани така, че да осигуряват правна сигурност на данъчнозадължените лица чрез ясни процедурни правила, в това число за ограничаване на риска от двойно данъчно облагане.

приемат ясна и ефикасна нормативна уредба, за да позволят на своите данъчни органи да извършват съвместни ревизии на лица с трансгранични дейности. Съвместните ревизии са административни разследвания, които се извършват съвместно от компетентните органи на две или повече държави членки за проверка на случай, свързан с едно или повече лица, които представляват общ или допълващ се интерес за тези държави членки. Съвместните ревизии могат да изиграят важна роля в приноса за по-доброто функциониране на вътрешния пазар. Съвместните ревизии следва да бъдат структурирани така, че да осигуряват правна сигурност на данъчнозадължените лица чрез ясни процедурни правила, в това число за ограничаване на риска от двойно данъчно облагане. ***Като допълнение на необходимата правна рамка, държавите членки следва да предвидят условията, улесняващи организацията на съвместните ревизии на оперативно равнище, по-специално като подкрепят обучението, включително езиковото обучение, на персонала, който вероятно ще извършва съвместни ревизии. Припомня се, че по програма „Фискалис“ може да бъде предоставена финансова подкрепа в това отношение.***

Изменение 20

Предложение за директива Съображение 21

Текст, предложен от Комисията

(21) С цел да се гарантира ефективността на процеса отговорите на исканията за съвместни ревизии следва да се предоставят в определен срок. Отхвърлените искания следва да се обосновават. Процедурните механизми,

Изменение

(21) С цел да се гарантира ефективността на процеса отговорите на исканията за съвместни ревизии следва да се предоставят в определен срок. Отхвърлените искания следва да се обосновават, ***следва да бъдат***

приложими за съвместната ревизия, следва да бъдат тези на държавата членка, в която се извършва съответната ревизия. Съответно доказателствата, събрани по време на съвместната ревизия, следва да се признават взаимно от всички компетентни органи на участващите държави членки. Също толкова важно е компетентните органи да постигнат съгласие по фактите и обстоятелствата на случая и да се опитат да постигнат споразумение по отношение на това как да тълкуват данъчното състояние на ревизираното лице (ревизираните лица). С цел да се гарантира, че резултатът от съвместната ревизия ще може да бъде използван в участващите държави членки, окончателният доклад следва да има равносилна правна стойност на съответните национални актове, които се издават в резултат на ревизия в участващите държави членки. Ако е необходимо, държавите членки следва да осигурят правната рамка за извършване на съответното коригиране.

възможни само поради причините, посочени в настоящата директива, и следва да подлежат на право на отговор от страна на запитващия орган. Процедурните механизми, приложими за съвместната ревизия, следва да бъдат тези на държавата членка, в която се извършва съответната ревизия. Съответно доказателствата, събрани по време на съвместната ревизия, следва да се признават взаимно от всички компетентни органи на участващите държави членки. Също толкова важно е компетентните органи да постигнат съгласие по фактите и обстоятелствата на случая и да се опитат да постигнат споразумение по отношение на това как да тълкуват данъчното състояние на ревизираното лице (ревизираните лица). С цел да се гарантира, че резултатът от съвместната ревизия ще може да бъде използван в участващите държави членки, окончателният доклад следва да има равносилна правна стойност на съответните национални актове, които се издават в резултат на ревизия в участващите държави членки. Ако е необходимо, държавите членки следва да осигурят правната рамка за извършване на съответното коригиране.

Изменение 21

Предложение за директива Съображение 24 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(24а) Също толкова важно е да се подчертае, че не само обменът на информация между данъчните органи, но и споделянето на най-добри практики допринасят за по-ефикасно събиране на данъци. В съответствие с програмата „Фискалис 2020“ държавите членки следва да дадат приоритет на споделянето на най-добри практики между данъчните

Изменение 22

Предложение за директива Съображение 26

Текст, предложен от Комисията

(26) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагането на Директива 2011/16/ЕС, и по-специално за автоматичния обмен на информация между данъчните органи, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на стандартен формуляр с ограничен брой компоненти, в т.ч. за езиковия режим. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁵.

²⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Изменение

(26) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагането на Директива 2011/16/ЕС, и по-специално за автоматичния обмен на информация между данъчните органи, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на стандартен формуляр с ограничен брой компоненти, в т.ч. за езиковия режим. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁵. ***Комисията има право да съставя доклади и документи, като използва обменената информация, несъдържаща посочване на конкретни самоличности, така че да вземе под внимание правото на данъчнозадължените лица на поверителност и като спазва Регламент (ЕО) № 1049/2001 относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията.***

²⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Изменение 23

Предложение за директива Съображение 26 а (ново)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(26а) Всяко обработване на лични данни, което се извършва в рамките на Директива 2011/16/ЕС, следва да продължи да бъде в съответствие с регламенти (ЕС) 2016/679 и (ЕС) 2018/1725. Обработването на данни, предвидено в Директива 2011/16/ЕС, е предназначено единствено да обслужва широкия обществен интерес в областта на данъчното облагане, а именно борбата с данъчните измами, избягването на данъци и отклонението от данъчно облагане, гарантиране на данъчните приходи и насърчаване на справедливо данъчно облагане, което укрепва възможностите за социално, политическо и икономическо приобщаване в държавите членки. Поради това в Директива 2011/16/ЕС позоваванията на относимото право на ЕС в областта на защитата на данните следва да бъдат актуализирани и допълнени с правилата, посочени в настоящата директива.

Изменение 24

Предложение за директива Член 1 – параграф 1 – точка 1 – буква а Директива 2011/16/ЕС. Член 3 – първа алинея – точка 9 – буква а

Текст, предложен от Комисията

Изменение

а) за целите на член 8, параграф 1 и членове 8а, 8аа, 8аб и 8ав — системно предоставяне на друга държава членка на предварително определена информация, без предварително

а) за целите на член 8, параграф 1 и членове 8а, 8аа, 8аб и 8ав — системно предоставяне на друга държава членка на предварително определена **и нова** информация, без предварително

отправено искане, на предварително определени редовни интервали от време.

отправено искане, на предварително определени редовни интервали от време.

Изменение 25

Предложение за директива

Член 1 – първа алинея – точка 1 а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 3 – първа алинея – точка 14

Текст в сила

14. „предварително **трансгранично** данъчно становище“ означава споразумение, уведомление или друг инструмент или действие с подобен ефект, включително ако е издадено, изменено или подновено в рамките на данъчен одит, и което отговаря на следните условия:

- а) е издадено, изменено или подновено от правителството или данъчната администрация на държава членка или от нейно име, или от териториални или административни подразделения на държавата членка, включително местните органи, независимо от това дали действително се използва или не;
- б) е издадено, изменено или подновено за конкретно лице или група лица, и което това лице или група лица има право да използва;
- в) се отнася до тълкуването или прилагането на правна или административна разпоредба относно администрирането или прилагането на националното законодателство, отнасящо се до данъците на държавата членка или нейните териториални или административни подразделения, включително местните органи;

Изменение

(1а) В член 3 точка 14 се изменя, както следва:

“14. „предварително данъчно становище“ означава споразумение, уведомление или друг инструмент или действие с подобен ефект, включително ако е издадено, изменено или подновено в рамките на данъчен одит, и – **независимо от неговия формален, неформален, правно обвързващ или необвързващ характер**, което отговаря на следните условия:

- а) е издадено, изменено или подновено от правителството или данъчната администрация на държава членка или от нейно име, или от териториални или административни подразделения на държавата членка, включително местните органи, независимо от това дали действително се използва или не;
- б) е издадено, изменено или подновено за конкретно лице или група лица, и което това лице или група лица има право да използва;
- в) се отнася до тълкуването или прилагането на правна или административна разпоредба относно администрирането или прилагането на националното законодателство, отнасящо се до данъците на държавата членка или нейните териториални или административни подразделения, включително местните органи;

г) *се отнася до трансгранична сделка или до това дали дейността, извършвана от дадено лице в друга юрисдикция, води до установяване на място на стопанска дейност или не; както и*

д) *е издадено преди момента на извършване на сделките или дейността в друга юрисдикция, които потенциално могат да доведат до установяване на място на стопанска дейност, или преди подаване на данъчна декларация за периода, в който е извършена сделката или поредицата от сделки или дейности. Трансграничните сделки могат да включват инвестиции, доставка на стоки, услуги, финансиране или използване на материални или нематериални активи, без да се ограничават до тях, като не е необходимо в извършването им пряко да участва лицето, за което е издадено предварителното **трансгранично** данъчно становище;*

д) *е издадено преди момента на извършване на сделките или дейността в друга юрисдикция, които потенциално могат да доведат до установяване на място на стопанска дейност, или преди подаване на данъчна декларация за периода, в който е извършена сделката или поредицата от сделки или дейности. Сделките могат да включват инвестиции, доставка на стоки, услуги, финансиране или използване на материални или нематериални активи, без да се ограничават до тях, като не е необходимо в извършването им пряко да участва лицето, за което е издадено предварителното данъчно становище;*

(Това изменение се прилага в целия текст. Приемането му ще наложи съответните промени в целия текст.)

Изменение 26

Предложение за директива

Член 1 – алинея 1 – точка 1 б (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 3 – първа алинея – точка 16

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(16) В член 3 се заличава точка 16.

Изменение 27

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 2

Директива 2011/16/ЕС.

Член 5а – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. За целите на искане по член 5 исканата информация се счита за предполагаемо значима, когато в момента на отправяне на искането запитващият орган смята, че в съответствие с националното законодателство има разумна вероятност исканата информация да е значима по отношение на данъчните дела на един или повече данъчнозадължени лица, идентифицирани по име/фирма или по друг начин, и да е обоснована за целите на *разследването*.

Изменение

1. За целите на искане по член 5 исканата информация се счита за предполагаемо значима, когато в момента на отправяне на искането запитващият орган смята, че в съответствие с националното законодателство има разумна вероятност исканата информация да е значима по отношение на данъчните дела на един или повече данъчнозадължени лица, идентифицирани по име/фирма или по друг начин, и да е обоснована за целите на *изчисляването, събирането и управлението на данъците*.

Изменение 28

Предложение за директива
Член 1 – параграф 1 – точка 2
Директива 2011/16/ЕС.
Член 5а – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. С цел да докаже предполагаемото значение на поисканата информация запитващият компетентен орган предоставя на запитания орган подкрепящи сведения, *и по-конкретно относно данъчната цел, за която се иска информацията, и основанията, които показват, че исканата информация се съхранява от запитания орган или се намира на разположение или под контрола на лице в рамките на юрисдикцията на запитания орган.*

Изменение

2. С цел да докаже предполагаемото значение на поисканата информация запитващият компетентен орган предоставя на запитания орган подкрепящи сведения.

Изменение 29

Предложение за директива
Член 1 – параграф 1 – точка 3 а (нова)
Директива 2011/16/ЕС.
Член 7 – параграф 1 – първа алинея

1. Запитаният орган предоставя информацията по член 5 във възможно най-кратък срок, но не по-късно от **шест** месеца след датата на получаване на искането.

(3а) В член 7, параграф 1 първата алинея се заменя със следното:

“1. Запитаният орган предоставя информацията по член 5 във възможно най-кратък срок, но не по-късно от **три** месеца след датата на получаване на искането.“

Изменение 30

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 3 б (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 7 – параграф 6 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(3б) В член 7 се добавя следният параграф:

„6а. До 1 януари 2023 г. Комисията представя доклад за преглед и оценка на получените статистически данни и информация по държави относно проблеми, като административните и други имащи отношение разходи и ползи, включително допълнителните данъчни приходи в резултат на обмени на информация при поискване, както и практическите аспекти, свързани с това, включително броя на приетите и отказаните искания, получени и изпратени по държави, необходимото за обработване време и други имащи отношение аспекти за всеобхватна оценка.“

Изменение 31

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 4 – буква а

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 – параграф 1 – първа алинея – уводна част

Текст, предложен от Комисията

Компетентният орган на всяка държава членка чрез автоматичен обмен съобщава на компетентния орган на всяка друга държава членка цялата налична информация, с която разполага, относно местни лица в съответната друга държава членка, по отношение на следните конкретни категории доходи и капитал, които следва да се тълкуват съгласно националното законодателство на държавата членка, съобщаваща информацията:

Изменение

Компетентният орган на всяка държава членка чрез автоматичен обмен съобщава на компетентния орган на всяка друга държава членка цялата налична информация, с която разполага **или която разумно може да осигури**, относно местни лица в съответната друга държава членка, по отношение на следните конкретни категории доходи и капитал, които следва да се тълкуват съгласно националното законодателство на държавата членка, съобщаваща информацията:

Изменение 32

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 4 – буква а
Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 – параграф 1 – трета алинея

Текст, предложен от Комисията

Държавите членки подават на Комисията ежегодно информация за **най-малко две** категории доходи и капитал, посочени в първата алинея, във връзка с които предоставят информация относно местни лица на друга държава членка.

Изменение

Държавите членки подават на Комисията ежегодно информация за **всички** категории доходи и капитал, посочени в първата алинея, във връзка с които предоставят информация относно местни лица на друга държава членка.

Изменение 33

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 4 – буква а
Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. До 1 януари 2023 г. държавите членки подават на Комисията информация за най-малко четири категории, изброени в параграф 1, по отношение на които компетентният

Изменение

заличава се

*орган на всяка държава членка
предоставя на компетентния орган
на всяка друга държава членка чрез
автоматичен обмен информация
относно местни лица в съответната
друга държава членка. Информацията
засяга данъчните периоди, започващи
на или след 1 януари 2024 г.*

Изменение 34

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 4 – буква а а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 – параграф 3 – първа алинея

Текст, предложен от Комисията

Изменение

аа) В параграф 3 първата алинея се заличава.

Изменение 35

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 4 – буква б а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 – параграф 3 а – втора алинея – буква а

Текст в сила

Изменение

ба) В параграф 3а, втора алинея, буква а) се заменя със следното:

а) името, адреса, „данъчния(данъчните) номер(а)“, датата и мястото на раждане (в случай на физическо лице) на всяко „лице, за което се предоставя информация“, което е „титуляр на сметка“ за съответната сметка и, в случай на „образуване“, което е „титуляр на сметка“ и което след прилагане на правилата за комплексна проверка в съответствие с приложенията е идентифицирано като имащо едно или повече „контролиращи лица“, които са „лица, за които се предоставя информация“ — името,

а) името, адреса, „данъчния(данъчните) номер(а)“, датата и мястото на раждане (в случай на физическо лице) на всяко „лице, за което се предоставя информация“, което е **крайният действителен** „титуляр на сметка“ за съответната сметка и, в случай на „образуване“, което е „титуляр на сметка“ и което след прилагане на правилата за комплексна проверка в съответствие с приложенията е идентифицирано като имащо едно или повече „контролиращи лица“, които са „лица, за които се

адреса и „данъчния(данъчните)
номер(а)“ на „образуването“ и името,
адреса, „данъчния(данъчните)
номер(а)“, датата и мястото на раждане
на всяко „лице, за което се предоставя
информация“;

предоставя информация“ — името,
адреса и „данъчния(данъчните)
номер(а)“ на „образуването“ и името,
адреса, „данъчния(данъчните)
номер(а)“, датата и мястото на раждане
на всяко „лице, за което се предоставя
информация“;

Изменение 36

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква -а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – заглавие

Текст в сила

Обхват и условия на задължителния
автоматичен обмен на информация
относно предварителни **трансгранични**
данъчни становища и предварителни
споразумения за **ценообразуване**

Изменение

-а) Заглавието се изменя, както следва:

„Обхват и условия на задължителния
автоматичен обмен на информация
относно предварителни данъчни
становища и предварителни
споразумения за **ценообразуване“**

**(Това изменение се прилага в целия
текст. Приемането му ще наложи
съответните промени в целия
текст.)**

Изменение 37

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква -а а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – параграф 2 – четвърта алинея

Текст, предложен от Комисията

Изменение

**-аа) В параграф 2 четвъртата
алинея се заличава.**

Изменение 38

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква -а б (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – параграф 3 – втора алинея а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

-аб) В параграф 3 се добавя следната алинея:

„Считано от 1 януари 2022 г., компетентният орган не договаря и не одобрява нови двустранни или многостранни предварителни споразумения за ценообразуване с трети държави, които не позволяват разкриването им на компетентните органи на други държави членки.“

Изменение 39

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква -а в (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – параграф 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

-ав) Параграф 4 се заличава.

Изменение 40

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква а а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – параграф 6 – буква а

Текст в сила

Изменение

аа) в параграф 6 буква а) се заменя със следния текст:

а) идентификация на лицето, **различно от** физическо лице, и ако е целесъобразно, на групата от лица, към която то принадлежи;

„а) идентификация на лицето, **включително** физическо лице, и ако е целесъобразно, на групата от лица, към която то принадлежи;

Изменение 41

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 – буква б

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 а – параграф 6 – буква б

Текст, предложен от Комисията

б) обобщение на съдържанието на предварителното трансгранично данъчно становище или предварителното споразумение за ценообразуване, включително описание на съответната стопанска дейност или на сделките или поредицата от сделки, и всяка друга информация, която може да помогне на компетентния орган да оцени потенциален данъчен риск, без **това да води** до разкриването на търговска, промишлена или служебна тайна или на търговски процес, или на информация, чието разкриване би противоречало на обществения ред.“.

Изменение

б) обобщение на съдържанието на предварителното трансгранично данъчно становище или предварителното споразумение за ценообразуване, включително описание на съответната стопанска дейност или на сделките или поредицата от сделки, **всички преки и косвени данъчни последствия като ефективните данъчни ставки**, и всяка друга информация, която може да помогне на компетентния орган да оцени потенциален данъчен риск, без **информация, която би могла да доведе** до разкриването на търговска, промишлена или служебна тайна или на търговски процес, или на информация, чието разкриване би противоречало на обществения ред.“.

Изменение 42

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 аа – параграф 2

Текст в сила

2. Компетентният орган на държава членка, която е получила отчета по държави съгласно параграф 1, в рамките на срока, определен в параграф 4, чрез автоматичен обмен предоставя този отчет на всяка друга държава членка, в която, въз основа на информацията в отчета по държави, едно или повече „съставни образувания“ на „МГП“ на

Изменение

(5а) В член 8аа параграф 2 се заменя със следното:

“2. Компетентният орган на държава членка, която е получила отчета по държави съгласно параграф 1, в рамките на срока, определен в параграф 4, чрез автоматичен обмен предоставя този отчет на всяка друга държава членка, в която, въз основа на информацията в отчета по държави, едно или повече „съставни образувания“ на „МГП“ на

„предоставящото информация образувание“ са или местни лица за данъчни цели, или подлежат на данъчно облагане по отношение на стопанската дейност, извършвана чрез място на стопанска дейност.

„предоставящото информация образувание“ са или местни лица за данъчни цели, или подлежат на данъчно облагане по отношение на стопанската дейност, извършвана чрез място на стопанска дейност. **Компетентният орган на държава членка, в която е получен отчетът по държави съгласно параграф 1, предоставя този отчет и на компетентните служби на Комисията, която е отговорна за централизирания регистър на отчетите по държави. Комисията публикува ежегодно несъдържащи посочване на конкретни самоличности и агрегирани статистически данни от отчета по държави за всички държави членки.**“

Изменение 43

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 5 б (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 аб – параграф 14 – буква з а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(5б) В член 8аб, параграф 14 се добавя следната буква:

„за) списъка на бенефициерите, който се актуализира ежегодно.“

Изменение 44

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 6

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 ав – параграф 2 – първа алинея – буква з

Текст, предложен от Комисията

Изменение

з) идентификатора на финансовата сметка, по която се плаща или кредитира възнаграждението, **ако предоставящият** информация оператор на платформа **разполага с такъв и компетентният орган на**

з) идентификатора на финансовата сметка, по която се плаща или кредитира възнаграждението, **получен от предоставящия** информация оператор на платформа;

*държавата членка, в която
продавачът е местно лице, не е
уведомил компетентните органи на
всички останали държави членки, че
не възнамерява да използва
идентификатора на финансовата
сметка за тази цел;*

Изменение 45

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 6

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 ав – параграф 2 – втора алинея а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

*Информацията, посочена в букви а)
и б), е достъпна за други органи в
получаващите държави членки с цел
възпиране и преследване на нарушения
на местни или национални закони или
разпоредби, без да се засягат
правилата относно данъчната тайна
и защитата на данните, приложими
в държавата членка, в която
продавачът, за когото се предоставя
информация, е местно лице.*

Изменение 46

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 6

Директива 2016/11/ЕС.

Член 8 ав – параграф 3

Текст, предложен от Комисията

Изменение

3. Предоставянето на информация в съответствие с параграф 2 се извършва чрез използване на стандартния формуляр, посочен в член 20, параграф 7 в срок до **2 месеца** след края на периода, за който се предоставя информация и за който се отнасят задълженията на предоставящия информация оператор на платформа.

3. Предоставянето на информация в съответствие с параграф 2 се извършва чрез използване на стандартния формуляр, посочен в член 20, параграф 7, **без ненужно забавяне и най-късно** в срок до **един месец** след края на периода, за който се предоставя информация и за който се отнасят задълженията на предоставящия информация оператор на платформа.

Изменение 47

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 6

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 ав – параграф 4 – втора алинея

Текст, предложен от Комисията

Държавите членки определят правила, съгласно които предоставящ информация оператор на платформа може да избере да се регистрира при компетентните органи на единствена държава членка в съответствие с правилата, определени в раздел IV, параграф Е от приложение V.

Изменение

Държавите членки определят правила, съгласно които предоставящ информация оператор на платформа може да избере да се регистрира при компетентните органи на единствена държава членка в съответствие с правилата, определени в раздел IV, параграф Е от приложение V, **като се взема предвид местоположението на неговата глобална или регионална централа, неговото действително място на управление, както и наличието на съществена стопанска дейност в избраната държава членка, когато липсва идентифициране за целите на ДДС съгласно посоченото в раздел IV, параграф Ж от приложение V.**

Изменение 48

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 7 – буква а

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 б – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. Държавите членки предоставят ежегодно на Комисията статистически данни за обема на автоматичния обмен по член 8, параграф 1 и параграф 3а, член 8аа и член 8ав, **както и** информация за административните и други видове разходи и ползи, свързани с извършения обмен, както и за всякакви потенциални изменения, както за данъчните администрации, така и за

Изменение

1. Държавите членки предоставят ежегодно на Комисията **цялата относима съществена информация, включително** статистически данни за обема на автоматичния обмен, **както и оценка на използваемостта на обменяните данни** по член 8, параграф 1 и параграф 3а, член 8аа и член 8ав и информация за административните и други видове

трети страни.

разходи и ползи, свързани с извършения обмен, както и за всякакви потенциални изменения, както за данъчните администрации, така и за трети страни.

Изменение 49

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 7 – буква б

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 б – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

Изменение

б) Параграф 2 се заличава.

заличава се

Изменение 50

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 7 – буква б а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 8 б – параграф 2

Текст в сила

Изменение

2. До 1 януари **2019** г. Комисията представя доклад, включващ преглед и оценка на получените съгласно параграф 1 от настоящия член статистически данни и информация по въпроси, свързани например с административните и други видове разходи и ползи от автоматичния обмен на информация, както и свързаните с него практически аспекти. **Ако е целесъобразно**, Комисията представя на Съвета предложение относно категориите и условията, посочени в член 8, параграф 1, включително условието за наличност на информацията относно местни лица на други държави членки, или относно позициите, посочени в член 8, параграф 3а, **или и двете**.

ба) Параграф 2 се заменя със следното:

“2. До 1 януари **2022** г. Комисията представя доклад, включващ преглед и оценка на получените съгласно параграф 1 от настоящия член статистически данни и информация по въпроси, свързани например с **ефективното използване на данните, получени от държавите членки, за данъчни или други цели**, административните и други видове разходи и ползи от автоматичния обмен на информация, както и свързаните с него практически аспекти. Комисията представя на Съвета предложение относно категориите и условията, посочени в член 8, параграф 1, включително условието за наличност **или осигуряване** на информацията относно местни лица на други държави членки, или относно позициите, посочени в член 8, параграф 3а,

Когато разглежда представено от Комисията предложение, Съветът обмисля подобряването на ефикасността и функционирането на автоматичния обмен на информация и издигането му на по-високо равнище, с цел да се гарантира, че:

а) *чрез автоматичен обмен компетентният орган на всяка държава членка предоставя на компетентния орган на всяка друга държава членка информация за данъчните периоди, започващи от 1 януари 2019 г., свързана с местни лица на тази друга държава членка, за всички изброени в член 8, параграф 1 категории доходи и капитал, така както те се тълкуват съгласно националното законодателство на държавата членка, предоставяща информацията; както и*

б) *списъците на категории и позиции, посочени в член 8, параграфи 1 и 3а, се допълват, за да включат и други категории и позиции, включително авторски и лицензионни възнаграждения.*

включително действителната собственост.

Когато разглежда представено от Комисията предложение, Съветът обмисля подобряването на ефикасността и функционирането на автоматичния обмен на информация и издигането му на по-високо равнище, с цел да се гарантира, че:

а) *списъците на категориите доходи и капитал, посочени в член 8, параграф 1, се предоставят от държавите членки, дори и да не са текущо налични, и съответно се обменят;*

б) *категиите доходи, предвидени в член 8, параграф 1, се допълват, за да включват нефинансови активи, като недвижими имоти, произведения на изкуството или бижута, и нови форми за съхранение на богатство, като свободни пристанища и сейфове;*

ба) *списъците на позициите, посочени в член 8, параграф 3а, се допълват, за да включват данните за крайните действителни собственици и да се справят със заобикалянето чрез втора или множество данъчни регистрации;*

бб) *на държавите членки по принцип се разрешава да използват получената информация за цели, различни от посочените в член 16, параграф 1;*

бв) *ефективното използване на получените данни се оценява правилно.“*

Изменение 51

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 8 – буква а

Директива 2011/16/ЕС.

Член 11 – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

1. С цел обмен на информацията по член 1, параграф 1 компетентният орган на държава членка може да поиска от компетентния орган на друга държава членка длъжностни лица, упълномощени от първия посочен орган, и в съответствие с процедурните механизми, приети от втория посочен орган:

- а) да присъстват в службите, в които административните органи на запитаната държава членка изпълняват своите задължения;
- б) да присъстват по време на административни разследвания, извършвани на територията на запитаната държава членка;
- в) да участват в административните разследвания, извършвани от запитаната държава членка, посредством електронни съобщителни средства, ако е уместно.

Компетентният орган отговаря на искане в съответствие с първата алинея в срок от 30 дни, за да потвърди съгласието си или да съобщи своя мотивиран отказ на запитващия орган.

Изменение

1. С цел обмен на информацията по член 1, параграф 1 компетентният орган на държава членка може да поиска от компетентния орган на друга държава членка длъжностни лица, упълномощени от първия посочен орган, и в съответствие с процедурните механизми, приети от втория посочен орган:

- а) да присъстват в службите, в които административните органи на запитаната държава членка изпълняват своите задължения;
- б) да присъстват по време на административни разследвания, извършвани на територията на запитаната държава членка;
- в) да участват в административните разследвания, извършвани от запитаната държава членка, посредством електронни съобщителни средства, ако е уместно.

Компетентният орган отговаря на искане в съответствие с първата алинея в срок от 30 дни, за да потвърди съгласието си или да съобщи своя мотивиран отказ на запитващия орган.

В случаите, когато е предоставен мотивиран отказ, запитващият орган може да се свърже отново с компетентния орган с допълнителни елементи, за да получи разрешение неговият служител да изпълнява задачите, посочени в параграф 1, букви а), б) или в). Компетентният орган отговори на второто искане в срок от 30 дни от получаването му.

Когато исканата информация се съдържа в документи, до които длъжностните лица на запитания орган имат достъп, на длъжностните лица на запитвания орган се предоставят копия на тези документи.“.

Когато исканата информация се съдържа в документи, до които длъжностните лица на запитания орган имат достъп, на длъжностните лица на запитвания орган се предоставят копия на тези документи.“.

Изменение 52

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 10

Директива 2011/16/ЕС.

Член 12 а – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. Когато **компетентен орган** на една **държава членка поиска** от компетентен орган на друга държава членка (или на други държави членки) да бъде извършена съвместна ревизия на едно или повече лица, които представляват общ или допълващ се интерес за всички съответни държави членки, запитаните органи отговарят на искането в срок от 30 дни от получаване на искането.

Изменение

2. Когато **компетентни органи** на една **или повече държави членки поискат** от компетентен орган на друга държава членка (или **компетентни органи** на други държави членки) да бъде извършена съвместна ревизия на едно или повече лица, които представляват общ или допълващ се интерес за всички съответни държави членки, запитаните органи отговарят на искането в срок от 30 дни от получаване на искането.

Изменение 53

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 10

Директива 2011/16/ЕС.

Член 12 а – параграф 3 – уводна част

Текст, предложен от Комисията

3. Искане за съвместна ревизия от компетентен орган на държава членка може да бъде отхвърлено **мотивирано, в частност** поради една от следните причини:

Изменение

3. Искане за съвместна ревизия от компетентен орган на държава членка може да бъде отхвърлено поради една от следните причини:

Изменение 54

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 10

Директива 2011/16/ЕС.

Член 12 а – параграф 4 – алинея 2

Текст, предложен от Комисията

Когато запитващ орган отхвърли искането, той информира запитващото лице (лица) **за съответните мотиви.**

Изменение

Когато запитващ орган отхвърли искането, той информира запитващото лице (лица) **въз основа на който от двата мотива, посочени в параграф 3, е отхвърлено искането.**

Изменение 55

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 12 – буква а

Директива 2011/16/ЕС.

Член 16 – параграф 1 – първа алинея

Текст, предложен от Комисията

Информацията, предавана между **държавите-членки** в каквато и да е форма съгласно настоящата директива, представлява служебна тайна и е защитена по същия начин, както подобна информация съгласно националното законодателство на държавата-членка, която я получава. Такава информация може да се използва за целите на оценката, администрирането и контрола върху изпълнението на националните закони на държавите членки относно данъците, посочени в член 2, както и относно ДДС и други косвени данъци. “.

Изменение

Информацията, предавана между **държавите членки** в каквато и да е форма съгласно настоящата директива, представлява служебна тайна **съгласно националното право на запитаните държави членки и запитващата държава членка** и е защитена по същия начин, както подобна информация съгласно националното законодателство на държавата-членка, която я получава. Такава информация може да се използва за целите на оценката, администрирането и контрола върху изпълнението на националните закони на държавите членки относно данъците, посочени в член 2, както и относно **ДДС, информацията, посочена в член 8ав, параграф 2, втора алинея,** и други косвени данъци.

Изменение 56

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 12 – буква б

Директива 2011/16/ЕС.
Член 16 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. С разрешението на компетентния орган на държавата членка, който изпраща информацията съгласно настоящата директива, и само доколкото това е разрешено от законодателството на държавата членка на компетентния орган, получаващ информацията, получените в съответствие с настоящата директива информация и документи може да бъдат използвани за цели, различни от посочените в параграф 1.

Компетентният орган на всяка държава членка предава на компетентните органи на всички останали държави членки списък с целите, различни от посочените в параграф 1 за които в съответствие с националното законодателство може да се използват информацията и документите. Компетентният орган, който получава информация, може да използва получената информация и документи без разрешението по първата алинея за всяка от целите, посочени от предаващата ги държава членка.“.

Изменение

2. Получените в съответствие с настоящата директива информация и документи от компетентен орган на държава членка, може да бъдат използвани за цели, различни от посочените в параграф 1, само доколкото това е разрешено съгласно законодателството на държавата членка на компетентния орган, получаващ информацията.

Изменение 57

Предложение за директива
Член 1 – параграф 1 – точка 12 – буква б а (нова)
Директива 2011/16/ЕС.
Член 16 – параграф 4

Текст, предложен от Комисията

Изменение

ба) Параграф 4 се заличава.

Изменение 58

Предложение за директива
Член 1 – параграф 1 – точка 13 а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.
Член 17 – параграф 4 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(13а) В член 17 се добавя следният параграф:

„4а. Възможността, посочена в параграф 4, за отказ за предоставяне на информация не се прилага, ако запитващият орган може да докаже, че информацията няма да бъде оповестена публично и ще бъде използвана само за целите на оценката, управлението и контрола върху съответните данъчни дела на лицето или групата лица, засегнати от искането за информация.“

Изменение 59

Предложение за директива
Член 1 – параграф 1 – точка 15
Директива 2011/16/ЕС.
Член 21 – параграф 7 – първа алинея

Текст, предложен от Комисията

Комисията разработва и предоставя техническа и логистична подкрепа за сигурен централен интерфейс за административно сътрудничество в областта на данъчното облагане, чрез който държавите членки обменят помежду си съобщения посредством стандартни формуляри съгласно член 20, параграфи 1 и 3. Компетентните органи на всички държави членки имат достъп до този интерфейс. С цел събиране на статистически данни Комисията има достъп до информацията относно записания в интерфейса обмен, която може да бъде извлечена автоматично. Достъпът на Комисията не засяга задължението на държавите членки да предоставят статистически данни за обменената информация в съответствие

Изменение

Комисията разработва и предоставя **цялата необходима** техническа и логистична подкрепа за сигурен централен интерфейс за административно сътрудничество в областта на данъчното облагане, чрез който държавите членки обменят помежду си съобщения посредством стандартни формуляри съгласно член 20, параграфи 1 и 3. Компетентните органи на всички държави членки имат достъп до този интерфейс. **Комисията гарантира, че централният интерфейс е подсигуран с най-високо ниво на киберсигурност и технически сертифицирани процедури, за да се гарантира защита на данните.** С цел събиране на статистически данни Комисията има достъп до информацията относно записания в интерфейса обмен, която

с член 23, параграф 4.

може да бъде извлечена автоматично. Достъпът на Комисията не засяга задължението на държавите членки да предоставят статистически данни за обменената информация в съответствие с член 23, параграф 4.

Изменение 60

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 17

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 – параграф 2

Текст, предложен от Комисията

2. Държавите членки разглеждат и правят оценка в своята юрисдикция на ефективността на предвиденото в настоящата директива административно сътрудничество при борбата с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци, и съобщават ежегодно резултатите от своята оценка на Комисията.

Изменение

2. Държавите членки разглеждат и правят оценка в своята юрисдикция на ефективността на предвиденото в настоящата директива административно сътрудничество при борбата с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци, и ***те преглеждат и оценяват разходите за спазване на изискванията, които могат да произтекат от евентуална ситуация на предоставяне на прекалено подробна информация.*** Държавите членки съобщават ежегодно резултатите от своята оценка на ***Европейския парламент и на Комисията. Обобщение на тези резултати се оповестява публично, като се вземат предвид правата на данъкоплатците и тяхната поверителност. Информацията не се разбива до такова ниво, че да може да бъде отнесена към един-единствен данъкоплатец.***

Изменение 61

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 17 а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 – параграф 3

3. Държавите членки представят на Комисията годишна оценка за ефективността на автоматичния обмен на информация съгласно членове 8, 8а, 8аа и 8аб, както и за постигнатите практически резултати. Формата и условията за представянето на годишната оценка се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 26, параграф 2.

Изменение 62

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 17 б (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 а – параграф 1

1. Информацията, която се съобщава на Комисията съгласно настоящата директива, се третира от Комисията като поверителна **в съответствие с разпоредбите, приложими за органите на Съюза, и не може да се използва за никакви други цели, освен за да се определи дали и до каква степен държавите членки спазват настоящата директива.**

(17а) В член 23 параграф 3 се заменя със следното:

3. Държавите членки представят на Комисията годишна оценка за ефективността на **обмена на информация при поискване съгласно членове 5, 6 и 7 и на** автоматичния обмен на информация съгласно членове 8, 8а, 8аа и 8аб, както и за постигнатите практически резултати, **включително допълнителните данъчни приходи, свързани с административното сътрудничество. Предоставяната информация е разбита от Комисията, най-малко по държави.** Формата и условията за представянето на годишната оценка се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 26, параграф 2.

(17б) В член 23а параграф 1 се заменя със следното:

1. Информацията, която се съобщава на Комисията съгласно настоящата директива, се третира от Комисията като поверителна, **доколкото нейното неоповестяване не вреди на общественения интерес, информацията може да бъде отнесена към един-единствен данъкоплатец и нейното разкриване би нарушило правата на данъкоплатците.**

Изменение 63

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 18

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 а – параграф 2 – първа алинея

Текст, предложен от Комисията

Информацията, която се съобщава на Комисията от държава членка съгласно член 23, както и всички доклади или документи, изготвени от Комисията въз основа на тази информация, може да бъдат предавани на останалите държави членки. Предаваната информация представлява служебна тайна и е защитена по същия начин, както подобна информация съгласно националното право на държавата членка, която я е получила.

Изменение

Информацията, която се съобщава на Комисията от държава членка съгласно член 23, както и всички доклади или документи, изготвени от Комисията въз основа на тази **конкретно относима** информация, може да бъдат предавани на останалите държави членки. Предаваната информация представлява служебна тайна и е защитена по същия начин, както подобна информация съгласно националното право на държавата членка, която я е получила.

Изменение 64

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 18

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 а – параграф 2 – втора алинея

Текст, предложен от Комисията

Изготвените от Комисията доклади и документи, посочени в първата алинея, може да се използват от държавите членки само за аналитични цели и **не се публикуват, нито се предоставят на други лица или органи без изричното съгласие** на Комисията.

Изменение

Изготвените от Комисията доклади и документи, посочени в първата алинея, може да се използват от държавите членки само за аналитични цели и **да бъдат достъпни за всички заинтересовани страни и впоследствие да станат публични, доколкото съдържащата се в тях информация не може да се припише на отделен данъкоплатец, и оповестяването им е в съответствие с Регламент (ЕО) № 1049/2001 относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията.**

Изменение 65

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 18

Директива 2011/16/ЕС.

Член 23 а – параграф 2 – трета алинея

Текст, предложен от Комисията

Независимо от първата и втората алинея, Комисията **може да** публикува ежегодно обобщения, несъдържащи посочване на конкретни самоличности, на статистическите данни, които държавите членки и предоставят в съответствие с член 23, параграф 4.“.

Изменение

Комисията публикува ежегодно обобщения, несъдържащи посочване на конкретни самоличности, на статистическите данни, които държавите членки и предоставят в съответствие с член 23, параграф 4.“.

Изменение 66

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 19 – буква б

Директива 2011/16/ЕС.

Член 25 – параграф 5 – първа алинея

Текст, предложен от Комисията

Държавите членки гарантират, че в случай на нарушаване на сигурността на личните данни по смисъла на член 4, точка 12 на Регламент (ЕС) 2016/679, компетентните органи може да поискат от Комисията, в качеството ѝ на обработваща лични данни, да спре като ограничаваща мярка обмена на информация по настоящата директива с държавата членка, в която е настъпило нарушението.

Изменение

Държавите членки гарантират, че в случай на нарушаване на сигурността на личните данни по смисъла на член 4, точка 12 на Регламент (ЕС) 2016/679 **или в случай на нарушаване на принципите на върховенство на закона съгласно посоченото в член 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета ***, компетентните органи може да поискат от Комисията, в качеството ѝ на обработваща лични данни, да спре като ограничаваща мярка обмена на информация по настоящата директива с държавата членка, в която е настъпило нарушението.

*** Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на**

Изменение 67

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 19 – буква б

Директива 2011/16/ЕС.

Член 25 – параграф 5 – втора алинея

Текст, предложен от Комисията

Спирането продължава, докато държавите членки не поискат от Комисията да им позволи отново да обменят информация по настоящата директива с държавата членка, в която е настъпило нарушението.

Изменение

Спирането продължава, докато държавите членки не поискат от Комисията да им позволи отново да обменят информация по настоящата директива с държавата членка, в която е настъпило нарушението. **Комисията позволява обмена на информация само когато са налице технически доказателства за сигурността на потока от данни.**

Изменение 68

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 20

Директива 2011/16/ЕС.

Член 25а – параграф 1

Текст, предложен от Комисията

Държавите членки установяват система от санкции, налагани при нарушение на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива и отнасящи се до членове 8аа, 8аб и 8ав, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на **налагането им**. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Изменение

Държавите членки установяват система от санкции, налагани при нарушение на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива и отнасящи се до членове 8аа, 8аб и 8ав, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на **тяхното налагане в съответствие с приложение V**. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Изменение 69

Предложение за директива

Член 1 – параграф 1 – точка 20 а (нова)

Директива 2011/16/ЕС.

Член 25 б (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

(20а) Вмъква се следният член:

„Член 25б

Преразглеждане

В срок до... [две години от датата на влизане в сила на настоящата директива за изменение] Комисията представя доклад относно изпълнението и ефикасността на разпоредбите, въведени от Директива (ЕС) .../... на Съвета⁺ и прави конкретни предложения, включително законодателни, за подобряването на тази директива. Докладът се оповестява публично.

При разглеждането на предложението, представено от Комисията, Съветът прави оценка на по-нататъшното укрепване на задължението за докладване от предоставящите информация оператори на платформи.

*** Директива (ЕС) .../... на Съвета от ... за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане (ОВ ...).**

⁺ ОВ: Попълнете номера на директивата за изменение в текста и попълнете бележката под линия с номер, дата и данни за публикацията в ОВ.“

Изменение 70

Предложение за директива

Приложение I

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – параграф 2 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

В настоящото приложение се съдържат и възможни санкции в съответствие с член 25а, които могат да бъдат прилагани от държавите членки.

Изменение 71

Предложение за директива

Приложение I

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел I – буква А – параграф 3 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

За. „изключен предоставящ информация оператор на платформа“ означава предоставящ информация оператор на платформа, чиито приходи, генерирани в Съюза през предходната календарна година, не надвишават 100 000 EUR.

Изменение 72

Предложение за директива

Приложение I

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел I – буква А – параграф 4 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

4а. „Исключена относима дейност“ означава всеки неплатен и непаричен обмен на стоки и услуги.

Изменение 73

**Предложение за директива
Приложение I**

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел III – буква Б – параграф 2 – буква б

Текст, предложен от Комисията

Изменение

б) идентификатора на финансовата сметка, **ако предоставящият** информация оператор на платформа **разполага с такъв и** компетентният орган на държавата членка, в която продавачът, за когото се предоставя информация, е местно лице, не е уведомил компетентните органи на всички останали държави членки, че не възнамерява да използва идентификатора на финансовата сметка за тази цел;

б) идентификатора на финансовата сметка, **според събраните сведения от предоставящия** информация оператор на платформа, **и ако** компетентният орган на държавата членка, в която продавачът, за когото се предоставя информация, е местно лице, не е уведомил компетентните органи на всички останали държави членки, че не възнамерява да използва идентификатора на финансовата сметка за тази цел;

Изменение 74

**Предложение за директива
Приложение I**

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел III – буква Б – параграф 3 – буква б

Текст, предложен от Комисията

Изменение

б) идентификатора на финансовата сметка, **ако предоставящият** информация оператор на платформа **разполага с такъв и** компетентният орган на държавата членка, в която продавачът, за когото се предоставя информация, е местно лице, не е уведомил компетентните органи на всички останали държави членки, че не възнамерява да използва идентификатора на финансовата сметка за тази цел;

б) идентификатора на финансовата сметка, **според събраните сведения от предоставящия** информация оператор на платформа, **и ако** компетентният орган на държавата членка, в която продавачът, за когото се предоставя информация, е местно лице, не е уведомил компетентните органи на всички останали държави членки, че не възнамерява да използва идентификатора на финансовата сметка за тази цел;

Изменение 75

**Предложение за директива
Приложение I**

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел IV – буква В – параграф 1 а (нов)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

В срок от [две години от датата на влизане в сила на настоящата директива за изменение] Комисията оценява ефикасността на административните процедури и качеството на прилагане на процедурите за надлежна проверка и изискванията за предоставяне на информация. Тази оценка може да бъде придружена от законодателни предложения, ако е необходимо подобрене.

Изменение 76

Предложение за директива

Приложение I

Директива 2011/16/ЕС.

Приложение V – раздел IV – буква Е а (нова)

Текст, предложен от Комисията

Изменение

Еа. Санкции при нарушения

Държавите членки определят правилата относно санкциите, приложими при нарушения на задълженията за предоставяне на информация от предоставящ информация оператор на платформа. Предвидените санкции трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки се приканват да осигурят общ набор от санкции, за да се гарантират подобни санкции в Съюза и да се избегне търсенето на по-изгодни условия за регистрация въз основа на тежестта на наложените санкции.

Държавите членки се насърчават по-специално да разглеждат като санкции възможностите за ограничаване на регламентираните платежни средства, налагането на допълнителни последващи такси за всяка операция, изключването на

*обществените поръчки и, в крайни и
повтарящи се случаи, отнемането на
лиценза за стопанска дейност на
оператора на платформата.*

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0077

Еквивалентност на произведения в Обединеното кралство горски репродуктивен материал *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Решение 2008/971/ЕО на Съвета по отношение на еквивалентността на произведения в Обединеното кралство горски репродуктивен материал на същия материал, произведен в Съюза (COM(2020)0852 - C9-0430/2020 - 2020/0378(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2020)0852),
 - като взе предвид член 294, параграф 2 и член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C9-0430/2020),
 - като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 27 януари 2021 г.⁶⁶,
 - като взе предвид членове 59 и 163 от своя Правилник за дейността,
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене;
 2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

⁶⁶ Все още непубликувано в Официален вестник.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 11 март 2021 г. с оглед на приемането на Решение (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Решение 2008/971/ЕО на Съвета по отношение на еквивалентността на произведения в Обединеното кралство горски репродуктивен материал

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁶⁷,

в съответствие с обикновената законодателна процедура⁶⁸,

⁶⁷ Становище от 27 януари 2021 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁶⁸ Позиция на Европейския парламент от 11 март 2021 г.

като имат предвид, че:

- (1) Директива 1999/105/ЕО на Съвета⁶⁹ се прилага по отношение на търговията с горски репродуктивен материал в Съюза. Посочената директива се отнася до репродуктивния материал от дървесни видове и техните изкуствени хибриди, които са важни за целите на горското стопанство в целия Съюз или в част от него.
- (2) С Решение 2008/971/ЕО на Съвета⁷⁰ се установяват правила относно еквивалентността на горския репродуктивен материал, произведен в трети страни.
- (3) Обединеното кралство транспонира и ефективно приложи Директива 1999/105/ЕО, както и актовете за изпълнение, приети съгласно тази директива.
- (4) Правото на Съюза, включително Директива 1999/105/ЕО и Решение 2008/971/ЕО, се прилагаше спрямо Обединеното кралство и на негова територия по време на преходния период, който приключи на 31 декември 2020 г., в съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия⁷¹ („Споразумението за оттегляне“), и по-специално член 126 и член 127, параграф 1 от него.

⁶⁹ Директива 1999/105/ЕО на Съвета от 22 декември 1999 г. относно търговията с горски репродуктивен материал (ОВ L 11, 15.1.2000 г., стр. 17).

⁷⁰ Решение 2008/971/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 г. относно еквивалентността на горския репродуктивен материал, произведен в трети страни (**ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 83**).

⁷¹ ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.

- (5) С оглед на изтичането на преходния период, предвиден в Споразумението за оттегляне, Обединеното кралство подаде до Комисията искане за признаване, считано от 1 януари 2021 г., на еквивалентността на произвеждания от него горски репродуктивен материал спрямо същия материал, произвеждан в Съюза в съответствие с приложимото право на Съюза.
- (6) Обединеното кралство информира Комисията, че законодателството му, с което се транспонира Директива 1999/105/ЕО, няма да се промени и ще продължи да се прилага и след 1 януари 2021 г.
- (7) Комисията проучи съответното законодателство на Обединеното кралство. Тя стигна до заключението, че горският репродуктивен материал, и по-специално материалът, попадащ в категориите „идентифициран“, „селекциониран“ и „окачествен“, произведен в Обединеното кралство, е еквивалентен на горския репродуктивен материал, произведен в Съюза, и отговаря на Директива 1999/105/ЕО и на приложение II към Решение 2008/971/ЕО, тъй като правото на Обединеното кралство предоставя същите гаранции както правото на Съюза по отношение на одобрението на базовите източници и мерките, предприети за последващото производство на горски репродуктивен материал, предназначен за търговия.

- (8) Затова е целесъобразно да се признае еквивалентността на произведения в Обединеното кралство такъв горски репродуктивен материал спрямо съответстващия му материал, произведен в Съюза.
- (9) Поради това Обединеното кралство следва да бъде включено в приложение I към Решение 2008/971/ЕО, без да се засяга прилагането на правото на Съюза спрямо Обединеното кралство и на негова територия по отношение на Северна Ирландия в съответствие с член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия към Споразумението за оттегляне във връзка с приложение 2 към посочения протокол.
- (10) Поради това Решение 2008/971/ЕО следва да бъде съответно изменено.
- (11) Предвид факта, че преходният период, предвиден в Споразумението за оттегляне, изтече на 31 декември 2020 г.и за да се осигури приемственост, настоящото решение следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Изменения на Решение 2008/971/ЕО

Приложение I към Решение 2008/971/ЕО се изменя, както следва:

- 1) в таблицата между редовете „CH“ и „NO“ се вмъква следният ред:

„GB**	Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA) Eastbrook Shaftesbury Road Cambridge CB2 8DU

(**) В съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия във връзка с приложение 2 към посочения протокол, за целите на настоящото приложение позоваванията на Обединеното кралство не включват Северна Ирландия.“;

- 2) в бележката под линия (*) между „CH — Швейцария“ и „NO — Норвегия“ се вмъква следното:

„GB — Обединено кралство“.

Член 2

Влизане в сила и прилагане

Настоящото решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

То се прилага от 1 януари 2021 г.

Съставено в ...

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0078

Еквивалентност на извършваните в Обединеното кралство полски инспекции и проверки на практиките за сортоподдържане на земеделски растителни видове *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета за изменение на решения 2003/17/ЕО и 2005/834/ЕО на Съвета по отношение на еквивалентността на извършваните в Обединеното кралство полски инспекции и проверки по отношение на практиките за сортоподдържане на земеделски растителни видове (COM(2020)0853 – C9-0431/2020 – 2020/0379(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2020)0853),
 - като взе предвид член 294, параграф 2 и член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C9-0431/2020),
 - като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 27 януари 2021 г.⁷²,
 - като взе предвид членове 59 и 163 от своя Правилник за дейността,
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене;
 2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

⁷² Все още непубликувано в Официален вестник.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 11 март 2021 г. с оглед на приемането на Решение (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета за изменение на решения 2003/17/ЕО и 2005/834/ЕО на Съвета по отношение на еквивалентността на извършваните в Обединеното кралство полски инспекции и по отношение на еквивалентността на извършваните в Обединеното кралство проверки на практиките за сортоподдържане на земеделски растителни видове

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁷³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура⁷⁴,

⁷³ Становище от 27 януари 2021 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁷⁴ Позиция на Европейския парламент от 11 март 2021 г.

като имат предвид, че:

- (1) В Решение 2003/17/ЕО на Съвета⁷⁵ се предвижда, че при определени условия полските инспекции на определени посеви за производство на семена, извършвани в третите страни, включени в списъка в приложение I към посоченото решение, трябва да се считат за еквивалентни на полските инспекции, извършвани в съответствие с правото на Съюза, и че при определени условия семената от някои видове зърнени култури, произведени в тези трети страни, трябва да се считат за еквивалентни на семената, произведени в съответствие с правото на Съюза.
- (2) С Решение 2005/834/ЕО на Съвета⁷⁶ се установяват правила относно еквивалентността на извършваните в някои трети страни проверки на практиките за сортоподдържане. В него се предвижда, че официалните проверки на практиките за сортоподдържане, извършвани в тези трети страни от органите, изброени в приложението към посоченото решение, за видовете, включени в приложното поле на директивите, посочени за всяка от тези трети страни, дават същите гаранции като тези, извършвани от държавите членки.

⁷⁵ Решение 2003/17/ЕО на Съвета от 16 декември 2002 г. относно еквивалентността на полските инспекции на посеви за производство на семена, извършвани в трети страни, и относно еквивалентността на семената, произведени в трети страни (ОВ L 8, 14.1.2003 г., стр. 10).

⁷⁶ Решение 2005/834/ЕО на Съвета от 8 ноември 2005 г. относно еквивалентността на проверките по отношение на практиките за сортоподдържане, извършвани в трети страни, и за изменение на Решение 2003/17/ЕО (ОВ L 312, 29.11.2005 г., стр. 51).

- (3) Обединеното кралство транспонира и ефективно приложи директиви 66/401/ЕИО⁷⁷, 66/402/ЕИО⁷⁸, 2002/53/ЕО⁷⁹, 2002/54/ЕО⁸⁰, 2002/55/ЕО⁸¹ и 2002/57/ЕО⁸² на Съвета, както и актовете за изпълнение, приети съгласно посочените директиви. В тези актове за изпълнение се определят правилата, въз основа на които с посочените директиви се признава съответната еквивалентност.
- (4) Правото на Съюза, включително решения 2003/17/ЕО и 2005/834/ЕО, се прилагаше спрямо Обединеното кралство и на негова територия по време на преходния период, който приключи на 31 декември 2020 г., в съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия⁸³ („Споразумението за оттегляне“), и по-специално член 126 и член 127, параграф 1 от него.
- (5) С оглед на изтичането на преходния период, предвиден в Споразумението за оттегляне, Обединеното кралство подаде до Комисията искане за признаване, считано от 1 януари 2021 г., на еквивалентността на семената от фуражни култури, от зърнени култури, от цвекло, от зеленчукови култури и от маслодайни и влакнодайни растения, произведени в Обединеното кралство, спрямо семената от фуражни култури, от зърнени култури, от цвекло, от зеленчукови култури и от маслодайни и влакнодайни растения, произведени в Съюза и съответстващи на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО.

⁷⁷ Директива 66/401/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от фуражни култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2298).

⁷⁸ Директива 66/402/ЕИО на Съвета от 14 юни 1966 г. относно търговията със семена от зърнени култури (ОВ L 125, 11.7.1966 г., стр. 2309).

⁷⁹ Директива 2002/53/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно общия каталог на сортовете от земеделски растителни видове (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 1).

⁸⁰ Директива 2002/54/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от цвекло (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 12).

⁸¹ Директива 2002/55/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от зеленчукови култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 33).

⁸² Директива 2002/57/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури (ОВ L 193, 20.7.2002 г., стр. 74).

⁸³ ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.

- (6) Обединеното кралство поиска също така да бъде призната еквивалентността по отношение на проверките на практиките за сортоподдържане, извършвани в Обединеното кралство съгласно директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО, както и Директива 2002/53/ЕО.
- (7) Обединеното кралство информира Комисията, че законодателството му, с което се транспонират директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО, няма да се промени и ще продължи да се прилага и след 1 януари 2021 г.
- (8) Комисията проучи съответното законодателство на Обединеното кралство и неговата еквивалентност с изискванията на Съюза и стигна до заключението, че полските инспекции на културите за производство на семена се извършват правилно и отговарят на условията, установени в приложение II към Решение 2003/17/ЕО, и на съответните изисквания на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО и 2002/57/ЕО.
- (9) Поради това и за да се избегнат ненужни смущения в търговията след края на преходния период е целесъобразно да се признае еквивалентността на полските инспекции, извършвани по отношение на тези семена, произведени в Обединеното кралство и официално сертифицирани от неговите органи.
- (10) Комисията проучи съответното законодателство на Обединеното кралство и неговата еквивалентност с разпоредбите относно практиките за сортоподдържане съгласно директиви 2002/53/ЕО и 2002/55/ЕО. Тя стигна до заключението, че извършваните в Обединеното кралство проверки на практиките за поддържане на тези сортове дават същите гаранции като проверките, извършвани от държавите членки.

- (11) Затова е целесъобразно да се признае еквивалентността на извършваните в Обединеното кралство проверки на практиките за сортоподдържане, както е предвидено в директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/53/ЕО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО.
- (12) Поради това Обединеното кралство следва да бъде включено в приложение I към Решение 2003/17/ЕО и в приложението към Решение 2005/834/ЕО, без да се засяга прилагането на правото на Съюза спрямо Обединеното кралство и на негова територия по отношение на Северна Ирландия в съответствие с член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия към Споразумението за оттегляне във връзка с приложение 2 към посочения протокол.
- (13) Поради това решения 2003/17/ЕО и 2005/834/ЕО следва да бъдат съответно изменени.
- (14) Предвид факта, че преходният период, предвиден в Споразумението за оттегляне, изтече на 31 декември 2020 г. и за да се осигури приемственост, настоящото решение следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Изменения на решения 2003/17/ЕО и 2005/834/ЕО

1. Приложение I към Решение 2003/17/ЕО се изменя в съответствие с точка 1 от приложението към настоящото решение.
2. Приложението към Решение 2005/834/ЕО се изменя в съответствие с точка 2 от приложението към настоящото решение.

Член 2

Влизане в сила и начална дата на прилагане

Настоящото решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

То се прилага от 1 януари 2021 г.

Съставено в ...

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. В приложение I към Решение 2003/17/ЕО таблицата се изменя, както следва:

1) между вписванията за „CL“ и „IL“ се вмъква следният ред:

„GB**	Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA) Eastbrook Shaftesbury Road Cambridge CB2 8DU	66/401/ЕИО 66/402/ЕИО 2002/54/ЕО 2002/57/ЕО

(**) *В съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия във връзка с приложение 2 към посочения протокол, за целите на настоящото приложение позоваванията на Обединеното кралство не включват Северна Ирландия.“;*

2) в бележката под линия (*) между вписванията за „CL — Чили,“ и „IL — Израел,“ се вмъква следното:

„GB — Обединено кралство,“.

2. В приложението към Решение 2005/834/ЕО таблицата се изменя, както следва:

1) между вписванията за „CS“ и „IL“ се вмъква следният ред:

„GB**	Department for Environment, Food & Rural Affairs (DEFRA) Eastbrook Shaftesbury Road Cambridge CB2 8DU	66/401/ЕИО 66/402/ЕИО 2002/54/ЕО 2002/55/ЕО 2002/57/ЕО

(**) В съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия във връзка с приложение 2 към посочения протокол, за целите на настоящото приложение позоваванията на Обединеното кралство не включват Северна Ирландия.“;

2) в бележката под линия (*) между вписванията за „CS — Сърбия и Черна гора,“ и „IL — Израел,“ се вмъква следното:

„GB — Обединено кралство,“.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0073

Корпоративна надлежна проверка и корпоративна отчетност

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2021 г., съдържаща препоръки към Комисията относно корпоративната надлежна проверка и корпоративната отчетност (2020/2129(INL))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата),
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал⁸⁴ (Регламент за дървения материал),
- като взе предвид Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета⁸⁵ (Директива за счетоводството),
- като взе предвид Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи⁸⁶ (Директива за оповестяването на нефинансова информация),
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за определяне на задълженията за надлежна проверка на веригата на доставки на вносителите от Съюза на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато с произход от засегнати от конфликти и

⁸⁴ ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23.

⁸⁵ ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19.

⁸⁶ ОВ L 330, 15.11.2014 г., стр. 1.

високорискови зони⁸⁷ (Регламент за полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони),

- като взе предвид Директива (ЕС) 2017/828 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за изменение на Директива 2007/36/ЕО по отношение на насърчаването на дългосрочната ангажираност на акционерите⁸⁸ (Директива за правата на акционерите),
- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза⁸⁹ (Директива за лицата, сигнализиращи за нарушения),
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги⁹⁰ (Регламент за разкриването на информация),
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за установяване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088⁹¹ (Регламент за таксономията),
- като взе предвид Плана за действие на ЕС: Финансиране за устойчив растеж⁹²,
- като взе предвид Европейския зелен пакт⁹³,
- като взе предвид Насоките на Комисията относно оповестяването на нефинансова информация (методика за оповестяването на нефинансова информация)⁹⁴ и Насоките на Комисията относно оповестяването на нефинансова информация: *Допълнение относно оповестяването на свързана с климата информация*⁹⁵,
- като взе предвид своите резолюции от 25 октомври 2016 г. относно корпоративната отговорност при сериозни нарушения на правата на човека в трети държави⁹⁶, от 27 април 2017 г. относно водещата инициатива на ЕС за сектора за производство на облекла⁹⁷ и от 29 май 2018 г. относно устойчивото финансиране⁹⁸,
- като взе предвид Парижкото споразумение, прието на 12 декември 2015 г.

⁸⁷ ОВ L 130, 19.5.2017 г., стр. 1.

⁸⁸ ОВ L 132, 20.5.2017 г., стр. 1.

⁸⁹ ОВ L 305, 26.11.2019 г., стр. 17.

⁹⁰ ОВ L 317, 9.12. 2019 г., стр. 1.

⁹¹ ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13.

⁹² COM(2018)0097.

⁹³ COM(2019)0640.

⁹⁴ ОВ С 215, 5.7.2017 г., стр. 1.

⁹⁵ ОВ С 209, 20.6.2019 г., стр. 1.

⁹⁶ ОВ С 215, 19.6.2018 г., стр. 125.

⁹⁷ ОВ С 298, 23.8.2018 г., стр. 100.

⁹⁸ ОВ С 76, 9.3.2020 г., стр. 23.

(наричано по-нататък „Парижкото споразумение“),

- като взе предвид Програмата на ООН за устойчиво развитие за периода до 2030 г., приета през 2015 г., и по-специално 17-те цели за устойчиво развитие (ЦУР),
- като взе предвид рамката на ООН от 2008 г. за бизнеса и правата на човека „Утвърждаване, спазване и правни средства за защита“,
- като взе предвид Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека от 2011 г.⁹⁹,
- като взе предвид Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия¹⁰⁰,
- като взе предвид Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение¹⁰¹,
- като взе предвид Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки в текстилния и обувния сектор¹⁰²,
- като взе предвид Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони¹⁰³,
- като взе предвид насоките на ОИСР/ФАО за отговорни вериги за доставка на селскостопански продукти¹⁰⁴,
- като взе предвид Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение на институционалните инвеститори¹⁰⁵,
- като взе предвид Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно корпоративно кредитиране и поемане на емисии на ценни книжа¹⁰⁶,
- като взе предвид Декларацията на МОТ от 1998 г. относно основните принципи и права при работа и последващите действия¹⁰⁷,

⁹⁹ https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

¹⁰⁰ <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines>.

¹⁰¹ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

¹⁰² <http://www.oecd.org/industry/inv/mne/responsible-supply-chains-textile-garment-sector.htm>.

¹⁰³ <https://www.oecd.org/corporate/oecd-due-diligence-guidance-for-responsible-supply-chains-of-minerals-from-conflict-affected-and-high-risk-areas-9789264252479-en.htm>.

¹⁰⁴ <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/rbc-agriculture-supply-chains.htm>.

¹⁰⁵ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

¹⁰⁶ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-for-responsible-corporate-lending-and-securities-underwriting.htm#:~:text=Due%20Diligence%20for%20Responsible%20Corporate%20Lending%20and%20Securities%20Underwriting%20provides,risks%20associated%20with%20their%20clients>.

¹⁰⁷ <https://www.ilo.org/declaration/thedeclaration/textdeclaration/lang--en/index.htm>.

- като взе предвид Тристранната декларация на МОТ от 2017 г. относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика¹⁰⁸,
- като взе предвид изданието на ООН „Gender Dimensions of the Guiding Principles on Business and Human Rights“ (Свързани с пола измерения на ръководните принципи за бизнеса и правата на човека)¹⁰⁹,
- като взе предвид френския закон № 2017-399 относно задължението за бдителност на предприятията майки и поръчващите предприятия¹¹⁰,
- като взе предвид нидерландския закон за въвеждане на задължение за полагане на грижа за предотвратяване на доставката на стоки и услуги, произведени с използване на детски труд¹¹¹,
- като взе предвид препоръка CM/Rec (2016) 3 на Комитета на министрите до държавите членки относно права на човека и бизнеса, приета от Комитета на министрите на 2 март 2016 г.,
- като взе предвид проучването на Генералната дирекция по външни политики на Съюза от февруари 2019 г., озаглавено „Access to legal remedies for victims of corporate human rights abuses in third countries“ (Достъп до правни средства за защита за жертвите на корпоративно нарушаване на правата на човека в трети държави)¹¹²,
- като взе предвид общите прегледи от Генералната дирекция за външни политики на Съюза от юни 2020 г., озаглавени „EU Human Rights Due Diligence Legislation: Monitoring, Enforcement and Access to Justice for Victims“¹¹³ (Законодателство на ЕС за надлежна проверка за правата на човека: Наблюдение, правоприлагане и достъп до правосъдие за жертвите), и „Substantive Elements of Potential Legislation on Human Rights Due Diligence“ (Съществени елементи на възможното законодателство в областта на надлежната проверка за правата на човека“),
- като взе предвид проучването, изготвено за Европейската комисия, озаглавено „Due Diligence requirements through the supply chain“ (Изисквания за комплексна проверка по веригата на доставка)¹¹⁴,
- като взе предвид проучването, изготвено за Европейската комисия, озаглавено „Directors’ duties and sustainable corporate governance“ (Задължения на

¹⁰⁸ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_094386.pdf.

¹⁰⁹ https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/Gender_Booklet_Final.pdf.

¹¹⁰ Loi n° 2017-399 du 27 mars 2017 relative au devoir de vigilance des sociétés mères et des entreprises donneuses d'ordre, JORF n°0074 du 28 mars 2017.

¹¹¹ Wet van 24 oktober 2019 n. 401 houdende de invoering van een zorgplicht ter voorkoming van de levering van goederen en diensten die met behulp van kinderarbeid tot stand zijn gekomen (Wet zorgplicht kinderarbeid).

¹¹² Тематичен отдел на ЕП за външни отношения, PE 603.475 — февруари 2019 г.

¹¹³ Тематичен отдел на ЕП за външни отношения, PE 603.505 — юни 2020 г.

¹¹⁴ Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“, януари 2020 г.

директорите и устойчиво корпоративно управление)¹¹⁵,

- като взе предвид документа „Права на детето и бизнес принципи“, разработен от УНИЦЕФ, „Глобалния договор на ООН“ и „Спасете децата“¹¹⁶,
 - като взе предвид Плана за действие „Съюз на капиталовите пазари“ на Комисията (COM(2020)0590),
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет относно задължителната надлежна проверка,
 - като взе предвид членове 47 и 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид становищата на комисията по външни работи, на комисията по международна търговия и на комисията по развитие,
 - като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (A9-0018/2021),
- А. като има предвид, че в членове 3 и 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) се предвижда, че Съюзът, в отношенията си с останалата част от света, утвърждава и насърчава своите ценности и принципи, а именно принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека, и допринася за устойчивото развитие на планетата, за солидарността, свободната и справедлива търговия, както и за стриктното спазване и развитието на международното право; като има предвид, че Съюзът насърчава по-конкретно устойчивото икономическо, социално и екологично развитие на развиващите се страни, с основна цел изкореняването на бедността; като има предвид, че Съюзът зачита тези принципи и преследва тези цели при разработването и прилагането на външните аспекти на другите свои политики;
- Б. като има предвид, че съгласно член 208, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Съюзът взема предвид целите на сътрудничеството за развитие при изпълнението на политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни;
- В. като има предвид, че глобализацията на икономическата дейност е утежила неблагоприятните последици от икономическите дейности върху правата на човека, включително върху социалните и трудовите права, околната среда и доброто управление на държавите; като има предвид, че често са налице нарушения на правата на човека на етапа на първичното производство, особено при снабдяването със суровини и при производството на продуктите;
- Г. като има предвид, че Хартата се прилага за цялото законодателство на Съюза и за националните органи при прилагането на правото на Съюза както в Съюза, така и в трети държави;
- Д. като има предвид, че ако надлежната проверка се прилага всеобхватно, в дългосрочен план предприятията ще имат полза от по-добро бизнес поведение с акцент върху предотвратяването, а не толкова върху отстраняването на вреди;

¹¹⁵ Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“, юли 2020 г.

¹¹⁶ <http://childrenandbusiness.org/>

- Е. като има предвид, че се очаква бъдещото законодателство относно корпоративната надлежна проверка и корпоративната отчетност за европейските предприятия да има извънтериториално въздействие, което би засегнало социалното, икономическото и екологичното развитие на развиващите се държави и перспективите им за постигане на техните ЦУР; като има предвид, че това значително въздействие би могло да допринесе за реализирането на целите на политиката на Съюза в областта на развитието;
- Ж. като има предвид, че предприятията следва да зачитат правата на човека, в т.ч. обвързващите международни правила и основните права, залегнали в Хартата, околната среда и доброто управление и следва да не причиняват или да допринасят за причиняване на неблагоприятни въздействия в това отношение; като има предвид, че надлежната проверка следва да се основава на принципа за ненанасяне на вреда; като има предвид, че в член 21 от ДЕС от Съюза се изисква да насърчава и укрепва универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, защитени от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) и от Хартата, за да гарантира устойчиво развитие и съгласуваност между външната си дейност и другите си политики; като има предвид, че Съветът на Европейския съюз признава, че зачитането на правата на човека от корпорациите в рамките на корпоративните операции и вериги за доставки е важно за постигането на целите на ООН за устойчиво развитие;
- З. като има предвид, че демокрацията, която защитава правата на човека и основните свободи, е единствената форма на управление, съвместима с устойчивото развитие; като има предвид, че корупцията и липсата на прозрачност подкопават в значителна степен правата на човека;
- И. като има предвид, че правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес са основни права на човека, залегнали в член 8 от Всеобщата декларация за правата на човека, в член 2, параграф 3 от Международния пакт за граждански и политически права, както и в членове 6 и 13 от ЕКПЧ и член 47 от Хартата; като има предвид, че като част от своя ангажимент за насърчаване, защита и упражняване на правата на човека по света Съюзът следва да помага да се укрепват правата на жертвите на свързани със стопанската дейност нарушения и злоупотреби спрямо правата на човека, съставляващи престъпления в трети държави, в съответствие с директиви 2011/36/ЕС¹¹⁷ и 2012/29/ЕС¹¹⁸ на Европейския парламент и на Съвета;
- Й. като има предвид, че корупцията в контекста на съдебно производство може да има опустошителен ефект върху законното правораздаване и почтеността в съдебната власт, и по същество да нарушава правото на справедлив съдебен

¹¹⁷ Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1).

¹¹⁸ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

процес, правото на честен процес и правото на ефективна правна защита; като има предвид, че корупцията може да води до случаи на системно нарушаване на правата на човека в стопански контекст, например като пречи на достъпа на физическите лица до стоки и услуги или като оскъпява цената на тези стоки и услуги, които държавите са задължени да предоставят, за да изпълнят своите задължения в областта на правата на човека, като стимулира незаконното придобиване или присвояването на земя от страна на дружества, улеснява прането на пари или води до предоставяне на незаконни лицензи или концесии на дружества в добивния сектор;

- К. като има предвид, че кризата с Covid-19 разкри някои от тежките недостатъци на световните вериги за създаване на стойност и лекотата, с която някои предприятия са в състояние да прехвърлят, както пряко, така и непряко, отрицателните въздействия от стопанската си дейност към други юрисдикции, и по-конкретно извън Съюза, без да бъдат подвеждани под отговорност; като има предвид, че Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) доказва, че предприятията, които са предприели активни стъпки за справяне с рисковете от породената от COVID-19 криза по начин, който смекчава неблагоприятните въздействия върху работниците и веригите на доставки, развиват по-дългосрочна стойност и устойчивост, като подобряват своята жизнеспособност в краткосрочен план и перспективите си за възстановяване в средносрочен и дългосрочен план;
- Л. като има предвид, че следва да се подчертае значението на свободата на изразяване на мнение, свободата на сдружаване и свободата на мирни събрания, включително правото на учредяване и членство в синдикални организации, правото на колективно договаряне и стачни действия, както и правото на справедливо възнаграждение и достойни условия на труд, включително на здраве и безопасност на работното място;
- М. като има предвид, че според данни на МОТ по света има около 25 милиона жертви на принудителен труд, 152 милиона жертви на детски труд, 2,78 милиона смъртни случая поради свързани с работата заболявания на година и 374 милиона несмъртоносни трудови злоупотреби годишно; като има предвид, че МОТ е разработила няколко конвенции за защита на работниците, но те все още не се прилагат, особено по отношение на пазарите на труда в развиващите се страни;
- Н. като има предвид, че продължава експлоатацията и деградацията на хора в рамките на системи на принудителен труд и практики, подобни на робски труд, които засягат милиони хора и от които някои предприятия, публични и частни организации или индивиди са се възползвали в световен мащаб през 2019 г.; като има предвид, че положението, в което според преценките се намират 152 милиона деца, които се трудят, като 72 милиона от тях – при опасни условия, а много от тях биват принуждавани да работят чрез насилие, изнудване и други незаконни средства, е неприемливо и изключително тревожно; като има предвид, че предприятията имат специална отговорност да закрият децата и да предотвратят детския труд под каквато и да било форма;
- О. като има предвид, че основните трудови, социални и икономически права са залегнали в няколко международни договора и конвенции в областта на правата на човека, включително в Международния пакт за икономически, социални и

културни права, основните трудови стандарти на МОТ, Европейската социална харта и Хартата на основните права на Европейския съюз; като има предвид, че правото на труд, на свободен избор на работно място и на възнаграждение, което да осигурява на работниците, служителите и техните семейства съществуване, подобаващо на човешкото достойнство, са основни права на човека, залегнали в член 23 от Всеобщата декларация за правата на човека; като има предвид, че неадекватните държавни инспекции на труда, ограниченото право на правна защита, прекомерната продължителност на работното време, възнагражденията на прага на бедността, разликата в заплащането на жените и мъжете и другите форми на дискриминация продължават да предизвикват сериозно безпокойство във все по-голям брой държави, по-специално в зоните за преработка на стоки за износ;

- П. като има предвид, че работната група на ООН по въпросите на бизнеса и правата на човека подчерта диференцираното и непропорционално въздействие на стопанските дейности върху жените и момичетата и заяви, че надлежната проверка за правата на човека следва да обхваща както действителното, така и потенциалното въздействие върху правата на жените;
- Р. като има предвид изявлението на специалния докладчик на ООН за правата на човека и околната среда, че правото на живот, здраве, храна, вода и развитие, както и правото на безопасна, чиста, здравословна и устойчива околна среда са необходими за пълноценното упражняване на правата на човека; като има предвид, че специалният докладчик подчерта също така, че загубата на биологично разнообразие подкопава пълното упражняване на правата на човека и че държавите следва да приемат регулаторни норми относно вредите за биологичното разнообразие, причинявани както от частни субекти, така и от правителствени агенции; като има предвид, че Общото събрание на ООН признава в своята Резолюция 64/292 правото на безопасна и чиста питейна вода и санитарно-хигиенни условия за право на човека; като има предвид, че тези права следва да бъдат обхванати от всяко възможно законодателство;
- С. като има предвид, че като цяло предприятията имат доста ограничена представа за въздействието, което техните дейности и вериги за доставки оказват върху правата на децата, а също и за потенциалните преобразяващи последици, които те могат да имат върху децата;
- Т. като има предвид, че Върховният комисар на ООН по правата на човека и Съветът по правата на човека на ООН заявиха, че изменението на климата оказва отрицателно въздействие върху пълното и ефективно упражняване на правата на човека; като има предвид, че държавите са задължени да зачитат правата на човека при справянето с неблагоприятните последици от изменението на климата; като има предвид, че всяко законодателство в областта на корпоративната надлежна проверка трябва да бъде в съответствие с Парижкото споразумение;
- У. като има предвид, че системната корупция нарушава принципите на прозрачност, отчетност и недискриминация, което има сериозни последици за ефективното упражняване на правата на човека; като има предвид, че Конвенцията на ОИСР за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки и Конвенцията на ООН срещу корупцията задължават държавите членки

да прилагат ефективни практики за предотвратяване на корупцията; като има предвид, че разпоредбите на Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията следва да съставляват част от предвидените в законодателството задължения за надлежна проверка;

- Ф. като има предвид, че тази тревожна ситуация подчерта спешната необходимост от това предприятията да реагират по-адекватно и по-отговорно и от тях да се търси отчетност за неблагоприятните въздействия, които причиняват, за които допринасят или с които са пряко свързани, и предизвика дебат относно начините това да бъде постигнато, като същевременно подчерта необходимостта от пропорционален и хармонизиран подход на равнището на Съюза към тези въпроси, което е необходимо и за постигането на ЦУР на ООН;
- Х. като има предвид, че според Върховния комисар на ООН по правата на човека голям брой защитници на правата на човека са под заплаха поради това, че са изразили загриженост от неблагоприятното въздействие на стопанските дейности върху правата на човека;
- Ц. като има предвид, че този дебат доведе, наред с другото, до приемането на рамки и стандарти за надлежна проверка в рамките на Обединените нации, Съвета на Европа, ОИСР и МОТ; като има предвид, че тези стандарти обаче са доброволни и следователно са въведени в ограничена степен; като има предвид, че законодателството на Съюза следва постепенно и конструктивно да се облекчи на тези рамки и стандарти; като има предвид, че Съюзът и държавите членки следва да подкрепят и да вземат участие в продължаващите преговори за създаване на правно обвързващ инструмент на ООН за транснационалните корпорации и други стопански предприятия във връзка с правата на човека, а Съветът следва да възложи на Комисията да бъде активно ангажирана в тези продължаващи преговори;
- Ч. като има предвид, че според проучване на Комисията само 37% от бизнес респондентите понастоящем извършват надлежна проверка в областта на околната среда и правата на човека;
- Ш. като има предвид, че някои държави членки, като Франция и Нидерландия, са приели законодателство за подобряване на корпоративната отчетност и са въвели задължителни рамки за надлежна проверка; като има предвид, че понастоящем други държави членки обмислят приемането на такова законодателство, като например Германия, Австрия, Швеция, Финландия, Дания и Люксембург; като има предвид, че липсата в целия Съюз на съвместен подход по този въпрос може да доведе до по-ограничена правна сигурност по отношение на прерогативите за стопанската дейност и дисбалансите в лоялната конкуренция, което от своя страна би поставило в неизгодно положение предприятията, действащи проактивно по социалните и екологичните въпроси; като има предвид, че липсата на хармонизация на законодателството в областта на корпоративната надлежна проверка излага на риск еднаквите условия на конкуренция на предприятията, които извършват дейности в Съюза;
- Щ. като има предвид, че Съюзът вече е приел законодателство за надлежна проверка за конкретни сектори, например Регламента относно полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони, Регламента относно дървения материал, Регламента

за прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT) и Регламента за борба с изтезанията; като има предвид, че тези законодателни актове се превърнаха в еталон за целенасочено обвързващо законодателство за надлежна проверка на веригата на доставки; като има предвид, че бъдещото законодателство на Съюза следва да подкрепя предприятията при управлението и изпълнението на техните корпоративни отговорности и да бъде изцяло приведено в съответствие с всички съществуващи секторни задължения за надлежна проверка и докладване, като например Директивата относно оповестяването на нефинансова информация, а също така съгласувано със съответното национално законодателство, за да се избегне дублиране;

- АА. като има предвид, че Комисията е предложила да разработи всеобхватна стратегия за сектора за производство на облекла като част от новия план за действие за кръгова икономика, която чрез включване на единен набор от стандарти относно надлежната проверка и социалната отговорност може да бъде още един пример за интегриране на по-подробен подход за конкретен сектор; като има предвид, че Комисията следва да предложи допълнително специфично за отделните сектори законодателство на Съюза за задължителна надлежна проверка, например за сектори, които създават риск за горите и екосистемите, и сектора за производство на облекла;
1. счита, че стандартите за доброволна надлежна проверка са ограничени и не са постигнали значителен напредък в предотвратяването на вредите върху правата на човека и върху околната среда, нито в гарантирането на достъп до правосъдие; счита, че Съюзът следва спешно да приеме обвързващи изисквания към предприятията за установяване, оценяване, предотвратяване, прекратяване, смекчаване, наблюдение, оповестяване, отчитане, разглеждане и отстраняване на потенциални и/или действителни неблагоприятни въздействия за правата на човека, за околната среда и за управлението по цялата им верига за създаване на стойност; счита, че това би било от полза за заинтересованите лица, както и за предприятията по отношение на хармонизацията, правната сигурност, еднаквите условия на конкуренция и смекчаването на несправедливите конкурентни предимства на трети държави, произтичащи от по-ниските стандарти за защита, както и от социалния и екологичния дъмпинг в международната търговия; подчертава, че това би утвърдило репутацията на предприятията от Съюза и на самия Съюз като определящи стандартите; подчертава доказаните ползи за предприятията от наличието на ефективни практики за отговорно бизнес поведение, които включват по-добро управление на риска, по-ниски разходи за капитал, по-добри финансови резултати като цяло, както и повишена конкурентоспособност; изразява убеждение, че надлежната проверка повишава сигурността и прозрачността по отношение на практиките за доставка на предприятия, които се снабдяват от държави извън Съюза, и ще спомогне за защитата на интересите на потребителите, като гарантира качеството и надеждността на продуктите, и следва да доведе до по-отговорни практики за покупки и дългосрочни отношения на предприятията с доставчиците; подчертава, че рамката следва да се основава на задължение за предприятията да предприемат всички пропорционални и съизмерими мерки и да полагат усилия в рамките на своите възможности;

2. подчертава, че макар предприятията да са задължени да зачитат правата на човека и околната среда, то отговорността за защитата на тези права и на околната среда се носи от държавите и правителствата — и тази отговорност не следва да се прехвърля на частни субекти; припомня, че надлежната проверка е най-вече превантивен механизъм и че предприятията следва да бъдат задължени преди всичко да предприемат всички пропорционални и съизмерими мерки и да полагат, в рамките на своите възможности, усилия за установяване на рисковете и неблагоприятните въздействия и за приемане на политики и мерки за тяхното преодоляване;
3. призовава Комисията да включва винаги в своите външнополитически дейности, включително в търговските и инвестиционните споразумения, разпоредби и обсъждания относно защитата на правата на човека;
4. приканва Комисията да извърши задълбочен преглед на предприятията, установени в Синдзян, които изнасят продукти към Съюза, за да установи евентуални нарушения на правата на човека, по-специално такива, свързани с репресиите срещу уйгурите;
5. припомня, че пълноценното упражняване на правата на човека, включително правото на живот, здраве, храна и вода, зависи от опазването на биологичното разнообразие, което е в основата на екосистемните услуги, с които благосъстоянието на човека е неразривно свързано;
6. отбелязва, че поради пандемията от COVID-19 малките и средните предприятия се намират в трудна ситуация; счита, че предоставянето на подкрепа и създаването на благоприятна пазарна среда са ключови цели на Съюза;
7. подчертава, че нарушенията на правата на човека и на социалните и екологичните стандарти могат да бъдат резултат от собствената дейност на дадено предприятие или от дейността на лица, с които то поддържа стопански отношения и които се намират под негов надзор, по цялата му верига на създаване на стойност; поради това подчертава, че надлежната проверка следва да обхваща цялата верига за създаване на стойност, но също така да включва и политика на приоритизиране; припомня, че всички права на човека са всеобщи, неделими, взаимозависими и взаимосвързани и следва да бъдат насърчавани и зачитани по справедлив, равнопоставен и недискриминационен начин;
8. призовава за засилване на проследимостта на веригата на доставки въз основа на правилата за произход в Митническия кодекс на Съюза; отбелязва, че политиката на Съюза в областта на правата на човека и бъдещите изисквания за корпоративна надлежна проверка, приети в резултат на законодателно предложение на Комисията, следва да бъдат взети предвид при провеждането на търговската политика на Съюза, включително във връзка с ратифицирането на търговските и инвестиционните споразумения, и следва да обхващат търговията с всички търговски партньори, а не само с тези, с които Съюзът е сключил споразумение за свободна търговия; подчертава, че търговските инструменти на Съюза следва да включват солидни механизми за прилагане, като например оттегляне на преференциалния достъп в случай на неизпълнение на задълженията;

9. счита, че обхватът на всяка бъдеща задължителна рамка за надлежна проверка на Съюза следва да бъде широк и да обхваща всички големи предприятия, за които се прилага правото на държава членка или са установени на територията на Съюза, включително онези, които предоставят финансови продукти и услуги, независимо от техния сектор на дейност и от това дали са притежавани или контролирани от публични субекти, както и всички малки и средни предприятия, регистрирани за борсова търговия, и всички високорискови малки и средни предприятия; счита, че рамката следва да обхваща и предприятия, които са установени извън Съюза, но са активни на вътрешния пазар;
10. изразява убеждение, че изпълнението на задълженията за надлежна проверка следва да бъде условие за достъп до вътрешния пазар и че от операторите следва да се изисква да намират и предоставят доказателства, чрез извършване на надлежна проверка, че продуктите, които пускат на вътрешния пазар, са в съответствие с критериите за екологичните права и правата на човека, определени в бъдещото законодателство за надлежната проверка; призовава за допълнителни мерки, като например забрана на вноса на продукти, свързани със сериозни нарушения на правата на човека, като например принудителен труд или детски труд; подчертава колко е важно целта за борба с принудителния труд и с детския труд да бъде включена в главите за търговията и устойчивото развитие от търговските споразумения на Съюза;
11. счита, че някои предприятия, и по-конкретно малките и средните предприятия, регистрирани за борсова търговия, и високорисковите малки и средни предприятия, може да се нуждаят от по-малко обстойни и формализирани процедури за надлежна проверка, както и че при един пропорционален подход следва да се вземат предвид, наред с други елементи, секторът на дейност, размерът на предприятието, сериозността и вероятността от рискове, свързани с правата на човека, управлението и околната среда, присъщи за операциите му, и контекстът на неговите операции, включително географския контекст, неговият бизнес модел, позицията му във веригите за създаване на стойност и естеството на неговите продукти и услуги; призовава за предоставяне на специфична техническа помощ на предприятията от Съюза, особено на малките и средните предприятия, с цел те да могат да спазват изискванията за надлежна проверка;
12. подчертава, че стратегиите за надлежна проверка следва да бъдат приведени в съответствие с ЦУР и с целите на политиката на Съюза в областта на правата на човека и околната среда, включително с Европейския зелен пакт и с ангажиментите за намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС с поне 55% до 2030 г., както и с международната политика на ЕС, по-специално с Конвенцията за биологичното разнообразие и с Парижкото споразумение и неговите цели за задържане на покачването на средната температура в световен мащаб до значително под 2°C над равнищата от прединдустриалния период и за продължаване на усилията за ограничаване на покачването на температурата до 1,5°C над равнищата от прединдустриалния период; изисква от Комисията да разработи, със значимото участие на съответните органи, служби и агенции на Съюза, набор от насоки за надлежна проверка, включително специфични за сектора насоки, относно начините за спазване на съществуващите и бъдещите задължителни правни инструменти на Съюза и на международните задължителни правни инструменти и да бъде в съответствие с доброволните рамки за надлежна

проверка, включително съгласувани методологии и ясни показатели за измерване на въздействието и напредъка в областта на правата на човека, околната среда и доброто управление, и отново заявява, че подобни насоки биха били особено полезни за малките и средните предприятия;

13. отбелязва, че сертифицираните промишлени схеми предлагат на малките и средните предприятия възможности за ефективно обединяване и споделяне на отговорностите; подчертава обаче, че разчитането на сертифицирани промишлени схеми не изключва възможността дадено предприятие да бъде в нарушение на задълженията си за надлежна проверка, нито да бъде подведено под отговорност в съответствие с националното право; отбелязва, че сертифицираните промишлени схеми трябва да се оценяват, признават и проверяват от Комисията;
14. призовава Комисията в бъдещото законодателство да спазва принципа за „съгласуваност на политиките за развитие“, залегнал в член 208 от ДФЕС; подчертава, че е важно да се минимизират възможните противоречия и да се създадат полезни взаимодействия с политиката на сътрудничество за развитие в полза на развиващите се страни, както и да се повиши ефективността на сътрудничеството за развитие; счита, че на практика това означава активно включване на генерална дирекция „Международно сътрудничество и развитие“ на Комисията в текущата законодателна работа и извършване на цялостна оценка на въздействието на съответното бъдещо законодателство на Съюза върху развиващите се страни от икономическа, социална и екологична гледна точка, както и от перспективата за правата на човека, в съответствие с насоките за по-добро регулиране¹¹⁹ и инструмент №34 от инструментариума за по-добро регулиране¹²⁰; отбелязва, че резултатите от тази оценка следва да послужат като основа за изготвянето на бъдещото законодателно предложение;
15. подчертава, че взаимното допълване и координацията с политиката, инструментите и участниците в областта на сътрудничеството за развитие са от решаващо значение и че следователно бъдещото законодателство на Съюза следва да предвижда някои разпоредби в това отношение;
16. подчертава, че задълженията за надлежна проверка следва да бъдат внимателно проектирани, така че да представляват постоянен и динамичен процес, а не дейност, която се отчита проформа, и че стратегиите за надлежна проверка следва да съответстват на динамичния характер на неблагоприятните въздействия; счита, че тези стратегии следва да обхващат всяко реално или потенциално неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление, въпреки че тежестта и вероятността на неблагоприятните въздействия следва да се вземе предвид в контекста на политика за определяне на приоритети; счита, че съгласно принципа на пропорционалност е важно съществуващите инструменти и рамки да се приведат в съответствие във възможно най-голяма степен; подчертава необходимостта Комисията да извърши солидна оценка на въздействието, за да определи видовете потенциални или реални неблагоприятни въздействия, да проучи последиците за еднаквите условия на конкуренция на европейско и световно равнище, включително

¹¹⁹ [SWD\(2017\)0350.](#)

¹²⁰ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-34_en

административната тежест за предприятията и положителните последици за правата на човека, околната среда и доброто управление, и да разработи правила, които повишават конкурентоспособността, защитата на заинтересованите лица и на околната среда и са функционални и приложими за всички участници на вътрешния пазар, включително високорисковите и регистрираните за борсова търговия малки и средни предприятия; подчертава, че тази оценка на въздействието следва също така да разгледа последиците от бъдещата директива по отношение на глобални промени във веригите за създаване на стойност с внимание към засегнатите физически лица и предприятията, както и последиците по отношение на сравнителните предимства на развиващите се партньорски държави;

17. подчертава, че всеобхватните изисквания за прозрачност са ключов елемент на законодателството за задължителната надлежна проверка; отбелязва, че по-добрите информация и прозрачност предоставят на доставчиците и производителите по-добър контрол и разбиране за веригите им на доставка и повишават капацитета за мониторинг на заинтересованите лица и на потребителите, а също така и общественото доверие в производството; подчертава в тази връзка, че бъдещото законодателство за надлежна проверка следва да взема под внимание цифровите решения за улесняване на обществения достъп до информация и за свеждане до минимум на бюрократичните тежести;
18. отбелязва, че надлежната проверка също така изисква измерване на ефективността на процесите и мерките чрез подходящи одити и съобщаване на резултатите, включително периодически изготвяне на публични доклади за оценка на процесите на надлежна проверка на предприятията и резултатите от тях в стандартизиран формат, основан на адекватна и съгласувана рамка за докладване; препоръчва докладите да бъдат леснодостъпни и да се предоставят на разположение по-специално на засегнатите и потенциално засегнатите лица; заявява, че изискванията за оповестяване следва да вземат предвид политиката в областта на конкуренцията и законния интерес да се защитава вътрешното ноу-хау на предприятието и не следва да водят до непропорционални пречки или финансова тежест за предприятията;
19. подчертава, че ефективната надлежна проверка изисква предприятията да провеждат добросъвестно ефективни, съдържателни и информирани дискусии със съответните заинтересовани лица; подчертава, че рамката на Съюза за надлежна проверка следва да гарантира участието на профсъюзите и представителите на работниците на равнището на Съюза, както и на национално и на световно равнище, в изготвянето и изпълнението на стратегията за надлежна проверка; подчертава, че процедурите за ангажиране на заинтересованите лица трябва да гарантират безопасността и защитата на физическата и правната неприкосновеност на заинтересованите лица;
20. подчертава, че е важно да се работи в дух на реципрочност с търговските партньори, за да се гарантира, че надлежната проверка предизвиква промяна; подчертава значението на съпътстващите мерки и проекти за улесняване на изпълнението на споразуменията за свободна търговия на Съюза и призовава за създаване на силна връзка между подобни мерки и хоризонталното законодателство за надлежната проверка; поради това изисква финансовите инструменти, като например помощта за търговията, да се използват за

насърчаване и подкрепа на възприемането на отговорно бизнес поведение в държавите партньори, включително техническа подкрепа за обучение в областта на надлежната проверка, механизми за проследяване и въвеждане на насочени към износа реформи в държавите партньори; подчертава във връзка с това необходимостта от насърчаване на доброто управление;

21. изисква търговските инструменти да бъдат свързани с мониторинга на прилагането на бъдещото законодателство за надлежната проверка от страна на предприятия на Съюза, осъществяващи дейност извън ЕС, а делегациите на Съюза да бъдат включени активно в този мониторинг, включително чрез провеждане на съдържателна размяна на мнения с притежателите на права, местните общности, търговските камари и националните институции за защита на правата на човека, представителите на гражданското общество и синдикалните организации и чрез подкрепянето им; призовава Комисията да си сътрудничи с търговските камари и националните институции за защита на правата на човека в държавите членки при осигуряването на онлайн инструменти и информация, за да подкрепи прилагането на бъдещото законодателство за надлежната проверка;
22. отбелязва, че координацията на секторно равнище би могла да подобри съгласуваността и ефективността на усилията за надлежна проверка, да позволи споделянето на най-добри практики и да допринесе за изравняване на условията на конкуренция;
23. счита, че с оглед на правоприлагането във връзка с надлежната проверка държавите членки следва да създадат или да определят национални органи, които да споделят най-добри практики, да извършват разследвания, да упражняват надзор и да налагат санкции, като се вземат предвид тежестта и многократният характер на нарушенията; подчертава, че на такива органи трябва да бъдат предоставени достатъчно ресурси и правомощия, за да изпълнят мисията си; счита, че Комисията следва да създаде европейска мрежа за надлежна проверка, която да отговаря съвместно с националните компетентни органи за координацията и сближаването на практиките на регулиране, разследване, правоприлагане и надзор и за споделянето на информация и която да наблюдава изпълнението от страна на националните компетентни органи; счита, че държавите членки и Комисията следва да гарантират, че предприятията публикуват своите стратегии за надлежна проверка на публично достъпна и централизирана платформа под надзора на националните компетентни органи;
24. подчертава, че всеобхватните изисквания за прозрачност са ключов елемент на законодателството за задължителната надлежна проверка; отбелязва, че засилената информация и прозрачност предоставят на доставчиците и производителите по-добър контрол и разбиране за веригите им на доставка и повишават общественото доверие в производството; подчертава във връзка с това, че бъдещото законодателство за надлежната проверка следва да се съсредоточи върху цифровите решения с цел свеждане до минимум на бюрократичната тежест, и призовава Комисията да проучи нови технологични решения в подкрепа на създаването и подобряването на проследимостта в световните вериги на доставка; припомня, че устойчивата технология на блоковите вериги може да допринесе за постигането на тази цел;

25. счита, че механизмите за подаване на жалби на равнището на предприятията могат да осигурят ефективна защита на ранен етап, при условие че са законни, достъпни, предвидими, справедливи, прозрачни, съвместими с правата на човека, основани на ангажираност и диалог и осигуряват защита срещу ответни действия с цел отмъщение; счита, че такива частни механизми трябва да се съчетаят правилно със съдебни механизми, за да се гарантира най-висока защита на основните права, включително правото на справедлив процес; подчертава, че такива механизми следва да не накърняват никога правото на жертвата да подава жалба пред компетентните органи или да търси справедливост пред съд; предлага съдебните органи да могат да предприемат действия по жалби от трети страни, подадени по безопасни и достъпни канали без заплахата от репресии;
26. приветства съобщението, че предложението на Комисията ще включва режим на отговорност, и счита, че за да се даде възможност на жертвите да получат ефективни правни средства за защита, предприятията следва да бъдат подвеждани под отговорност в съответствие с националното право за вредите, които предприятията под техен контрол са причинили или за които са допринесли чрез действия или бездействия, когато последните са извършили нарушения на правата на човека или са причинили вреди на околната среда, освен ако предприятието може да докаже, че е действало с дължимата грижа в съответствие със задълженията си за надлежна проверка и е взело всички разумни мерки за предотвратяване на такива вреди; подчертава, че времевите ограничения, трудностите пред достъпа до доказателства, както и неравенството между половете, уязвимостта и маргинализацията могат да съставляват сериозни практически и процесуални пречки пред жертвите на нарушения на правата на човека в трети държави, които накърняват достъпа им до ефективни правни средства за защита; подчертава значението на ефективния достъп до правни средства за защита без страх от ответни действия с цел отмъщение и в съответствие с равенството между половете и за лица в уязвимо положение, както е предвидено в член 13 от Конвенцията за правата на хората с увреждания; припомня, че член 47 от Хартата изисква от държавите членки да предоставят правна помощ на лицата, които не разполагат с достатъчно средства, доколкото тази помощ е необходима, за да се гарантира реален достъп до правосъдие;
27. отбелязва, че проследимостта на предприятията във веригата за създаване на стойност може да бъде трудна; призовава Комисията да извърши оценка и да предложи инструменти с цел да се помогне на предприятията при проследимостта на техните вериги за създаване на стойност; подчертава, че цифровите технологии биха могли да подпомогнат предприятията при надлежната им проверка на веригите на стойността и да намалят разходите; счита, че целта на Съюза в областта на иновациите следва да бъде свързана с насърчаване на правата на човека и устойчиво управление съгласно бъдещите изисквания за надлежна проверка;
28. счита, че извършването на надлежна проверка не следва автоматично да освобождава предприятията от отговорност за вредите, които са причинили или за които са допринесли; освен това счита обаче, че наличието на строг и ефективен процес на надлежна проверка може да помогне на предприятията да избягват причиняването на вреди; освен това счита, че законодателството за надлежна проверка следва да се прилага, без да се засягат други приложими

рамки за отговорност на подизпълнителите, командироването или веригата на доставки, установени на национално, европейско и международно равнище, включително солидарна отговорност в рамките на веригите за подизпълнение;

29. подчертава, че жертвите на свързани със стопанската дейност неблагоприятни последици често не са защитени в достатъчна степен от правото на държавата, в която е причинена вредата; във връзка с това счита, че съответните разпоредби на бъдещата директива следва да считат за особени повелителни норми в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“)¹²¹;
30. призовава Комисията да предложи мандат за преговори за конструктивно участие на Съюза в преговорите за международен правнообвързващ инструмент на ООН за регулиране на дейностите на транснационалните корпорации и други предприятия в международното право относно правата на човека;
31. препоръчва подкрепата на Комисията във връзка с принципите на правовата държава, доброто управление и достъпа до правосъдие в трети държави да отдава приоритет, когато това е целесъобразно, на изграждането на капацитет на местните органи в областите, които се уреждат от бъдещото законодателство;
32. изисква от Комисията да представи своевременно законодателно предложение относно задължителната надлежна проверка на веригите на доставки, следвайки препоръките, изложени в приложението към настоящата резолюция; счита, че без да се засягат подробните аспекти на бъдещото законодателно предложение, член 50, член 83, параграф 2 и член 114 от ДФЕС следва да бъдат избрани като правни основания за предложението;
33. счита, че поисканото предложение не поражда финансови последици за общия бюджет на Съюза;
34. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция и придружаващите я препоръки на Комисията и на Съвета, както и на правителствата и националните парламенти на държавите членки.

¹²¹ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40.

**ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ РЕЗОЛЮЦИЯТА:
ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИСКАНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ**

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТНОСНО КОРПОРАТИВНАТА НАДЛЕЖНА ПРОВЕРКА И КОРПОРАТИВНАТА ОТЧЕТНОСТ

ТЕКСТ НА ИСКАНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Директива на Европейския парламент и на Съвета относно корпоративната надлежна проверка и корпоративната отчетност

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 50, член 83, параграф 2 и член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹²²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Осъзнаването на отговорността на предприятията по отношение на неблагоприятните въздействия на веригите им за създаване на стойност върху правата на човека придоби голямо значение през 90-те години на миналия век, когато във връзка с новите практики на изнасяне на производството на облекло и обувки към държави с по-ниски разходи вниманието се насочи към лошите условия на труд, при които бяха принудени да работят много работници, включително деца, в световните вериги за създаване на стойност. В същото време много предприятия за добив на нефт, газ и полезни изкопаеми, както и такива от хранително-вкусовата промишленост се насочваха към все по-отдалечени райони, което често беше свързано с разселване на коренното население без предварително допитване или подходящо обезщетение.
- (2) Вследствие на нарастващия брой доказателства за нарушения на правата на човека и за влошаване на състоянието на околната среда се засили загрижеността относно гарантирането на спазването на правата на човека от страна на предприятията и гарантирането на достъп до правосъдие за жертвите, по-

¹²²

ОВ ...

специално когато веригите за създаване на стойност на някои предприятия навлязоха в държави със слаби правни системи и правоприлагане, и относно търсенето на отговорност от предприятията в съответствие с националното право за причиняването на вреда или за допринасяне за причиняването на вреда. Във връзка с това през 2008 г. Съветът на Организацията на обединените нации (ООН) по правата на човека приветства единодушно рамката „Утвърждаване, спазване и правни средства за защита“. Тази рамка се основава на три стълба: отговорността на държавата да осигурява защита от нарушения на правата на човека от страна на трети лица, включително предприятия, чрез подходящи политики, разпоредби и съдебни решения; корпоративната отговорност за зачитане на правата на човека, което означава полагане на дължимата грижа, за да се избягва нарушаване на правата на други лица и да се противодейства на неблагоприятните въздействия, които възникват; и по-голям достъп на жертвите до ефективни средства за защита – както съдебни, така и извънсъдебни.

- (3) Тази рамка беше последвана от одобрението на Съвета на ООН по правата на човека през 2011 г. на „Ръководни принципи на ООН за бизнеса и правата на човека“ (наричани по-нататък „Ръководни принципи на ООН“). С Ръководните принципи на ООН се въведе първият световен стандарт за „надлежна проверка“ и се предвиди необвързваща рамка, съгласно която предприятията да упражняват на практика своята отговорност за спазване на правата на човека. Впоследствие други международни организации разработиха стандарти за надлежна проверка въз основа на Ръководните принципи на ООН. Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от 2011 г. за многонационалните предприятия се позовават обширно на надлежната проверка, а ОИСР разработи насоки в помощ на предприятията при извършването на надлежна проверка в конкретни сектори и вериги на доставки. През 2016 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа прие препоръка към държавите членки относно правата на човека и бизнеса, в която призова държавите членки да приемат законодателни и други мерки, за да гарантират, че нарушенията на правата на човека по веригата за създаване на стойност на дадено предприятие поражда гражданска, административна и наказателна отговорност пред европейските съдилища. През 2018 г. ОИСР прие общи Насоки за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение. Също и Международната организация на труда (МОТ) прие през 2017 г. тристранна декларация относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика, в която предприятията се насърчават да въведат механизми за надлежна проверка, за да установяват, предотвратяват и смекчават действителното и потенциалното неблагоприятно въздействие на своята дейност върху международно признатите права на човека и да отчитат начините за противодействие на това въздействие. Глобалният договор на ООН от 2012 г., „Спасете децата“ и „Права на детето и бизнес принципи“ на УНИЦЕФ определят ключови съображения за правата на децата, свързани с неблагоприятното въздействие на бизнеса, а УНИЦЕФ разработи поредица от документи с насоки в подкрепа на надлежната проверка на предприятията и децата. Общ коментар № 16 на Комитета на ООН по правата на детето от 2013 г. определя обширен набор от задължения на държавата по отношение на въздействието на стопанския сектор върху правата на децата, включително държавите да изискват от предприятията предприемане на надлежна проверка на правата на детето.

- (4) Следователно предприятията разполагат понастоящем със значителен брой международни инструменти за надлежна проверка, които могат да им помогнат да упражняват своята отговорност за спазване на правата на човека. Макар тези инструменти да са от голямо значение за предприятията, които приемат задължението си за спазване на правата на човека сериозно, доброволният им характер може да попречи на ефективността им и тяхното въздействие се оказва ограничено, тъй като само ограничен брой предприятия прилагат доброволно надлежната проверка на правата на човека по отношение на своята дейност и дейностите на своите стопански партньори. Това положение се изостря, тъй като много предприятия се съсредоточават прекомерно върху извличането на максимални печалби за кратко време.
- (5) Съществуващите международни инструменти за надлежна проверка не успяха да предоставят на жертвите на неблагоприятно въздействие върху правата на човека и околната среда достъп до правосъдие и правни средства за защита поради своя извънсъдебен и доброволен характер. Основното задължение за защита на правата на човека и осигуряване на достъп до правосъдие е на държавите, а липсата на публични съдебни механизми, които да подведат предприятията под отговорност за вреди, настъпили във веригите им за създаване на стойност, не следва и не може да се компенсира адекватно чрез разработване на частни оперативни механизми за подаване на жалби. Като има предвид, че подобни механизми са полезни при осигуряване на спешна помощ и бързо обезщетение на малки вреди, те следва да бъдат регулирани строго от публичните органи и да не накърняват правото на жертвите на достъп до правосъдие и правото на справедлив процес пред публичните съдилища.
- (6) Съюзът прие задължителни рамки за надлежна проверка в много конкретни области, за да се бори с вредни за интересите на Съюза или на неговите държави членки области, като например финансирането на тероризма или обезлесяването. През 2010 г. Съюзът прие Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета¹²³, който задължава операторите, които пускат на вътрешния пазар дървен материал и изделия от дървен материал, да спазват изискванията за надлежна проверка и изисква от търговците във веригата на доставки да предоставят основна информация относно своите доставчици и купувачи, за да се подобрят възможностите за проследяване на дървения материал и изделията от дървен материал. С Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета¹²⁴ се създава система на Съюза за надлежна проверка на веригата на доставки с цел да се ограничат възможностите въоръжени групировки, терористични групи и/или сили за сигурност да търгуват с калай, тантал и волфрам, с рудите на тези метали и със злато.

¹²³ Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23).

¹²⁴ Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за определяне на задължения за надлежна проверка на веригата на доставки за вносителите от Съюза на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони (ОВ L 130, 19.5.2017 г., стр. 1).

- (7) С Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹²⁵ беше възприет различен, по-общ и допълващ подход, основан на прозрачност и устойчивост, който налага на предприятията с повече от 500 служители задължението да докладват за провежданите от тях политики във връзка с екологичните и социалните въпроси, въпросите, свързани със служителите, борбата с корупцията и подкупите, както и зачитането на правата на човека, включително надлежната проверка.
- (8) В някои държави членки необходимостта от това да се повиши способността на предприятията да откликват в по-голяма степен на опасенията, свързани с правата на човека, околната среда и доброто управление, доведе до приемането на национално законодателство за надлежна проверка. В Нидерландия Закон за надлежна проверка на детския труд изисква от предприятията, които извършват дейност на нидерландския пазар, да следят за наличието на основателно подозрение за използването на детски труд при производството на доставяните стоки или услуги и в случай на основателни подозрения да приемат и прилагат план за действие. Във Франция Законът за задължение за бдителност на предприятията майки и възлагащите предприятия изисква от някои големи предприятия да приемат, публикуват и прилагат план за надлежна проверка, за да установяват и предотвратяват рискове за правата на човека, за здравето и безопасността и за околната среда, причинявани от предприятието, неговите дъщерни предприятия, подизпълнители или доставчици. Във френското право е установена административна отговорност за неспазването на изискванията за извършване на надлежна проверка и гражданска отговорност за предприятията да поправят причинените вреди. В много други държави членки се водят разисквания относно въвеждането на изисквания за предприятията за задължително извършване на надлежна проверка и понастоящем някои държави членки обмислят приемането на такова законодателство, включително Германия, Швеция, Австрия, Финландия, Дания и Люксембург.
- (9). През 2016 г. осем национални парламента, сред които бяха парламентите на Естония, Литва, Словакия и Португалия, Камарата на представителите в Нидерландия, Сенатът на Република Италия и Националното събрание на Франция, както и Камарата на лордовете на Обединеното кралство, изразиха подкрепата си за инициативата „Зелена карта“, с която Комисията се призовава да предложи законодателство за гарантиране на корпоративна отчетност за нарушения на правата на човека.
- (10) Недостатъчната хармонизация на законодателствата може да има отрицателно въздействие върху свободата на установяване. Ето защо е от съществено значение да има по-нататъшна хармонизация, за да се предотврати създаването на нелоялни конкурентни предимства. Важно за създаването на еднакви условия на конкуренция е правилата да се прилагат за всички предприятия – както за предприятията в Съюза, така и за тези извън него – които осъществяват дейност на европейския вътрешен пазар.

¹²⁵ Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи (ОВ L 330, 15.11.2014 г., стр. 1).

- (11) Налице са значителни различия между правните и административните разпоредби на държавите членки относно надлежната проверка, включително по отношение на гражданската отговорност, които са приложими за предприятията от Съюза. Необходимо е да се предотвратява възникването на бъдещи пречки пред търговията, произтичащи от различното разработване на такова национално законодателство.
- (12) За да се гарантират еднакви условия на конкуренция, отговорността на предприятията за спазване на правата на човека съгласно международните стандарти следва да бъде преобразувана в правно задължение на равнището на Съюза. Чрез координиране на гаранциите за защита на правата на човека, околната среда и доброто управление настоящата директива следва да гарантира, че всички големи предприятия от Съюза и извън него и високорисковите или регистрираните за борсова търговия малки и средни предприятия, извършващи дейност на вътрешния пазар, подлежат на хармонизирани задължения за надлежна проверка, което ще предотврати регулаторната разпокъсаност и ще подобри функционирането на вътрешния пазар.
- (13) Установяването на задължителни изисквания за надлежна проверка на равнището на Съюза би било от полза за предприятията по отношение на хармонизацията, правната сигурност и гарантирането на еднакви условия на конкуренция и би предоставило конкурентно предимство на предприятията, които ги спазват, тъй като все повече общества изискват от предприятията да станат по-етични и по-устойчиви. Чрез определянето на стандарт на Съюза за надлежна проверка настоящата директива би могла да спомогне за появата на световен стандарт за отговорно бизнес поведение.
- (14) Настоящата директива има за цел да предотврати и смекчи потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление във веригата за създаване на стойност, както и да гарантира, че предприятията могат да бъдат подведени под отговорност за такива въздействия и че всеки, който е претърпял вреда в това отношение, може ефективно да упражни правото на справедлив съдебен процес и правото на правни средства за защита в съответствие с националното право.
- (15) Настоящата директива няма за цел да замени специфичното за сектора законодателство на Съюза за надлежна проверка, което вече е в сила, нито да възпрепятства въвеждането на допълнително секторно законодателство на Съюза. Следователно тя следва да се прилага, без да се засягат други изисквания за надлежна проверка, установени в специфичното за сектора законодателство на Съюза, по-специално Регламент (ЕС) № 995/2010 и Регламент (ЕС) 2017/821, освен ако изискванията за надлежна проверка в настоящата директива предвиждат по-задълбочена надлежна проверка по отношение на правата на човека, околната среда или доброто управление.
- (16) Прилагането на настоящата директива по никакъв начин не представлява основание за намаляване на общото равнище на закрила на правата на човека или на околната среда. По-специално тя не следва да засяга други приложими рамки за отговорността при възлагането на подизпълнители, командироването или веригата на доставки, установени на национално равнище, на равнището на Съюза или на международно равнище. Фактът, че дадено предприятие е

изпълнило задълженията си за надлежна проверка съгласно настоящата директива, не следва да го освобождава от задълженията му по други рамки за отговорност или да намалява тези задължения и следователно съдебни производства срещу него, основаващи се на друга рамка за отговорност, не следва да бъдат отхвърляни въз основа на това обстоятелство.

- (17) Настоящата директива следва да се прилага за всички големи предприятия, уредени от правото на държава членка, които са установени на територията на Съюза или извършват дейност на вътрешния пазар, независимо дали са частни, или държавни и независимо от икономическия сектор, в който осъществяват дейност, включително финансовия сектор. Настоящата директива следва да се прилага също така за регистрирани за борсова търговия и високорискови малки и средни предприятия*.
- (18) Пропорционалността е включена в процеса на надлежна проверка, тъй като този процес зависи от сериозността и вероятността от неблагоприятните въздействия, които дадено предприятие може да причини, за които може да допринесе или с които може да бъде пряко свързано, сектора на дейност на предприятието, размера му, естеството и контекста на неговите операции, включително географски, неговия бизнес модел, позицията му във веригата за създаване на стойност и естеството на неговите продукти и услуги. Голямо предприятие, чиито преки стопански отношения са установени на територията на Съюза, или малко или средно предприятие, което след извършване на оценка на риска стигне до заключението, че не е установило никакви потенциални или действителни неблагоприятни въздействия в своите стопански отношения, би могло да публикува декларация в този смисъл, включително своята оценка на риска, съдържаща съответните данни, информация и методология, които при всички случаи следва да бъдат преразгледани в случай на промени в дейността, стопанските отношения или оперативния контекст на предприятието.
- (19) За предприятия, притежавани или контролирани от държавата, изпълнението на техните задължения за надлежна проверка следва да изисква от тях да използват услугите на предприятия, които са изпълнили задълженията си за извършване на надлежна проверка. Държавите членки се насърчават да не предоставят държавна подкрепа, включително чрез държавна помощ, обществени поръчки, агенции за експортно кредитиране или гарантирани от правителството заеми, на предприятия, които не спазват целите на настоящата директива.
- (20) За целите на настоящата директива под надлежна проверка следва да се разбира задължението на предприятието да предприема всички пропорционални и съизмерими мерки и да полага усилия в рамките на своите средства за предотвратяване на възникването на неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление в техните вериги за създаване

* Комисията следва да определи високорисковите сектори на икономическа дейност със значително въздействие върху правата на човека, околната среда и доброто управление, за да включи малките и средните предприятия, извършващи дейност в тези сектори, в обхвата на настоящата директива. Високорисковите малки и средни предприятия следва да бъдат определени от Комисията в настоящата директива. Определението следва да отчита сектора на предприятието или неговия вид дейности.

на стойност, както и да се справя с подобни въздействия, когато такива възникват. На практика надлежната проверка се състои от процес, въведен от дадено предприятие с цел установяване, оценка, предотвратяване, смекчаване, прекратяване, наблюдение, съобщаване, отчитане, разглеждане и коригиране на потенциалните и/или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, включително социалните, синдикалните и трудовите права, върху околната среда, включително приноса за изменението на климата, и върху доброто управление в неговите собствени дейности и стопански отношения по веригата за създаване на стойност. Предприятията, обхванати от настоящата директива, не следва да прехвърлят задълженията за надлежна проверка на доставчиците.

- (21) Приложение xx съдържа списък на видовете неблагоприятни въздействия върху правата на човека, свързани със стопанската дейност. Доколкото те са от значение за предприятията, Комисията следва да включи в това приложение неблагоприятните въздействия върху правата на човека, изразени в международните конвенции за правата на човека, които са обвързващи за Съюза или държавите членки, Международната харта за правата на човека, международното хуманитарно право, инструментите на ООН за правата на човека относно правата на лицата, принадлежащи към особено уязвими групи или общности, и принципите относно основните права, установени в Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа, както и тези, признати в Конвенцията на МОТ за свободата на сдружаване и ефективното признаване на правото на колективно договаряне, Конвенцията на МОТ за премахване на всички форми на принудителен или задължителен труд, Конвенцията на МОТ за ефективно премахване на детския труд и Конвенцията на МОТ за премахване на дискриминацията в областта на труда и професиите. Освен това те включват, без това изброяване да е изчерпателно, неблагоприятни въздействия по отношение на други права, признати в Тристранната декларация относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика (Декларацията за многонационалните предприятия) и в редица конвенции на МОТ, като тези относно свободата на сдружаване, колективното договаряне, минималната възраст, безопасните и здравословни условия на труд и равенството в заплащането, както и правата, признати в Конвенцията за правата на детето, Африканската харта за правата на човека и народите, Американската конвенция за правата на човека, Европейската конвенция за правата на човека, Европейската социална харта, Хартата на основните права на Европейския съюз и националните конституции и законите, които признават или прилагат правата на човека. Комисията следва да гарантира, че тези изброени видове въздействия са разумни и постижими.
- (22) Неблагоприятните въздействия върху околната среда често са тясно свързани с неблагоприятните въздействия върху правата на човека. Специалният докладчик на ООН за правата на човека и околната среда заяви, че правото на живот, здраве, храна, вода и развитие, както и правото на безопасна, чиста, здравословна и устойчива околна среда са необходими за пълноценното упражняване на правата на човека. Освен това Общото събрание на ООН призна в своята Резолюция 64/292 правото на безопасна и чиста питейна вода и санитарно-хигиенни условия за право на човека. Пандемията от COVID-19 подчерта не само значението на безопасната и здравословна работна среда, но и на това предприятията да

гарантират, че в своите вериги за създаване на стойност те не причиняват рискове за здравето или не допринасят за тях. Следователно тези права следва да бъдат обхванати от настоящата директива.

- (23) Приложение xxx съдържа списък на видовете неблагоприятни въздействия върху околната среда, свързани със стопанската дейност, независимо дали временни, или постоянни, които са от значение за предприятията. Тези въздействия следва да включват, без това изброяване да е изчерпателно, генерирането на отпадъци, дифузното замърсяване и емисиите на парникови газове, които водят до глобално затопляне с повече от 1,5°C спрямо равнищата от прединдустриалния период, обезлесяването и всяко друго въздействие върху климата, качеството на въздуха, почвата и водите, устойчивото използване на природните ресурси, биологичното разнообразие и екосистемите. Комисията следва да гарантира, че тези изброени видове въздействия са разумни и постижими. С цел да се допринесе за вътрешната съгласуваност на законодателството на Съюза и да се осигури правна сигурност, този списък се изготвя в съответствие с Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹²⁶.
- (24) Приложение xxxx съдържа списък на видовете неблагоприятни въздействия върху доброто управление, свързани със стопанската дейност, които са от значение за предприятията. Те следва да включват, без това изброяване да е изчерпателно, неспазване на Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, глава VII относно борбата с подкупването, склоняването към подкуп и изнудването и принципите на Конвенцията на ОИСР за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки и със случаите на корупция и подкупване, когато дадено предприятие упражнява неправомерно влияние върху длъжностни лица или води до неправомерни имуществени облаги за тези длъжностни лица с цел получаване на привилегии или несправедливо благоприятно третиране в нарушение на закона, включително ситуации, в които дадено предприятие участва неправомерно в местни политически дейности, прави незаконни вноски в кампании или не спазва приложимото данъчно законодателство. Комисията следва да гарантира, че тези изброени видове въздействия са разумни и постижими.
- (25) Неблагоприятните въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление не са неутрални по отношение на пола. Предприятията се насърчават да интегрират перспективата за равенство между половете в своите процедури за надлежна проверка. Насоки в това отношение може да се намерят в изданието на ООН „Gender Dimensions of the Guiding Principles on Business and Human Rights“ (Свързани с пола измерения на Ръководните принципи за бизнеса и правата на човека).
- (26) Потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и управлението могат да бъдат специфични и по-ясно изразени в засегнати от конфликти райони. В това отношение предприятията, които извършват дейност в засегнати от конфликти райони, следва да извършват подходяща надлежна проверка относно правата на човека, околната среда и

¹²⁶ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

управлението, да спазват своите задължения по международното хуманитарно право и да се позовават на съществуващите международни стандарти и насоки, включително Женевските конвенции и допълнителните протоколи към тях.

- (27) Държавите членки се насърчават да наблюдават предприятията под тяхна юрисдикция, които извършват дейност или имат стопански отношения в засегнати от конфликти зони и съответно да предприемат необходимите действия за защита на правата на човека, околната среда и доброто управление в съответствие със своите правни задължения, като надлежно отчитат специфичните и сериозни рискове в тези области.
- (28) Стопанската дейност оказва въздействие върху пълния спектър от права, на които е дадено определение в Конвенцията на ООН за правата на детето и в други относими международни стандарти. Детството е уникален период на физическо, умствено, емоционално и духовно развитие и нарушенията на правата на децата, като например насилие или малтретиране, детски труд, неподходяща търговия или небезопасни продукти или рискове за околната среда, може да имат последици за цял живот, необратими последици и дори последици, предавани от поколение на поколение. Съществува риск от това механизмите за корпоративна надлежна проверка и корпоративна отчетност, разработени без да бъдат взети предвид съображенията за децата, да бъдат неефективни при опазването на техните права.
- (29) Нарушенията или неблагоприятните въздействия спрямо правата на човека и социалните, екологичните и климатичните стандарти от страна на предприятията може да възникнат в резултат на тяхната собствена дейност или на дейността на техните стопански партньори, по-специално доставчици, подизпълнители и предприятия, в които се инвестира. За да бъдат ефективни, задълженията на предприятията за надлежна проверка следва да обхващат цялата верига за създаване на стойност, като същевременно възприемат основан на риска подход и определят стратегия за приоритизиране въз основа на принцип 17 от Ръководните принципи на ООН. Проследяването на всички предприятия, които са част от веригата за създаване на стойност, обаче може да бъде трудна. Комисията следва да извърши оценка и да предложи инструменти с цел да се помогне на предприятията при проследимостта на техните вериги за създаване на стойност. Това би могло да включва иновативни информационни технологии, като например блокова верига, които позволяват проследяване на всички данни, чието разработване следва да се насърчава, за да се сведат до минимум административните разходи и да се избегнат съкращения за предприятията, извършващи надлежна проверка.
- (30) Надлежната проверка е преди всичко превантивен механизъм, който изисква от предприятията да предприемат всички пропорционални и съизмерими мерки и да полагат усилия в рамките на своите средства за установяване и оценка на потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия и за приемане на политики и мерки за прекратяване, предотвратяване, смекчаване, наблюдение, съобщаване, разглеждане, отстраняване и отчитане на начина, по който те се справят с тези въздействия. От предприятията следва да се изисква да представят документ, в който да посочват публично, при надлежно спазване на търговската тайна, стратегията си за надлежна проверка по отношение на всеки един от тези етапи. Тази стратегия за надлежна проверка следва да бъде интегрирана

надлежно в цялостната стопанска стратегия на предприятието. Тя следва да се оценява ежегодно и да се преразглежда, когато това се счита за необходимо в резултат на тази оценка.

- (31) Предприятията, които не публикуват декларации за риск, не следва да бъдат освобождавани от евентуални проверки или разследвания от страна на компетентните органи на държавите членки, за да се гарантира, че те спазват задълженията, предвидени в настоящата директива, и че могат да бъдат подведени под отговорност в съответствие с националното право.
- (32) Предприятията следва да въведат вътрешен процес на картографиране на веригите за създаване на стойност, който включва полагането на всички пропорционални и съизмерими усилия за установяване на техните стопански взаимоотношения във веригата им за създаване на стойност.
- (33) Търговската тайна, посочена в настоящата директива, следва да се прилага по отношение на всяка информация, която отговаря на изискванията за „търговска тайна“ в съответствие с Директива № 2016/943/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹²⁷, а именно информация, която е тайна, в смисъл, че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация, има търговска стойност поради това, че е тайна, и е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна.
- (34) Надлежната проверка не следва да бъде дейност, която се отчита проформа, а следва да се състои от текущ процес и оценка на рисковете и въздействията, които са динамични и могат да се променят в резултат на нови стопански отношения или промени в ситуацията. Поради това предприятията следва непрекъснато да следят своите стратегии за надлежна проверка и да ги приспособяват съответно. Тези стратегии следва да са насочени към обхващане на всяко действително или потенциално неблагоприятно въздействие, въпреки че ако е необходима политика за определяне на приоритети, следва да се вземат предвид естеството и контекста на техните дейности, включително географски, както и тежестта и вероятността на неблагоприятното въздействие. Схемите за сертифициране от трети лица могат да допълват стратегиите за надлежна проверка, при условие че са подходящи по отношение на обхвата и отговарят на подходящи равнища на прозрачност, безпристрастност, достъпност и надеждност. Сертифицирането от трети лица обаче не следва да представлява основание за обосноваване на дерогация от задълженията, определени в настоящата Директива, или по някакъв начин да повлияе на потенциалната отговорност на дадено предприятие.
- (35) За да се счита, че дадено дъщерно предприятие изпълнява задължението си за установяване на стратегия за надлежна проверка, дъщерното предприятие – ако е

¹²⁷ Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1).

включено в стратегията за надлежна проверка на своето предприятие майка – следва да посочи ясно в годишния си доклад, че случаят е такъв. Това изискване е необходимо, за да се гарантира наличието на прозрачност за обществеността, така че националните компетентни органи да могат да извършват подходящите разследвания. Дъщерното предприятие следва да гарантира, че предприятието майка разполага с достатъчна и подходяща информация, за да извърши надлежна проверка от негово име.

- (36) Подходящата честота на проверките, извършвани в рамките определен период от време, която предполага терминът „редовно“, следва да бъде определена във връзка с вероятността и сериозността на неблагоприятните въздействия. Колкото по-вероятно и по-сериозно е въздействието, толкова по-редовно следва да се извършва проверка на съответствието.
- (37) Предприятията следва най-напред да направят опит да разгледат и елиминират евентуално потенциално или действително въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление, като провеждат обсъждания със заинтересованите лица. Предприятие, което разполага с лостове за предотвратяване или смекчаване на неблагоприятното въздействие, следва да ги използва. Предприятие, което желае да увеличи ефекта на лоста, може например да предложи изграждане на капацитет или други стимули за съответната стопанска единица, или да си сътрудничи с други участници. Когато неблагоприятното въздействие не може да бъде предотвратено или смекчено и ефектът на лоста не може да бъде засилен, решението за прекратяване на отношения с доставчик или на други стопански взаимоотношения би могло да бъде крайна мярка и следва да се извършва по отговорен начин.
- (38) Добрата надлежна проверка изисква да се провеждат ефективни и съдържателни консултации с всички съответни заинтересовани лица, а също така, по-специално, и синдикалните организации да бъдат включени по подходящ начин. Провеждането на консултации със заинтересованите лица и тяхното участие могат да помогнат на предприятията да определят по-точно потенциалните и действителните неблагоприятни въздействия и да създадат по-ефективна стратегия за надлежна проверка. Ето защо настоящата директива изисква да се провеждат разисквания със заинтересованите лица и те да вземат участие на всички етапи на процеса на надлежна проверка. Освен това подобно обсъждане и участие могат да дадат платформа на тези, които проявяват силен интерес към дългосрочната устойчивост на дадено предприятие. Участието на заинтересованите лица би могло да допринесе за подобряване на дългосрочните резултати и рентабилността на предприятията, тъй като повишаването на устойчивостта им би се отразило на икономиката като цяло положително.
- (39) При провеждането на обсъждания със заинтересованите лица, както е предвидено в настоящата директива, предприятията следва да гарантират, че когато заинтересованите лица са представители на коренното население, тези обсъждания се провеждат в съответствие с международните стандарти за правата на човека, като например Декларацията на ООН за правата на коренното

население¹²⁸, включително при съблюдаване на свободното, предварително и информирано съгласие и правото на коренното население на самоопределение.

- (40) Понятието „заинтересовано лице“ означава лице, чиито права и интереси могат да бъдат засегнати от решенията на дадено предприятие. Понятието включва съответно работниците, местните общности, децата, коренното население, гражданските сдружения и акционерите, както и организациите, чието правно предназначение е да гарантират зачитането на правата на човека и на социалните права, както и спазването на стандартите в областта на климата, околната среда и доброто управление, като например синдикалните организации и организациите на гражданското общество.
- (41) За да се избегне рискът критичните гласове на заинтересованите лица да останат нечути или изолирани в процеса на надлежна проверка, директивата следва да предоставя на заинтересованите лица правото на безопасни и съдържателни обсъждания във връзка със стратегията на предприятието по отношение на надлежната проверка и следва да гарантира подходящото участие на синдикалните организации или на представителите на работниците и служителите.
- (42) Съответната информация относно стратегията за надлежна проверка следва да се съобщава на потенциално засегнатите заинтересовани лица при поискване и по начин, подходящ за обстоятелствата, в които се намират тези заинтересовани лица, например като се вземат предвид официалният език на държавата на заинтересованите лица, равнището им на грамотност и на достъп до интернет. Въпреки това не следва да има задължение за предприятията да оповестяват проактивно цялата си стратегия за надлежна проверка по начин, подходящ за обстоятелствата, в които се намират заинтересованите лица, а и изискването за съобщаване на съответната информация следва да бъде пропорционално на естеството, обстоятелствата и големината на предприятието.
- (43) Процедурите за изразяване на опасения следва да гарантират, че са защитени анонимността или поверителността на тези опасения, по целесъобразност в съответствие с националното право, както и безопасността и физическата и правната неприкосновеност на всички жалбоподатели, включително защитниците на правата на човека и на околната среда. В случай че тези процедури се отнасят до лица, сигнализиращи за нередности, тези процедури трябва да бъдат в съответствие с Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета¹²⁹.
- (44) От предприятията следва да се изисква да полагат в рамките на средствата си всички пропорционални и съизмерими усилия за идентифициране на своите доставчици и подизпълнители и да осигуряват публичен достъп до съответната информация при надлежно спазване на търговската тайна. За да бъде напълно ефективна, надлежната проверка не следва да бъде ограничена до първото звено надолу и нагоре по веригата на доставки, а следва да обхваща тези, които по

¹²⁸ https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf

¹²⁹ Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лица, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (ОВ L 305, 26.11.2019 г., стр. 17).

време на процеса на надлежна проверка са били евентуално определени от предприятието като представляващи значителен риск. Настоящата директива обаче следва да вземе предвид факта, че не всички предприятия разполагат с едни и същи ресурси или възможности да установят всички свои доставчици и подизпълнители, и по тази причина това задължение следва да се подчинява на принципите на разумност и пропорционалност, което в никакъв случай не следва да се тълкува от предприятията като претекст да не спазват задължението си да полагат всички необходими усилия в това отношение.

- (45) За да може надлежната проверка да бъде включена в културата и структурата на дадено предприятие, членовете на административните, управителните и надзорните органи на предприятието следва да отговарят за приемането и прилагането на неговите стратегии за устойчивост и надлежна проверка.
- (46) Чрез координация на усилията на предприятията за извършване на надлежна проверка и доброволни действия за съвместна работа на секторно или междусекторно равнище биха могли да се подобрят съгласуваността и ефективността на техните стратегии за надлежна проверка. За тази цел държавите членки могат да насърчават приемането на планове за действие за надлежна проверка на секторно или междусекторно равнище. Заинтересованите лица следва да участват в определянето на тези планове. Разработването на подобни колективни мерки не следва по никакъв начин да освобождава предприятието от индивидуалната му отговорност да извършва надлежна проверка и да възпрепятства подвеждането му под отговорност за вреди, които е причинило или за които е допринесло, в съответствие с националното право.
- (47) За да бъде ефективна, рамката за надлежна проверка следва да включва механизми за подаване на жалби на равнището на предприятието или на секторно равнище, а за да се гарантира, че тези механизми са ефективни, при разработването на механизми за подаване на жалби предприятията следва да вземат предвид позициите на заинтересованите лица. Тези механизми следва да дават възможност на заинтересованите лица да повдигат разумни опасения и следва да изпълняват ролята на системи за ранно предупреждение за риск. Те следва да бъдат легитимни, достъпни, предвидими, справедливи, прозрачни, съвместими с правата, да са източник за непрекъснато учене и следва да се основават на ангажираност и диалог. В рамките на механизмите за подаване на жалби следва да има възможност за отправяне на предложения относно начина, по който съответното предприятие би могло да противодейства на потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия. Освен това те следва да имат право да предлагат подходящи средства за защита, когато чрез посредничество са получили сведения, че дадено предприятие е причинило неблагоприятно въздействие или е допринесло за подобно въздействие.
- (48) Механизмите за подаване на жалби не следва да освобождават държавите от основното им задължение да защитават правата на човека и да осигуряват достъп до правосъдие и правни средства за защита.
- (49) Държавите членки следва да определят един или повече национални органи, които да наблюдават правилното прилагане от страна на предприятията на техните задължения за надлежна проверка и да гарантират правилното прилагане на настоящата директива. Тези национални органи следва да бъдат независими и

да разполагат с подходящите правомощия и ресурси за извършване на своите задачи. Те следва да имат право да извършват подходящи проверки по своя собствена инициатива или въз основа на обосновани и разумни опасения, повдигнати от заинтересовани лица и трети страни, и да налагат ефективни пропорционални и възпиращи административни санкции, като се отчитат тежестта и повторението на нарушенията, за да се гарантира, че предприятията спазват задълженията, предвидени в националното законодателство. На равнището на Съюза Европейската комисия следва да създаде Европейска мрежа за надлежна проверка – мрежа на компетентните органи, за да се гарантира сътрудничеството помежду им.

- (50) Комисията и държавите членки се насърчават да предвидят административни глоби, сравними по размер с глобите, които понастоящем са предвидени в законодателството в областта на конкуренцията и в законодателството за защита на данните.
- (51) Националните органи се насърчават да си сътрудничат и да обменят информация с наличните в тяхната държава национални звена за контакт на ОИСР и организации за защита на правата на човека.
- (52) В съответствие с ръководните принципи на ООН извършването на надлежна проверка не следва само по себе си да освобождава предприятията от отговорността, която носят за причиняване или за допринасяне за причиняване на нарушения на правата на човека или за нанасяне на вреди на околната среда. Наличието на строг и адекватен процес на надлежна проверка обаче може да помогне на предприятията да предотвратят възникването на вреди.
- (53) При въвеждането на режим на отговорност държавите членки следва да гарантират оборима презумпция, изискваща определено равнище на доказване. Тежестта на доказване ще бъде прехвърлена от пострадалото лице към предприятието, което ще трябва да докаже, че не е контролирало стопанския субект, участвал в нарушаването на правата на човека.
- (54) Давностните срокове следва да се считат за разумни и подходящи, ако не ограничават правото на пострадалите лица на достъп до правосъдие, като надлежно се отчитат практическите предизвикателства, пред които са изправени потенциалните ищци. На лицата, пострадали от неблагоприятните въздействия върху правата на човека, околната среда и управлението, следва да се предостави достатъчно време, за да предявят съдебни искове, като се вземат предвид географското им положение, средствата, с които разполагат, и общата трудност да предявят допустими искове пред съдилищата на Съюза.
- (55) Правото на ефективни правни средства за защита е международно признато право на човека, залегнало в член 8 от Всеобщата декларация за правата на човека и в член 2, параграф 3 от Международния пакт за граждански и политически права, и също така е основно право на Съюза (член 47 от Хартата). Както се припомня в Ръководните принципи на ООН, държавите са длъжни да гарантират чрез съдебни, административни, законодателни или други подходящи средства, че потърпевшите лица от свързани с бизнеса нарушения на правата на човека имат достъп до ефективни правни средства за защита. Ето защо в настоящата директива се прави конкретно позоваване на това задължение в съответствие с

Основните принципи и насоки на ООН относно правото на средства за защита и обезщетение за жертвите на груби нарушения на международното право в областта на правата на човека и тежки нарушения на международното хуманитарно право.

- (56) Големите предприятия се насърчават да създадат консултативни комитети, които да имат задачата да предоставят консултации на своите управителни органи по въпроси, свързани с надлежната проверка, и да включват заинтересовани лица в състава си.
- (57) На синдикалните организации следва да се предоставят необходимите ресурси, за да изпълняват задълженията в областта на надлежната проверка, включително с цел създаване на връзки със синдикалните организации и работниците в предприятията, с които основното предприятие има стопански отношения.
- (58) Държавите членки следва да използват съществуващите режими на отговорност или, ако е необходимо, да въведат допълнително законодателство, за да гарантират, че по националното право предприятията могат да бъдат подведени под отговорност за всяка вреда, произтичаща от неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда и управлението, която те или контролираните от тях стопански единици са причинили или за която са допринесли чрез действия или бездействия, освен ако предприятието не докаже, че е положило дължимата грижа в съответствие с настоящата директива, за да избегне въпросната вреда, или че вредата би настъпила дори ако са положени всички необходими грижи.
- (59) За да се създаде яснота, сигурност и съгласуваност между практиките на предприятията, Комисията следва да изготви насоки, като се консултира с държавите членки и ОИСР и с помощта на редица специализирани агенции, по-специално Агенцията на Европейския съюз за основните права, Европейската агенция за околната среда и Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия. Вече съществуват редица изготвени от международни организации насоки относно надлежната проверка, които биха могли да послужат на Комисията за отправна точка при разработването на насоки съгласно настоящата директива конкретно за дружествата от ЕС. Целта на настоящата директива следва да бъде пълна хармонизация на стандартите между държавите членки. В допълнение към общите насоки, по които би следвало да се ръководят всички предприятия, и по-специално малките и средните предприятия, при прилагането на надлежната проверка в своите дейности, Комисията следва да предвиди изготвянето на специфични за сектора насоки и да предоставя редовно актуализиран списък на информационните фишове за страните, така че да се помогне на предприятията да направят оценка на потенциалните и действителните неблагоприятни въздействия от своята стопанска дейност върху правата на човека, околната среда и доброто управление в дадена област. В тези информационни фишове следва да се посочва по-специално кои от конвенциите и договорите, изброени в приложения xx, xxx и xxxx към настоящата директива, са ратифицирани от дадена държава.
- (60) За да се актуализират видовете неблагоприятно въздействие, правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз трябва да бъде делегирано на Комисията по отношение на

измененията на приложения хх, ххх и хххх към настоящата директива. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹³⁰. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, работещи по подготовката на делегираните актове.

- (61) Тъй като целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците на действието, могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, заложен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и цел

1. Настоящата директива има за цел да гарантира, че предприятията, които попадат в нейния обхват и които осъществяват дейност на вътрешния пазар, изпълняват своите задължения за зачитане на правата на човека, околната среда и доброто управление, не причиняват или не допринасят за причиняването на потенциални и действителни неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление в рамките на своята дейност, на своите вериги за създаване на стойност и в рамките на други стопански отношения, и предотвратяват и смекчават тези потенциални и действителни неблагоприятни въздействия.
2. С настоящата директива се установяват задълженията за надлежна проверка на веригата за създаване на стойност на предприятията, попадащи в нейния обхват, а именно да предприемат всички пропорционални и съизмерими мерки и да полагат усилия в рамките на своите средства за предотвратяване на възникването

¹³⁰ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

на неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление в техните вериги за създаване на стойност, както и да противодействат по подходящ начин на подобни неблагоприятни въздействия, когато такива възникнат. Надлежната проверка изисква от предприятията да установяват, оценяват, предотвратяват, прекратяват, смекчават, наблюдават, съобщават, отчитат, разглеждат и коригират потенциалните и/или действителните отрицателни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление, които може да окажат собствената им дейност, дейностите на техните вериги за създаване на стойност и други стопански отношения. Чрез координиране на гаранциите за защита на правата на човека, на околната среда и на доброто управление тези изисквания за надлежна проверка целят подобряване на функционирането на вътрешния пазар.

3. Настоящата директива има за цел също така да гарантира, че предприятията могат да бъдат подведени под отговорност в съответствие с националното законодателство за неблагоприятните последици в областта на правата на човека, околната среда и доброто управление, които причиняват или за които допринасят по цялата си верига за създаване на стойност, както и да гарантира достъпа на пострадалите лица до правни средства за защита.
4. Настоящата директива се прилага, без да се засягат допълнителните изисквания за надлежна проверка, установени в специфичното за сектора законодателство на Съюза, по-специално Регламент (ЕС) № 995/2010 и Регламент (ЕС) № 2017/821, освен ако изискванията за надлежна проверка съгласно настоящата директива предвиждат по-задълбочена надлежна проверка по отношение на правата на човека, околната среда или доброто управление.
5. Прилагането на настоящата директива по никакъв начин не представлява основание за намаляване на общото равнище на закрила на правата на човека или на околната среда. По-специално тя се прилага, без да засяга други приложими рамки за отговорност за подизпълнение, за командироване или във връзка с веригата за създаване на стойност, установени на национално равнище, на равнище ЕС или на международно равнище.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за големи предприятия, уредени от правото на държава членка или установени на територията на Съюза.
2. Настоящата директива се прилага също така за всички регистрирани за борсова търговия малки и средни предприятия, както и за високорискови малки и средни предприятия.
3. Настоящата директива се прилага също така за големи предприятия, за регистрирани за борсова търговия малки и средни предприятия и за малки и средни предприятия, извършващи дейност във високорискови сектори, които се регулират от правото на трета държава и не са установени на територията на Съюза, когато извършват дейност на вътрешния пазар, като продават стоки или предоставят услуги. Тези предприятия трябва да изпълняват изискванията за надлежна проверка, установени в настоящата директива, както са транспонирани в законодателството на държавата членка, в която извършват дейност, и да подлежат на санкциите и режимите на отговорност, установени с настоящата директива, както са транспонирани в законодателството на държавата членка, в която извършват дейност.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „заинтересовани лица“ означава физически лица и групи физически лица, чиито права или интереси може да бъдат засегнати от потенциални или действителни неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление, произтичащи от дадено предприятие или от негови стопански отношения, както и организации, чиято законова цел е защитата на правата на човека, включително социалните и трудовите права, и защитата на околната среда и на доброто управление. Те могат да включват работниците и техните представители, местните общности, децата, коренното население, гражданските сдружения, синдикалните организации, организациите на гражданското общество и акционерите на предприятията;

- (2) „стопански отношения“ означава дъщерните дружества и търговските отношения на дадено предприятие по цялата му верига за създаване на стойност, включително доставчиците и подизпълнителите, които са пряко свързани със стопанската дейност, продуктите или услугите на предприятието;
- (3) „доставчик“ означава всяко предприятие, което предоставя пряко или косвено продукт, част от продукт или услуга на друго предприятие в рамките на стопански отношения;
- (4) „подизпълнител“ означава всички стопански отношения, които изпълняват услуга или дейност, допринасяща за изпълнението на дейността на дадено предприятие;
- (5) „верига за създаване на стойност“ означава всички действия, дейности, стопански отношения и инвестиционни вериги на дадено предприятие и включва субекти, с които предприятието има преки или косвени стопански отношения нагоре и надолу по веригата и които:
- а) или доставят продукти, части от продукти или услуги, които допринасят за собствените продукти или услуги на предприятието, или
 - б) получават продукти или услуги от предприятието;
- (6) „потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху правата на човека“ означава всяко потенциално или действително неблагоприятно въздействие, което може да накърни пълното упражняване на правата на човека от страна на физически лица или групи от физически лица във връзка с правата на човека, включително социалните права, правата на работниците и правата на участие в синдикални организации, определени в приложение хх към настоящата директива. Посоченото приложение се преразглежда редовно и е в съответствие с целите на Съюза в областта на правата на човека. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17 за изменение на списъка в приложение хх;
- (7) „потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху околната среда“ означава всяко нарушение на международно признатите екологични стандарти и стандартите на Съюза за околната среда, определени в приложение ххх към настоящата директива. Посоченото приложение се преразглежда редовно и е в съответствие с целите на Съюза в областта на опазването на околната среда и смекчаването на последиците от изменението на климата. На Комисията се

предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17 за изменение на списъка в приложение xxx;

- (8) „потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху доброто управление“ означава всяко потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху доброто управление на дадена държава, даден регион или дадена територия, определено в приложение xxxx на настоящата директива. Посоченото приложение се преразглежда редовно и е в съответствие с целите на Съюза в областта на доброто управление. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 17 за изменение на списъка в приложение xxxx;
- (9) „контрол“ означава възможността дадено предприятие да упражнява решаващо влияние върху друго предприятие, по-специално чрез собственост или правото на ползване на всички или на част от активите на последното, или чрез права или договори или други средства, отнасящи се до всички съображения от фактическо естество, които предоставят решаващо влияние върху състава, гласуването или решенията на органите с правомощия за вземане на решения на дадено предприятие;
- (10) „допринася за“ означава, че дейностите на дадено предприятие, в съчетание с дейностите на други стопански единици, оказват въздействие или че дейностите на предприятието причиняват, улесняват или стимулират друга стопанска единица да причини неблагоприятно въздействие. Приносът трябва да бъде съществен, което означава, че се изключва незначителният или маловажен принос. Оценката на съществения характер на приноса и разбирането кога действията на предприятието може да са причинили, улеснили или стимулирали друга стопанска единица да причини неблагоприятно въздействие, може да включва отчитане на множество фактори.

Следните фактори може да се вземат предвид:

- степента, в която дадено предприятие може да насърчава или мотивира неблагоприятно въздействие от страна на друг субект, т.е. степента, в която дейността е увеличила риска от настъпване на въздействието,
- степента, в която дадено предприятие е могло да знае или е трябвало да знае за неблагоприятното въздействие или потенциала за неблагоприятно въздействие, т.е. степента на предвидимост,
- степента, в която всяка от дейностите на предприятието действително е смекчила неблагоприятното въздействие или е намалила риска от настъпване на въздействието.

Съществуването на стопански отношения или дейности, които създават общите условия, при които е възможно да възникнат неблагоприятни въздействия, само по себе си не представлява отношение на принос. Въпросната дейност следва значително да увеличава риска от неблагоприятно въздействие.

Член 4

Стратегия за надлежна проверка

1. Държавите членки определят правила, за да гарантират, че в своята дейност и в рамките на своите стопански отношения предприятията извършват ефективна надлежна проверка по отношение на потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление.
2. В рамките на средствата, с които разполагат, предприятията полагат постоянно максимални усилия да идентифицират и оценяват естеството и контекста на своите дейности, включително географски, както и това дали техните дейности и стопански взаимоотношения причиняват, допринасят или са пряко свързани с което и да е от тези потенциални или действителни неблагоприятни въздействия, като си служат с методология за мониторинг, основана на риска, която отчита вероятността, сериозността и неотложността на потенциалните или действителните въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление.
3. Ако голямо предприятие, чиито преки стопански отношения са установени на територията на Съюза, или малко или средно предприятие заключи в съответствие с параграф 2, че не причинява, не допринася за или не е пряко свързано със потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление, то публикува декларация в този смисъл и включва своята оценка на риска, съдържаща съответните данни, информация и методология, довели до това заключение. Поспециално предприятието може да заключи, че не е установило неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление, ако извършените от него процеси на установяване на въздействие и анализ на оценката на риска сочат, че всички негови преки доставчици извършват надлежна проверка в съответствие с настоящата директива. Тази декларация се преразглежда, в случай че възникнат нови рискове или в случай че предприятието встъпва в нови стопански отношения, които могат да породят рискове.
4. Освен ако в съответствие с параграфи 2 и 3 дадено предприятие не стигне до заключението, че не причинява, не допринася или не е пряко свързано с потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление, то установява и прилага ефективно стратегия за надлежна проверка. В рамките на стратегията си за надлежна проверка предприятията
 - (i) посочват потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда и доброто управление, установени и оценени в съответствие с параграф 2, които е вероятно да присъстват в техните дейности и стопански отношения, както и степента на тяхната

сериозност, вероятност и спешност, а също и съответните данни, информация и методология, довели до тези заключения;

- (ii) картографират своята верига за създаване на стойност и при надлежно спазване на търговската тайна оповестяват публично съответната информация относно веригата за създаване на стойност на предприятието, която може да включва наименования, местонахождения, видове продукти и предоставени услуги, както и друга относима информация относно дъщерни предприятия, доставчици и бизнес партньори в неговата верига за създаване на стойност;
 - (iii) приемат и посочват всички пропорционални и съразмерни политики и мерки с оглед на прекратяване, предотвратяване или смекчаване на потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление;
 - (iv) въвеждат стратегия за определяне на приоритети в съответствие с член 17 от Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, в случай че не са в състояние да се справят едновременно с всички потенциални или действителни неблагоприятни въздействия. Предприятията вземат предвид степента на тежест, вероятността и спешността на различните потенциални или действителни неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление, естеството и контекста на своите дейности, включително географски, обхвата на рисковете, техния мащаб и доколко непоправимо може да бъде тяхното въздействие и ако е необходимо, използват политиката за определяне на приоритети при справянето с тях.
5. Предприятията гарантират, че тяхната бизнес стратегия и техните политики са в съответствие със стратегията им за надлежна проверка. В това отношение предприятията включват обяснения в своите стратегии за надлежна проверка.
 6. Счита се, че дъщерните предприятия на дадено предприятие спазват задължението за изготвяне на стратегия за надлежна проверка, ако тяхното предприятие майка ги включи в своята стратегия за надлежна проверка.
 7. Предприятията извършват надлежна проверка на веригата за създаване на стойност, която е пропорционална и съобразена с вероятността и тежестта на техните потенциални или действителни неблагоприятни въздействия, както и със специфичните им обстоятелства, по-специално с техния сектор на дейност, размера и дължината на тяхната верига на доставки, размера на предприятието, неговия капацитет, неговите ресурси и капиталов лост.
 8. Предприятията гарантират, че техните стопански отношения въвеждат и изпълняват политики в областта на правата на човека, околната среда и доброто управление, които са в съответствие с тяхната стратегия за надлежна проверка, включително например посредством рамкови споразумения, договорни клаузи, приемането на кодекси за поведение или посредством сертифицирани и независими одити. Предприятията гарантират, че техните политики за закупуване не причиняват или не допринасят за потенциално или действително

неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление.

9. Предприятията редовно проверяват дали подизпълнителите и доставчиците спазват задълженията си по параграф 8.

Член 5

Участие на заинтересованите лица

1. Държавите членки гарантират, че при изготвянето и изпълнението на своята стратегия за надлежна проверка предприятията провеждат добросъвестно ефективни, съдържателни и информирани обсъждания със съответните заинтересовани лица. Държавите членки гарантират по-специално правото на синдикалните организации на съответното равнище, включително секторно, национално, европейско и световно равнище, както и правото на представителите на работниците да участват добросъвестно със своето предприятие в изготвянето и изпълнението на стратегията за надлежна проверка. Предприятията могат да дадат приоритет на обсъжданията с най-засегнатите заинтересовани лица. Предприятията провеждат обсъждания и включват синдикалните организации и представителите на работниците по начин, който е подходящ за техния размер и за естеството и контекста на тяхната дейност.
2. Държавите членки гарантират, че заинтересованите лица имат право да поискат от предприятието да обсъди потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление, които са от значение за тях съгласно параграф 1.
3. Предприятието гарантира, че засегнатите или потенциално засегнатите заинтересовани лица не са изложени на риск поради това, че участват в обсъжданията, посочени в параграф 1.
4. Предприятието информира представителите на работниците за своята стратегия за надлежна проверка и за нейното прилагане, за което те могат да допринесат, в съответствие с директиви 2002/14/ЕО¹³¹ и 2009/38/ЕО¹³² на Европейския парламент и на Съвета и Директива 2001/86/ЕО на Съвета¹³³. Освен това правото на колективно договаряне се зачита изцяло, както се признава по-специално в Конвенции 87 и 98 на МОТ, в Европейската конвенция на Съвета на Европа за правата на човека и Европейската социална харта, както и в решенията на Комитета на МОТ за свободата на сдружаване, на Експертния комитет по

¹³¹ Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за създаване на обща рамка за информирание и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29).

¹³² Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информирание и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

¹³³ Директива 2001/86/ЕО на Съвета от 8 октомври 2001 г. за допълнение на Устава на европейското дружество по отношение на участието на заетите лица (ОВ L 294, 10.11.2001 г., стр. 22).

прилагането на конвенциите и препоръките и на Европейския комитет за социални права към Съвета на Европа.

Член 6

Публикуване и съобщаване на стратегията за надлежна проверка

1. Държавите членки гарантират, при надлежно спазване на търговска поверителност, че предприятията публично обявяват и предоставят безплатно достъп на обществеността до най-актуалната си стратегия за надлежна проверка или декларацията, включваща оценката на риска, посочена в член 4, параграф 3, по-специално на уебсайтовете си.
2. Предприятията съобщават своята стратегия за надлежна проверка на представителите на своите работници, на профсъюзите и на лицата, с които са в стопански отношения, както и – при поискване, на един от националните компетентни органи, определени в съответствие с член 12.

Предприятията съобщават съответната информация относно своята стратегия за надлежна проверка на потенциално засегнатите заинтересовани лица при поискване и по начин, подходящ за контекста на тези заинтересовани лица, например като вземат предвид официалния език на държавата на заинтересованите лица.

3. Държавите членки и Комисията гарантират, че предприятията качват своята стратегия за надлежна проверка или декларацията, включително оценката на риска, посочена в член 4, параграф 3, на европейска централизирана платформа под надзора на националните компетентни органи. Такава платформа може да бъде единната европейска точка за достъп, спомената от Комисията в неотдавнашния ѝ план за действие за съюза на капиталовите пазари (СОМ/2020/590). Комисията предоставя стандартизиран образец за целите на качването на стратегиите за надлежна проверка на европейската централизирана платформа.

Член 7

Оповестяване на нефинансова информация и информация за многообразието

Настоящата директива не засяга задълженията, наложени на определени предприятия с Директива 2013/34/ЕС, за включване в техния доклад за дейността на нефинансова декларация, включваща описание на политиките, провеждани от предприятието по отношение най-малко на екологичните и социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите, зачитането на правата на човека, борбата с корупцията и подкупите и процесите на надлежна проверка.

Член 8

Оценка и преразглеждане на стратегията за надлежна проверка

1. Предприятията оценяват ефективността и целесъобразността на своята стратегия за надлежна проверка и на нейното изпълнение поне веднъж годишно и

съответно я преразглеждат, когато се прецени, че е необходимо преразглеждане в резултат на оценката.

2. Оценката и преразглеждането на стратегията за надлежна проверка се извършват чрез обсъждане със заинтересованите лица и с участието на профсъюзите и представителите на работниците по същия начин, както при изготвянето на стратегията за надлежна проверка съгласно член 4.

Член 9

Механизми за подаване на жалби

1. Предприятията предоставят механизъм за подаване на жалби под формата както на механизъм за ранно предупреждение за осведомяване за риск, така и на система за посредничество, който дава възможност на всички заинтересовани лица да изразяват разумни опасения относно съществуването на потенциално или реално отрицателно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление. Държавите членки гарантират, че предприятията имат възможност да предоставят такъв механизъм чрез споразумения за сътрудничество с други предприятия или организации, чрез участие в механизми за подаване на жалби с множество участници или чрез присъединяване към Общо рамково споразумение.
2. Механизмите за подаване на жалби трябва да бъдат законни, достъпни, предвидими, безопасни, справедливи, прозрачни, съобразени с правата и приспособими, както е посочено в критериите за ефективност на механизмите за подаване на несъдебни жалби в принцип 31 от Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека и в общ коментар № 16 на Комитета на ООН по правата на детето. Тези механизми предвиждат възможност за анонимно или поверително повдигане на опасения, както е уместно в съответствие с националното право.
3. Механизмът за подаване на жалби осигурява навременни и ефективни отговори на заинтересованите лица в случаите както на предупреждения, така и на изразяване на опасения.
4. Предприятията докладват относно разумните опасения, повдигнати чрез техните механизми за подаване на жалби, и редовно докладват за постигнатия в тези случаи напредък. Цялата информация се публикува по начин, който не застрашава безопасността на заинтересованите лица, включително като не се разкрива тяхната идентичност.
5. Механизмите за подаване на жалби имат право да отправят предложения към предприятието относно начина, по който може да се действа спрямо потенциалните или действителните неблагоприятни въздействия.
6. Предприятията вземат решенията си въз основа на информираност за позицията на заинтересованите лица, когато разработват механизми за подаване на жалби.

7. Използването на механизъм за подаване на жалби не възпрепятства достъпа на жалбоподателя до съдебни механизми.

Член 10

Извънсъдебни средства за защита

1. Държавите членки гарантират, че когато дадено предприятие установи, че е причинило или е допринесло за неблагоприятно въздействие, то осигурява процес на защита или оказва съдействие за този процес. Когато дадено предприятие установи, че е пряко свързано с неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление, то сътрудничи в процеса на защита по най-добрия начин, на който е способно.
2. Средството за защита може да бъде предложено в резултат от посредничество съгласно член 9.
3. Средството за защита се определя в консултация със засегнатите заинтересовани лица и може да включва: финансова или нефинансова компенсация, възстановяване, публично извинение, реституция, рехабилитация или принос за разследване.
4. Предприятията предотвратяват причиняването на допълнителна вреда, като предоставят гаранции, че въпросната вреда няма да се повтори.
5. Държавите членки гарантират, че предложението за средство за защита от страна на дадено предприятие не възпрепятства засегнатите заинтересовани лица да предявят граждански иск в съответствие с националното право. По-специално, от жертвите не се изисква да търсят извънсъдебни средства за защита, преди да предявят иск пред съдилище, нито съществуването на текущи производства в рамките на механизъм за подаване на жалби възпрепятства достъпа на жертвите до съдилище. Решенията, издадени от механизъм за подаване на жалби, се разглеждат надлежно от съдилищата, но не са обвързващи за тях.

Член 11

Секторни планове за действие за надлежна проверка

1. Държавите членки могат да насърчават приемането на доброволни секторни или междусекторни планове за действие за надлежна проверка на национално равнище или на равнището на Съюза, насочени към координиране на стратегиите за надлежна проверка на предприятията.

Предприятията, които участват в секторни или междусекторни планове за действие за надлежна проверка, не се освобождават от задълженията, предвидени в настоящата директива.

2. Държавите членки гарантират, че съответните заинтересовани лица, и по-специално синдикалните организации, представителите на работниците и организациите на гражданското общество, имат право да участват в определянето

на секторни планове за действие за надлежна проверка, без да се засяга задължението на всяко предприятие да спазва изискванията по член 5.

3. Секторните планове за действие за надлежна проверка могат да предвиждат единен механизъм за подаване на жалби за предприятията, попадащи в техния обхват. Механизмът за подаване на жалби трябва да съответства на член 9 от настоящата директива.
4. Разработването на секторни механизми за подаване на жалби се основава на информираност за позицията на заинтересованите лица.

Член 12

Надзор

1. Всяка държава членка определя един или повече национални компетентни органи, които да отговарят за надзора на прилагането на настоящата директива във вида, в който е транспонирана в националното законодателство, и за разпространяването на най-добри практики за надлежна проверка.
2. Държавите членки гарантират, че националните компетентни органи, определени в съответствие с параграф 1, са независими и разполагат с необходимите лични, технически и финансови ресурси, помещения, инфраструктура и експертен опит, за да изпълняват ефективно задълженията си.
3. Държавите членки съобщават на Комисията наименованията и адресите на компетентните органи до ... [дата на транспониране на настоящата директива]. Държавите членки информират Комисията за всяка промяна в наименованията или адресите на компетентните органи.
4. Комисията оповестява публично, включително в интернет, списък на компетентните органи. Комисията поддържа този списък актуален.

Член 13

Разследвания по отношение на предприятия

1. Посочените в член 14 компетентни органи на държавите членки разполагат с правомощието да провеждат разследвания, за да гарантират, че предприятията спазват задълженията, предвидени в настоящата директива, включително предприятията, които са заявили, че не са се сблъскали с никакво потенциално или действително неблагоприятно въздействие върху правата на човека, околната среда или доброто управление. На тези компетентни органи се предоставя правото да извършват проверки на предприятия и да провеждат разговори със засегнатите или потенциално засегнатите заинтересовани лица или с техни представители. Подобни проверки могат да включват разглеждане на стратегията за надлежна проверка на предприятието и на функционирането на механизма за подаване на жалби и проверки на място.

Предприятията предоставят цялата необходима помощ, за да улеснят компетентните органи при провеждането на техните разследвания.

2. Разследванията, посочени в параграф 1, се провеждат или чрез основан на риска подход, или когато даден компетентен орган разполага с приложима информация относно заподозряно нарушение от страна на предприятие на задълженията по настоящата директива, включително въз основа на обосновани и разумни опасения, повдигнати от което и да е трето лице.
3. Комисията и компетентните органи на държавите членки, посочени в член 12, улесняват подаването на сигнали от трети лица за обосновани и разумни опасения съгласно параграф 2, чрез мерки като хармонизирани формуляри за подаване на сигнали за опасения. Комисията и компетентните органи гарантират, че подателят има право да поиска опасенията му да останат поверителни или анонимни в съответствие с националното право. Компетентните органи на държавите членки, посочени в член 12, гарантират, че този формуляр може да се попълва и по електронен път.
4. Компетентният орган информира подателя за напредъка и резултатите от разследването в разумен срок, по-специално ако е необходимо по-нататъшно разследване или координиране с друг надзорен орган.
5. Ако в резултат на действията, предприети съгласно параграф 1, компетентен орган установи неспазване на настоящата директива, той предоставя на съответното предприятие подходящ срок за предприемане на действия за защита, ако такива действия са възможни.
6. Държавите членки гарантират, че ако неспазването на настоящата директива би могло да доведе пряко до непоправими вреди, може да се издаде нареждане за приемането на временни мерки от страна на съответното предприятие или – при спазване на принципа на пропорционалност – нареждане за временно преустановяване на дейността. В случай на предприятия, регулирани от правото на държава извън ЕС, които извършват дейност на вътрешния пазар, временното преустановяване на дейността може да означава забрана за извършване на дейност на вътрешния пазар.
7. Държавите членки предвиждат санкции в съответствие с член 18 за предприятия, които не осигурят защита в определения срок. Компетентните национални органи са оправомощени да налагат административни глоби.
8. Държавите членки гарантират, че националните компетентни органи водят регистър на разследванията, посочени в параграф 1, като посочват по-специално тяхното естество и резултатите от тях, както и протоколите за всяко искане за защита, отправено съгласно параграф 5. Компетентните органи публикуват годишен доклад за дейността с най-сериозните случаи на неспазване и начина, по който те са били третираны, при надлежно зачитане на търговската тайна.

Член 14

Насоки

1. За да се създаде яснота и сигурност за предприятията, както и за да се осигури съгласуваност между техните практики, Комисията, като се консултира с държавите членки и ОИСР и със съдействието на Агенцията на Европейския съюз за основните права, Европейската агенция за околната среда и Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия, публикува общи незадължителни насоки за предприятията относно това как най-добре да изпълняват задълженията си за надлежна проверка, посочени в настоящата директива. Тези насоки предоставят практически напътствия за това как може да се прилага пропорционалност и приоритизиране – що се отнася до различните въздействия, сектори и географски райони – към задълженията за надлежна проверка в зависимост от размера и сектора на предприятието. Насоките се предоставят не по-късно от... [18 месеца след датата на влизане в сила на настоящата директива].
2. В консултация с държавите членки и ОИСР и със съдействието на Агенцията на Европейския съюз за основните права, Европейската агенция за околната среда и Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия Комисията може да изготви специфични незадължителни насоки за предприятията, извършващи дейност в определени сектори.
3. При изготвянето на незадължителните насоки, посочени в параграфи 1 и 2 по-горе, надлежно се вземат предвид Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Тристранната декларация на МОТ относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика, Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение, Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, Насоките на ОИСР за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми, Насоките на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки в текстилния и обувния сектор, Насоките на ОИСР за надлежна проверка за отговорно бизнес поведение на институционалните инвеститори, докладът на ОИСР за надлежна проверка за отговорно корпоративно кредитиране и поемане на емисии на ценни книжа и Насоките на ОИСР/ФАО за отговорни вериги за доставка на селскостопански продукти, Общ коментар № 16 на Комитета на ООН по правата на детето относно задълженията на държавата във връзка с въздействието на бизнес сектора върху правата на децата, както и документа на УНИЦЕФ относно правата на детето и бизнес принципите. Комисията периодично прави преглед на целесъобразността на своите насоки и ги адаптира към новите най-добри практики.
4. Информационните фишове по държави се актуализират редовно от Комисията и се оповестяват публично с цел осигуряване на актуална информация относно международните конвенции и договори, ратифицирани от всеки от търговските партньори на Съюза. Комисията събира и публикува търговски и митнически данни относно произхода на суровините и междинните и крайните продукти и публикува информация относно правата на човека, екологичния и управленския потенциал и реалните рискове от неблагоприятни въздействия, свързани с определени държави или региони, сектори, подсектори и продукти.

Член 15

Специфични мерки в подкрепа на малките и средните предприятия

1. Държавите членки гарантират наличието на специален портал за малките и средните предприятия, на който те могат да търсят насоки и да получават допълнителна подкрепа и информация относно това как най-добре да изпълняват задълженията си за надлежна проверка.
2. Малките и средните предприятия са допустими за финансова подкрепа, с която да изпълняват задълженията си за надлежна проверка, по програмите на Съюза в подкрепа на малките и средните предприятия.

Член 16

Сътрудничество на равнището на Съюза

1. Комисията създава Европейска мрежа за надлежна проверка – мрежа на компетентните органи, която да гарантира заедно с националните компетентни органи, посочени в член 12, координацията и конвергенцията на практиките при регулирането, разследванията и надзора, споделянето на информация и наблюдението на работата на националните компетентни органи.

Националните компетентни органи си сътрудничат за прилагането на задълженията, предвидени в настоящата директива.

2. Комисията, подпомагана от Агенцията на Европейския съюз за основните права, Европейската агенция за околната среда, и Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия, публикува годишен сравнителен доклад с показатели за надлежна проверка въз основа на информацията, обменена между националните компетентни органи и в сътрудничество с други експерти от публичния сектор и заинтересовани лица.

Член 17

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящата директива].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението, дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка, в съответствие с принципите, залегнали в

Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за това едновременно Европейския парламент и Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 18

Санкции

1. Държавите членки предвиждат пропорционални санкции, които са приложими при нарушения на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на тези санкции. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи и са съобразени с тежестта на извършените нарушения и с това дали нарушението е извършвано многократно или не.
2. Компетентните национални органи могат по-специално да налагат пропорционални глоби, изчислени въз основа на оборота на дадено предприятие, да изключват временно или за неопределено време предприятията от обществени поръчки, от държавна помощ, от схеми за публична подкрепа, включително схеми, разчитащи на агенции за експортно кредитиране и заеми, да прибягват до изземване на стоки и до други подходящи административни санкции.

Член 19

Гражданска отговорност

1. Фактът, че дадено предприятие спазва задълженията си за надлежна проверка, не освобождава предприятието от отговорност, която то може да носи съгласно националното право.
2. Държавите членки гарантират, че имат въведен режим на отговорност, съгласно който предприятията в съответствие с националното право могат да бъдат подвеждани под отговорност и да предоставят защита при всяка вреда, произтичаща от потенциални или действителни неблагоприятни въздействия върху правата на човека, околната среда или доброто управление, които те или предприятията под техен контрол са причинили или за които са допринесли чрез действия или бездействия.
3. Държавите членки гарантират, че техният режим на отговорност, посочен в параграф 2, е такъв, че предприятията, които докажат, че са положили цялата дължима грижа в съответствие с настоящата директива, за да избегнат въпросната вреда, или че вредата би настъпила дори ако е била положена цялата дължима грижа, не носят отговорност за тази вреда.

4. Държавите членки гарантират, че давностният срок за предявяване на искове за гражданска отговорност за вреди, които произтичат от неблагоприятни въздействия върху правата на човека и околната среда, е разумен.

Член 20

Международно частно право

Държавите членки гарантират, че съответните разпоредби на настоящата директива се считат за особени повелителни норми в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета¹³⁴.

Член 21

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до ... [до 24 месеца след влизането в сила на настоящата директива]. Те незабавно информират Комисията за това.
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 22

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

¹³⁴ Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40).

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0075

Равно третиране в областта на заетостта и професиите с оглед на КПХУ

Резолюция на Европейския парламент от 10 март 2021 г. относно прилагането на Директива 2000/78/ЕО на Съвета за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите с оглед на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2020/2086(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договора за функционирането на Европейския съюз и Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“),
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) и нейното влизане в сила в ЕС на 21 януари 2011 г. в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания¹³⁵,
- като взе предвид общите забележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания относно прилагането на тази конвенция, и по-специално Общ коментар № 2 (2014) от 22 май 2014 г. относно достъпността, Общ коментар № 3 (2016) от 26 август 2016 г. относно жените и момичетата с увреждания, Общ коментар № 5 (2017) от 27 октомври 2017 г. относно самостоятелен живот и включване в общността и Общ коментар № 6 (2018) от 26 април 2018 г. относно равенството и недискриминацията,
- като взе предвид заключителните забележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2 октомври 2015 г. относно първоначалния доклад на Европейския съюз,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и целите за устойчиво развитие (ЦУР), съдържащи се в нея,

¹³⁵ ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35.

- като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените,
- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи,
- като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул),
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права,
- като взе предвид целта на стратегията „Европа 2020“, свързана с борбата срещу бедността и социалното изключване,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите¹³⁶ (Директива за равно третиране в областта на заетостта),
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход¹³⁷,
- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (СОМ(2008)0426) и позицията на Парламента от 2 април 2009 г. относно посоченото предложение¹³⁸,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществен сектор¹³⁹,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги¹⁴⁰,
- като взе предвид разпоредбите за определяне на правилата за програмите на ЕС за финансиране в рамките на многогодишната финансова рамка, и по-специално Европейския социален фонд (ЕСФ), Инициативата за младежка заетост (ИМЗ), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), програмата „Еразъм“ и Фонда за справедлив преход, които осигуряват финансова помощ от ЕС за подобряване на положението на хората с увреждания,
- като взе предвид Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчаване на подобряването на безопасността и

¹³⁶ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

¹³⁷ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

¹³⁸ ОВ С 137 Е, 27.5.2010 г., стр. 68.

¹³⁹ ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1.

¹⁴⁰ ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70.

здравето на работниците на работното място¹⁴¹ и по-специално задължението на работодателя да осигури безопасни и здравословни условия на работниците във всички аспекти, свързани с работата, и факта, че той не може да налага на работниците финансови разходи за изпълнението на това задължение,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2010 г., озаглавено „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“ (COM(2010)0636) (Стратегия за хората с увреждания),
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 2 февруари 2017 г., озаглавен „Доклад относно напредъка в изпълнението на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.“ (SWD(2017)0029),
- като взе предвид препоръката на Комисията от 22 юни 2018 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството¹⁴²,
- като взе предвид пилотния проект на Комисията от 2013 г. относно карта на ЕС за хората с увреждания,
- като взе предвид своята резолюция от 8 юли 2020 г. относно правата на лицата с интелектуална недостатъчност и техните семейства в контекста на извънредното положение във връзка с COVID-19¹⁴³,
- като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.¹⁴⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 11 ноември 2018 г. относно положението на жените с увреждания¹⁴⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 30 ноември 2017 г. относно изпълнението на Европейската стратегия за хората с увреждания¹⁴⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 7 юли 2016 г. относно прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, и по-специално заключителните забележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания¹⁴⁷,
- като взе предвид своята резолюция от 20 май 2015 г. относно списъка с въпроси, приет от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания във връзка с първоначалния доклад на Европейския съюз¹⁴⁸,
- като взе предвид своята резолюция от 25 октомври 2011 г. относно мобилността и

¹⁴¹ ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1.

¹⁴² ОВ L 167, 4.7.2018 г., стр. 28.

¹⁴³ Приети текстове, P9_TA(2020)0183.

¹⁴⁴ Приети текстове, P9_TA(2020)0156.

¹⁴⁵ ОВ С 363, 28.10.2020 г., стр. 164.

¹⁴⁶ ОВ С 356, 4.10.2018 г., стр. 110.

¹⁴⁷ ОВ С 101, 16.3.2018 г., стр. 138.

¹⁴⁸ ОВ С 353, 27.9.2016 г., стр. 41.

интеграцията на хората с увреждания и Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.¹⁴⁹,

- като взе предвид своята резолюция от 6 май 2009 г. относно активното приобщаване на лицата, изключени от пазара на труда¹⁵⁰,
- като взе предвид своите резолюции от 17 юни 1988 г. относно жестомимичните езици за глухите хора¹⁵¹, от 18 ноември 1998 г. относно жестомимичните езици¹⁵² и от 23 ноември 2016 г. относно езиците на знаците и професионалните преводачи на езици на знаците¹⁵³,
- като взе предвид своята резолюция от 17 април 2020 г. относно координирани действия на ЕС за борба с пандемията от COVID-19 и последиците от нея¹⁵⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 16 януари 2019 г. относно положението с основните права в Европейския съюз през 2017 г.¹⁵⁵,
- като взе предвид своята резолюция от 15 септември 2016 г. относно прилагането на Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите¹⁵⁶,
- като взе предвид съответните изследвания на своя тематичен отдел А, по-специално изследването на тема „Дискриминация и достъп до заетост за жените работници с увреждания“ от 2017 г., както и изследването на тема „Разумни улеснения и защитени предприятия за хората с увреждания: Разходи и възвръщаемост на инвестициите“ от 2015 г.,
- като взе предвид съответните изследвания на Службата на ЕП за парламентарни изследвания, и по-специално оценките за прилагането на европейско равнище от 2016 г., озаглавени „Прилагането от ЕС на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ)“ и „Задълженията на публичната администрация на ЕС по силата на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“,
- като има предвид нарастващата съдебна практика на Съда на Европейския съюз във връзка с тълкуването на Директива 2000/78/ЕО,
- като взе предвид годишния доклад за 2018 г. и за 2019 г. на Европейския омбудсман,
- като взе предвид стратегическите разследвания на Европейския омбудсман по въпроса как Европейската комисия осигурява на лицата с увреждания достъп до своите уебсайтове (OI/6/2017/ЕА), относно начина, по който Европейската комисия третира лицата с увреждания в рамките на общата здравноосигурителна

¹⁴⁹ ОВ С 131 Е, 8.5.2013 г., стр. 9.

¹⁵⁰ ОВ С 212 Е, 5.8.2010 г., стр. 23.

¹⁵¹ ОВ С 187, 18.7.1988 г., стр. 236.

¹⁵² ОВ С 379, 7.12.1998 г., стр. 66.

¹⁵³ ОВ С 224, 27.6.2018 г., стр. 68.

¹⁵⁴ Приети текстове, P9_TA(2020)0054.

¹⁵⁵ ОВ С 411, 27.11.2020 г., стр. 94.

¹⁵⁶ ОВ С 204, 13.6.2018 г., стр. 179.

схема за персонала на ЕС (OI/4/2016/EA), и решението на Европейския омбудсман по съвместното разследване на случаи 1337/2017/EA и 1338/2017/EA относно достъпността за кандидати с увредено зрение на процедурите за подбор, организирани от Европейската служба за подбор на персонал с цел набиране на длъжностни лица на ЕС,

- като взе предвид разследването по собствена инициатива на Европейския омбудсман относно спазването на основните права при прилагането на политиката на сближаване на ЕС (OI/8/2014/AN),
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет, озаглавено „Изготвянето на програма на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2020 – 2030 г.“ („Shaping the EU agenda for disability rights 2020-2030“),
- като взе предвид тематичните доклади на Агенцията на Европейския съюз за основните права, включително нейните бюлетини относно пандемията, предизвикана от коронавируса,
- като взе предвид Сборника с практики в областта на данните относно равнопоставеността и Насоките за подобряване на събирането и използването на данни относно равнопоставеността (Насоки за данните относно равнопоставеността), изготвени от подгрупата за данните относно равнопоставеността към групата на ЕС на високо равнище по въпросите на недискриминацията, равните възможности и многообразието,
- като взе предвид индекса за равенството между половете на Европейския институт за равенство между половете,
- като взе предвид ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека,
- като взе предвид докладите и препоръките на представителните организации на хората с увреждания, и по-специално на „Autism Europe“, „Bundesarbeitsgemeinschaft Inklusionsfirmen“, Европейския съюз на слепите, Европейския форум на хората с увреждания, Европейската мрежа за независим живот, Европейския съюз на глухите, „Inclusion Europe“, Международната федерация за спина бифида и хидроцефалия и „Mental Health Europe“, както и докладите и препоръките на Европейската мрежа на националните органи за равно третиране (Equinet) и на представители на академичните среди, работещи в областта на правата на хората с увреждания,
- като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността, както и член 1, параграф 1, буква д) от решението на Председателския съвет от 12 декември 2002 г. относно процедурата по разрешаване на изготвянето на доклади по собствена инициатива и приложение 3 към него,
- като взе предвид становищата на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, на комисията по правата на жените и равенството между половете и на комисията по петиции,
- като взе предвид доклада на комисията по заетост и социални въпроси (A9-

0014/2021),

- А. като има предвид, че хората с увреждания¹⁵⁷ имат право на пълноценно участие на пазара на труда и в обществото, но често са лишавани от своите основни права в ЕС; като има предвид, че те в голяма степен са изключени от отворения пазар на труда и че им се отказва правото да се трудят наравно с останалите или се сблъскват със сериозни затруднения при постигането на равен достъп до и равни условия на участие на пазара на труда;
- Б. като има предвид, че хората с увреждания продължават да се сблъскват с множествена и комбинирана дискриминация и неравностойно положение въз основа на пол, раса, етническа принадлежност, възраст, религия или убеждения, сексуална ориентация, миграционен статут или социално-икономически произход, включително тяхното равнище на образование; като има предвид, че дискриминацията съществува на различните етапи от работния цикъл, като се започне с набирането на персонал, което може да доведе до социално изключване на хората с увреждания; като има предвид, че дискриминацията и липсата на многообразие на работното място водят до плащането на висока човешка цена, както и до значителни икономически разходи;
- В. като има предвид, че Хартата забранява всяка форма на дискриминация, включително основана на увреждания, и признава правата на хората с увреждания¹⁵⁸;
- Г. като има предвид, че през декември 2010 г. ЕС стана страна по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, която влезе в сила за ЕС през януари 2011 г.; като има предвид, че Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания е задължителна за ЕС, неговите институции и неговите държави членки, които имат пряко задължение да я прилагат изцяло, включително член 27 („Работа и заетост“) от нея; като има предвид, че след приемането ѝ е налице известен, но недостатъчен напредък в постигането на целите на КПХУ;
- Д. като има предвид, че следователно ЕС е задължен да действа, а Съдът на Европейския съюз – да тълкува законодателството на ЕС, включително Директивата за равно третиране в областта на заетостта – по начин, който е съвместим с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
- Е. като има предвид, че в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания се отхвърля медицинският модел за уврежданията и се подкрепят вместо това моделът на правата на човека и социално-контекстуалния модел за уврежданията; като има предвид, че КПХУ изисква приобщаващо равенство за хората с увреждания; като има предвид, че в КПХУ се признава правото на хората с увреждания да се трудят наравно с останалите, да избират свободно своята

¹⁵⁷ Ние прилагаме концепцията за „хора с увреждания“, както е предвидено в член 1 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания: „Лицата с увреждания включват лица с трайни физически, умствени, интелектуални или сетивни увреждания, които при взаимодействие с различни пречки могат да възпрепятстват тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото наравно с останалите.“

¹⁵⁸ Членове 21 и 26 от Хартата.

професия, да бъдат приемани и да работят в отворена, приобщаваща и приемаща ги работна среда;

- Ж. като има предвид, че в съответствие с определението и изискванията съгласно КПХУ разумните улеснения са насочени към специфичните нужди на дадено лице, докато за цяла група от лица, които са обект на потенциална дискриминация, се прилагат положителни действия; като има предвид, че и двата елемента са необходими, за да се гарантира постигането на многообразие на работното място, както и че хората с увреждания могат да упражняват на равни начала правото си на труд; като има предвид, че липсват ясни насоки на ЕС относно разумните улеснения, които не се разбират достатъчно добре от работодателите и поради това често липсват или са недостатъчни; като има предвид, че разумните улеснения спрямо потребностите на работниците с увреждания имат важно въздействие върху качеството на техните работни места, възможностите за кариерно развитие и устойчивостта на трудовата заетост;
- З. като има предвид, че едни от ключовите аспекти на заетостта на хората с увреждания са тяхното участие в живота на общността и преходът от институционална подкрепа към подкрепа, предлагана от общността; като има предвид, че процесът на деинституционализация в държавите членки трябва да бъде завършен, тъй като хората с увреждания имат право да живеят в общност и да вземат пълноценно участие в живота в нея; като има предвид, че напредъкът по отношение на деинституционализацията е неравномерен в различните държави членки и че въпреки въвеждането на политики и разпределянето на значително финансиране в ЕС, все още 1 милион души живеят в специализирани структури;
- И. като има предвид, че Директивата за равно третиране в областта на заетостта („Директивата“), влязла в сила през 2000 г., понастоящем е основният правен инструмент на ЕС за предоставяне на защита срещу дискриминация за хората с увреждания; като има предвид, че гарантирането на равенство и недискриминация представлява област на споделена компетентност между ЕС и неговите държави членки;
- Й. като има предвид, че Директивата е само частично приведена в съответствие с КПХУ, тъй като не обхваща модела на правата на човека по отношение на уврежданията, не предвижда мерки относно дискриминацията въз основа на придобити или бъдещи увреждания, не е насочена към комбинираната дискриминация, не изисква от държавите членки да приемат мерки за положителни действия, ограничава се до сферата на заетостта, професиите и професионалното обучение и не обхваща всички области на живота, както се изисква от Конвенцията, не се отнася до свободата на движение за целите на заетостта, не изисква създаването на независими механизми за наблюдение, не предвижда системно участие на хората с увреждания и на техните представителни организации в процеса на наблюдение и не съдържа задължението за събиране на дезагрегирани данни;
- К. като има предвид, че Директивата не съдържа правно изискване за държавите членки да определят орган по въпросите на равенството, който да се занимава с трудовата дискриминация на основание увреждане, а това представлява голям проблем, тъй като органите по въпросите на равенството изпълняват централна

роля в прилагането на директивите за равно третиране на място в рамките на своя мандат, например по въпросите, свързани с пола и расовия и етническият произход;

- Л. като има предвид, че събирането на съпоставими данни относно равенството е от жизненоважно значение за основаните на факти процеси на разработване на политики и на вземане на решения; като има предвид, че липсват официални статистически данни, по-специално относно хората с увреждания, живеещи в специализирани структури за полагане на грижи, и относно характеристики като расата/етническият произход или сексуалната ориентация, което е посочено и в насоките относно данните за равенството; като има предвид, че Регламент (ЕС) 2019/1700¹⁵⁹ ще коригира в значителна степен положението във връзка с данните от изследванията на домакинствата относно заетостта, данните, дезагрегирани по видове увреждания, и данните за държавата на произход (първо и второ поколение), и предвижда пилотни проучвания относно лицата в специализирани структури; като има предвид, че пропуските ще продължат да съществуват и следва да бъдат отстранени;
- М. като има предвид, че равнището на трудова заетост при хората с увреждания е само 50,6% (48,3% при жените и 53,3% при мъжете) спрямо 74,8% при хората без увреждания¹⁶⁰; като има предвид, че хората с увреждания, които живеят в специализирани структури или за които се счита, че не са в състояние да работят, са изключени от тези статистически данни¹⁶¹; като има предвид, че тези данни не разкриват вида, качеството и условията на заетост, например дали заетостта се предоставя на отворения пазар на труда и дали се гарантира статутът на зетите лица по отношение на спазването на трудовите права и осигуряването на минималната работна заплата; като има предвид, че хората с увреждания представляват разнородна група и често са обект на комбинирана дискриминация, чието кумулативно въздействие води до осезаеми последици по отношение на заетостта;
- Н. като има предвид, че в някои държави членки хората с увреждания в много голяма част от случаите се наемат в защитени предприятия; като има предвид, че такива защитени предприятия следва да имат за цел да служат за приобщаването, рехабилитацията и прехода към отворения пазар на труда възможно най-скоро; като има предвид, че защитените предприятия често представляват отделна среда, в която работниците с увреждания често нямат статут на наети лица, трудови права или гарантирана минимална работна заплата; като има предвид, че това представлява явно нарушение на КПХУ; отбелязва, че в някои държави членки защитените предприятия понастоящем се използват като преход към отворения пазар на труда; като има предвид, че научните изследвания на европейско

¹⁵⁹ Регламент (ЕС) 2019/1700 на Европейския парламент и на Съвета от 10 октомври 2019 г. за създаване на обща рамка за европейската статистика за лицата и домакинствата, основана на индивидуални данни, събрани чрез извадки, за изменение на регламенти (ЕО) № 808/2004, (ЕО) № 452/2008 и (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 577/98 на Съвета (ОВ L 261 I, 14.10.2019 г., стр. 1).

¹⁶⁰ Статистически данни на ЕС за доходите и условията на живот (EU-SILC), 2017 г.

¹⁶¹ Пак там.

равнище относно характеристиките и разнообразието на защитените предприятия, понякога наричани и защитени работни места, биха могли да спомогнат за установяване на най-добрите практики, подобряване на дебата и гарантиране на спазването на законодателството на ЕС и на КПХУ; като има предвид, че приобщаващите модели на подпомагана заетост могат, ако се основават на права и са признати като трудова заетост, да зачитат правата на хората с увреждания и да служат за приобщаване и преход към отворения пазар на труда;

- О. като има предвид, че процентът на безработица сред хората с увреждания (17,1%) е почти два пъти по-висок от този за населението като цяло (10,2%)¹⁶², както и че безработицата при хората с увреждания продължава по-дълго, отколкото при хората без увреждания, независимо от квалификацията;
- П. като има предвид, че процентът на безработица е най-висок сред младите хора с увреждания (на възраст между 16 и 24 години) — 24,9%, спрямо 16,6% за населението като цяло; като има предвид, че тази разлика е неразривно свързана с възможностите за образование;
- Р. като има предвид, че жените с увреждания, които представляват 16% от общия брой на жените и 60% от общия брой на хората с увреждания в ЕС, продължават да се сблъскват с множествена и комбинирана дискриминация във всички области на живота; като има предвид, че делът на икономически неактивните лица сред жените с увреждания е с над две трети по-голям от съответния дял от общия брой на жените в трудоспособна възраст (на възраст 16 – 64 години); като има предвид, че едва 20,7% от жените с увреждания са заети на пълно работно време спрямо 28,6% от мъжете с увреждания;
- С. като има предвид, че главно жените носят отговорност за полагането на грижи за домакинството и представляват по-голямата част от лицата, полагащи грижи за хора с увреждания; като има предвид, че майките, които се грижат сами за деца с увреждания, са изложени на сериозен риск да станат жертва на бедност и социално изключване; като има предвид, че възрастовата дискриминация засяга всички възрастови групи, заедно с евентуалните стереотипи и бариери; като има предвид, че възрастните жени с увреждания често са единствените лица, полагащи грижи за членовете на семейството, които са с увреждания; като има предвид, че това оказва пряко въздействие върху тяхната уязвимост по отношение на бедността и социалното изключване, както и върху достъпа им до работни места и тяхното професионално развитие, и може да засегне отрицателно условията им на заетост;
- Т. като има предвид, че в Европа като цяло има над 30 милиона слепи и частично незрящи хора; като има предвид, че средният процент на безработица сред тях е 75% – като е дори по-висок сред жените – което води до тяхното социално

162

Статистически данни на ЕС за доходите и условията на живот (EU SILC), 2017 г.

изключване и бедност¹⁶³; като има предвид, че в ЕС има около един милион глухи хора, които използват жестомимичен език, и 51 милиона души с увреден слух, много от които също така използват жестомимичен език, като безработицата при тях не се отчита в пълен размер и не е адекватно проучвана; като има предвид, че в ЕС има приблизително седем милиона души с интелектуална недостатъчност, чието равнище на заетост е значително по-ниско от средното¹⁶⁴; като има предвид, че по приблизителни оценки в цяла Европа само около 10% от лицата от спектъра на аутизма са заети, главно на непълно работно време и на ниско платени работни места, на длъжности с по-ниска квалификация или в защитена среда¹⁶⁵.

- У. като има предвид, че 29,5% от жените и 27,5% от мъжете сред хората с увреждания в ЕС са изложени на риск от бедност и социално изключване спрямо 22,4% за населението като цяло; като има предвид, че за хората с увреждания съществува по-голяма вероятност да се сблъскат с бедност на работещите, отколкото при хората без увреждания (11% спрямо с 9,1%) поради допълнителните разходи, свързани с техните увреждания, например за здравни грижи и логистична и човешка помощ, загубата на правата на подпомагане за инвалидност, след като бъдат наети на работа, и факта, че печелят по-малко от колегите си в равностойна позиция и е по-малко вероятно да получат повишение¹⁶⁶; като има предвид, че рискът от бедност е по-висок за лицата, които декларират по-тежка степен на увреждане;
- Ф. като има предвид, че непропорционално голям брой хора с увреждания са бездомни и че съществува повишен риск за хората с увреждания да станат бездомни; като има предвид, че бездомните хора могат да развият увреждане, например ампутирани крайници, поради рисковете, произтичащи от техните условия на живот;
- Х. като има предвид, че поради кумулативния ефект на комбинираната дискриминация се предполага, че хората с увреждания от ромски произход са изправени пред повече пречки, страдат от по-висока степен на безработица, повече крайна бедност и по-ограничен достъп до образование и услуги в сравнение с ромите без увреждания¹⁶⁷;
- Ц. като има предвид, че ЛГБТИ лицата са изправени пред допълнителни пречки по отношение на заетостта, като 16% заявяват, че са били лишени от работа или

¹⁶³ ONCE и Европейски съюз на слепите, „Доклад относно положението на незрящите и на хората с увредено зрение по отношение на заетостта в Европа след 10 години прилагане на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания: Предизвикателства и възможности“, октомври 2019 г.

¹⁶⁴ Inclusion Europe.

¹⁶⁵ Autism Europe, „Аутизъм и работа – заедно можем“, 2014 г.

¹⁶⁶ Комисия по въпросите на равенството и правата на човека, изследователски доклад 107 – Изследване на разликите в заплащането, „Разликите в заплащането на хората с увреждания“ (The Disability Pay Gap), август 2017 г.

¹⁶⁷ Европейски център по въпросите на малцинствата, изследване № 8, „Отсъствие дори в периферията: Къде са ромите с увреждания?“ (Not Even in the Margins: Where are Roma with Disabilities?), февруари 2016 г.

повишение поради своята идентичност, спрямо 10% от служителите ЛГБТИ като цяло; като има предвид, че всяко четвърто ЛГБТИ лице с увреждания е било обект на обидни забележки, тормоз и малтретиране и е било разкривано, без да даде съгласие¹⁶⁸;

- Ч. като има предвид, че неотдавнашно проучване в целия ЕС сред хората с увреждания показва, че 96% от тях смятат достъпа до отворения пазар на труда за неадекватен или нуждаещ се от подобрене, като само 10% са на мнение, че действащото законодателство е подходящо за защита на хората с увреждания от дискриминация на отворения пазар на труда, а 18% от тях не са знаели за съществуването на законодателство в тяхната държава, което би ги защитило от дискриминация¹⁶⁹;
- Ш. като има предвид, че според данните в Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г. не се поставя достатъчно силен акцент върху заетостта на хората с увреждания и комбинираната дискриминация, пред която са изправени те;
- Щ. като има предвид, че тормозът на работното място, включително сексуалният тормоз и отмъщението поради открито изразено мнение, възпрепятства достъпа до полагане на труд и до заетост, запазване на работното място и еднакво професионално развитие, по-специално за жените с увреждания;
- АА. като има предвид, че неравностойното положение, изключването и дискриминацията срещу хората с увреждания на пазара на труда не са самостоятелно предизвикателство, а са взаимосвързани с липсата на приобщаващо образование, включително в ранна детска възраст; учене през целия живот, включително професионално обучение; пречките, разделението и дискриминацията в областта на жилищното настаняване и здравеопазването; както и липсата на достъпност на транспортни и други услуги и продукти; като има предвид, че следователно са необходими комплексен подход и всеобхватни мерки за коригиране на положението;
- АБ. като има предвид, че мерките за насърчаване на психичното благосъстояние и за предотвратяване на психичните заболявания и на психосоциалните увреждания на работното място са от решаващо значение;
- АВ. като има предвид, че достъпността на работното място, транспортните и помощните услуги, и по-специално личните асистенти, както и на обществото като цяло, е от основно значение, за да могат хората с увреждания да се ползват ефективно от правото си на труд; като има предвид, че държавите членки следва също така да подкрепят създаването на архитектурна среда без препятствия; като има предвид, че след като бъде транспонирана, Директива (ЕС) 2019/882 за изискванията за достъпност на продукти и услуги ще осигури значително подобрене за целите на изграждането на общество без бариери, и като има предвид, че поради това нейното транспониране трябва да бъде навременно и следено отблизо;

¹⁶⁸ Stonewall, „ЛГБТИ във Великобритания – доклад за трудовата заетост“ (LGBT in Britain – Work Report), 2018 г..

¹⁶⁹ Проучването е проведено от Европейската мрежа за независим живот (ENIL).

- АГ. като има предвид, че премахването на обезщетенията веднага след като хората с увреждания започнат платена работа е високорискова и причиняваща голям стрес политика, основна пречка за достъпа до работа и социално несправедливо, тъй като не взема под внимание по-високите разходи на живота с увреждане;
- АД. като има предвид, че различните определения за увреждане, разнообразните оценки и различните и често неясни методи за класификация на уврежданията, прилагани в държавите членки, както и липсата на взаимно признаване на статута на хората с увреждания, възпрепятстват свободата на движение в рамките на ЕС за хората с увреждания;
- АЕ. като има предвид, че повишаването на осведомеността е от основно значение за предоставянето на възможност на работодателите и работниците да действат и реагират адекватно, като се основават на знанието за своите права и задължения в областта на недискриминацията;
- АЖ. като има предвид, че новите технологии, и по-специално системите с изкуствен интелект, имат потенциала да разработват ефективни, достъпни и недискриминационни процеси за наемане на работа, но неприобщаващото технологично развитие би могло да представлява риск от добавяне на нови препятствия и форми на дискриминация; като има предвид, че член 9 от КПХУ изисква достъпна информация, както и достъп до комуникационните технологии и системи на равни начала;
1. призовава институциите на ЕС и държавите членки да потвърдят своя ангажимент за постигане на приобщаващо равенство за хората с увреждания и да прилагат изцяло КПХУ, включително член 27 („Работа и заетост“) от нея; за тази цел ги призовава да полагат повече усилия и да се стремят към създаването на приобщаващ, достъпен и недискриминационен пазар на труда с подход, основан на всеобхватна политика за жизнения цикъл, за хората с увреждания и за всички в съответствие с Договорите на ЕС и с правата, заложи в Европейския стълб на социалните права, както и с международните ценности, заложи в Програмата на ООН до 2030 г. и целите за устойчиво развитие; призовава ЕС и неговите държави членки да ратифицират Факултативния протокол към КПХУ;
 2. счита, че Директивата за равно третиране в областта на заетостта трябва да се преразгледа в най-кратък срок, за да се хармонизира изцяло с разпоредбите на КПХУ и да се въведе основан на участието процес с цел гарантиране на прякото и пълно участие на представителните организации на хората с увреждания;

За приобщаващо и достъпно работно място

3. призовава Комисията и държавите членки да приемат универсални стандарти за проектиране и насоки за достъпност на средата, програмите, услугите и продуктите, включително работните места, тяхното оборудване и съоръженията, за да бъдат направени използвани от всички;
4. призовава държавите членки да гарантират предоставянето на разумни улеснения за хората с увреждания на работното място, без никакви разходи да бъдат поемани от работниците; призовава Комисията да изготви ясни насоки на ЕС относно разумните улеснения, с подробна информация под каква форма могат да

се предвидят тези улеснения в съответствие с индивидуалните потребности, така че член 5 от Директивата да може да бъде ефективно транспониран в националното законодателство; призовава Комисията да започва производства за установяване на нарушение и да насърчава държавите членки да гарантират наличието на система за санкции в случай на непредоставяне на разумни улеснения, тъй като това представлява форма на дискриминация; счита, че Парламентът може да ползва възможността да призовава Комисията да започва такива производства; призовава държавите членки да изготвят помощни материали и насоки и да предоставят съответното обучение в достъпни формати за работодателите, носещите отговорност лица, работниците и хората с увреждания, за да придобият те необходимите знания, умения и осведоменост относно практическото приложение на разумните улеснения, като по този начин се развенчаят и митовете за непосилните разходи за тях;

5. изразява дълбоко съжаление във връзка с неравномерното и незадоволително прилагане на Директива 2000/78/ЕО на Съвета в някои държави членки, които не следят и не санкционират ефективно и последователно системните нарушения на правото на ЕС;
6. изтъква, че правото на всички лица на равенство пред закона и на защита срещу дискриминация представлява всеобщо право, признато във Всеобщата декларация за правата на човека, Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, Международния пакт за граждански и политически права, Международния пакт за икономически, социални и културни права и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, които са подписани от всички държави членки; припомня, че Конвенция № 111 на Международната организация по труда (МОТ) забранява дискриминацията в сферата на заетостта и професиите;
7. настоятелно призовава държавите членки да използват задължителни квоти за многообразие на работното място или да проучат въвеждането на такива квоти, за да насърчават приобщаването на работното място, с ефективни и пропорционални санкции за неспазване; предлага глобите да бъдат реинвестирани за целите на приобщаването; подчертава, че подобни мерки трябва да бъдат пропорционални, като се вземат под внимание малките структури; настоятелно призовава държавите членки да подкрепят публичните и частните предприятия при изпълнението на годишни планове за многообразие с измерими цели и периодична оценка и да подпомагат работодателите при назначаването на хора с увреждания, например чрез създаване на доброволен списък или единен механизъм за хора с увреждания, кандидатстващи за работа, от който те да бъдат наемани; призовава държавите членки да придружат въвеждането на квоти, като предлагат обучение за работодателите относно съдържанието и обхвата на приложимите правила; призовава държавите членки да възложат на публичните служби по заетостта задачата да изготвят доброволен списък на лицата с увреждания, които търсят работа, за да помогнат на работодателите да изпълнят изискването за квоти за многообразие;
8. призовава институциите на ЕС да дадат пример, като определят квота за многообразие, както и специална квота за многообразие по отношение на наемането на хора с увреждания, да разработят вътрешни насоки за разумните улеснения, да осигурят справедливост и пълна достъпност в рамките на процеса

на наемане на работа и на работното място и да назначават хора с всякакъв вид увреждания на всички равнища, както и активно да търсят хора с увреждания за запълване на постове; призовава държавите членки да направят същото в своите публични администрации;

9. призовава държавите членки да приемат устойчиви приобщаващи политики за заетост, като например адаптирани процедури за набиране на персонал, моделиране на трудовите задължения, персонализирана, гъвкава и подпомагана заетост, разделяне на едно работно място, индивидуално устройване на работа и подкрепа, както и да се стремят към приобщаващи предприятия, като се вземат предвид специфичните характеристики на лицата с различни видове увреждания и по този начин се улеснява достъпът им до пазара на труда; призовава държавите членки:
- да използват фискални стимули и други мерки за финансова подкрепа за дружествата, включително МСП, които наемат хора с увреждания или предоставят професионално обучение и чиракуване за тях;
 - да подкрепят приобщаващите дружества, които осигуряват заетост за хора с увреждания на свободния пазар на труда, чрез обществени поръчки;
 - да насърчават адаптирани модели за посредничество в областта на труда;
 - да насърчават корпоративната социална отговорност по отношение на заетостта на хората с увреждания и да подкрепят организациите на социалната икономика, които реинвестират печалбите си в социални цели;
 - както и да информират работодателите за тези политики и стимули;

призовава държавите членки да подпомагат дружествата, които предлагат целенасочени позитивни мерки за борба с множествената неравнопоставеност; призовава държавите членки да обменят най-добри практики с цел да се подбере и приложи целева комбинация от мерки в подкрепа на равнопоставеното наемане на хора с увреждания;

10. призовава Комисията и държавите членки спешно да въведат мерки за оценка на ключовите тенденции за бъдещето на труда от гледна точка на уврежданията, с активното участие на хората с увреждания, за да набележат и стартират конкретни действия, в резултат на които пазарът на труда да стане по-приобщаващ, като се взема предвид многообразието сред хората с увреждания; подчертава в този контекст значението на приобщаващите и достъпни инициативи с подходящо финансиране, насочени към учене през целия живот, включително професионално образование и обучение (ПОО) и придобиване на умения за хората с увреждания от ранна възраст, с особен акцент върху цифровите и „зелените“ умения, в съответствие с бързо променящите се реалности и потребности на настоящия и бъдещия пазар на труда; подчертава освен това, че е важно да се предоставя подходяща подкрепа за хората с увреждания през целия им живот, като се използват по-добре иновативните технологии за осигуряване на еднакви условия на конкуренция и премахване на пречките пред образованието и заетостта, както и да се помогне на хората с увреждания да получат достъп до цифрови инструменти и софтуер, които са

абсолютно необходими за техния независим живот;

11. призовава държавите членки да увеличат капацитета на публичните служби по заетостта за създаване на мрежа от приобщаващи предприятия, които да наемат на всички нива специализирани помощници по заетостта, като например кариерни консултанти, осигуряващи индивидуализирани оценки на потребностите, обучение и подкрепа за хората с увреждания, търсещи работа, както и асистенти за реализиране на работата, които да помагат колкото време е необходимо на хората с увреждания да извършват работата си на отворения пазар на труда;
12. призовава държавите членки да насърчават основаните на правата на човека подходи в образованието с оглед да създадат приобщаващи и недискриминационни образователни системи и също така да подкрепят разработването и предлагането на обучение относно универсалния дизайн, разумните улеснения и многообразието на работното място за студентите в съответните факултети на университетите с участието на хора с увреждания, както и да улесняват обучението на кариерни консултанти, на асистенти за реализиране на работата и на консултанти в областта на многообразието с акцент върху специфичните особености на различните увреждания;
13. призовава държавите членки да извършват заедно с представители на хората с увреждания постоянна оценка на характеристиките, многообразието и ефективността на съществуващите защитени предприятия за създаване у хората с увреждания на умения за наемане на работа на отворения пазар на труда, за да се гарантира, че те са обхванати и закриляни от нормативни уредби, включващи социалната сигурност, условията на работа, минималните възнаграждения и недискриминацията, като постепенно отменят разпоредбите, нарушаващи КПХУ – и особено член 27 от нея; призовава Комисията да наблюдава този процес; припомня, че защитените работни места следва да бъдат ограничени до възможност за временен период за работниците с увреждания в техния професионален жизнен цикъл; във връзка с това призовава държавите членки да разработят и насърчават приобщаващи модели на заетост на отворения пазар на труда и извън защитените предприятия в пълно съответствие с КПХУ; освен това настоява, че на работниците с увреждания в защитени предприятия следва най-малкото да се гарантират правата и статутът, равностойни на трудовите права на хората, работещи на отворения пазар на труда; призовава държавите членки в това отношение да ускорят деинституционализацията, като предоставят ефективни регионални и децентрализирани системи в областта на полагането на грижи, включително услуги, свързани със социалното активизиране, на всички равнища на обществото, и като се гарантира по-плавното включване на хората с увреждания на отворения пазар на труда и в обществото като цяло;
14. изразява съжаление, че дискриминацията, основана на религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, може да възпрепятства постигането на целите на ДЕС;
15. приветства инициативи на Комисията като наградата „Достъпен град“ и се обявява в подкрепа на провеждането на инициативи на национално, регионално и местно равнище;

16. изразява съжаление, че хората с интелектуална недостатъчност или психосоциални увреждания се сблъскват с множество правни, институционални, комуникационни и социални бариери пред упражняването на правата им, което им пречи да гласуват, да се кандидатира на избори за обществена длъжност, да участват в гражданското общество или просто да имат влияние върху собствения си живот; насърчава държавите членки да предприемат незабавни мерки, за да реформират своите правни рамки, така че да гарантират, че лицата с увреждания се ползват с дееспособност наравно с всички останали във всички аспекти на живота, в съответствие с член 12 от КПХУ, и припомня, че в съответствие с член 29 от КПХУ трябва да бъдат гарантирани политическите права на лицата с увреждания и възможността им да се ползват от тях на равни начала с всички останали;
17. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че средствата от ЕС не се изразходват за схеми за сегрегирана заетост на хората с увреждания, без изгледи за намиране на работа извън защитените предприятия;

За недискриминационно работно място

18. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да работят по-активно с хората с увреждания, техните представителни организации и органите по въпросите на равенството с целта да подготвят и стартират всеобхватни кампании за повишаване на осведомеността и целенасочено обучение в достъпни формати и на жестомимични езици, насочени към работодателите, носещите отговорност лица във всички области и обществото като цяло, относно способностите и приноса на хората с увреждания и ползите от многообразието, равенството и недискриминацията, за да се премахнат съществуващата стигма и предразсъдъци срещу хората с увреждания, да се води борба срещу малтретирането, тормоза и експлоатацията, както и за да се постигне приобщаващо равенство за всички;
19. подчертава значението на достъпа до информация за жертвите на дискриминация; счита за необходимо държавите членки да предприемат необходимите стъпки, за да гарантират, че жертвите могат да получат и ползват разумни и достъпни правни съвети и помощ на всички етапи на съдебния процес, включително поверителни консултации с лично присъствие, както и емоционална, лична и морална подкрепа чрез органите за равно третиране или чрез подходящи посредници; освен това призовава държавите членки да водят борба срещу тормоза и насилието на работното място, които нарушават достойнството на личността и/или създават оскърбителна среда на работното място;
20. призовава държавите членки да предприемат активни мерки за гарантиране на недискриминация за всички лица, включително хората с увреждания, за да се осигури в съответствие с КПХУ достъпността на работните места, транспорта и застроената среда и да се предоставят разумни улеснения за хората с увреждания на всички етапи на трудовата дейност – като се започне с наемането на работа и се стигне до професионалното развитие – с оглед на безопасни и здравословни условия на труд и завръщане на работа; призовава институциите на ЕС да предприемат същите мерки; призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания могат да упражняват своите трудови и синдикални права при равни условия и че са защитени от насилие, кибертормоз и други видове

тормоз, включително сексуален, по-специално този, на който са подложени жените с увреждания; за тази цел настоятелно призовава държавите членки да ратифицират Конвенцията от Истанбул, която трябва да окаже хоризонтално въздействие върху цялото законодателство на ЕС, със специален акцент върху жените с увреждания, които са изправени пред множествена дискриминация и са по-уязвими по отношение на тормоза на работното място; призовава институциите на ЕС да предприемат същите мерки;

21. подчертава освен това необходимостта от гаранция за правата на хората с увреждания със специфични мерки, които да са насочени към нуждите на жените с увреждания;
22. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че провежданите на секторно равнище и на равнище дружества политики в областта на приобщаването са установени при консултация с представители на работниците;
23. призовава Комисията и държавите членки да предоставят подкрепа на работниците с увреждания, придобити вследствие на злополука, като ги оставят на същата работа или предложат на съответното лице равностойно работно място, отразяващо новите му умения, без то да губи правата или условията на труд, които е имало преди нараняването;
24. призовава Комисията и държавите членки да възприемат превантивен и приобщаващ подход към здравословните и безопасни условия на труд, когато подкрепят наемането и завръщането на работа на хора с увреждания; отбелязва, че това би могло да се постигне чрез интегрирани модели, съчетаващи превенцията, целяща здравословни и безопасни условия на труд, с различни форми на мерки за пригодност за заетост, като индивидуализирана подкрепа, консултации, насоки и достъп до общо и професионално образование и обучение;
25. призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки за преодоляване на съществуващите разлики в заплащането в зависимост от пола, увреждането и етническата принадлежност, и с това да се борят срещу пряката и непряката дискриминация при заплащането и риска от бедност на работещите – за такива работници, които се сблъскват с пречки на работното място и са подложени на множествена дискриминация, особено ЛГБТИ лица, жени, роми и бежанци; очаква Комисията да представи обявеното законодателство относно прозрачността на заплащането на работното място през първото тримесечие на 2021 г., за да се води борба срещу разликите в заплащането на социалните групи в неравностойно положение, по-специално хората с увреждания;
26. подчертава, че защитата на транссексуалните лица от трудова дискриминация трябва да бъде ефективна, и призовава държавите членки да се борят срещу тази дискриминация, особено в областта на заетостта;
27. призовава държавите членки да не лишават хората с увреждания от правата на подпомагане за инвалидност, което да покрива допълнителните им разходи, свързани с уврежданията, при навлизане на пазара на труда или при надхвърляне на определен праг на доходите, тъй като тази практика допринася за бедността на работещи и на хора в напреднала възраст, защото въпросните права подпомагат хората с увреждания при преодоляването на пречките и могат да помогнат да се

гарантира тяхното достойнство и равенство;

28. призовава държавите членки да осигурят достатъчна гъвкавост при предоставянето на социална подкрепа и помощи, за да се гарантира тяхната приспособимост към индивидуалните потребности и възможностите за професионално развитие на хората с увреждания;
29. призовава Комисията да извърши оценка по въпроса дали държавите членки са въвели подробни разпоредби, за да гарантират, че хората могат да упражняват правото си на отпуск по майчинство, отпуск по бащинство, родителски отпуск и отпуск за полагане на грижи, както и гъвкави схеми на работа, и дали тези разпоредби са адаптирани към различните нужди на майките с увреждания, майките на деца с увреждания или с продължително заболяване или майките в особено положение, като например преждевременно раждане на дете; призовава за по-амбициозни мерки за насърчаване на равностойната роля на мъжете като лица, полагащи грижи; призовава държавите членки да представят национални стратегии за подкрепа на лицата, полагащи неформални грижи; подчертава необходимостта от висококачествени и достъпни услуги за гледане на деца, за да се гарантира равно участие на жените в работната среда;
30. призовава Комисията да предложи законодателство относно стандартите за органите по въпросите на равенството, след като се консултира с организациите, представляващи хората с увреждания, като по този начин им предостави по-силен мандат и адекватни ресурси, за да гарантират равното третиране на хората с увреждания и достъпното разпространение на информация за всички;
31. призовава Комисията и държавите членки да предоставят устойчиво финансиране за изграждане на капацитет на представителните организации на хората с увреждания, като признава важната им роля за справяне с дискриминацията срещу хората с увреждания;
32. призовава Комисията и държавите членки да хармонизират определението за увреждане и да гарантират взаимното признаване на статута на хората с увреждания в държавите членки, за да се гарантира свободното движение на хората с увреждания и упражняването на техните права, произтичащи от гражданството на ЕС; за тази цел призовава Комисията и държавите членки да извършат проучване на действащото законодателство и да съберат най-добрите практики от държавите членки; отчита, че свободното движение е основно право в рамките на ЕС; ето защо призовава Комисията да разшири използването на картата на ЕС за лица с увреждания, така че тя да се използва във всички държави членки, и да увеличи нейния обхват, като се предвиди тя да дава възможност за признаване на статут на лице с увреждане и за достъп до услуги в целия ЕС и по този начин да улесни хората с увреждания да живеят и работят в чужбина; призовава Комисията да създаде централен информационен пункт на националните жестомимични езици и в достъпни за хората с увреждания формати относно наличните услуги за хора с увреждания в отделните държави членки;
33. призовава Комисията и държавите членки да признаят и насърчават ръководената от ползвателите лична помощ, в съответствие с Общ коментар № 5 на Комитета за правата на хората с увреждания, за да се насърчи независимият живот и

приобщаването на пазара на труда; припомня, че поради специфичния характер на личната помощ разпоредбите относно свободното движение трябва да бъдат адаптирани към потребностите на хората с увреждания; призовава за действия на ЕС по отношение на личната помощ, и особено в контекста на свободното движение на хората с увреждания и техните лични асистенти;

34. припомня, че новите технологии създават както възможности, така и предизвикателства за всички работници, и по-специално за хората с увреждания; подчертава в тази връзка, че новите технологии могат да породят сериозни предизвикателства пред достъпността за хората с увреждания; ето защо подчертава, че достъпността трябва да бъде включена като предварително условие във всяка инициатива на ЕС и че ЕС следва да предприеме действия, за да подкрепи прилагането на универсален дизайн и да гарантира наличността и достъпността на помощни технологии; призовава Комисията да гарантира, св съответствие с КПХУ, пълна и действителна достъпност в условия на равнопоставеност по отношение на информационните и комуникационните технологии и системи и в този контекст да приложи насоки, подкрепящи разработчиците на ИИ да вземат под внимание потребностите на хората с увреждания в рамките на процедурите по разработване, като избягват създаването на нови дискриминационни пристрастия; призовава Комисията и държавите членки да подпомогнат програмите за научни изследвания, насочени към разработването на помощни технологии, включително в областта на роботиката, цифровите технологии и изкуствения интелект, с цел да дадат възможност за пълноценното интегриране на хората с увреждания във всички аспекти на живота; призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания имат достъп до цифрови инструменти и софтуер на достъпни цени, които са съобразени с техните потребности, и да използват експертния опит на организациите, представляващи хората с увреждания, за определянето на най-подходящите цифрови инструменти или софтуер за индивидуалните нужди на тези хора;

Допълнителни целенасочени действия и интегриране на правата на хората с увреждания

35. приветства обществената консултация на Комисията относно стратегията на ЕС за хората с увреждания за периода след 2020 г.; призовава Комисията да постави специален акцент в тази стратегия върху заетостта, както и да обхване всички разпоредби на КПХУ, за да определи ясни, измерими и амбициозни цели, свързани с многообразието на работното място, отразявайки разнородността сред хората с увреждания, да обърне внимание на множествената и комбинираната дискриминация и да следи за ефикасността на стратегията с участието на хората с увреждания и представляващите ги организации; подчертава, че сътрудничеството с органите, социалните партньори, организациите и гражданското общество на европейско, национално и местно равнище е абсолютно необходимо, за да се гарантира прилагането на стратегията и на КПХУ; призовава Комисията да предложи мерки за справяне със свързаните с COVID-19 предизвикателства и с нарушенията на правата на хората с увреждания; подчертава, че дискриминацията се е влошила по време на пандемията от COVID-19, като застрашава живота на хората с увреждания и заплашва тяхното физическо и психическо здраве; призовава Комисията да

свърже бъдещата стратегия за хората с увреждания с процеса на Европейския семестър;

36. призовава за събиране на данни за лицата с увреждания в целия ЕС с основан на правата на човека подход, включително относно заетостта и ПОО, дезагрегирани по пол, възраст, вид на увреждането, раса/етнически произход, сексуална ориентация, равнище на образование и т.н., включително за хората с увреждания, които до момента не са били включвани в статистическите данни; призовава за събиране на данни, свързани с въздействието на кризата с COVID-19 върху хората с увреждания, за да бъдат предложени политики за подготовка за бъдещи кризи;
37. призовава всички институции на ЕС и държавите членки да действат според девиза „нищо за нас без нас“ и да установят тясно сътрудничество с хората с увреждания и с техните представителни организации, да използват като основа техните експертни знания и активно да ги включват във всички етапи на съответното приемане на решения, законодателство, стратегии, политики и програми, включително главните такива;
38. призовава Комисията и държавите членки, като вземат предвид специфичното положение на лицата, подложени на множествена дискриминация, да интегрират правата на хората с увреждания във всички свързани със заетостта предложения, включително предложенията относно очакваните бъдещи промени в областта на труда, както и при разработването и изпълнението на действия, насочени към развитието на цифровите и „зелените“ умения;
39. призовава Комисията, и по-специално работната група за равенство, както и държавите членки, като обръщат специално внимание на лицата, които са обект на комбинирана дискриминация, системно да интегрират правата на хората с увреждания във всички съответни закони, политики и програми, тъй като равенството по отношение на заетостта е неделима част от равния достъп до образование, здравеопазване, жилищно настаняване, правосъдие и социална закрила, както и да разширят фокуса върху достъпността, за да се постигне напредък към създаване на достъпна архитектурна среда, обществени пространства, транспорт, информационни и комуникационни технологии и др.; подчертава във връзка с това необходимостта от определяне на координационни центрове по въпросите на уврежданията във всички институции на ЕС, включително в генералните дирекции на Комисията и в агенциите на ЕС, наред със създаването на междуинституционален координационен механизъм, за да се гарантира интегрирането на въпросите относно уврежданията в цялото законодателство на ЕС;
40. изразява загриженост поради съществуването на значителни пречки пред достъпа до информация и съобщения за хората с увреждания, особено за слепите или глухите лица, за страдащите от интелектуална недостатъчност и лицата с различни форми на аутизъм; припомня, че различията в способностите на отделните лица да получават и разпространяват информация и да използват информационни и комуникационни технологии представляват разделение в знанията, което създава неравенство;
41. призовава за междусекторен всеобхватен преглед на законодателството и

политиката на Съюза, за да се гарантира пълното им съответствие с КПХУ;

42. призовава държавите членки да предприемат мерки с цел справяне с дискриминацията и насилието срещу деца с увреждания чрез интегриран подход, който признава, че те са изправени пред по-висок риск да станат жертви на подобно поведение; подчертава, че гласът на децата с увреждания следва да бъде представен при изготвянето, прилагането и мониторинга на предназначените за тях закони, политики, услуги и мерки;
43. подчертава необходимостта от включване на конкретни и подходящи разпоредби в новия пакт за миграцията и убежището, за да се отговори по подходящ начин на потребностите на хората с увреждания на всички етапи и във всички процеси;
44. изразява съжаление, че законодателството на Съюза не защитава хората от дискриминация въз основа на техните увреждания извън работното място и заетостта;
45. призовава Съвета да деблокира преговорите по предложената хоризонтална директива за борба с дискриминацията без по-нататъшно забавяне и да пристъпи към постигане на споразумение, като по този начин разшири обхвата на закрилата на хората с увреждания извън сферата на заетостта;
46. изразява дълбока загриженост относно факта, че повечето основни програми, включително тези, които са обхванати от структурните фондове, не успяват да достигнат до най-нуждаещите се групи, включително хората с увреждания; поради това призовава Европейската сметна палата да извърши задълбочена проверка на резултатите от програмите на ЕС – със специален акцент върху програмите в областта на образованието и заетостта, например Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Инициативата за младежка заетост, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Еразъм+;
47. призовава Комисията да гарантира, че фондовете на ЕС ще спазват стандартите на ЕС и международните стандарти и конвенции в областта на правата на човека, например КПХУ, и няма да подкрепят никакви мерки и програми, които допринасят за сегрегация или за социално изключване; освен това призовава Комисията да финансира действия за създаване на достъпна среда, продукти, услуги, практики и устройства, като насърчава деинституционализацията и подкрепя личната помощ, както и да гарантира, че финансираните от ЕС действия достигат до хората с увреждания и осигуряват активното им участие в обществото;
 -
 - ◦
48. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, на Съвета, на правителствата и парламентите на държавите членки и държавите кандидатки, на Агенцията на Европейския съюз за основните права, на Европейската сметна палата, на Съда на Европейския съюз, на Европейския омбудсман, на Комитета на регионите и на Европейския икономически и социален комитет, за да бъде разпространена до поднационалните парламенти и

съвети, както и на Съвета на Европа и на Организацията на обединените нации.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0079

Активни вещества, включително димоксистробин

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52 на Комисията от 22 януари 2021 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества бенфлуралин, димоксистробин, флауазинам, флаутоланил, мекопроп-Р, мепикват, метирам, оксамил и пираклостробин (2021/2552(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52 на Комисията от 22 януари 2021 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества бенфлуралин, димоксистробин, флауазинам, флаутоланил, мекопроп-Р, мепикват, метирам, оксамил и пираклостробин¹⁷⁰,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета¹⁷¹, и по-специално член 17, първа алинея и член 21 от него,
- като взе предвид становището, предоставено на 10 декември 2020 г. от Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите,
- като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/408 на Комисията от 11 март 2015 г. за прилагането на член 80, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за установяване на списък на кандидати за замяна¹⁷²,
- като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на

¹⁷⁰ ОВ L 23, 25.1.2021 г., стр. 13.

¹⁷¹ ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1.

¹⁷² ОВ L 67, 12.3.2015 г., стр. 18.

Комисията¹⁷³,

- като взе предвид своята резолюция от 13 септември 2018 г. относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно продуктите за растителна защита¹⁷⁴,
 - като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните,
- А. като има предвид, че веществото димоксистробин беше включено в приложение I към Директива 91/414/ЕИО на Съвета¹⁷⁵ на 1 октомври 2006 г. чрез Директива 2006/75/ЕО на Комисията¹⁷⁶ и се счита за одобрено съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009;
- Б. като има предвид, че от 2013 г. насам е в ход процедура за подновяване на одобрението на димоксистробин по силата на Регламент за изпълнение (ЕС) № 844/2012¹⁷⁷ на Комисията;
- В. като има предвид, че срокът на одобрението на активното вещество димоксистробин, който първоначално трябваше да изтече на 30 септември 2016 г., вече беше удължен с 16 месеца с регламент за изпълнение (ЕС) № 1136/2013¹⁷⁸ на Комисията и впоследствие още няколко пъти с по една година с регламенти за изпълнение (ЕС) 2018/84¹⁷⁹, (ЕС) 2018/1796¹⁸⁰ и (ЕС) 2019/2094¹⁸¹

¹⁷³ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

¹⁷⁴ ОВ С 433, 23.12.2019 г., стр. 183.

¹⁷⁵ Директива 91/414/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ОВ L 230, 19.8.1991 г., стр. 1).

¹⁷⁶ Директива 2006/75/ЕО на Комисията от 11 септември 2006 г. за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета за включване на димоксистробин като активно вещество (ОВ L 248, 12.9.2006 г., стр. 3).

¹⁷⁷ Регламент за изпълнение (ЕС) № 844/2012 на Комисията от 18 септември 2012 г. за определяне на разпоредбите, необходими за изпълнението на процедурата по подновяване по отношение на активните вещества в съответствие с Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ОВ L 252, 19.9.2012 г., стр. 26).

¹⁷⁸ Регламент за изпълнение (ЕС) № 1136/2013 на Комисията от 12 ноември 2013 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобрение на активните вещества клотианидин, димоксистробин, оксамил и петоксамид (ОВ L 302, 13.11.2013 г., стр. 34).

¹⁷⁹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/84 на Комисията от 19 януари 2018 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества хлорпирифос, хлорпирифос-метил, клотианидин, медни съединения, димоксистробин, манкоцеб, мекопроп-Р, метирам, оксамил, петоксамид, пропиконазол, пропинеб, пропизамид, пираклостробин и зоксамид (ОВ L 16, 20.1.2018 г., стр. 8).

на Комисията и сега отново беше удължен с една година с регламент за изпълнение (ЕС) № 2021/52, с който срокът на одобрението се удължава до 31 януари 2022 г.;

- Г. като има предвид, че в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52 Комисията не е обяснила причините за удължаването, като се изключи следното изречение: „Поради факта, че оценката на тези вещества е била забавена по независещи от заявителите причини, е възможно срокът на одобренията на посочените активни вещества да изтече, преди да е взето решение за тяхното подновяване“;
- Д. като има предвид, че целта на Регламент (ЕО) № 1107/2009 е да гарантира високо равнище на защита на здравето на хората и на животните и на опазване на околната среда и същевременно да запази конкурентоспособността на земеделското производство в Съюза; като има предвид, че следва да се обърне особено внимание на закрилата на уязвими групи от населението, включително на бременните жени, кърмачетата и децата;
- Е. като има предвид, че следва да се прилага принципът на предпазните мерки, а в Регламент (ЕО) № 1107/2009 се посочва, че в състава на продуктите за растителна защита следва да се включват само вещества, за които е доказано, че определено са от полза за растениевъдството, и които не се очаква да окажат вредно въздействие върху здравето на хората или на животните, нито пък неприемливо въздействие върху околната среда;
- Ж. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1107/2009 е предвидено, че от съображения за безопасност срокът на одобрението за активни вещества следва да бъде ограничен във времето; като има предвид, че срокът на одобрението следва да бъде пропорционален на възможните рискове, присъщи на употребата на такива вещества, но за активните вещества, които са предмет на Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52, е ясно, че такава пропорционалност не съществува;
- З. като има предвид, че Комисията и държавите членки имат възможността и отговорността да действат в съответствие с принципа на предпазливост в случаите, когато е установен риск от вредно въздействие върху здравето, но все още няма сигурност по отношение на научните резултати, като приемат временни мерки за управление на риска, необходими, за да се гарантира високо равнище на защита на човешкото здраве;

¹⁸⁰ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1796 на Комисията от 20 ноември 2018 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества амидосулфурон, бифенокс, хлорпирифос, хлорпирифос-метил, клофентезин, дикамба, дифенокназол, дифлубензурон, дифлуфеникан, димоксистробин, феноксапроп-Р, фенпропидин, ленацил, манкоцеб, мекопроп-Р, метирам, никосулфурон, оксамил, пиклорам, пиракlostробин, пирипроксифен и тритосулфурон (ОВ L 294, 21.11.2018 г., стр. 15).

¹⁸¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/2094 на Комисията от 29 ноември 2019 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества бенфлуралин, димоксистробин, флазуинам, флутоланил, манкоцеб, мекопроп-Р, мепикват, метирам, оксамил и пиракlostробин (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 102).

- И. като има предвид по-специално, че член 21 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 предвижда, че Комисията може да преразгледа одобрението на дадено активно вещество по всяко време, особено когато предвид нови научно-технически познания счита, че са налице признаци, че веществото вече не отговаря на критериите за одобрение, предвидени в член 4 от посочения регламент, и като има предвид, че това преразглеждане може да доведе до оттегляне или изменение на одобрението на веществото;

Свойства, нарушаващи функциите на ендокринната система

- Й. като има предвид, че през 2015 г. веществото димоксистробин беше включено в „списъка с кандидати за замяна“ с Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/408, тъй като острата референтна доза за това активно вещество е значително по-ниска от тази на по-голямата част от одобрените активни вещества в рамките на неговата група от вещества, както и поради това, че трябва да се счита, че това вещество има свойства, нарушаващи функциите на ендокринната система, които могат да имат вредно въздействие върху хората;
- К. като има предвид, че съгласно точка 3.6.5 от приложение II към Регламент (ЕО) № 1107/2009 активно вещество не може да бъде одобрено, ако се счита, че има свойства, нарушаващи функциите на ендокринната система, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху човека, освен ако експозицията на хора на това активно вещество в състава на продукт за растителна защита е незначително ниска при реалистични условия на употреба, тоест продуктът се употребява в затворени системи или при други условия, при които контактът с хора е изключен, и когато остатъчните вещества от съответното активно вещество в храните и фуражите не надхвърлят стойността по подразбиране, определена в съответствие с член 18, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸²;
- Л. като има предвид, че е неприемливо дадено вещество, за което е известно, че отговаря на определените с цел защита на здравето на човека и околната среда критерии за изключване на активни вещества, които са мутагенни, канцерогенни и/или токсични за репродукцията или имат свойства, водещи до нарушения на функциите на ендокринната система, да продължава да бъде разрешено за употреба в Съюза, като по този начин се излагат на риск общественото здраве и околната среда;
- М. като има предвид, че заявителите могат да се възползват от автоматичната система, която е част от работните методи на Комисията и която незабавно удължава срока на одобрението на активните вещества, в случай че повторната оценка на риска не е приключила, като преднамерено удължават процеса на повторна оценка чрез предоставянето на непълни данни и предявяването на искания за допълнителни дерогации и специални условия, което води до неприемливи рискове за човешкото здраве и за околната среда, тъй като през това

¹⁸² Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1).

време излагането на опасните вещества продължава;

- Н. като има предвид, че в своята резолюция от 13 септември 2018 г. относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно продуктите за растителна защита Парламентът призова Комисията и държавите членки „да гарантират, че процедурното удължаване на срока за одобрение, докато продължава процедурата, в съответствие с член 17 от Регламента, няма да бъде използвано за активни вещества, които са мутагенни, канцерогенни и токсични за репродукцията и които по тази причина попадат в категория 1А или 1В, или за активни вещества, които имат свойства, нарушаващи функцията на ендокринната система, и вредят на хората или животните, какъвто понастоящем е случаят с вещества като флумиоксазин, тиаклоприд, хлоротолурон и димоксистробин“;
- О. като има предвид, че Парламентът вече възрази срещу предишното удължаване на срока на одобрението на димоксистробин в резолюцията си от 18 декември 2019 г.¹⁸³ и че Комисията не даде убедителен отговор на тази резолюция и също така не доказва надлежно, че ново удължаване няма да надхвърли изпълнителните ѝ правомощия;
- П. като има предвид, че след предишното удължаване през 2019 г. на срока на одобренията на 10 активни вещества, включително димоксистробин, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/2094 одобрението само на едно от тези вещества не е подновено, а съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52 срокът на одобренията на останалите девет вещества беше удължен отново, за много от тях за трети или четвърти път, а за две от тях дори за шести път;
1. счита, че Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/52 превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕС) № 1107/2009;
 2. счита, че Регламент за изпълнение (ЕС) № 2021/52 не е съобразен с принципа на предпазните мерки;
 3. счита, че решението за удължаване на срока на одобрение на веществото димоксистробин не е в съответствие с критериите за безопасност, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009, и не се основава нито на доказателства, че това вещество може да се използва безопасно, нито на доказана спешна нужда от това вещество при производството на храни в Съюза;
 4. призовава Комисията да отмени Регламент за изпълнение (ЕС) № 2021/52 и да представи на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните нов проект, който да отчита научните доказателства за вредните свойства на всички засегнати вещества, особено тези на димоксистробин;
 5. призовава Комисията да представи предложение за неподновяване по отношение

¹⁸³ Резолюция на Европейския парламент от 18 декември 2019 г. относно проекта на регламент за изпълнение на Комисията за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 540/2011 по отношение на удължаването на срока на одобренията на активните вещества бенфлуралин, димоксистробин, флуазилам, флутоланил, манкоцеб, мекопроп-Р, мепикват, метирам, оксамил и пиракlostробин (D064213/02 – 2019/2019(RSP))

на димоксистеробин по време на следващото заседание на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите;

6. призовава Комисията да съобщи на Парламента конкретните причини, поради които оценката на веществата е била забавена поради причини извън контрола на заявителите, кои конкретни крайни точки все още са в процес на оценка и защо за приключването на тази оценка е необходимо толкова много време;
7. призовава Комисията да представя проекти на регламенти за изпълнение с цел удължаване на срока на одобрение единствено на вещества, за които въз основа на актуалните научни познания не се очаква, че Комисията ще представи предложение за неподновяване на одобрението на съответното активно вещество;
8. отново призовава Комисията да оттегля одобренията за вещества, ако съществуват доказателства или основателни съмнения за това, че те не отговарят на критериите за безопасност, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009;
9. отново призовава държавите членки да гарантират правилната и навременна преоценка на одобренията за активните вещества, за които те са докладващи държави членки, и да гарантират, че се намира ефективно решение на текущите забавяния във възможно най-кратък срок;
10. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0080

Генетично модифициран памук GHB614 × T304-40 × GHB119

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук GHB614 × T304-40 × GHB119, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D070621/02 – 2021/2553(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук GHB614 × T304-40 × GHB119, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D070621/02),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи¹⁸⁴, и по-специално член 7, параграф 3 и член 19, параграф 3 от него,
- като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 на Комисията относно заявленията за разрешение за генетично модифицирани храни и фуражи в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на регламенти (ЕО) № 641/2004 и (ЕО) № 1981/2006 на Комисията¹⁸⁵,
- като взе предвид гласуването в посочения в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 Постоянен комитет по хранителната верига и здравето на животните, проведено на 11 януари 2021 г., по време на което не беше прието становище,
- като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки

¹⁸⁴ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.

¹⁸⁵ ОВ L 157, 8.6.2013 г., стр. 1.

върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията¹⁸⁶,

- като взе предвид становището, прието от Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) на 21 юни 2018 г. и публикувано на 25 юли 2018 г.¹⁸⁷,
- като взе предвид предишните си резолюции, в които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО)¹⁸⁸,

¹⁸⁶ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

¹⁸⁷ Научно становище на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми относно оценката на генетично модифицирания памук GNB614 × T304-40 × GNB119 за употреба в храни и фуражи, внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-NL-2014-122), Бюлетин на ЕОБХ, 2018 г.; 16(7): 5349, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349>

¹⁸⁸ През осмия си мандат Парламентът прие 36 резолюции, в които възразява срещу разрешаването на ГМО. Освен това през деветия си мандат Парламентът прие следните резолюции:

- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZHGOJG (SYN-ØØØJG-2), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0028).
- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0029).
- Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 и DAS-40278-9, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0030).
- Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0054).
- Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 89788 (MON-89788-1), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0055).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 и подкомбинации MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 и NK603 × DAS-40278-9, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0056).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три, четири или пет от отделните събития Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 и GA21, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0057).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 май 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0069).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две или три от отделните събития MON 87427, MON 89034, MIR162 и NK603, и за отмяна на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1111 на Комисията, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0291).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0292).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 и NK603, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0293).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0365).

- като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните,
- A. като има предвид, че на 30 септември 2014 г. Bayer CropScience AG („заявителят“) подаде заявление за пускане на пазара на храни, хранителни съставки и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук GNB614 × T304—40 × GNB119 („генетично модифициран памук“), в съответствие с членове 5 и 17 от Регламент (ЕО) № 1829/2003; като има предвид, че заявлението също обхващаше пускането на пазара на продукти, съдържащи или състоящи се от генетично модифициран памук, за употреба, различна от употребата като храни и фуражи, с изключение на отглеждането;
- Б. като има предвид, че на 21 юни 2018 г. ЕОБХ даде положително становище, което беше публикувано на 25 юли 2018 г.;
- В. като има предвид, че генетично модифицираният памук е получен от кръстосването на три събития при генетично модифициран памук и води до устойчивост към хербициди, съдържащи глюфосинат и глифосат (т. нар. „добавъчни хербициди“), както и че произвежда два инсектицидни протеина (токсини „Bt“ или „Cry“): Cry1Ab и Cry2Ac, които са токсични за някои ларви на люспокрили насекоми, които се хранят с памук¹⁸⁹;

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две или три от отделните събития MON 87427, MON 89034, MIR162 и MON 87411, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0366).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MIR604 (SYN-IR604-5), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0367).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 88017 (MON-88017-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0368).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 (MON-89034-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0369).

¹⁸⁹ Становище на ЕОБХ, стр. 10.

- Г. като има предвид, че въпреки че консумацията от човека на памучно масло в Европа е относително ограничена, то се съдържа в широк спектър от хранителни продукти, включително заливки, майонеза, фини печива, шоколадови пасти за намазване и чипс; като има предвид, че памукът се използва за хранене на животните главно под формата на кюспе/брашно от памучно семе или като пълномаслено памуково семе¹⁹⁰; като има предвид, че памукът се консумира от човека и под формата на брашно от памук;
- Д. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично модифицираните храни и фуражи не трябва да имат отрицателно въздействие върху човешкото здраве, здравето на животните или околната среда, и се изисква при изготвянето на решението си Комисията да взема предвид всички съответни разпоредби на законодателството на Съюза и други основателни фактори, свързани с разглеждания проблем; като има предвид, че такива основателни фактори следва да включват задълженията на Съюза по целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), Парижкото споразумение относно изменението на климата и Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (КБР);
- Е. като има предвид, че Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 изисква оценка на това дали очакваните селскостопански практики влияят на резултата от проучваните крайни точки; като има предвид, че съгласно посочения регламент за изпълнение това е от особено значение за растенията, устойчиви на хербициди; като има предвид освен това, че различните места, избрани за полевите изпитвания, отразяват различните метеорологични и агрономични условия, при които ще се отглежда културата;

Липса на данни за генната експресия и растителния състав

- Ж. като има предвид, че в Съединените американски щати бяха проведени полеви изпитвания за оценка на състава и агрономичните характеристики на генетично модифицирания памук само в осем обекта, но не и в други съответни райони за производство на памук; като има предвид, че само данните от една година, а именно 2012 година, са били използвани за получаване на данни за съответните метеорологични условия, при които растенията могат да се отглеждат;
- З. като има предвид, че глуфосинат и глифосат не са били използвани във високите дози, които могат да се очакват в контекста на нарастващата резистентност на плевелите;
- И. като има предвид, че ЕОБХ не е поискал допълнителни изследвания, например полеви изпитвания, продължаващи повече от един сезон и от обекти в други региони за производство на памук; като има предвид освен това, че не са били генерирани данни, представителни за по-екстремни екологични състояния, като например тези, причинени от изменението на климата, въпреки че е доказано, че екологичните фактори могат да оказват влияние върху експресията на Vt

¹⁹⁰ Становище на ЕОБХ, стр. 22.

токсините¹⁹¹;

Липса на оценка на добавъчните хербициди

- Й. като има предвид, че редица изследвания показват, че генетично модифицираните култури, които са устойчиви на хербициди, водят до по-широка употреба на добавъчни хербициди, до голяма степен поради появата на плевели, които са устойчиви на хербициди¹⁹²; като има предвид, че вследствие на това трябва да се очаква, че генетично модифицираният памук ще бъде изложен на по-високи и многократни дози глуфосинат и глифосат и че следователно в реколтите може да е налично по-голямо количество остатъчни вещества;
- К. като има предвид, че остават неизяснени въпроси за канцерогенността на глифосата; като има предвид, че през ноември 2015 г. ЕОБХ заключи, че е малко вероятно глифосатът да е канцерогенен, а през март 2017 г. Европейската агенция по химикали заключи, че не е необходимо класифициране; като има предвид, че противно на това, през 2015 г. Международната агенция за изследване на рака (специализираната агенция по ракови заболявания на Световната здравна организация) класифицира глифосата като вероятно канцерогенно за хората вещество;
- Л. като има предвид, че според ЕОБХ не са налични токсикологични данни, позволяващи да се извърши оценка на риска за потребителите, за редица продукти от разграждането на глифосата, свързани с генетично модифицирани култури, които са устойчиви на глифосат¹⁹³;

¹⁹¹ Вж. например, Adamczyk, J.J. Jr., Meredith, W. R. Jr., „Genetic basis for variability of Cry1Ac expression among commercial transgenic *Bacillus thuringiensis* (Bt) cotton cultivars in the United States“ („Генетична основа на променливостта на експресията Cry1Ac сред наличните в търговската мрежа трансгенни култивари на памука от тип *Bacillus thuringiensis* (Bt) в САЩ“), Journal of Cotton Science, 2004 г., 8(1), стр. 433-440, <https://pubag.nal.usda.gov/catalog/10670> и Trtikova, M., Wikmark, O.G., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., „Transgene expression and Bt protein content in transgenic Bt maize (MON810) under optimal and stressful environmental conditions“ („Трансгенна експресия и съдържание на Bt протеин в трансгенна Bt царевица (MON810) при оптимални и стресови екологични състояния“), Plos ONE, 2015:10(4), e0123011,

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0123011>

¹⁹² Вж. например Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури, плевели и хербициди: преглед и въздействие), Environmental Management, януари 2016 г.; 57(1), стр. 31-48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> и Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first 16 years“ (Въздействия на културите, продукт на генно инженерство, върху употребата на пестициди в САЩ – първите шестнадесет години), Environmental Sciences Europe; 28 септември 2012 г., Vol. 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

¹⁹³ Заключение на ЕОБХ относно партньорската проверка на оценката на риска от употребата на активното вещество глифосат като пестицид, Бюлетин на ЕОБХ, 2015 г.; 13(11):4302, стр. 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

- М. като има предвид, че глүфосинатът е класифициран като токсичен за репродукцията (1В) и следователно отговаря на критериите за изключване, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹⁴; като има предвид, че одобрението за използване на глүфосинат в Съюза изтече на 31 юли 2018 г.¹⁹⁵; като има предвид, че генетично модифицираният памук е създаден с двойно по-голяма устойчивост към глүфосинат, което позволява използването на още по-високи дози върху растенията;
- Н. като има предвид, че проучванията показват, че глифосатът и глүфосинатът могат да окажат сериозно въздействие върху метагенома¹⁹⁶, и че следователно дългосрочната токсичност (смесена токсичност) за чревния тракт на всички храни и фуражи, съдържащи Вt токсини поради пръскане с глифосат и глүфосинат, следва първо да бъде оценена, преди да се стигне до заключение относно въздействието върху здравето и безопасността на храните;
- О. като има предвид, че се счита, че оценката на остатъчните вещества от хербициди и продуктите от разграждането им, открити в генетично модифицираните растения, е извън правомощията на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми (експертна група на ЕОБХ по ГМО), и че следователно такава оценка не се извършва като част от процеса на разрешаване на генетично модифицирани организми; като има предвид, че това представлява проблем, тъй като начинът, по който добавъчните хербициди се разграждат от съответното генетично модифицирано растение, както и съставът, а оттам и токсичността на продуктите от разграждането („метаболити“), могат да са повлияни от самата генетична модификация¹⁹⁷;

Нерешени въпроси относно Вt токсините

- П. като има предвид, че за провеждането на проучванията за безопасност са били използвани протеините Cry1Ab и Cry2Ae, произвеждани съответно в *Escherichia coli* (*E. coli*) и *B. thuringiensis*, вместо протеини, произвеждани от самото генетично

¹⁹⁴ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

¹⁹⁵ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

¹⁹⁶ Вж. например, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304389420301400?via%3Dihub>

¹⁹⁷ Такъв действително е случаят с глифосата, както е посочено в мотивираното становище на ЕОБХ „Review of the existing maximum residue levels for glyphosate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005“ (Преглед на съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества за глифосат в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005), Бюлетин на ЕОБХ, 2018 г.;16(5):5263, стр. 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>

модифицирано растение¹⁹⁸, което означава, че оценката на токсичните ефекти се основава на предполагаемата еквивалентност на Vt токсините, произвеждани изкуствено в бактерии, и произвежданите от растенията Vt токсини; като има предвид обаче, че за да се отчетат правилно синергичните ефекти, оценките не следва да се основават единствено на изпитвания с трансгенни Vt токсини, произвеждани в микробни системи;

- Р. като има предвид, че освен това не може да се отдава голямо значение на токсикологичните изпитвания, проведени с изолирани протеини, поради факта, че Vt токсините в генетично модифицирани култури като царевица, памук и соя имат по-висока присъща токсичност от изолираните Vt токсини; като има предвид, че това се дължи на факта, че протеазните инхибитори, присъстващи в растителните тъкани, могат да увеличат токсичността на Vt токсините, като забавят разграждането им; като има предвид, че това явление е доказано в редица научни изследвания, включително в научно изследване, проведено преди 30 години за Монсанто, което показва, че дори наличието на изключително ниски нива на протеазни инхибитори повишава токсичността на Vt токсините до 20 пъти¹⁹⁹;
- С. като има предвид, че тези въздействия никога не са вземани предвид в оценките на риска на ЕОБХ, въпреки че те са от значение за всички Vt растения, одобрени за внос или отглеждане в Съюза; като има предвид, че рисковете, произтичащи от тази засилена токсичност, дължаща се на взаимодействието между протеазните инхибитори и Vt токсините, за хората и животните, консумиращи храни и фуражи, съдържащи Vt токсини, не могат да бъдат изключени;
- Т. като има предвид, че редица проучвания показват, че са наблюдавани странични ефекти, които могат да засегнат имунната система, вследствие на експозицията на Vt токсини, както и че някои Vt токсини могат да имат адювантни свойства²⁰⁰,

¹⁹⁸ Научно становище на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми по заявление EFSA-GMO-NL-2011-97 за пускане на пазара на устойчив на насекоми и хербициди генетично модифициран памук Т304-40 за използване в храни и фуражи, внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003, подадено от Bayer CropScience AG, Бюлетин на ЕОБХ, 2013 г.; 11(6):3251, (<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3251>), и научно становище на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми по заявление EFSA-GMO-NL-2011-96 за пускане на пазара на устойчив на насекоми и хербициди генетично модифициран памук GHB119 за употреба в храни и фуражи, внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003, подадено от Bayer CropScience AG), EFSA Journal 2016;14(10):4586, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4586>, стр. 14

¹⁹⁹ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“ (Засилване на инсектицидната активност на *Bacillus thuringiensis* от инхибитори на сериновата протеаза), Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, стр. 1145-1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>

²⁰⁰ За преглед вж. Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Преглед на безопасността и биологичните ефекти на Cry токсините от *Bacillus thuringiensis* при бозайниците), Journal of Applied Toxicology, май 2016 г., 36(5), стр. 630 – 648, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jat.3252/full>.

което означава, че те могат да увеличат алергенността на други протеини, с които влизат в контакт;

- У. като има предвид, че се счита, че оценката на потенциалното взаимодействие на остатъчните вещества от хербициди и техните метаболити с Vt токсини е извън правомощията на експертната група на ЕОБХ по ГМО, и че следователно не се извършва като част от оценката на риска; като има предвид, че това представлява проблем, тъй като е известно, че остатъчните вещества от пръскането с глифосат и глюфосинат нарушават метагенома, което може например да засили имунните реакции в комбинация с Vt токсини²⁰¹;

Vt култури: въздействие върху нецелени организми и повишена резистентност

- Ф. като има предвид, че за разлика от употребата на инсектициди, при която експозицията е по време на пръскането и за ограничен период от време след това, използването на генетично модифицирани Vt култури води до непрекъсната експозиция на целеви и нецелени организми на Vt токсини;
- Х. като има предвид, че допускането, че Vt токсините имат единичен и насочен към конкретни целеви организми механизъм на действие, вече не може да се счита за правилно и не може да се изключи действие върху нецелени организми²⁰²; като има предвид, че се съобщава, че нарастващ брой нецелени организми са засегнати по много начини; като има предвид, че в неотдавнашен преглед са посочени 39 рецензирани от експерти публикации, в които се съобщава за значително неблагоприятно въздействие на Vt токсините върху много видове, които не са целеви²⁰³;
- Ц. като има предвид, че е възможно редица нецелени организми в Съюза да бъдат изложени на Vt токсини посредством разливане, отпадъци и оборски тор в резултат на вноса на Vt култури; като има предвид, че при оценката на риска не са проучени въздействията върху нецелевите организми;
- Ч. като има предвид, че при оценката на риска не е взето предвид развитието на резистентност при целевите вредители към Vt токсините, което може да доведе до използването на по-вредни за околната среда пестициди, или до увеличаването

²⁰¹ Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., „Literature review in support of adjuvanticity/immuno-genicity assessment of proteins“ (Преглед на литературата в подкрепа на адювантността/оценката на имуногенността на протеините), EFSA Supporting Publications, януари 2019 г., 16(1): 1551, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551>

²⁰² Вж., например, Hilbeck, A., Otto, M., „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment“ (Специфика и комбинаторни ефекти на Cry токсините от *Bacillus thuringiensis* в контекста на оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани организми), *Frontiers in Environmental Science*, 2015 г., 3:71, <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fenvs.2015.00071/full>

²⁰³ Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Böhn, T., „Insecticidal Bt crops. EFSA’s risk assessment approach for GM Bt plants fails by design“ (Инсектицидни Vt култури. Недостатъци на подхода на ЕОБХ за оценка на генетично модифицирани Vt растения, заложили още при изготвянето му), RAGES 2020, стр. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

на дозите на пестицидите и по-честата им употреба за генетично модифицираната култура в държавата на отглеждане; като има предвид, че Агенцията на САЩ за опазване на околната среда планира постепенно премахване през следващите три до пет години на много Bt царевични хибриди, както и на някои сортове Bt памук, поради увеличаването на устойчивостта на насекомите към тези култури²⁰⁴;

- Ш. като има предвид, че макар да се твърди, че използването на Bt култури води до намаляване на употребата на инсектициди, в неотдавна публикувано проучване, извършено в Съединените щати²⁰⁵, се констатира, че „редица анализи на влиянието на Bt културите върху моделите на употреба на пестициди изглежда не са вземали предвид третирането на семена и поради това може да са надценили намаляването на употребата на инсектициди (особено по отношение на „третираната площ“), свързана с Bt култури“;
- Щ. като има предвид, че Съюзът е страна по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, от което ясно следва, че както държавите износителки, така и държавите вносителки имат международни отговорности по отношение на биологичното разнообразие;

Коментари на компетентните органи на държавите членки

- АА. като има предвид, че държавите членки представиха на ЕОБХ множество критични коментари по време на тримесечния период на консултации²⁰⁶; като има предвид, че в тези критични коментари се отбелязва, че предоставените данни и анализи на данни относно фенотипната оценка, състава и токсичността са недостатъчни, че анализът на състава не отчита остатъчните вещества и метаболитите на добавъчните хербициди, както и че предложението на заявителя за план за наблюдение на околната среда не отговаря на целите, определени в приложение VII към Директива № 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁰⁷, и че не свързва дейностите по наблюдение със съответните цели за опазване; като има предвид, че компетентен орган на държава членка отхвърли предложението за пускане на пазара на генетично модифицирания памук въз основа на това, че предишните оценки за трите единични събития са били недостатъчни, за да се гарантира висока степен на защита на човешкото здраве;

²⁰⁴ <https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn>

²⁰⁵ Douglas, M.R., Tooker, J.F., „Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops“ (Широкомасщабно внедряване на третирането на семена доведе до бързо увеличаване на употребата на неоникотиноидни инсектициди и превантивното управление на вредителите при полевите култури в САЩ), *Environmental Science and Technology*, 2015, 49, 8, стр. 5088-5097, <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g>

²⁰⁶ Коментари на държавите членки, достъпни чрез регистъра на ЕОБХ за запитвания (референтен номер: EFSA-Q-2014-00721): <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>

²⁰⁷ Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

Спазване на международните задължения на Съюза

АБ. като има предвид, че в доклад от 2017 г. на специалния докладчик на ООН относно правото на прехрана се посочва, че по-специално в развиващите се страни опасните пестициди оказват катастрофално въздействие върху здравето²⁰⁸; като има предвид, че ЦУР на ООН 3.9 има за цел до 2030 г. значително да се намали броят на смъртните случаи и заболяванията, дължащи се на опасни химикали и на замърсяване на въздуха, водата и почвата²⁰⁹; като има предвид, че разрешаването на вноса на генетично модифициран памук би увеличило търсенето на тази култура, третирана с хербицид, който е токсичен за репродукцията и вече не е разрешен за употреба в Съюза, увеличавайки по този начин експозицията на работниците в трети държави; като има предвид, че рискът от повишена експозиция на работниците е особено тревожен във връзка с устойчивите на хербициди генетично модифицирани култури с оглед на използваните по-големи количества хербициди;

Недемократичен процес на вземане на решения

АВ. като има предвид, че при гласуването, проведено на 11 януари 2021 г. от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, не беше прието становище, което означава, че разрешението не беше подкрепено от квалифицирано мнозинство от държавите членки; като има предвид, че 13 държави членки (представляващи 35,52% от населението на Съюза) гласуваха против разрешаването, докато само 10 държави членки (представляващи 27,49%) гласуваха „за“; като има предвид, че 4 държави членки (представляващи 37%) се въздържаха;

АГ. като има предвид, че Комисията признава, че е проблем фактът, че решенията за разрешаване на ГМО продължават да се приемат от Комисията без подкрепата на квалифицирано мнозинство от държавите членки, като това представлява открояващо се изключение при разрешенията за продукти като цяло, но се е превърнало в правило при вземането на решения относно разрешенията за генетично модифицирани храни и фуражи;

АД. като има предвид, че през осмия си мандат Европейският парламент прие общо 36 резолюции, в които се възразява срещу пускането на пазара на ГМО за храни и фуражи (33 резолюции) и срещу отглеждането на ГМО в Съюза (три резолюции); като има предвид, че през деветия си мандат Европейският парламент вече е приел 16 възражения срещу пускането на ГМО на пазара; като има предвид, че нямаше квалифицирано мнозинство от държави членки в подкрепа на разрешаването на нито един от тези ГМО; като има предвид, че причините, поради които държавите членки не подкрепят разрешенията, включват неспазване на принципа на предпазливост в процедурата на разрешаване и опасения от научно естество, свързани с оценката на риска;

АЕ. като има предвид, че макар и да отчита недостатъчно демократичния характер на процедурата, липсата на подкрепа от държавите членки и възраженията на Парламента, Комисията продължава да разрешава ГМО;

²⁰⁸ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

²⁰⁹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

- АЖ. като има предвид, че не се изисква промяна на законодателството, за да може Комисията да не разрешава ГМО, когато в апелативния комитет не е налице подкрепата на квалифицирано мнозинство от държавите членки²¹⁰;
1. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) № 1829/2003;
 2. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията не е в съответствие с правото на Съюза, тъй като не е съвместим с целта на Регламент (ЕО) № 1829/2003, която е, в съответствие с общите принципи, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета²¹¹, да се осигури основата за обезпечаването на висока степен на защита на живота и здравето на човека, на здравето на животните и на хуманното отношение към тях и на интересите на околната среда и на потребителите по отношение на генетично модифицираните храни и фуражи, като едновременно с това се гарантира ефективното функциониране на вътрешния пазар;
 3. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на решение за изпълнение;
 4. приветства факта, че в писмо от 11 септември 2020 г. до членовете на ЕП Комисията в крайна сметка призна необходимостта да се взема предвид устойчивостта, когато става въпрос за решения за разрешаване на ГМО²¹²; изразява силното си разочарование обаче, че след това Комисията продължи да разрешава вноса в Съюза на ГМО въпреки текущите възражения от страна на Парламента и факта, че мнозинството от държавите членки са гласували против;
 5. призовава Комисията да предприеме спешни действия за осигуряване на напредък по разработването на критерии за устойчивост с пълното участие на Парламента; призовава Комисията да предостави информация за това как ще бъде осъществен този процес и в какви срокове;
 6. отново призовава Комисията да не разрешава устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури, докато рисковете за здравето, свързани с остатъчните вещества, бъдат цялостно изследвани поотделно за всеки конкретен случай, което изисква пълна оценка на остатъчните вещества от пръскането на такива генетично модифицирани култури с добавъчни хербициди, оценка на продуктите от разграждането на хербицидите и всякакви комбинаторни ефекти, включително със самото генетично модифицирано растение;
 7. отправя отново призива си към Комисията да не разрешава вноса на каквито и да било генетично модифицирани растения за употреба като храни или фуражи, при които е създадена устойчивост към активно вещество на хербицид, което не е

²¹⁰ Регламент (ЕС) № 182/2011 (член 6, параграф 3) предвижда, че ако в апелативния комитет няма подкрепата на квалифицирано мнозинство от държавите членки, Комисията „може“ да даде разрешение, а не че „дава“ разрешение.

²¹¹ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

²¹² <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

разрешено за употреба в Съюза;

8. призовава ЕОБХ най-накрая да приеме съществените разлики между нативните Bt токсини и експресираните чрез синтетични трансгени в генетично модифицираните култури, и да разшири своята оценка на риска, за да се вземат изцяло предвид всички взаимодействия и комбинаторни ефекти между Bt токсините, генетично модифицираните растения и техните съставки, остатъчните вещества от пръскането с добавъчни хербициди, околната среда, както и въздействието върху здравето и безопасността на храните;
9. призовава ЕОБХ повече да не приема изследвания за токсичност на основата на изолирани протеини, които е вероятно да са различни по структура и биологично въздействие от тези, които се произвеждат от самото растение, и да изисква всички изпитвания да се извършват с тъкан от генетично модифицираното растение;
10. призовава ЕОБХ да гарантира, че данните от полевите изпитвания или оранжериите обхващат достатъчно широк спектър от агрономични и екологични условия, за да се оцени въздействието на всички стрес фактори, които трябва да се очакват по време на отглеждането, върху генната експресия и растителния състав;
11. призовава ЕОБХ да гарантира, че данните от полевите изпитвания или оранжериите обхващат достатъчно широк спектър от различни сортове, за да се оцени въздействието на различния генетичен произход върху генната експресия и растителния състав;
12. призовава ЕОБХ да изиска данни относно въздействието на консумацията на храни и фуражи, получени от генетично модифицирани растения, върху чревния метагеном;
13. отново настоятелно призовава Комисията да вземе предвид задълженията на Съюза съгласно международните споразумения, като например Парижкото споразумение относно изменението на климата, Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и ЦУР на ООН;
14. подчертава, че в измененията, приети от Европейския парламент на 17 декември 2020 г. към предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011²¹³, които бяха одобрени от Парламента като основа за преговори със Съвета, се посочва, че Комисията не трябва да разрешава ГМО, когато няма подкрепата на квалифицирано мнозинство от държавите членки за това; настоява Комисията да зачита тази позиция и призовава Съвета да продължи работата си и спешно да приеме общ подход по това досие;
15. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

²¹³ Приети текстове, P9_TA(2020)0364.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0081

Генетично модифицирана царевица MZIR098 (SYN-ØØØ98-3)

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D070620/02 – 2021/2554(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D070620/02),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи²¹⁴, и по-специално член 7, параграф 3 и член 19, параграф 3 от него,
- като взе предвид Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 на Комисията относно заявленията за разрешение за генетично модифицирани храни и фуражи в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на регламенти (ЕО) № 641/2004 и (ЕО) № 1981/2006²¹⁵ на Комисията,
- като взе предвид гласуването в посочения в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 Постоянен комитет по хранителната верига и здравето на животните, проведено на 11 януари 2021 г., по време на което не беше представено становище,
- като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 година за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на

²¹⁴ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.

²¹⁵ ОВ L 157, 8.6.2013 г., стр. 1.

Комисията²¹⁶,

- като взе предвид становището, прието от Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) на 28 май 2020 г. и публикувано на 26 юни 2020 г.²¹⁷,
- като взе предвид предишните си резолюции, в които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО)²¹⁸,

²¹⁶ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

²¹⁷ Научно становище на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми относно оценката на генетично модифицираната царевица MZIR098 за употреба в храни и фуражи съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление EFSA-GMO-DE-2017-142), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2020 г.; 18(6): 6171, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2020.6171>

²¹⁸ В рамките на осмия си мандат Парламентът прие 36 резолюции, в които възразява срещу разрешаването на ГМО. Освен това в рамките на деветия си мандат Парламентът прие следните резолюции:

– Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZHGOJG (SYN-ØØØJG-2), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0028).

– Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0029).

– Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 и DAS-40278-9, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0030).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифициран памук LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0054).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 89788 (MON-89788-1), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0055).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 и подкомбинации MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 и NK603 × DAS-40278-9, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0056).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 ноември 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три, четири или пет от отделните събития Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 и GA21, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2019)0057).

– Резолюция на Европейския парламент от 14 май 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0069).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две или три от отделните събития MON 87427, MON 89034, MIR162 и NK603, и за отмяна на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1111 на Комисията, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0291).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0292).

– Резолюция на Европейския парламент от 11 ноември 2020 г. относно проект на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две, три или четири от отделните събития MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 и NK603, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0293).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0365).

- като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните,
- A. като има предвид, че на 25 април 2017 г. Syngenta Crop Protection NV/SA („заявителят“) подаде заявление за пускане на пазара на храни, хранителни съставки и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MZIR098 („генетично модифицираната царевица“), в съответствие с членове 5 и 17 от Регламент (ЕО) № 1829/2003; като има предвид, че заявлението се отнася също и за пускането на пазара на продукти, съдържащи или състоящи се от генетично модифицирана царевица за употреба, различна от употребата като храни и фуражи, с изключение на отглеждането;
- Б. като има предвид, че на 28 май 2020 г. ЕОБХ даде положително становище, което беше публикувано на 26 юни 2020 г.;
- В. като има предвид, че генетично модифицираната царевица е модифицирана с цел да се постигне устойчивост към хербициди, съдържащи глюфосинат (т. нар. „добавъчен хербицид“) и произвеждащи два инсектицидни протеина („Bt“ или „Cry“ токсини): eCry3.1Ab и mCry3A, които са токсични за някои твърдокрили ларви, които се хранят с царевица²¹⁹;
- Г. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за разрешаване на пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 и генетично модифицирана царевица, съвместяваща две или три от отделните събития MON 87427, MON 89034, MIR162 и MON 87411, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0366).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MIR604 (SYN-IR604-5), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0367).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение на Комисията за подновяване на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 88017 (MON-88017-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0368).

– Резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2020 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията за подновяване на разрешението за пускане на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана царевица MON 89034 (MON-89034-3), в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (Приети текстове, P9_TA(2020)0369).

²¹⁹ Становище на ЕОБХ, стр. 1.

модифицираните храни или фуражи не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, върху здравето на животните или върху околната среда, и се изисква от Комисията при изготвянето на решението си да взема предвид всички относими разпоредби на правото на Съюза и други обосновани фактори, свързани с разглеждания въпрос;

- Д. като има предвид, че Регламент за изпълнение (ЕС) № 503/2013 изисква оценка на това, дали очакваните селскостопански практики влияят на резултата от изучаваните крайни точки; като има предвид, че съгласно посочения регламент за изпълнение това е от особено значение за растенията, устойчиви на хербициди; като има предвид освен това, че различните терени, избрани за полевите изпитвания, отразяват различните метеорологични и агрономични условия, при които ще се отглежда културата;

Липса на данни за генната експресия и растителния състав

- Е. като има предвид, че в Съединените щати бяха проведени полеви изпитвания за оценка на състава и агрономията на генетично модифицираната царевица само в осем обекта, но не и в други важни райони за производство на царевица като Бразилия, Аржентина, Парагвай или Уругвай; като има предвид, че за получаване на данни за съответните метеорологични условия, при които растенията могат да се отглеждат, са били използвани само данните от една година, 2013 г.; като има предвид, че глуфосинат не е бил използван като допълващ хербицид във високите дози, които следва да се очакват в контекста на нарастващата резистентност към плевелите;
- Ж. като има предвид, че ЕОБХ не е поискал допълнителни изследвания, например полеви изпитвания, продължаващи повече от един сезон и в други региони, в които се произвежда царевица; като има предвид освен това, че не са били генерирани данни, представляващи по-екстремни екологични условия, като например тези, причинени от изменението на климата, въпреки че е доказано, че факторите на околната среда могат да окажат въздействие върху експресията на Bt токсините²²⁰;

Липса на анализ на остатъчните вещества от глуфосинат

- З. като има предвид, че глуфосинатът е класифициран като токсичен за репродукцията 1В и следователно отговаря на критериите за изключване, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета²²¹; като има предвид, че одобрението за използване на глуфосинат в

²²⁰ Вж. напр. Trtikova, M., Wikmark, O.G., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., „Transgene expression and Bt protein content in transgenic Bt maize (MON810) under optimal and stressful environmental conditions“ („Трансгенна експресия и съдържание на Bt протеин в трансгенна Bt царевица (MON810) при оптимални и стресови условия на околната среда“), Plos ONE, 2015:10(4): e0123011, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0123011>

²²¹ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

Съюза изтече на 31 юли 2018 г.²²²;

- И. като има предвид, че проучванията показват, че глүфосинатът може да окаже сериозно въздействие върху микробиома²²³, и че следователно дългосрочната токсичност (смесена токсичност) на Vt токсините в непреработени храни и фуражи върху червата поради пръскане с глүфосинат следва първо да бъде оценена, преди да се направи заключение относно въздействието върху здравето и безопасността на храните;
- Й. като има предвид, че оценката на остатъчните вещества от хербициди и на продуктите от разграждането на хербициди, открити върху генетично модифицирани растения, заедно с тяхното взаимодействие с Vt токсини, се счита извън обхвата на компетентност на експертната група на ЕОБХ по ГМО и следователно не е част от процеса на разрешаване на ГМО;

Нерешени въпроси относно Vt токсините

- К. като има предвид, че за провеждане на проучванията за безопасност бяха използвани eCry3.1Ab и mCry3A протеини, произведени в *Escherichia coli* (*E-coli*), а не протеини, произвеждани от самото генетично модифицирано растение²²⁴, което означава, че оценката на токсичните ефекти се основава на предполагаемата еквивалентност на произвежданите от *E-coli* Vt токсини с произвежданите от растението Vt токсини; като има предвид, че според компетентния орган на държавата членка, с цел адекватно отчитане на синергичните ефекти, оценките не следва да се основават единствено на изпитвания с трансгенни Vt токсини, произведени в микробни системи²²⁵;
- Л. като има предвид, че освен това не може да се отдава голямо значение на токсикологичните изпитвания, проведени с изолирани протеини, поради факта, че Vt токсините в генетично модифицираните култури, като царевица, памук и соя, имат по-висока присъща токсичност от изолираните Vt токсини; като има предвид, че това се дължи на факта, че протеазните инхибитори, присъстващи в растителните тъкани, могат да увеличат токсичността на Vt токсините, като забавят разграждането им; като има предвид, че това явление е доказано в редица научни изследвания, включително в научно изследване, проведено преди 30 години за „Монсанто“, което показва, че дори наличието на изключително ниски нива на протеазни инхибитори повишава токсичността на Vt токсините до 20

²²² https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

²²³ Вж., например, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304389420301400?via%3Dihub>

²²⁴ Становище на ЕОБХ, стр. 10.

²²⁵ Коментари на държавите членки, достъпни чрез регистъра с въпроси на ЕОБХ (референтен номер: EFSA-Q-2017-00398): <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>, стр. 21.

пъти²²⁶;

- М. като има предвид, че тези въздействия никога не са били взети предвид в оценките на риска на ЕОБХ, въпреки че са от значение за всички Vt растения, одобрени за внос или отглеждане в Съюза; като има предвид, че рисковете, произтичащи от тази засилена токсичност, дължаща се на взаимодействието между протеазните инхибитори и Vt токсините, за хората и животните, консумиращи храни и фуражи, съдържащи Vt токсини, не могат да бъдат изключени;
- Н. като има предвид, че редица проучвания показват, че са наблюдавани странични ефекти, които могат да засегнат имунната система вследствие на експозицията на Vt токсини, както и че някои Vt токсини могат да имат адювантни свойства²²⁷, което означава, че могат да увеличат алергенността на други протеини, с които влизат в контакт;
- О. като има предвид, че оценката на потенциалното взаимодействие на остатъчните вещества от хербициди и техните метаболити с Vt токсини се счита за извън правомощията на експертната група на ЕОБХ по ГМО и следователно не се предприема като част от оценката на риска; като има предвид, че това е проблематично, тъй като е известно, че остатъчните вещества от пръскането с глуфосинат нарушават микробиома, което може например да засили имунните реакции в комбинация с Vt токсини²²⁸;

Vt-култури: въздействие върху нецелени организми и повишена резистентност

- П. като има предвид, че за разлика от употребата на инсектициди, при която експозицията е по време на пръскането и за ограничен период от време след това, използването на генетично модифицирани Vt култури води до непрекъсната експозиция на целеви и нецелени организми на Vt токсини;
- Р. като има предвид, че допускането, че действието на Vt токсините е само едно и насочено към конкретна цел, вече не може да се счита за правилно и че не може

²²⁶ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“ (Засилване на инсектицидната активност на *Bacillus thuringiensis* от инхибитори на сериновата протеаза), *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 38, стр. 1145 – 1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>

²²⁷ За преглед вж. Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Преглед на безопасността и биологичните ефекти на Cry токсините от *Bacillus thuringiensis* при бозайниците), *Journal of Applied Toxicology*, май 2016, 36(5), стр. 630 – 648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>

²²⁸ Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., „Literature review in support of adjuvanticity/immuno-genicity assessment of proteins“ (Преглед на литературата в подкрепа на адювантността/оценката на имуногенността на протеините), *EFSA Supporting Publications*, януари 2019 г., 16(1): 1551, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551>

да се изключи действие върху нецелесъобразни организми²²⁹; като има предвид, че се съобщава, че нарастващ брой нецелесъобразни организми са засегнати по много начини; като има предвид, че в неотдавнашен преглед са посочени 39 рецензирани публикации, в които се съобщава за значително неблагоприятно въздействие на Bt токсините върху много видове, които са „извън обсега на разпространение“²³⁰;

- С. като има предвид, че редица нецелесъобразни организми могат да бъдат изложени на Bt токсини чрез разливане, отпадъци и оборски тор, в резултат на вноса на Bt култури; като има предвид, че при оценката на риска не са оценени никакви въздействия върху нецелесъобразните организми;
- Т. като има предвид, че при оценката на риска не е взето предвид развитието на резистентност при целевите вредители към Bt токсините, което може да доведе до използването на по-малко безопасни за околната среда пестициди или до увеличаване на дозите, нито е взет предвид броят на приложенията по отношение на генетично модифицираната култура в държавата на отглеждане; като има предвид, че Агенцията за опазване на околната среда на САЩ планира постепенно премахване през следващите три до пет години на много хибриди Bt царевица, както и на някои сортове Bt памук, поради увеличаването на устойчивостта на насекомите към тези култури²³¹;
- У. като има предвид, че макар да се твърди, че използването на Bt култури води до намаляване на употребата на инсектициди, в неотдавна публикувано проучване, извършено в Съединените щати²³², се констатира, че няколко анализа на влиянието на Bt културите върху моделите на употреба на пестициди изглежда не са разглеждали третирането на семена и поради това може да са представили по-голямо намаляване на употребата на инсектициди (особено „третирана площ“), свързана с Bt култури;
- Ф. като има предвид, че Съюзът е страна по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие, което ясно показва, че както държавите износителки, така и

²²⁹ Вж., например, Hilbeck, A., Otto, M., ‘Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment’ (Специфика и комбинаторни ефекти на Cry токсини от *Bacillus thuringiensis* в контекста на оценката на риска за околната среда от генетично модифицирани организми), *Frontiers in Environmental Science*, 2015, 3:71
<https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071>

²³⁰ Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bohn, T., ‘Insecticidal Bt crops. EFSA’s risk assessment approach for GM Bt plants fails by design’ (Инсектицидни Bt култури. Провал при проектирането на подхода на ЕОБХ за генетично модифицирани Bt растения), *RAGES* 2020, стр. 4,

²³¹ https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf
<https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn>

²³² Douglas, M.R., Tooker, J.F., ‘Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops’ (Широкомасщабно внедряване на третиране на семена с ускорено увеличаване на употребата на неоникотиноидни инсектициди и превантивно управление на вредителите при полевите култури в САЩ), *Environmental Science and Technology*, 2015, 49, 8, стр. 5088 – 5097,
<https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g>

държавите вносителки имат международни отговорности по отношение на биологичното разнообразие;

Забележки на държавите членки

- Х. като има предвид, че държавите членки представиха на ЕОБХ много критични забележки по време на тримесечния период на консултации²³³; като има предвид, че тези критични забележки включват това, че данните, предоставени от полевите опити, не са достатъчни, за да се установи, че местата за изпитване са представителни по отношение на агрономическите практики или абиотичните (например влажност и плодородие на почвата) и биотичните фактори (например преобладаващ натиск от вредители и болести и плевели), че обхватът на сравнителния анализ е твърде тесен, тъй като не е взето предвид използването на глуфосинат върху генетично модифицираната царевица, че мониторинговият план е недостатъчен, за да се отговори на потенциалните въздействия върху околната среда на генетично модифицираната царевица, че предоставените от заявителя проучвания не са достатъчни, за да се стигне до заключението, че експозицията по отношение на околната среда и в този смисъл въздействието върху нецелеви организми ще бъде пренебрежимо малко, и че не е възможно окончателно заключение с оглед на дългосрочните въздействия на непреработените храни и фуражи по отношение на репродукцията или развитието;

Спазване на международните задължения на Съюза

- Ц. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично модифицираните храни и фуражи не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, здравето на животните и околната среда, и се изисква от Комисията при изготвянето на решението си да взема предвид всички относими разпоредби на правото на Съюза и други обосновани фактори, свързани с разглеждания въпрос; като има предвид, че такива основателни фактори следва да включват задълженията на Съюза по целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), Парижкото споразумение относно изменението на климата и Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (КБР);
- Ч. като има предвид, че в доклад от 2017 г. на специалния докладчик на ООН относно правото на прехрана беше установено, че особено в развиващите се страни опасните пестициди оказват катастрофално въздействие върху здравето²³⁴; като има предвид, че ЦУР на ООН 3.9 има за цел до 2030 г. значително да се намали броят на смъртните случаи и заболяванията, дължащи се на опасни химикали и на замърсяване на въздуха, водата и почвата²³⁵; като има предвид, че разрешаването на вноса на генетично модифицирана царевица би увеличило търсенето на тази култура, третирана с хербицид, който е токсичен за репродукцията и вече не е разрешен за употреба в Съюза, като по този начин ще се увеличи експозицията на работниците в трети държави; като има предвид, че

²³³ Коментари на държавите членки, достъпни чрез регистъра с въпроси на ЕОБХ (референтен номер: EFSA-Q-2017-00398): <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>

²³⁴ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

²³⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

рискът от повишена експозиция на работниците е особено тревожен във връзка с устойчивите на хербициди генетично модифицирани култури, с оглед на използваните по-големи количества хербициди;

Недемократичен процес на вземане на решения

- III. като има предвид, че при гласуването, проведено на 11 януари 2021 г. от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, не беше изразено становище, което означава, че разрешението не е подкрепено от квалифицирано мнозинство от държавите членки; като има предвид, че 13 държави членки (представляващи 35,52% от населението на Съюза) гласуваха против разрешаването, докато само 10 държави членки (представляващи 27,49%) гласуваха „за“; като има предвид, че 4 държави членки (представляващи 37%) се въздържаха;
- Щ. като има предвид, че Комисията признава, че е проблематичен фактът, че решенията за разрешаване на ГМО продължават да се приемат от Комисията без квалифицирано мнозинство от държави членки, което е точно изключението за разрешенията за продукти като цяло, но се е превърнало в правило при вземането на решения относно разрешенията за генетично модифицирани храни и фуражи;
- АА. като има предвид, че по време на осмия си мандат Европейският парламент прие общо 36 резолюции, в които се възразява срещу пускането на пазара на ГМО за храни и фуражи (33 резолюции) и срещу отглеждането на ГМО в Съюза (три резолюции); като има предвид, че по време на деветия си мандат Европейският парламент вече е приел 16 възражения срещу пускането на ГМО на пазара; като има предвид, че нямаше квалифицирано мнозинство от държави членки в подкрепа на разрешаването на нито един от тези ГМО; като има предвид, че причините, поради които държавите членки не подкрепят разрешенията, включват неспазване на принципа на предпазливост в процеса на издаване на разрешения и опасения от научно естество, свързани с оценката на риска;
- АБ. като има предвид, че макар самата тя да признава, че процесът не е достатъчно демократичен, и въпреки липсата на подкрепа от държавите членки и възраженията на Парламента, Комисията продължава да разрешава ГМО;
- АВ. като има предвид, че не се изисква промяна на законодателството, за да може Комисията да не разрешава ГМО, когато в Апелативния комитет не е налице квалифицирано мнозинство от държави членки²³⁶;
- 1. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) № 1829/2003;
- 2. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията не е в съответствие с правото на Съюза, доколкото не е съгласуван с целта на Регламент (ЕО) № 1829/2003, която, в съответствие с общите принципи, определени в Регламент

²³⁶ Комисията „може“, а не „трябва“ да продължи с издаването на разрешение, ако в Апелативния комитет няма квалифицирано мнозинство от държави членки в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 (член 6, параграф 3).

(ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета²³⁷, е да осигури основата за обезпечаването на висока степен на защита на живота и здравето на човека, на здравето на животните и на хуманното отношение към тях и на интересите на околната среда и на потребителите по отношение на генетично модифицираните храни и фуражи, като едновременно с това се гарантира ефективното функциониране на вътрешния пазар;

3. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на решение за изпълнение;
4. приветства факта, че в писмо от 11 септември 2020 г. до членовете на ЕП Комисията в крайна сметка призна необходимостта да се взема предвид устойчивостта, когато става въпрос за решения за разрешаване на ГМО²³⁸; изразява силното си разочарование обаче, че след това Комисията разреши вноса в Съюза на друг ГМО въпреки текущите възражения от страна на Парламента и факта, че мнозинството от държавите членки са гласували против;
5. призовава Комисията да предприеме спешни действия по отношение на разработването на критерии за устойчивост с пълното участие на Парламента; призовава Комисията да предостави информация за това как ще бъде осъществен този процес и в какви срокове;
6. отново призовава Комисията да не разрешава устойчиви на хербициди генетично модифицирани култури, докато рисковете за здравето, свързани с остатъчните вещества, не бъдат цялостно изследвани поотделно за всеки конкретен случай, което изисква пълна оценка на остатъчните вещества от пръскането на такива генетично модифицирани култури с добавъчни хербициди, оценка на продуктите от разпада на хербицидите и всякакви комбинаторни ефекти, включително със самото генетично модифицирано растение;
7. отправя отново призива си към Комисията да не разрешава вноса на каквито и да било генетично модифицирани растения за употреба като храни или фуражи, при които е създадена устойчивост на активно вещество на хербицид, което не е разрешено за употреба в Съюза;
8. призовава ЕОБХ най-накрая да приеме съществените разлики между естествените Vt токсини и тези, изразени чрез синтетични трансгени в генетично модифицираните растения, и да разшири своята оценка на риска, за да се вземат изцяло предвид всички взаимодействия и комбинаторни ефекти между Vt токсините, генетично модифицираните растения и техните съставки, остатъчните вещества от пръскането с добавъчни хербициди, околната среда, както и въздействието върху здравето и безопасността на храните;
9. призовава ЕОБХ вече да не приема изследвания за токсичност на основата на изолирани протеини, които е вероятно да са различни по структура и биологично

²³⁷ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

²³⁸ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

въздействие от тези, които се произвеждат от самото растение, и да изисква всички изпитвания да се извършват с тъкан от генетично модифицираното растение;

10. призовава ЕОБХ да гарантира, че данните от полевите изпитвания или оранжериите обхващат достатъчно широк спектър от агрономични и екологични условия, за да се оцени въздействието на всички стрес фактори, които трябва да се очакват по време на отглеждането, върху генната експресия и растителния състав;
11. призовава ЕОБХ да гарантира, че данните от полевите изпитвания или оранжериите обхващат достатъчно широк спектър от различни сортове, за да се оцени въздействието на различните генетични среди върху генната експресия и растителния състав;
12. призовава ЕОБХ да изиска данни относно въздействието на консумацията на храни и фуражи, получени от генетично модифицирани растения, върху чревния микробиом;
13. отново настоятелно призовава Комисията да вземе предвид задълженията на Съюза съгласно международните споразумения, като например Парижкото споразумение относно изменението на климата, Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и ЦУР на ООН;
14. подчертава, че в измененията, приети от Европейския парламент на 17 декември 2020 г. към предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011²³⁹, които бяха одобрени от Парламента като основа за преговори със Съвета, се посочва, че Комисията не трябва да разрешава ГМО, когато няма квалифицирано мнозинство на държавите членки за това; настоява Комисията да зачита тази позиция и призовава Съвета да продължи работата си и спешно да приеме общ подход по това досие;
15. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

²³⁹

Приети текстове, P9_TA(2020)0364.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0082

Дейности на Европейския омбудсман – годишен доклад за 2019 г.

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно дейността на Европейския омбудсман – годишен доклад за 2019 г. (2020/2125(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид годишния доклад за дейността на Европейския омбудсман през 2019 г.,
- като взе предвид член 15, член 24, параграф 3, член 228 и член 298, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид член 10, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),
- като взе предвид Решение 94/262/ЕОВС, ЕО, Евратом на Европейския парламент от 9 март 1994 г. относно правилата и общите условия за изпълнението на функциите на Омбудсмана²⁴⁰,
- като взе предвид членове 11, 41, 42 и 43 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“),
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания,
- като взе предвид своите предходни резолюции относно дейностите на Европейския омбудсман,
- като взе предвид член 54, член 142, параграф 2 и член 232, параграф 1 от своя Правилник за дейността,
- като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2019 г. относно стратегическото проучване O1/2/2017 на Европейския омбудсман относно прозрачността на законодателните разисквания в рамките на подготвителните органи на Съвета на ЕС²⁴¹,
- като взе предвид Европейския кодекс за добро поведение на администрацията,

²⁴⁰ ОВ L 113, 4.5.1994 г., стр. 15.

²⁴¹ ОВ С 411, 27.11.2020 г., стр. 149.

приет от Парламента на 6 септември 2001 г.,

- като взе предвид доклада на комисията по петиции (A9-0013/2021),
- А. като има предвид, че годишният доклад за дейността на Европейския омбудсман през 2019 г. беше официално предаден на председателя на Парламента на 5 май 2020 г. и че Омбудсманът, г-жа Емили О'Райли, представи своя доклад пред комисията по петиции на 3 септември 2020 г. в Брюксел;
- Б. като има предвид, че Емили О'Райли беше преизбрана за Европейски омбудсман от Парламента на пленарното му заседание от 18 декември 2019 г. в Страсбург;
- В. като има предвид, че съгласно член 41, параграф 1 от Хартата „всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“;
- Г. като има предвид, че член 43 от Хартата гласи, че „Всеки гражданин на Съюза, както и всяко физическо или юридическо лице, което пребивава или има седалище според устройствения му акт в държава членка, има право да сезира Европейския омбудсман за случаи на лоша администрация в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнението на неговите съдебни функции“;
- Д. като има предвид, че е от съществено значение гражданите на ЕС да разполагат с достатъчно информация, за да могат да следят изготвянето на политиките и законодателството на ЕС и да участват пълноценно в европейските демократични процеси; като има предвид, че доверието на хората в публичните администрации се засилва, когато те могат да видят, че институциите работят за общественото благо и поддържат високи етични стандарти;
- Е. като има предвид, че приоритетната задача на Омбудсмана е да гарантира, че правата на гражданите се зачитат изцяло в съответствие с Договорите и с Хартата и че правото на добра администрация отразява най-високите стандарти, очаквани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на дейностите, извършвани от Съда на Европейския съюз при изпълнение на неговите съдебни функции; като има предвид, че Омбудсманът играе жизненоважна роля, като подпомага институциите на ЕС да станат по-отворени, по-ефективни и по-ориентирани към гражданите с цел засилване на доверието на гражданите в Съюза;
- Ж. като има предвид, че Европейският омбудсман сложи началото на стратегическа инициатива относно правата на отпуск на някои служители на ЕС с оглед на висшия интерес на детето (SI/1/2019/AMF)²⁴², която доведе до хармонизиране на правилата между Комисията и Съвета по отношение на правото на отпуск на служителите, които стават родители чрез сурогатно майчинство; като има предвид, че в Европейския парламент подобни резултати не бяха постигнати поради нежеланието да се адаптират правилата му относно отпуските;
- З. като има предвид, че през 2020 г. се отбелязва 25-ата годишнина от създаването

²⁴²

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/opening-summary/en/113554>

на длъжността Европейски омбудсман; като има предвид, че от своето откриване досега Службата на Омбудсмана е разгледала 57 000 жалби, довели до над 7 300 проверки; като има предвид, че непрекъснатите усилия на Службата и нейния персонал за зачитане и поддържане на прозрачността, етиката и отчетността в администрацията на ЕС следва да бъдат надлежно признати и приветствани;

- И. като има предвид, че съгласно проучването на Евробарометър от май 2019 г. доверието на гражданите в Европейския съюз достига 44%, а недоверието — 46%; като има предвид, че е от съществено значение институциите да подлежат на отчетност, за да се повиши степента на удовлетвореност на гражданите на ЕС;
- Й. като има предвид, че съгласно член 10, параграф 3 от ДЕС „всеки гражданин има право да участва в демократичния живот на Съюза“ и че „решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите“;
- К. като има предвид, че съгласно член 24 от ДФЕС „всеки гражданин на Съюза може да се обръща към омбудсмана, предвиден в член 228“;
- Л. като има предвид, че в член 228 от ДФЕС Омбудсманът се оправомощава да извършва разследвания на случаи на лошо администриране в действията на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, с изключение на Съда на Европейския съюз при изпълнение на неговите съдебни функции;
- М. като има предвид, че през 2019 г. 19 619 граждани са поискали помощ от Омбудсмана и че 16 045 от тях са получили съвети чрез интерактивното ръководство на уебсайта на Омбудсмана; като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът е регистрирал 2 201 жалби и е получил 1 373 искания за информация;
- Н. като има предвид, че от общия брой от 2 201 жалби, обработени от Омбудсмана, 879 са били по време на нейния мандат и 1 330 — извън него;
- О. като има предвид, че от общо 2 201 жалби Омбудсманът е предоставила съвети на жалбоподателя или е препратила жалбите в 862 случая, а в 883 други случая жалбоподателят е получил отговор, че не могат да му бъдат предоставени допълнителни съвети;
- П. като има предвид, че сред приключените от Омбудсмана проверки 26,9% се отнасят до искания за информация и достъп до документи, 22% — до културата на обслужване, например доброжелателното отношение към гражданите и въпроси, свързани с езиците и спазването на сроковете, 19,8% — с подходяща свобода на преценка, включително в производства за установяване на неизпълнение на задължения, 13,2% — до зачитане на процесуалните права, включително правото на изслушване, 13% — до правилното управление на административните въпроси и въпросите, свързани с персонала, 12,3% — до наемането на работа и 8,4% — до зачитането на основните права;
- Р. като има предвид, че продължителността на повечето проверки, приключени от Омбудсмана през 2019 г., варира от три (43,4%) до 18 месеца (10,2%); като има предвид, че средната продължителност на времето, необходимо за приключване на дадено разследване, е била по-малко от седем месеца;

- С. като има предвид, че в контекста на проверките Омбудсманът може да отправя предложения до институции и органи на ЕС за начина, по който да решат даден проблем или да усъвършенстват своите административни практики; като има предвид, че тези предложения са под формата на решения, препоръки и предложения;
- Т. като има предвид, че според годишния доклад относно отстраняването на слабостите, публикуван през декември 2019 г., в който се анализират отговорите на институциите на предложенията на Омбудсмана в контекста на приключените през 2018 г. разследвания, степента на изпълнение, постигната от институциите на ЕС в отговор на предложенията на Омбудсмана, е 77%; като има предвид, че единадесет институции постигнаха равнище на съобразяване от 100%, а Европейската комисия — институцията, срещу която са подадени по-голямата част от жалбите — постигна равнище на съобразяване от 70,9%;
- У. като има предвид, че в своята стратегическа работа през 2019 г. Омбудсманът е започнала четири нови стратегически разследвания: относно прозрачността в подготвителните органи на Еврогрупата, относно „кадровата въртележка“ в рамките на Европейската комисия, относно третирането на лицата с увреждания съгласно общата система на ЕС за здравно осигуряване и относно Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) и дейностите преди представянето на лекарствените продукти с оглед на тяхното разрешаване;
- Ф. като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът откри девет нови стратегически инициативи, включително относно ефективността на механизмите, въведени от държавите членки за разглеждане на жалби, свързани със структурните фондове, относно прозрачността на преговорите за излизането на Обединеното кралство от ЕС, относно прозрачността на лобирането в ЕС и относно регистъра за прозрачност на ЕС, относно процедурата на ЕС за оценка на рисковете, свързани с храните, относно прозрачността на срещите между председателя на Европейския съвет и представителите на интереси, относно подобряването на Европейската гражданска инициатива, относно интеграцията на децата с увреждания в европейските училища и относно правото на отпуска на членовете на персонала на ЕС, които стават родители чрез сурогатно майчинство;
- Х. като има предвид, че ролята на Омбудсмана в качеството ѝ на член на рамката на ЕС за Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ на ООН) е да защитава, насърчава и наблюдава нейното прилагане на равнището на институциите на ЕС; като има предвид, че през 2019 г. Омбудсманът председателстваше тази рамка;
- Ц. като има предвид, че съгласно член 19 от КПХУ на ООН страните „признават равните права на всички хора с увреждания да живеят в общността, с равни на всички останали възможности за избор, като се задължават да предприемат ефективни и подходящи мерки за улесняване на пълноценното упражняване от хората с увреждания на това тяхно право и пълното им включване и участие в общността“;
- Ч. като има предвид, че на 12 февруари 2019 г. Парламентът одобри своя проект за регламент за определяне на правилата и общите условия за изпълнението на

функциите на омбудсмана (Устав на Европейския омбудсман)²⁴³; като има предвид, че този нов регламент е в процес на одобрение в Съвета;

- Ш. като има предвид, че през 2019 г. Европейският омбудсман е започнала 458 разследвания, от които 2 въз основа на жалби и 14 по собствена инициатива, и е приключила 560 разследвания (552 въз основа на жалби и 8 по собствена инициатива); като има предвид, че по-голямата част от разследванията отново засягаха Комисията (274 разследвания или 59,7%), следвана от Европейската служба за подбор на персонал (EPSO) (44 разследвания или 9,6%) и агенциите на ЕС (33 разследвания или 7,2%), а останалите бяха разпределени, както следва: Парламента (21 разследвания или 4,6%), Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) (17 разследвания или 3,7%), Европейската инвестиционна банка (7 разследвания или 1,5%) и други институции (54 разследвания или 11,8%);
- Щ. като има предвид, че правилното прилагане на правото на ЕС и изпълнението на произтичащите от него задължения са отговорност на институциите и органите на ЕС в съответствие със задълженията, произтичащи от Договорите и от Хартата;
- АА. като има предвид, че Омбудсманът започна разследване на обявеното публично на 17 септември 2019 г. решение на Европейския банков орган (ЕБО) да позволи на своя изпълнителен директор да стане главен изпълнителен директор на Асоциацията за финансови пазари в Европа (AFME), лобистка организация за финансовия сектор; като има предвид, че Омбудсманът установи случаи на лошо администриране от страна на ЕБО, доколкото ЕБО е пропуснал да намали рисковете от конфликт на интереси при одобряването на това служебно размястване и е продължил да предоставя на предишния си изпълнителен директор достъп до поверителна информация;
- АБ. като има предвид, че Омбудсманът започна разследване на спазването на изискванията във връзка с корпоративното спонсориране на председателството на Съвета на ЕС; като има предвид, че Омбудсманът отбеляза, че приемането на спонсорство от страна на председателството води до рискове за репутацията на ЕС като цяло, и препоръча на Съвета да даде насоки на държавите членки по въпроса за спонсорството на председателството с цел смекчаване на рисковете за репутацията;
- АВ. като има предвид, че на 30 юли 2019 г. Комисията публикува покана за участие в търг за проучване с цел разработване на инструменти и механизми за интегриране на екологичните, социалните и управленските цели в банковите правила на ЕС; като има предвид, че Комисията реши да възложи договора на BlackRock Investment Management — дружество, управляващо инвестициите в големи дружества за изкопаеми горива и банки със системно значение, които са сектори, засегнати от новите правила относно екологичните, социалните и управленските въпроси на равнището на ЕС; като има предвид, че в своята проверка по този случай Омбудсманът установи, че Комисията е трябвало да бъде по-бдителна и че решението ѝ да възложи поръчката на BlackRock не предоставя достатъчно гаранции, за да се изключи рискът от конфликти на интереси със сериозни отрицателни последици за изпълнението на договора, тъй

²⁴³

ОВ С 449, 23.12.2020 г., стр. 182.

като дружеството очевидно е имало интерес от разработването на бъдещо законодателство на ЕС, което ще окаже въздействие върху него и неговите клиенти;

1. приветства представения от Европейския омбудсман годишен доклад за 2019 г.;
2. поздравява Емили О'Райли за нейното преизбиране за Европейски омбудсман и за отличната ѝ работа; подкрепя нейния ангажимент да продължи усилията си, за да се „[гарантира], че ЕС прилага най-високите стандарти на администрация, прозрачност и етика“, както и за да се осигури достъпността и качеството на услугите, които ЕС предоставя на своите граждани; отново заявява, че прозрачността е принцип, допълващ принципите на правовата държава и демокрацията, и че неговото прилагане следва да има за цел да позволи на гражданите да участват в процеса на вземане на решения;

Прозрачност и етика

3. приветства своята плодотворна съвместна работа с Омбудсмана, ключов и незаменим партньор на Европейския парламент, който преизбра досегашния Омбудсман Емили О'Райли за втори мандат и подкрепи предложението ѝ за специален доклад относно прозрачността в Съвета, като прие резолюция, одобрена с мнозинство на пленарна сесия през януари 2019 г.;
4. приветства тясното сътрудничество между Омбудсмана и нейния екип и комисията по петиции, което дава възможност за подобряване на качеството на европейската администрация и достъпността и качеството на нейните услуги за гражданите на ЕС;
5. подчертава необходимостта институциите на ЕС да поддържат максимално равнище на прозрачност и обективност, така че гражданите да могат да следват процеса на вземане на решения и да участват активно в него, за да се укрепи доверието и чувството им на близост до институциите, като същевременно се гарантира достъп до цялата съответна информация, така че те да могат пълноценно да упражняват своите демократични права и да се осигури истински капацитет за търсене на отговорност от институциите; подчертава, че Омбудсманът започна проверка на отказа на Комисията да предостави публичен достъп до документи относно закупуването на ваксини срещу COVID-19; призовава за цялостно публикуване на договорите и другите споразумения, подписани с фармацевтичните дружества, включително документи, свързани с водените с тях преговори, във връзка с разработването, производството, закупуването и внедряването на ваксини срещу COVID-19, както и за пълна прозрачност на всички резултати относно клиничните изпитвания на тези ваксини;
6. подчертава, че липсата на прозрачност на законодателния процес в ЕС увеличава недоверието на гражданите и отслабва легитимността на процеса на вземане на решения като цяло;
7. приветства амбицията на Европейския омбудсман да поддържа при всички обстоятелства равнище на бдителност при поддържането на възможно най-високите стандарти за прозрачност и етика, включително в ситуация на здравна

криза;

8. настоятелно призовава Омбудсмана да продължи да насърчава по-голяма прозрачност в законодателните дебати в подготвителните органи на Съвета на Европейския съюз, както по отношение на публичния достъп до неговите законодателни документи, така и в процеса на вземане на решения, за да се повиши прозрачността на разискванията;
9. настоятелно призовава Съвета да изпълни препоръките на Европейския омбудсман и да преразгледа своята политика на поверителност, за да гарантира най-високо равнище на прозрачност в своята работа, така че публичният достъп до законодателни документи да бъде навременен и лесно достъпен; призовава за прозрачно и системно посочване на правителствата на държавите членки, когато изразяват позицията си, тъй като Съветът, в качеството си на съзаконодател, трябва да носи отговорност пред обществеността за своите действия; припомня предложенията си, съдържащи се в неговата резолюция относно стратегическото проучване OI/2/2017 на Европейския омбудсман относно прозрачността на законодателните разисквания в рамките на подготвителните органи на Съвета на ЕС;
10. изразява съжаление относно практиката на държавите членки, изпълняващи председателството на Съвета, да приемат корпоративно спонсориране; счита, че подобна практика трябва да бъде избегната, за да се запазят репутацията и целостта на Съвета и на ЕС като цяло;
11. настоятелно призовава държавите членки да бъдат по-внимателни при изпълнението на задължението си за сътрудничество с Омбудсмана;
12. отбелязва, че вследствие на препоръките на Омбудсмана Комисията и Съветът поддържаха високо равнище на прозрачност на законодателния процес по време на преговорите относно отношенията между ЕС и Обединеното кралство, като публикуваха над 100 документа, свързани с преговорите, и оповестиха пред обществеността графика на главния преговарящ, и ги призовава да продължат да процедират по същия начин при определянето на новото споразумение за свободна търговия; призовава в по-широк план Комисията да изпълни задълженията си по отношение на оценките на въздействието върху устойчивостта на всички търговски споразумения на ЕС;
13. припомня, че вече от години прозрачността, в т.ч. достъпът до документи, е основният предмет на жалбите, и приветства факта, че в рамките на различни разследвания Омбудсманът препоръчва да бъде предоставен публичен достъп; изразява съжаление обаче, че препоръките на Омбудсмана не винаги се изпълняват и че докладът на OLAF относно използването на заема, отпуснат на германския производител на автомобили „Фолксваген“, все още не е публикуван; настоятелно призовава за актуализиране на законодателството на ЕС относно достъпа до документи (Регламент (ЕО) №1049/2001²⁴⁴), за да се улесни работата на Омбудсмана; настоятелно призовава Съвета да възобнови обсъжданията си въз

²⁴⁴ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

основа на резолюцията на Европейския парламент от 12 юни 2013 г. относно застоя в преразглеждането на Регламент (ЕО) № 1049/2001²⁴⁵;

14. приветства по-амбициозния подход, възприет по отношение на прозрачността на органите, подготвящи заседанията на Еврогрупата, които по искане на Омбудсмана се споразумяха да публикуват датите и проектите за дневен ред на заседанията на Еврогрупата по-рано, отколкото преди, да предоставят повече подробности в писмата, обобщаващи заседанията, и да включат повече информация на уебсайта на Еврогрупата относно нейните дейности;
15. приветства постоянните усилия на Европейския омбудсман за борба с конфликтите на интереси; подчертава необходимостта от по-голяма прозрачност в Съвета; решително подкрепя препоръките на Омбудсмана към Генералния секретариат на Съвета във връзка с дело 1946/2018/KR; приветства публикуването, в резултат на това разследване, на протоколите от срещите, проведени между лобисти, председателя на Европейския съвет и членовете на неговия кабинет, и подчертава необходимостта от приемане на справедлив и амбициозен правен акт относно регистъра за прозрачност, за да стане той изцяло задължителен и правно обвързващ за всички институции и агенции на ЕС и да се създадат задължения за трети страни и представители на интереси, като по този начин се гарантира пълна прозрачност на лобирането; отбелязва решението на Комисията да не следва препоръките на Омбудсмана по дело 1302/2017/МН и да не предостави достъп до документите, свързани със становищата на нейната правна служба относно регистъра за прозрачност;
16. подкрепя извършеното от Омбудсмана по време на нейното разследване 853/2020/KR относно случая BlackRock и изразява твърдото си убеждение, че Комисията трябва да следва препоръките на Омбудсмана в това отношение; ето защо призовава Комисията да актуализира и укрепи всички приложими правила относно процедурите за възлагане на обществени поръчки, включително своите насоки, за да се предотврати възникването на конфликти на интереси; призовава Комисията да приеме всички необходими мерки за запазване на целостта и надеждността на изготвянето на политики, свързани с приемането на нови правила по въпроси от екологичен, социален и управленски характер на равнището на ЕС;
17. приветства факта, че вследствие на жалба, подадена през 2019 г. във връзка с използването на спонсорство по време на румънското председателство, Европейският омбудсман изрази ясна позиция по въпроса за спонсорството на председателството²⁴⁶, тъй като възприемането на външно влияние може да подкопае целостта на самия ЕС; отбелязва стъпките, предприети от Съвета в отговор на препоръката на Омбудсмана за предоставяне на насоки на държавите членки по въпроса за спонсорството на председателството; насърчава Съвета да предприеме без забавяне последващи действия по този въпрос; приветства решението на германското председателство да се въздържа от каквото и да било спонсориране и насърчава другите държави членки да последват неговия пример;
18. отбелязва ангажимента, поет от Комисията, след разследване на Омбудсмана, да

²⁴⁵ ОВ С 65, 19.2.2016 г., стр. 102.

²⁴⁶ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/129649>

публикува дневния ред и протоколите от заседанията на „консултативните органи“, които оказват влияние върху изготвянето на политиките на ЕС, както и коментарите, направени от участниците в предишните групи, както и да прилага за всяка бъдеща подобна група същите стандарти за прозрачност като тези, приети от експертните групи;

19. подчертава значението на публичния достъп до документи, съдържащи позициите на държавите членки в процеса на вземане на решения; подкрепя констатациите на Омбудсмана във връзка със случай 2142/2018/EWM и изразява съжаление относно това, че Комисията продължава да отказва да предостави достъп до поисканите документи, свързани с оценката на риска от пестициди за пчелите;
20. отбелязва, че Комисията е поела ангажимент да изпълни много от предложенията на Европейския омбудсман, като например изискване към лицата, които преминават към частния сектор, да предоставят допълнителна информация относно организацията, към която се присъединяват, и относно вида професионалната дейност, която ще извършват; подчертава, че такива трансфери не могат да бъдат извършвани с лека ръка, тъй като биха могли да доведат до конфликт на интереси, когато бивши държавни служители започват работа в предприятия, за да лобират върху политики, по които преди това са работили или са създавали законодателство; отбелязва, че според неотдавнашен доклад²⁴⁷ 99% от исканията за трансфер в частния сектор са били одобрени от Комисията, като процентът на отхвърляне е едва 0,62%, което показва необходимостта от засилване на надзора; припомня, че етичните правила не са просто формалност и следва да се спазват от всички институции; настоятелно призовава Комисията да изпълни всички препоръки, отправени от Омбудсмана, да възприеме по-строг подход към въпроса за „кадровата въртележка“ между държавния и частния сектор и да продължи с предложените мерки, включително забрана за нова дейност, когато има доказателства, че тази дейност би довела до конфликт с обществен интерес, и да публикува без забавяне, директно на своя уебсайт за етика цялата информация относно всеки случай на бивши висши служители, за които е извършена оценка с оглед на налагането на едногодишната забрана за лобиране и застъпничество;
21. посочва, че публичната администрация на ЕС трябва да подобри онези свои правила и стандарти, които имат за цел предотвратяване на конфликти на интереси, и да гарантира спазването на задължението за дискретност и почтеност; призовава Европейския омбудсман да насърчава най-високите етични правила и стандарти във всички институции, агенции и органи на ЕС, като гарантира тяхното пълно и последователно прилагане; призовава за независима оценка на декларациите за интереси, представяни от кандидатите за членове на Комисията, извършвана чрез подходящи средства; подчертава необходимостта от преразглеждане на настоящите правила и практики, за да се засилят изискванията за почтеност за членовете на Комисията както по време на техните мандати, така

²⁴⁷ Обсерватория на корпоративна Европа, „От приятелите на Фейсбук към лобистките консултанти — правилата на ЕС относно кадровата въртележка между държавния и частния сектор не са подходящи за целта“, 22 октомври 2020 г. (<https://corporateeurope.org/en/2020/10/facebook-friends-lobby-consultants>)

и след тях, както и от това сроковете за уведомяване след изтичане на мандата на членовете на Комисията да бъдат увеличени;

22. подчертава неотложната необходимост от подобряване и актуализиране на действащия Кодекс за добро поведение на администрацията чрез приемане на обвързващ регламент по въпроса;
23. приветства дейностите на Омбудсмана във връзка със случаите на „кадрова въртележка“ между държавния и частния сектор, които доведоха, наред с другото, до това ЕБО да преразгледа политиката си за оценка на ограниченията и забраните след напускане на работа, както и за подобряване на процедурите за незабавно прекратяване на достъпа до поверителна информация за служители, за които е известно, че се преместват на друга работа; призовава Омбудсмана да продължи усилията си, за да се гарантира, че всички институции и агенции на ЕС въвеждат ефективни правила, насочени към предотвратяване на случаи на „кадрова въртележка“ между държавния и частния сектор и на всеки възможен конфликт на интереси;
24. напълно подкрепя факта, че Омбудсманът е потвърдила заключението си, че четири случая на лошо администриране са засегнали процеса на назначаване на най-висшия служител на Комисията, и приветства новата Комисия за създаването през 2019 г. на специална процедура за назначаване на нейния генерален секретар, която включва публикуването на обявление за свободна длъжност и включването на назначението в дневния ред на седмичната среща на членовете на Комисията достатъчно време предварително, за да може то да бъде надлежно разгледано;
25. отбелязва, че след разследването по собствена инициатива, предприето от Омбудсмана, ЕМА е въвела мерки, насочени към подобряване на независимостта и обективността на процеса на издаване на разрешения за пускане на пазара на лекарствени продукти и увеличаване на прозрачността в области като клиничните изпитвания; призовава ЕМА да изпълни новите препоръки на Омбудсмана, за да гарантира своята независимост и безпристрастност и да избегне всякакъв вид конфликт на интереси;
26. приветства нарасналата и необходима важност, която Омбудсманът отдава на досиетата, свързани с процедурите за възлагане на обществени поръчки;
27. приветства консолидирането на наградата за добра администрация, която има за цел да отличи инициативи и проекти на администрацията на ЕС, оказващи положително въздействие върху живота на гражданите на ЕС; поздравява Комисията за наградата, получена като признание за нейната стратегия за намаляване на замърсяването с пластмаси; счита, че по-голямото медийно отразяване на тази награда ще покаже на гражданите на ЕС, че институциите на ЕС работят за намирането на конкретни решения;
28. приветства засиления акцент на Омбудсмана върху случаите, свързани с начина на управление от страна на Комисията на проекти, финансирани от ЕС; настоятелно призовава Комисията да гарантира прозрачното разпределение и управление на средствата; настоява Комисията да подобри прозрачността на процеса на изготвяне на годишните работни програми за фондовете, които

управлява; призовава по-специално Комисията да гарантира, че европейските структурни и инвестиционни фондове се изразходват от държавите членки в съответствие с изискването на КПХУ на ООН за осигуряване на автономен живот на хората с увреждания;

29. приканва комисията по петиции да разгледа случаи, в които институциите на ЕС не са взели никакви мерки в отговор на предложенията на Омбудсмана;

Увреждания

30. приветства ролята на Омбудсмана в защитата, насърчаването и наблюдението на прилагането на КПХУ на ООН от страна на администрацията на ЕС, както и в укрепването на програмата на ЕС за правата на хората с увреждания; призовава Омбудсмана да следи отблизо предложенията на Комисията относно новата Европейска стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г.; счита, че е спешно да се преодолее липсата на подходящо правно основание, за да се гарантира, че разходването на средства на ЕС е в пълно съответствие с КПХУ на ООН;
31. поздравява Омбудсмана за нейното стратегическо разследване на достъпността на уебсайтовете на Комисията и за положените усилия за изпълнение на нейните препоръки, като предоставя повече информация в лесен за четене формат; отбелязва обаче, че е необходим комплексен подход, за да станат началните страници на уебсайтовете на институциите на ЕС достъпни за лица с всякакви увреждания, в т.ч. въвеждането на национални жестомимични езици; предлага организациите на хората с увреждания да участват в този процес;
32. поздравява Омбудсмана за започването на необходимото разследване във връзка с достъпността на онлайн инструментите, използвани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), вследствие на жалба от лице с нарушено зрение;
33. призовава Комисията да предложи всеобхватна, амбициозна и дългосрочна Европейска стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г., за да се даде възможност, наред с другото, за пълно и последователно прилагане на КПХУ на ООН;
34. отбелязва повишаването на броя на хората, подпомогнати през 2019 г. от Службата на Омбудсмана в сравнение с 2018 г. (19 619 спрямо 17 996), както и усилията за намиране на практически решения на проблемите на гражданите чрез съвети, предоставяни чрез интерактивното ръководство на уебсайта, отговаряне на искания за информация или разглеждане на нови жалби (2 201 такива жалби през 2019 г.); изтъква необходимостта да се гарантира, че Службата разполага с необходимите бюджетни и човешки ресурси, за да продължи да помага по подходящ и ефективен начин на гражданите на ЕС;

Жалби

35. отбелязва, че през 2019 г. Омбудсманът е получила многобройни жалби от граждани на ЕС, пребиваващи в държава членка, различна от тяхната собствена, които са се сблъскали с трудности да се регистрират и/или да гласуват на изборите за Европейски парламент през 2019 г., и припомня, че правото на

изборен глас е основно право, признато в Договорите за ЕС;

36. поздравява Омбудсмана за започнатите през 2019 г. разследвания, обхващащи следните основни теми: прозрачност в институциите на ЕС, прозрачността на лобистката дейност, култура на услугите, основни права, етични въпроси, гражданско участие в процеса на вземане на решения в ЕС, правилно управление на въпросите, свързани с персонала и набирането на кадри, и добро финансово управление;
37. отбелязва, че през 2019 г. Европейският омбудсман е разгледала над 1 300 жалби, попадащи извън нейните правомощия основно поради това, че не се отнасят до работата на институциите или органите на Европейския съюз; подкрепя подхода на Омбудсмана да отговаря на всички, които са потърсили помощ, да им обяснява правомощията си и да им предоставя съвети, както и да ги пренасочва, доколкото е възможно, към други органи, които могат да им помогнат, и я насърчава да продължи да прави това;
38. настоятелно призовава Европейския омбудсман да остане бдителна и решителна при разглеждането на жалби, свързани с основните права, включително равенството, недискриминацията и правото на изслушване; приветства нейното разследване на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището и интервютата ѝ с лица, търсещи убежище, както и нейното разследване във връзка с разглеждането от страна на Комисията на жалба относно дискриминация срещу ромите в Италия;
39. отбелязва, че броят на разследванията във връзка с EPSO се е увеличил от 23 през 2018 г. на 44 през 2019 г.; насърчава Омбудсмана да наблюдава отблизо правилното прилагане на общите мерки за борба с дискриминацията в процесите на набиране на персонал; предлага стратегическо разследване на методите, използвани от EPSO и други агенции, за да се гарантира, че принципите на справедливост и откритост са изцяло въведени във всички процедури за набиране на персонал;
40. отбелязва, че броят на жалбите, попадащи извън мандата на Омбудсмана, е останал относително стабилен (1 330 случая за 2019 г. в сравнение с 1 300 случая за 2018 г.); счита, че по-добрата и координирана комуникация на равнището на всички институции на ЕС по отношение на правомощията на Европейския омбудсман би могла да спомогне за намаляване на броя на жалбите, попадащи извън нейния мандат, и за рационализиране на отговорите на проблемите на гражданите;
41. приветства ангажимента на Омбудсмана по отношение на правото на гражданите да участват в демократичния процес на ЕС, както бе видно от организираната от нея годишна конференция на Европейската мрежа на омбудсманите през април 2019 г., посветена на необходимостта от засилване на участието на гражданите в демократичния процес; подкрепя подхода на Омбудсмана да отговаря на всички жалбоподатели на езика, на който е написана жалбата им, призовава публичната администрация на ЕС да положи всички усилия, за да гарантира, че гражданите са в състояние да общуват ефективно с нея на 24-те официални езика на ЕС и на националните жестомимични езици; приветства проекта на насоки на Европейския омбудсман относно използването на езици на уебсайтовете на

институциите на ЕС; подчертава, че подобни насоки са от първостепенно значение за защитата на богатото езиково многообразие на Европа; отбелязва, че уебсайтовете на институциите на ЕС следва да илюстрират по-добре равенството на всичките 24 официални езика на ЕС; изразява съжаление от факта, че много от разделите на уебсайтовете на институциите на ЕС и публикациите в тях продължават да бъдат достъпни само на някои популярни езици, а не покриват всичките 24 официални езика на ЕС, както се изисква от принципите на Съюза;

42. подкрепя усилията на институциите на ЕС да следват препоръките на Омбудсмана (77%) и ги насърчава да продължат в този дух; продължава да изразява загриженост във връзка с 23-те% незачитане на тези препоръки; съзнава, че предложенията на Омбудсмана не са правно обвързващи; настоятелно призовава институциите, органите и агенциите да реагират бързо, ефективно и отговорно на препоръките и критичните забележки на Омбудсмана;
43. приветства факта, че средната продължителност на разследванията на случаи, приключени от Европейския омбудсман през 2019 г., е била по-малко от седем месеца; отбелязва обаче, че приключването на някои случаи може да отнеме до 18 месеца; призовава всички институции на ЕС да подобрят сътрудничеството си със службата на Омбудсмана в интерес на гражданите на ЕС, които очакват бързи отговори на своите проблеми;
44. приветства актуализирането на уебсайта на Европейския омбудсман, което го превърна в по-функционален и достъпен инструмент за гражданите на ЕС; насърчава Омбудсмана да продължи да развива превода на своите публикации на различните езици на ЕС;
45. признава важния принос на Европейската мрежа на омбудсманите за обмена на най-добри практики и предоставянето на информация относно мисията и правомощията на членовете и правилното прилагане на европейското право; предлага тази мрежа да участва по-активно в наблюдението на правилното използване на средствата на ЕС; предлага също така да се осигури подкрепа за национални и регионални омбудсмани, подложени на силен натиск от страна на техните правителства, особено във връзка с нарушения на правата, гарантирани от Хартата; призовава тази мрежа да разгледа ролята, която националните и регионалните омбудсмани биха могли да играят за увеличаване на участието на гражданите на ЕС в процеса на вземане на решения в ЕС; подчертава, че мрежата би могла също така да допринесе за насърчаването на култура на добра администрация на равнището на държавите членки чрез засилване на сътрудничеството и повишаване на осведомеността на националните омбудсмани относно значението на защитата на правата на гражданите; посочва, че ресурсите, отпуснати на мрежата, следва да бъдат увеличени; призовава Европейския омбудсман да организира в седалището си в Страсбург редовна среща на Европейската мрежа на омбудсманите, чиято основна задача е да се гарантира зачитането на основните права;
46. решително приветства стратегическата инициатива на Европейския омбудсман относно правото на отпуск на някои служители на ЕС и висшия интерес на детето; счита, че несъгласуваността на правилата на Европейския парламент с

тези на другите институции²⁴⁸ по отношение на правото на отпуск на служителите, които стават родители чрез сурогатно майчинство, например в случаи на безплодие или при еднополови и самотни родители, пренебрегва предимството на висшия интерес на детето и излага тези служители на значителен риск от дискриминация; припомня заключенията на Омбудсмана относно значението на защитата на висшите интереси на детето; призовава Парламента да започне междуинституционален диалог и да приеме решение за хармонизиране на правилата си с тези на Съвета и на Комисията;

Статут и правомощия

47. призовава Съвета започне диалог с Европейския парламент относно преразглеждането на статута на Европейския омбудсман, за да се осигури на нейната служба по-добър капацитет за насърчаване на най-високите стандарти на етично поведение в рамките на институциите и подходящ мандат, за да извършва ефективно задачите си;
48. призовава Европейския парламент да укрепи процеса на номиниране при избора на Европейски омбудсман, така че изборите в началото на парламентарния мандат да могат да се провеждат по по-информиран, единен прозрачен и организиран начин; призовава по-специално за по-подробно описание на сроковете за събиране на подписи и провеждане на кампании на кандидатите;
49. поздравява Омбудсмана за предишната ѝ петгодишна стратегия „Към 2019 г.“, с която се въвежда по-стратегически подход за насърчаване на добрата администрация; приветства публикуването, на 7 декември 2020 г., на новата стратегия „Към 2024 г.“, която ще трябва да вземе предвид безпрецедентната ситуация, пред която е изправена Европа в контекста на пандемията от COVID-19;
50. припомня, че седалището на Омбудсмана съвпада със седалището на Европейския парламент; поради това насърчава Омбудсмана да даде приоритет на използването на наличните помещения в Страсбург;
51. призовава Омбудсмана, в интерес на прозрачността, да продължи да публикува събитията, на които възнамерява да бъде домакин, като посочи къде ще се проведе всяко от тях;

o

o o

²⁴⁸ Комисията предоставя 20 седмици специален отпуск в допълнение към 10 дни при раждането на всяко дете, както е кодифицирано в решението ѝ от март 2020 г. (https://egalite-online.eu/wp-content/uploads/2020/03/C_2020_1559_F1_COMMISSION_DECISION_EN_V3_P1_1043892.pdf). Съветът прилага същото правило ad hoc. Парламентът е уточнил, че ще предостави на служителите в подобно положение само 10 дни отпуск за всяко новородено дете, тъй като отпускът по майчинство изисква представянето на медицинско свидетелство за бременност; Парламентът не предвижда използването на специален отпуск за тази цел.

52. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция и доклада на комисията по петиции съответно на Съвета, Комисията, Европейския омбудсман, правителствата и парламентите на държавите членки, както и на техните омбудсмани или сходни компетентни органи.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0086

Положението с правата на човека в Кралство Бахрейн, по-специално случаите на осъдени на смърт затворници и защитници на правата на човека

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно положението с правата на човека в Кралство Бахрейн, по-специално случаите на осъдени на смърт затворници и защитници на правата на човека (2021/2578(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Бахрейн, по-конкретно резолюцията от 14 юни 2018 г. относно положението с правата на човека в Бахрейн, и по-специално случая на Набел Раджаб²⁴⁹, и резолюцията от 16 февруари 2017 г. относно екзекуциите в Кувейт и Бахрейн²⁵⁰,
- като взе предвид изявленията на говорителя на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 13 юли 2020 г. относно потвърждаването на смъртните присъди в Бахрейн, от 10 юни 2020 г. относно освобождаването на защитника на правата на човека Набел Раджаб, от 9 януари 2020 г. относно потвърждаването на смъртната присъда на двама граждани на Бахрейн и от 27 юли 2019 г. относно екзекуциите на Али ал-Араб и Ахмед ал-Малали,
- като взе предвид изявлението от 12 февруари 2020 г. на Анес Каламар, специален докладчик на ООН за извънсъдебните екзекуции, екзекуциите по бързата процедура и произволните екзекуции, Финула Ни Олан, специален докладчик на ООН за насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи в рамките на борбата с тероризма, и Нилс Мелцер, специален докладчик на ООН за изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, в което те призоваха Бахрейн да отмени смъртните присъди срещу Мохамед Рамадан и Хюсеин Муса,
- като взе предвид съвместното изявление от 10 октомври 2019 г. на заместник-председателя/върховен представител Федерика Могерини от името на ЕС и на генералния секретар на Съвета на Европа Мария Пейчинович Бурич относно Европейския и Световния ден за борба срещу смъртното наказание,

²⁴⁹ ОВ С 28, 27.1.2020 г., стр. 76.

²⁵⁰ ОВ С 252, 18.7.2018 г., стр. 192.

- като взе предвид насоките на Европейския съюз относно защитниците на правата на човека, смъртното наказание, изтезанията, диалозите по правата на човека с трети държави и свободата на изразяване на мнение,
 - като взе предвид стратегическата рамка и плана за действие на ЕС относно правата на човека, чиято цел е да поставят насърчаването, зачитането и упражняването на правата на човека в центъра на всички политики на ЕС,
 - като взе предвид заключенията от 25-ото заседание на Съвместния съвет и срещата на министерско равнище между ЕС и Съвета за сътрудничество в Персийския залив от 18 юли 2016 г.,
 - като взе предвид Споразумението за сътрудничество между ЕС и Бахрейн,
 - като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права и Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, по които Бахрейн е страна,
 - като взе предвид доклада на независимата анкетна комисия на Бахрейн от ноември 2011 г.,
 - като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека, и по-специално член 3 от нея,
 - като взе предвид Арабската харта за правата на човека,
 - като взе предвид член 144, параграф 5 и член 132, параграф 4 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че след народното въстание през 2011 г. властите в Бахрейн продължиха да нарушават и ограничават правата и свободите на населението, по-специално правото на гражданите на мирен протест, свободата на изразяване на мнение и цифровата свобода както онлайн, така и офлайн; като има предвид, че адвокати, работещи в областта на правата на човека, журналисти и политически активисти са подлагани на непрекъснати системни нападения, тормоз, задържане, изтезания, сплашване, забрани за пътуване и отнемане на гражданството; като има предвид, че от 2011 г. насам властите са отхвърлили всички искания на демократичната опозиция и защитниците на правата на човека за зачитане на свободата на словото и на събранията; като има предвид, че в Бахрейн не се толерира политическата опозиция; като има предвид, че властите са арестували няколко деца за участието им в протестите през февруари 2021 г. и че има сведения, че те са били заплашвани с изнасилване и с убийство чрез електрически ток; като има предвид, че към 4 март 2021 г. най-малко три от тях са все още задържани, като сред тях е и 16-годишно лице с тежко заболяване;
- Б. като има предвид, че защитникът на правата на човека Абдулхади ал-Хаваджа, бахрейнски и датски гражданин, съосновател на Центъра за правата на човека в Бахрейн и Центъра за правата на човека в Персийския залив, понастоящем излежава десетата си година в затвора в рамките на доживотната си присъда по обвинения във „финансиране и участие в тероризъм с цел сваляне на правителството и шпиониране за чужда държава“; като има предвид, че след като

беше задържан, Абдулхади ал-Хаваджа е бил бит и изтезаван и че той беше осъден в рамките на несправедлив процес, който не е в съответствие с наказателното право на Бахрейн, нито с международните стандарти за справедлив съдебен процес; като има предвид, че през юли 2012 г. работната група на ООН относно произволното задържане заключи, че задържането на Ал-Хаваджа е било произволно, тъй като то е резултат от упражняването от негова страна на основните права на свобода на изразяване на мнение, на мирни събрания и на сдружаване, и призова за освобождаването му;

- В. като има предвид, че Набел Раджаб, един от най-видните защитници на правата на човека в Бахрейн, беше освободен от затвора на 9 юни 2020 г., за да изтърпи остатъка от петгодишната си присъда съгласно закона за алтернативните санкции;
- Г. като има предвид, че между 2011 г. и 2020 г. Бахрейн осъди на смърт приблизително 50 души, докато през периода 2001 – 2010 г. издадените смъртни присъди бяха седем; като има предвид, че понастоящем в Бахрейн има 27 души, осъдени на смърт, от които 26 са изложени на непосредствен риск от екзекуция; като има предвид, че на 15 януари 2017 г. Бахрейн сложи край на седемгодишния фактически мораториум върху смъртното наказание, като екзекутира трима цивилни граждани; като има предвид, че оттогава са екзекутирани шестима души; като има предвид, че тези екзекуции бяха обявени за извънсъдебни екзекуции от специалния докладчик на ООН за извънсъдебните екзекуции, екзекуциите по бързата процедура и произволните екзекуции; като има предвид, че смъртното наказание е най-жестокото, нечовешко и унижително наказание и че то нарушава правото на живот, заложено във Всеобщата декларация за правата на човека; като има предвид, че условията в затвора за осъдените на смърт причиняват изключително висока степен на психическо страдание;
- Д. като има предвид, че независими наблюдатели съобщават, че при повечето неотдавнашни екзекуции властите в Бахрейн са изтръгнали самопризнания чрез изтезания и че съдебните процеси на обвиняемите са били несправедливи; като има предвид, че след протестите през 2011 г. и вследствие на заключенията на доклада на независимата анкетна комисия на Бахрейн относно злоупотребите на правителството бяха създадени редица вътрешни органи, например Службата на омбудсмана към Министерството на вътрешните работи, специално звено за разследвания в рамките на Службата на главния прокурор, както и Комисията за правата на затворниците и задържаните лица, но че те не са достатъчно ефективни и независими; като има предвид, че липсата на независимост на тези органи изглежда води до липса на отчетност от страна на правителството и силите за сигурност на Бахрейн; като има предвид, че това благоприятства за културата на безнаказаност, която подкопава опитите за демократични реформи и дестабилизира допълнително страната;
- Е. като има предвид, че Али ал-Араб и Ахмед ал-Малили, които имат бахрейнско гражданство, бяха осъдени за терористични престъпления в рамките на масов съдебен процес, белязан от твърдения за изтезания и тежки нарушения на принципа на справедлив процес, и бяха екзекутирани чрез разстрел на 27 юли 2019 г.; като има предвид, че на 18 февруари 2014 г. Мохамед Рамадан беше задържан от бахрейнските власти заради предполагаемото си участие – заедно с Хюсеин Али Муса – в бомбен атентат в Ал Даир на 14 февруари 2014 г.; като има

предвид, че след обжалване на 13 юли 2020 г. Касационният съд потвърди своето окончателно решение и потвърди смъртните присъди на Мохамед Рамадан и Хюсеин Али Муса, въпреки че съдебният процес беше несправедлив и че присъдата се основаваше на признания, за които се твърди, че са били изтръгнати от обвиняемите чрез изтезания, и въпреки резултатите от разследването на специалното звено за разследвания във връзка с твърденията за изтезаването на Муса и Рамадан; като има предвид, че Анес Каламар, специален докладчик на ООН за извънсъдебните екзекуции, екзекуциите по бързата процедура и произволните екзекуции, предупреди, че осъждането и смъртната присъда на Муса и Рамадан биха били произволни и биха представлявали явно нарушение на правото им на живот и че те биха се равнявали на произволни убийства; като има предвид, че експерти на ООН по правата на човека призоваха Бахрейн да предотврати екзекуцията на тези две лица; като има предвид, че Мохамед Рамадан и Хюсеин Али Муса са изложени на непосредствен риск от екзекуция, тъй като са изчерпали всички правни средства за защита;

- Ж. като има предвид, че бахрейнските власти разформироваха ал-Уефак – най-голямата мирна политическа опозиционна партия в страната, конфискуваха нейните активи и арестуваха нейните лидери; като има предвид, че лидерът на партията шейх Али Салман понастоящем излежава доживотна присъда в затвора по обвинения в шпионаж;
- З. като има предвид, че редица обществени личности са били преследвани единствено заради дейността си в социалните медии, в т.ч. видните адвокати Абдула ал-Шамлауи и Абдула Хашим; като има предвид, че в Бахрейн няма функциониращи независими медии, откакто през 2017 г. Министерството на информацията прекрати дейността на „Ал Уасат“ (единственият независим вестник в страната);
- И. като има предвид, че здравословните и хигиенните условия в пренаселените затвори в Бахрейн продължават да бъдат изключително лоши; като има предвид, че през март 2020 г. Бахрейн освободи 1486 затворници поради риска за здравето, породен от пандемията от COVID-19; като има предвид, че сред освободените затворници почти няма опозиционни лидери, активисти, журналисти и защитници на правата на човека; като има предвид, че властите в Бахрейн отказват спешна медицинска помощ на затворниците, като излагат на риск тяхното здраве и благосъстояние в нарушение на минималните стандарти на ООН за третиране на лишените от свобода; като има предвид, че много политически затворници са обявили стачка в знак на протест срещу лошото третиране в затворите;
- Й. като има предвид, че съдилищата в Бахрейн продължават да издават и потвърждават решения за лишаване на гражданите от тяхната националност; като има предвид, че през 2018 г. съдилищата в Бахрейн отнеха гражданството на над 300 души, а през 2019 г. – на над 100 души, включително на защитници на правата на човека, политици, журналисти и високопоставени религиозни фигури, наред с други, като в повечето случаи тези лица остават без гражданство; като има предвид, че отнемането на гражданството се използва в разрез с член 15 от Всеобщата декларация за правата на човека;
- К. като има предвид, че през декември 2018 г. Бахрейн измени своето трудово

законодателство, като забрани на работодателите да дискриминират работниците въз основа на пол, произход, език или убеждения; като има предвид, че страната прие санкции срещу сексуалния тормоз на работното място; като има предвид, че Бахрейн продължава да бъде място, където работниците мигранти, особено жените, наети като домашни работници, са експлоатирани вследствие на системата за спонсорство (кафала), която създава условията за експлоатация;

- Л. като има предвид, че семейното право на Бахрейн продължава да дискриминира жените, например що се отнася до правото на развод и получаването на бахрейнско гражданство от техните деца на равни начала с мъжете; като има предвид, че през 2002 г. Бахрейн се присъедини към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, но че страната продължава да изразява резерви по отношение на няколко члена, които съдържат разпоредби от основно значение за целите на конвенцията; като има предвид, че член 353 от Наказателния кодекс освобождава извършителите на изнасилване от наказателно преследване и наказания, ако те са сключили брак с жертвата си; като има предвид, че през 2016 г. парламентът на Бахрейн предложи пълна отмяна на този член, но правителството отхвърли това предложение; като има предвид, че член 334 от Наказателния кодекс намалява наказанията за извършителите на т.нар. престъпления на честта и прелюбодеяние, и като има предвид, че сексуалните отношения извън брака все още са криминализирани;
- М. като има предвид, че Бахрейн е важен партньор на ЕС в Персийския залив, включително по отношение на политическите и икономическите отношения, енергетиката и сигурността; като има предвид, че Кралство Бахрейн има богата история на дългогодишна отвореност спрямо други култури от цял свят и че то е една от движещите сили за изграждането на доверие и насърчаването на диалога и стабилността в Персийския залив и в Близкия изток като цяло;
- Н. като има предвид, че промяната в ръководството през ноември 2020 г. и назначаването на новия министър-председател принц Салман бин Хамад ал-Халифа дава възможност на Бахрейн да извърши преход към политически реформи и национално приобщаващо помирение, включително помирение между сунитите и шиитите; като има предвид, че шестият диалог по правата на човека между ЕС и Бахрейн се състоя през февруари 2021 г.; като има предвид, че Бахрейн е втората държава в региона на Персийския залив, с която ЕС води диалог по правата на човека;
1. изразява дълбока загриженост, че десет години след въстанието на Арабската пролет в Бахрейн положението с правата на човека в страната продължава да се влошава, с прилагането на смъртното наказание, произволни арести, преследване и тормоз на защитници на правата на човека, както и отричането на гражданските и политическите права и свободата на сдруженията, събранията и изразяването на мнение както онлайн, така и офлайн;
 2. решително осъжда осъждането на смърт на Мохамед Рамадан и Хюсеин Али Муса; настоятелно призовава властите в Бахрейн, и по-специално Негово Величество шейх Хамад бин Иса ал-Халифа, незабавно да спрат екзекуцията им, да заменят присъдите им, да разпоредят повторно разглеждане на делото, което да отговаря изцяло на международните стандарти за справедлив съдебен процес и да изключва доказателствата, получени чрез изтезания, и да позволят

провеждането на независимо разследване на твърденията за изтезания; призовава Бахрейн да направи преглед на независимостта и ефективността на вътрешните органи, които следят за злоупотреби от страна на правителството, като например омбудсмана, специалното звено за разследвания и Комисията за правата на затворниците и задържаните лица, които провеждат неадекватни разследвания и оневиняват прибягването от страна на бахрейнския съд до принудителни самопризнания за издаването на съдебни присъди, включително при разследването на твърденията на г-н Рамадан и г-н Муса;

3. изразява дълбоко съжаление относно отмяната на фактическия мораториум върху прилагането на смъртното наказание; призовава властите в Бахрейн да наложат незабавен мораториум върху прилагането на смъртното наказание като стъпка към неговото премахване; призовава за цялостен преглед на всички смъртни присъди, за да се гарантира, че тези съдебни процеси се придържат към международните стандарти и че жертвите на нарушения на правата на човека, които са незаконно осъдени на смърт, получават обезщетение; припомня, че ЕС се противопоставя на смъртното наказание и счита това за жестоко и нечовешко наказание, което не действа като възпиращ фактор за престъпно поведение и е необратимо в случай на грешка;
4. подчертава, че промяната в ръководството от ноември 2020 г. дава възможност за ЕС да преориентира външната си политика към Бахрейн, включително в контекста на новия национален план за действие относно правата на човека; призовава новия министър-председател, принц Салман бин Хамад ал-Халифа, да използва властта си, за да изведе Бахрейн на пътя към политическите реформи и зачитането на правата на човека и основните свободи;
5. призовава за незабавното и безусловно освобождаване на всички защитници на правата на човека и лица, лишени от свобода заради убежденията си, включително Абдулхади ал-Хаваджа, д-р Абдулджалил Ал-Сингасе, Наджи Фатил, Абдулвахаб Хюсеин, Али Хаджи, шейх Али Салман и Хасан Мшайма, които са задържани и осъдени само защото са упражнявали правото си на свобода на изразяване, и за оттеглянето на всички обвинения срещу тях; призовава заместник-председателя/върховен представител и държавите членки да подкрепят и провеждат енергична кампания за постигане на незабавното освобождаване на лишените от свобода защитници на правата на човека като ключов елемент за засиленото сътрудничество между ЕС и Бахрейн; призовава властите в Бахрейн да гарантират безопасно пространство за организациите на гражданското общество и независимите медии; настоятелно призовава правителството на Бахрейн да осигури на чуждестранните журналисти и организациите за защита на правата на човека достъп до Бахрейн; силно приветства работата на всички защитници на правата на човека, журналисти и адвокати, чиято работа е от съществено значение за защитата на правата на човека; настоятелно призовава правителството на Бахрейн да възстанови единствената независима медия в страната, „Ал Уасат“, и да позволи на независими политически сдружения да извършват дейност в Бахрейн, в т.ч. тези, които са били разпуснати;
6. приветства освобождаването на Набел Раджаб съгласно закона за алтернативните санкции, но настоятелно призовава властите в Бахрейн да отменят забраната му за пътуване;

7. призовава правителството на Бахрейн да спре тормоза над защитниците на правата на човека и незабавно да отмени забраната за пътуване срещу тях и настоява органите да гарантират при всички обстоятелства, че защитниците на правата на човека в Бахрейн могат да упражняват своите законни дейности в областта на правата на човека както в страната, така и извън нея;
8. изразява особена загриженост относно злоупотребата със законите за борба с тероризма в Бахрейн и подчертава значението на оказваната на Бахрейн подкрепа, по-специално по отношение на съдебната система, с оглед на осигуряването на съответствие с международните стандарти в областта на правата на човека; призовава властите в Бахрейн да изменят своевременно своя Закон № 58 (2006) относно защитата на обществото от терористични актове и всички други закони, които ограничават свободата на изразяване на мнение и политическите свободи и които не са в пълно съответствие с международните задължения и стандарти;
9. осъжда продължаващото използване на изтезания, включително отказа на медицински грижи, и други форми на жестоко и унизително отнасяне или наказание на задържани лица, включително мирни демонстранти и цивилни граждани; призовава за щателни и надеждни разследвания на всички твърдения за изтезания с цел подвеждане под отговорност на отговорните лица; изразява съжаление относно тежките условия в затворите в страната; настоятелно призовава властите в Бахрейн да защитят всички задържани лица от опасността от COVID-19;
10. настоятелно призовава правителството на Бахрейн да спазва своите задължения и ангажименти съгласно Конвенцията на ООН против изтезанията, включително член 15 от нея, който забранява използването на показания, направени в резултат на изтезания, като доказателство в какъвто и да било съдебен процес; призовава за ратифицирането на Факултативния протокол към Конвенцията против изтезанията и на Втория факултативен протокол към Международния пакт за граждански и политически права, целящ премахване на смъртното наказание;
11. призовава правителството на Бахрейн да оказва пълно съдействие на органите на ООН, да отправи постоянна покана за посещаване на Бахрейн към всички специални процедури на Съвета на ООН по правата на човека и да оказва активно сътрудничество; призовава правителството на Бахрейн да позволи на служители на ЕС, независими наблюдатели и групи за защита на правата на човека да посещават затворите в Бахрейн и настоятелно призовава властите в Бахрейн да гарантират по-специално, че специалните докладчици на ООН за изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, за защитниците на правата на човека, за свободата на изразяване на мнение и за свободата на събранията имат право да влизат в страната;
12. осъжда продължаващата практика на произволно отнемане на гражданството на граждани, която в много случаи е довела до оставянето на лица без гражданство в нарушение на Конвенцията на ООН за намаляване на случаите на лица без гражданство; призовава властите в Бахрейн да изменят закона за гражданството на страната и да възстановят бахрейнското гражданство на лицата, които са били неоснователно лишени от него;

13. отбелязва продължаващите усилия на правителството на Бахрейн да реформира Наказателния кодекс и съдебните процедури на страната и го насърчава да продължи този процес; призовава за пълното прилагане на препоръките на независимата анкетна комисия на Бахрейн и универсалния периодичен преглед; продължава да подкрепя програмата за реформи на правителството на Бахрейн и насърчава Кралство Бахрейн да се стреми към стабилност чрез по-нататъшни реформи и приобщаващо помирение в среда, в която мирните политически недоволства могат да се изразяват свободно, в съответствие с международните му задължения;
14. призовава делегацията на ЕС да приложи изцяло насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека, да предостави цялата подходяща подкрепа на задържаните защитници на правата на човека, включително чрез организиране на посещения в затворите, наблюдение на съдебните процеси и публични изявления, и да предложи подкрепа на гражданското общество и достъп до закрила за лицата, изложени на риск от преследване;
15. призовава заместник-председателя/върховен представител, Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), Съвета и държавите членки систематично да изразяват загриженост относно нарушенията на правата на човека в Бахрейн, както и липсата на политическо пространство за изразяване на законно и мирно несъгласие, и да обмислят целенасочени мерки срещу лицата, които са отговорни за сериозни нарушения на правата на човека;
16. отбелязва диалога по правата на човека между ЕС и Бахрейн; призовава за засилване на диалога в съответствие с насоките на ЕС относно диалозите по правата на човека; отбелязва, че диалогът по правата на човека между ЕС и Бахрейн не замества подходящия диалог между правителството, опозицията и гражданското общество в самия Бахрейн; настоятелно призовава ЕСВД да гарантира, че неформалният диалог по правата на човека с Бахрейн е насочен към конкретни резултати и ангажименти, включително консултациите с гражданското общество преди и след диалога; подчертава, че властите в Бахрейн следва да участват пълноценно и действително в този процес; подкрепя по-нататъшния диалог, ангажираността и споделянето на най-добри практики в областта на правата на човека и съдебните процедури между ЕС, неговите държави членки и Кралство Бахрейн;
17. настоятелно призовава ЕС да гарантира, че правата на човека са интегрирани във всички области на сътрудничество с Бахрейн, включително в Споразумението за сътрудничество между ЕС и Бахрейн, което беше сключено наскоро и не включва позоваване на правата на човека;
18. изразява безпокойство относно сведенията за използването на технологии за наблюдение срещу защитниците на правата на човека в Бахрейн; отново заявява, че технологиите за наблюдение, изнасяни от европейски дружества за Бахрейн, биха могли да улеснят репресиите срещу защитниците на правата на човека; подчертава необходимостта органите на ЕС за контрол на износа да вземат предвид критериите за правата на човека, преди да предоставят лицензи за износ на трета държава; призовава всички държави членки да спазват стриктно Кодекса за поведение на ЕС при износа на оръжие, и по-специално да спрат всякакъв трансфер на оръжия, оборудване и материали за наблюдение и разузнаване, които

могат да бъдат използвани от Бахрейн при неговите продължаващи репресии срещу правата на човека;

19. подчертава, че наградата „Шайò“ на делегацията на ЕС за насърчаване на правата на човека в региона на Съвета за сътрудничество в Персийския залив не следва да се присъжда на лица, които оправдават нарушенията на правата на човека;
20. изразява тревога от факта, че системата на спонсорство (кафала) позволява нарушения на трудовите права и ограничения на социалните и синдикалните движения в страната; настоятелно призовава правителството на Бахрейн да измени трудовото законодателство, за да гарантира, че домашните работници могат да се ползват от същите права като другите работници, включително ограничения на работното време, седмични почивни дни и минимална работна заплата;
21. призовава правителството на Бахрейн да измени законодателството при необходимост, за да премахне дискриминацията срещу жените, свързана с встъпването в брак, в рамките на брака, по време на разтрогването на брака и по отношение на децата и наследството, както и да позволи на жените да предават своето гражданство на децата си на същото основание като мъжете; настоятелно призовава правителството на Бахрейн да оттегли всички резерви към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, да отмени членове 353 и 334 от Наказателния кодекс, които допускат насилието над жени, и да отмени разпоредбите, които криминализират сексуалните отношения между пълнолетни лица по взаимно съгласие;
22. настоятелно призовава ЕСВД, Комисията и държавите членки да продължат да проявяват бдителност по отношение на събитията в страната и в региона на Персийския залив като цяло и да използват всички средства за влияние, с които разполагат; изразява съжаление относно чуждестранната намеса във вътрешната политика на Бахрейн, която цели да дестабилизира страната;
23. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на правителството и парламента на Кралство Бахрейн и на членовете на Съвета за сътрудничество в Персийския залив.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0087

Масовите съдебни процеси срещу опозицията и гражданското общество в Камбоджа

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно масовите съдебни процеси срещу опозицията и гражданското общество в Камбоджа (2021/2579(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Камбоджа, по-специално резолюциите си от 14 септември 2017 г. относно Камбоджа, по-конкретно случая с г-н Кем Соха²⁵¹, от 14 декември 2017 г. относно Камбоджа: по-специално разпускането на Камбоджанската партия за национално спасение²⁵² и от 13 септември 2018 г. относно Камбоджа, и по-специално случая с Кем Соха²⁵³,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 26 февруари 2018 г. относно Камбоджа,
- като взе предвид Парижкото споразумение за мир от 1991 г., в член 15 от което е залегнал ангажимент за отстояване на правата на човека и основните свободи в Камбоджа, включително от страна на международните страни, подписали споразумението,
- като взе предвид решението на Комисията от 12 февруари 2020 г.²⁵⁴ за отмяна на част от тарифните преференции, предоставени на Камбоджа в рамките на търговската схема на Европейския съюз „Всичко освен оръжие“ (ВОО), считано от 12 август 2020 г.,
- като взе предвид изявлението на говорителя на върховния комисар на ООН по правата на човека от 11 септември 2020 г. относно ареста на видния синдикалист

²⁵¹ ОВ С 337, 20.9.2018 г., стр. 99.

²⁵² ОВ С 369, 11.10.2018 г., стр. 76.

²⁵³ ОВ С 433, 23.12.2019 г., стр. 128.

²⁵⁴ Делегиран регламент (ЕС) 2020/550 на Комисията от 12 февруари 2020 година за изменение на приложения II и IV към Регламент (ЕС) № 978/2012 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с временното оттегляне на режимите, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 978/2012, по отношение на определени продукти с произход от Кралство Камбоджа (ОВ L 127, 22.4.2020 г., стр. 1).

Ронг Кхун и 24 други защитници на правата на човека и околната среда²⁵⁵,

- като взе предвид изявлението на говорителя на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) от 2 март 2021 г. относно масовите процеси, организирани срещу представители на опозицията,
 - като взе предвид Конвенцията на Международната организация на труда (МОТ) за синдикалната свобода и закрила на правото на синдикално организиране,
 - като взе предвид изявлението на специален докладчик за правото на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, членовете на работната група относно дискриминацията срещу жените и момичетата и специалния докладчик по свободата на изразяване от 16 ноември 2020 г. относно репресиите срещу гражданското общество и нападенията срещу защитници на правата на човека в Камбоджа,
 - като взе предвид Споразумението за сътрудничество между Европейската общност и Кралство Камбоджа от 29 април 1997 г.²⁵⁶,
 - като взе предвид Наказателния кодекс на Камбоджа,
 - като взе предвид насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека от 2008 г.,
 - като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 10 декември 1948 г.,
 - като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права от 1966 г.,
 - като взе предвид изявлението на специалният докладчик относно положението във връзка с правата на човека в Камбоджа Рона Смит от 25 ноември 2020 г.,
 - като взе предвид член 144, параграф 5 и член 132, параграф 4 от своя Правилник за дейността,
- A. като има предвид, че през ноември 2020 г. най-малко 137 лица бяха обвинени във връзки с разпуснатата опозиционна Партия за националното спасение на Камбоджа (CNRP) и ще бъдат съдени по политически мотивирани обвинения за подбуждателство, заговор и нападения срещу държавата съгласно членове 451, 453, 494 и 495 от Наказателния кодекс;
- Б. като има предвид, че на 1 март 2021 г. Общинският съд на Пном Пен осъди деветимата най-висши ръководители на CNRP по обвинения в „опит за организиране на държавен преврат за сваляне на правителството“ във връзка с опита им да се върнат в Камбоджа на 9 ноември 2019 г.;
- В. като има предвид, че бившият председател на CNRP Сам Рейнси се опита да се

²⁵⁵ <https://www.ohchr.org/FR/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=26223&LangID=F>

²⁵⁶ ОВ L 269, 19.10.1999 г., стр. 18.

- завърне в Камбоджа през 2019 г.; като има предвид, че г-н Рейнси получи най-тежката присъда от 25 години лишаване от свобода; като има предвид, че Му Сочуа, Енг Чай Еанг, Оу Чанрит, Хо Ван, Лонг Ри, Мен Сотаврин, Тиолунг Саумура и Нут Ромдуол бяха осъдени заедно със Сам Рейнси; като има предвид, че всички обвиняеми рискуват присъди между 20 и 25 години лишаване от свобода; като има предвид, че те са били лишени от правото им да избират и да бъдат избирани;
- Г. като има предвид, че политиките от опозицията бяха съдени задочно, тъй като не им беше позволено да се върнат в Камбоджа, за да се защитят в съда;
- Д. като има предвид, че докато тези дела бяха разгледани по реда на бързо производство в съдилищата, производството срещу бившия председател на CNRP Кем Соха, който беше освободен под гаранция, все още е спряно и молбите му за възобновяване на производството са били отхвърлени;
- Е. като има предвид, че през юли 2019 г. съдът осъди задочно Конг Атит, новоизбрания председател на Коалицията на камбоджанската работническа партия (CCAWDU), за умишлени актове на насилие във връзка с протеста от 2016 г. на шофьори срещу дружеството Capitol Bus Company; като има предвид, че в резултат на тригодишната му условна присъда г-н Конг Атит вече не може да работи като лидер на работнически съюз;
- Ж. като има предвид, че на 31 юли 2020 г. органите арестуваха в дома му в Пном Пен без заповед за арест Ронг Чун, председател на независимата камбоджанска конфедерация на съюзите, и като има предвид, че на 1 август 2020 г. той беше обвинен в „подбуждане към извършване на престъпление“ съгласно членове 494 и 495 от Наказателния кодекс на Камбоджа; като има предвид, че впоследствие той беше задържан в предварителния арест на изправителен център 1 на Пном Пен;
- З. като има предвид, че по време на масовите процеси, състояли се от ноември 2020 г. до февруари 2021 г., не бяха представени надеждни доказателства; като има предвид, че на обвиняемите не беше разрешено да присъстват по време на съдебните процеси; като има предвид, че обществеността беше до голяма степен изключена от съдебното производство; като има предвид, че има съобщения за обвиняеми, които възразяват срещу предполагаемите самопризнания, използвани по време на съдебния процес, като твърдят, че те са били подписани или отпечатани под натиск и без присъствие на процесуален представител;
- И. като има предвид, че съдебните процеси, провеждани от Общинския съд на Пном Пен, нарушават процесуалните и материалноправните изисквания за справедлив съдебен процес, отразени в Наказателния кодекс на Камбоджа и член 14, параграф 3, буква г) от Международния пакт за граждански и политически права;
- Й. като има предвид, че от 2017 г. насам правителството на Камбоджа предприе поредица от репресивни действия, ограничаващи политическото участие и изборителните права в страната, отдалечавайки се от пътя към демокрация и създавайки авторитарна държава;
- К. като има предвид, че на 16 ноември 2017 г. Върховният съд обяви разпускането

на CNRP;

- Л. като има предвид, че изборите в Камбоджа през 2018 г. не отговаряха на минималните международни стандарти за демократични избори и позволиха на управляващата партия – Камбоджанската народна партия (СРР), да поеме пълен контрол над всички места, както в Сената, така и в Националното събрание, като по този начин де факто създаде еднопартийна държава без парламентарна опозиция;
 - М. като има предвид, че органите на Камбоджа обявиха, че следващите местни избори ще се проведат на 5 юни 2022 г., а основната опозиционна партия на Камбоджа – CNRP все още е разпусната по закон, а нейните лидери са осъдени и им е наложена забрана да участват в политиката, като нейните поддръжници биват тормозени, арестувани и подлагани на насилие;
 - Н. като има предвид, че експерти на ООН по правата на човека изразиха загриженост относно затягането на ограниченията за гражданското общество в Камбоджа;
 - О. като има предвид, че на 12 февруари 2020 г. Комисията реши да отмени част от тарифните преференции, предоставени на Камбоджа в рамките на търговската схема на Европейския съюз „Всичко освен оръжие“ (ВОО), поради сериозните и системни нарушения на принципите на правата на човека, залегнали в Международния пакт за граждански и политически права;
1. призовава правителството на Камбоджа да прекрати всички форми на тормоз, сплашване и политически мотивирани наказателни обвинения срещу членове на опозицията, синдикалисти, защитници на правата на човека, медии и представители на гражданското общество; призовава силите за сигурност да се въздържат от ненужна и прекомерна сила срещу лицата, участващи в мирни протести;
 2. призовава органите на Камбоджа да пристъпят към незабавна и безусловна отмяна на присъдите срещу Сам Рейнси, Му Сочуа, Енг Чай Еанг, Оу Чанрит, Хо Ван, Лонг Ри, Мен Сотаврин, Тиолунг Саумура и Нут Ромдуол;
 3. призовава камбоджанските органи да започнат процес на национално помирение чрез истински и приобщаващ диалог с политическите опозиционни партии и гражданското общество;
 4. призовава правителството на Камбоджа незабавно да освободи всички лица, които са били задържани във връзка с упражняване на своите права на човека, и да оттегли всички обвинения срещу тях; подчертава, че повдигнатите обвинения срещу повече от 130 души са политически мотивирани и имат за цел премахване на всяко несъгласие;
 5. изразява възмущение и осъжда ескалиращите нарушения на правата на човека в Камбоджа, включително насилието срещу мирни демонстранти, приемането на нови репресивни закони и задържането на защитници на правата на човека, журналисти, активисти на опозиционни партии, еколози, студенти и обикновени граждани за мирно изразяване на техните мнения;

6. настоятелно призовава правителството на Камбоджа да отмени всички репресивни закони, включително неотдавнашните декрети и проектозакони, уреждащи цифровата среда и позволяващи на правителството да увеличи онлайн наблюдението, цензурата и контрола на интернет, както и да отмени всички неотдавнашни изменения на Конституцията, Наказателния кодекс, Закона за политическите партии, Закона за профсъюзите, Закона за неправителствените организации и всички други законодателни актове, ограничаващи свободата на словото и политическите свободи, и които не са в пълно съответствие със задълженията на Камбоджа и международните стандарти;
7. призовава камбоджанските органи да зачитат правата на всички граждани на справедлив съдебен процес, свобода на изразяване на мнение и свобода на сдружаване и мирни събрания;
8. призовава камбоджанските органи незабавно да прекратят други форми на тормоз, включително съдебен тормоз и сплашване на членове на опозицията в страната;
9. осъжда репресивните действия под прикритието на защита на здравето и припомня, че извънредните мерки в рамките на ограничаването на пандемията от COVID-19 не следва да се използват просто за премахване на несъгласието;
10. изразява загриженост относно засилващите се репресии срещу активисти, защитаващи околната среда; изразява тревога във връзка с включването им в неотдавнашните масови съдебни процеси;
11. отново заявява, че изборите не бяха нито свободни, нито честни и CPP не следва да се счита за легитимната управляваща партия на Камбоджа; подчертава, че изборите могат да бъдат наистина свободни и честни, само ако на опозиционните партии бъде разрешено да участват;
12. призовава правителството на Камбоджа да възстанови демокрацията и да гарантира, че прилагането на закона зачита правата на човека и основните свободи, което включва пълно спазване на конституционните разпоредби относно плурализма и свободата на сдружаване и на изразяване на мнение;
13. изразява сериозна загриженост относно непрекъснатите правителствени мерки и актове на тормоз срещу независими медии и журналисти, които задушават техните права на свобода на изразяване на мнение, включително правото им да отстояват мнения и да получават и разпространяват информация и идеи без намеса на публичните органи, и изразява тревога във връзка с лишаването от свобода въз основа на изфабрикувани обвинения на няколко журналисти, публикували независими репортажи;
14. изразява съжаление, че правителството на Камбоджа не успя да изпълни задълженията си за преодоляване на тежките и системни нарушения в областта на политическото участие, свободата на изразяване и свободата на сдружаване, което доведе до решението на Комисията да отмени част от тарифните преференции, предоставени на Камбоджа по търговската схема на Европейския съюз „Всичко освен оръжие“ (ВОО), считано от 12 август 2020 г.; настоятелно призовава Комисията да се застъпи твърдо за ясно определени референтни

- показатели за правата на човека във всички свои взаимодействия с правителството на Камбоджа и да включи проблемните въпроси, изтъкнати в настоящата резолюция, като част от продължаващия си засилен ангажимент с органите, включително по отношение на ВОО; призовава Комисията да следи отблизо положението и да направи оценка на въздействието на частичното отменяне на ВОО върху най-уязвимите сегменти на гражданското общество;
15. отбелязва, че се предвижда тазгодишната среща на върха „Азия-Европа“ да се проведе в Пном Пен; счита, че ЕС не следва да приема това място, освен ако демокрацията не бъде възстановена;
 16. призовава държавите членки да преустановят всякаква двустранна финансова подкрепа за правителството на Камбоджа и вместо това да се съсредоточат върху организациите на гражданското общество и опозиционните партии;
 17. призовава ЕСВД и държавите членки да наблюдават положението с правата на човека в Камбоджа и да действат в пълно съответствие с Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията и насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека; отправя искане към делегацията на ЕС в Пном Пен и посолствата на държавите членки да наблюдават съдебните процеси и да провеждат посещения в затворите;
 18. настоява правителството на Камбоджа да си сътрудничи със Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека и специалните процедури на ООН, за да им се даде възможност да изпълняват своите мандати без намеса;
 19. призовава правителството на Камбоджа да предприеме необходимите мерки, за да гарантира, че разпускането на CNRP ще бъде бързо отменено и че неговите 5 007 местни съветници ще бъдат възстановени на длъжност;
 20. подновява призива на Рона Смит, специален докладчик на ООН за положението с правата на човека в Камбоджа, към камбоджанските органи, да отворят гражданско пространство, да защитават и насърчават основните свободи, включително правото на събрания и на изразяване, и да гарантират правото на справедлив съдебен процес за всички, както това е залегнало в международните норми и стандарти в областта на правата на човека и в камбоджанското законодателство;
 21. настоятелно призовава Комисията и Съвета да изготвят всеобхватна и стратегическа инициатива за демокрация по отношение на държавите от региона на АСЕАН и да я представят на Европейския парламент в срок от шест месеца;
 22. счита, че са закъснели целенасочени санкции, включително забрани за пътуване и замразяване на активи, срещу камбоджански лидери и техните икономически интереси; настоятелно призовава Съвета да приеме в рамките на глобалния режим на санкции на ЕС в областта на правата на човека ограничителни мерки, както и мерки срещу икономически интереси на политическите лидери и ръководителите на силите за сигурност, отговорни за тежките нарушения на правата на човека, разпускането и последващите репресии срещу опозицията в Камбоджа;

23. призовава ЕСВД и държавите членки да предприемат неотложни действия за ръководене на усилията на предстоящата 48-та сесия на Съвета на ООН по правата на човека за приемане на категорична резолюция относно положението с правата на човека в Камбоджа, за удължаване на мандата на специалния докладчик на ООН за положението с правата на човека в Камбоджа и за отправяне на искане към Върховния комисар на ООН по правата на човека да наблюдава и докладва относно положението с правата на човека в Камбоджа и да очертае действията, които правителството следва да предприеме, за да изпълни международните си задължения в областта на правата на човека;
24. призовава Европейския съвет да приеме официална позиция относно положението с правата на човека и влошаването на състоянието на демокрацията в Камбоджа;
25. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Европейската служба за външна дейност, генералния секретар на Асоциацията на народите от Югоизточна Азия, правителствата и парламентите на държавите членки и правителството и Националното събрание на Камбоджа.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0088

Конфликтът в Сирия – 10 години след въстанието

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно конфликта в Сирия – 10 години след въстанието (2021/2576(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Сирия, и по-специално резолюцията си от 15 март 2018 г. относно положението в Сирия²⁵⁷, от 18 май 2017 г. относно стратегията на ЕС за Сирия²⁵⁸, от 4 юли 2017 г. относно провеждане на борба срещу нарушенията на правата на човека в контекста на военните престъпления и престъпленията против човечеството, в това число и геноцида²⁵⁹, от 24 октомври 2019 г. относно турската военна операция в Североизточна Сирия и последиците от нея²⁶⁰, от 26 ноември 2019 г. относно правата на децата по повод на 30-ата годишнина от Конвенцията на ООН за правата на детето²⁶¹ и от 17 ноември 2011 г. относно подкрепа от страна на ЕС за Международния наказателен съд²⁶²,
- като взе предвид изявлението на Съвета на ЕС по външни работи от 6 март 2020 г. и последните заключения на Съвета на ЕС относно Сирия от 14 октомври 2019 г., 16 април 2018 г. и 3 април 2017 г.,
- като взе предвид предходните изявления относно Сирия на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, включително изявленията от февруари 2020 г. относно хуманитарния достъп в Идлиб, от 13 януари 2020 г. и 26 септември 2019 г. относно Сирия и от 9 октомври 2019 г. относно събитията в Североизточна Сирия,
- като взе предвид Решение за изпълнение (ОВППС) 2021/30 на Съвета от 15 януари 2021 година за прилагане на Решение 2013/255/ОВППС относно

²⁵⁷ ОВ С 162, 10.5.2019 г., стр. 119.

²⁵⁸ ОВ С 307, 30.8.2018 г., стр. 117.

²⁵⁹ ОВ С 334, 19.9.2018 г., стр. 69.

²⁶⁰ Приети текстове, P9_TA(2019)0049.

²⁶¹ Приети текстове, P9_TA(2019)0066.

²⁶² ОВ С 153Е, 31.5.2013 г., стр. 115.

ограничителни мерки срещу Сирия²⁶³, с което новият министър на външните работи на Сирия беше добавен към списъка на ЕС със санкции срещу отговорните за насилствените репресии в Сирия,

- като взе предвид стратегията на ЕС относно Сирия, приета на 3 април 2017 г., и заключенията на Съвета относно регионалната стратегия на ЕС за Сирия и Ирак, както и за заплахата от ИДИЛ/Даиш, приети на 16 март 2015 г.,
- като взе предвид съвместната декларация на ООН и Европейския съюз като съпредседатели на четвъртата Брюкселска конференция на тема „Подкрепа за бъдещето на Сирия и региона“, проведена на 30 юни 2020 г.,
- като взе предвид предходните изявления на генералния секретар на ООН относно Сирия, включително тези на неговия говорител от 1 и 18 февруари 2020 г.,
- като взе предвид последното изявление на Гейр О. Педерсен, специален пратеник на ООН за Сирия, направено пред Съвета за сигурност на ООН (СС на ООН) на 22 януари 2021 г.,
- като взе предвид резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, отнасящи се до Сирия и приети от 2011 г. насам, по-специално Резолюция 2254 (2015) на Съвета за сигурност на ООН за одобряване на пътна карта за мирен процес в Сирия, Резолюция 2249 (2015) на Съвета за сигурност на ООН относно Ислямска държава в Ирак и Сирия и Резолюция 2533 (2020) на Съвета за сигурност на ООН за подновяване на граничния контролно-пропускателен пункт Баб ал Хауа до 10 юли 2021 г. за хуманитарна помощ,
- като взе предвид последните доклади на независимата международна анкетна комисия относно Сирия, внесени в Съвета на ООН по правата на човека на 1 март 2021 г.,
- като взе предвид Резолюция 71/248 на Общото събрание на ООН от 21 декември 2016 г. относно създаването на безпристрастен и независим международен механизъм за подпомагане на разследването и наказателното преследване на лицата, отговорни за най-тежките престъпления съгласно международното право, извършени в Сирия от март 2011 г. насам,
- като взе предвид изявлението на УНИЦЕФ от 28 февруари 2021 г. относно безопасното реинтегриране и репатриране на всички деца в лагера „Ал Хол“ и в североизточната част на Сирия и доклада на УНИЦЕФ за 2020 г. относно хуманитарното положение в цяла Сирия, от 2 февруари 2021 г.,
- като взе предвид създаването през 2011 г. на Секретариата на Мрежата на ЕС по въпросите на геноцида за разследване и наказателно преследване на геноцид, престъпления срещу човечеството и военни престъпления, чийто домакин е Еврост,
- като взе предвид Обща позиция 2003/444/ОВППС на Съвета от 16 юни 2003 г.

²⁶³ ОВ L 12 I, 15.1.2021 г., стр. 3.

относно Международния наказателен съд²⁶⁴, плана за действие за Международния наказателен съд (МНС) от 2004 г. за постигане на всеобщо ратифициране и прилагане, както и преразгледания план за действие на ЕС от 2011 г.,

- като взе предвид Римския статут на МНС,
 - като взе предвид Устава на ООН и конвенциите на ООН, по които Сирия е страна, включително Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание,
 - като взе предвид подкрепените от ООН женеВСки комуникета от 2012 г. и 2014 г.,
 - като взе предвид Женевските конвенции от 1949 г. и допълнителните протоколи към тях,
 - като взе предвид Конвенцията на ООН за забрана на разработването, производството, натрупването и употребата на химическо оръжие и за неговото унищожаване,
 - като взе предвид Конвенцията на ООН за предотвратяване и наказване на престъплението геноцид от 9 декември 1948 г.,
 - като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че в края на февруари 2011 г. сирийски деца биваха арестувани, задържани и изтезавани в Дераа от сирийския режим заради изписването на градските стени на графити, критикуващи президента Башар Ал Асад; като има предвид, че на 15 март 2011 г. хиляди сирийци в Дераа и Дамаск излязоха на улицата, за да поискат демократични реформи, освобождаване на политически затворници, прекратяване на изтезанията, зачитане на правата на човека и принципите на правовата държава, провеждане на свободни и честни избори и прекратяване на корупцията; като има предвид, че тези народни протести се разпространяваха в цялата страна в продължение на няколко години, от големи градове като Хомс, Хама, Идлиб и многолюдни квартали на Алепо и Дамаск до по-малки градове като Ал Асака в североизточната част на страната и Кафр Набул в северозападната част на страната;
- Б. като има предвид, че сирийското въстание през 2011 г. беше демонстрация на етническото и религиозното многообразие на Сирия, включващо лидери от всички етнически и религиозни групи и всички провинции на страната;
- В. като има предвид, че сирийският режим отговори на законните демократични стремежи на своя народ с абсолютна бруталност от страна на сирийските сили за сигурност и съюзническите милиции под негово командване; като има предвид, че над 500 000 души са загубили живота си, а над един милион души са били ранени; като има предвид, че според Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR) от март 2011 г. насам над 230 000 цивилни лица са били убити, 88% от

²⁶⁴

ОВ L 150, 18.10.2003 г., стр. 67.

които от сирийския режим, 3% – от руските сили, 2% – от Даиш и 2% – от въоръжени опозиционни групировки; като има предвид, че над 15 000 цивилни граждани са били изтезавани до смърт, 99% от които в затворите на режима; като има предвид, че оттогава над 150 000 цивилни лица са изчезнали насилствено и продължават да бъдат задържани, от които 88% – от сирийския режим, 6% – от ИДИЛ/Даиш и 3% – от въоръжени опозиционни групировки; като има предвид, че оттогава над 3 400 здравни работници са насилствено изчезнали или задържани, 98% от които – от сирийския режим;

- Г. като има предвид, че страните в конфликта, включително правителствените сили и техните съюзници, антиправителствените въоръжени групировки и терористичните организации, включени в списъка на ООН, като ИДИЛ/Даиш, са извършили в различна степен тежки нарушения на правата на човека, включително военни престъпления и престъпления срещу човечеството; като има предвид, че тактиките, използвани както от бруталния режим, така и от джихадистите, бяха насочени към унищожаването на умерените и продемократичните сили; като има предвид, че лицата, които са отговорни за тези престъпления, трябва да бъдат подведени под отговорност;
- Д. като има предвид, че сирийският режим е използвал химически оръжия, ракети „Скъд“, конвенционални артилерийски снаряди и свободно падащи бомби, както и варелни бомби, касетъчни бомби и запалителни бомби, в гъсто населени с цивилно население квартали като Хомс, Хама и източната част на Алепо; като има предвид, че на мирни демонстранти, ранени при стрелба от сирийските сили за сигурност, е било отказано лечение и те са били изтезавани до смърт във военни болници и центрове за задържане в цялата страна, както е видно от доклада „Цезар“, представен от Франция на Съвета за сигурност на ООН през май 2014 г.; като има предвид, че семействата редовно са били възпрепятствани да погребват мъртвите си в гробищата; като има предвид, че цели градове са били под обсада и умишлено оставени да гладуват; като има предвид, че са извършени колективни наказания, извънсъдебни убийства и многобройни масови убийства на стотици мъже, жени и деца в населените места в селските райони, като например през май 2012 г. в Хула; като има предвид, че анкетната комисия на ООН относно Сирия съобщава за систематично използване на изнасилванията и други форми на сексуално насилие като средство за водене на война от силите на сирийския режим и от техните милиции;
- Е. като има предвид, че ООН създаде поредица от инициативи чрез мандата на своите специални пратеници с цел постигане на прекратяване на огъня между всички страни, освобождаване на задържаните лица, гарантиране на хуманитарен достъп до всички части на страната, защита на журналистите и НПО и участие в приобщаващ диалог за намиране на политическо решение на конфликта, който последва след 2011 г.; като има предвид, че този процес и Сирийската конституционна комисия (SCC) с мандат от ООН остават в застой;
- Ж. като има предвид, че SCC беше създадена през октомври 2019 г. с мандат за намиране на политическо решение на конфликта в Сирия под егидата на специалния пратеник на ООН за Сирия и в съответствие с Резолюция 2254 (2015) на Съвета за сигурност на ООН; като има предвид, че въпреки структурните си недостатъци и продължаващата съпротива на Асад срещу конструктивното сътрудничество в рамките на SCC, тя остава ключов инструмент за постигане на

мирно политическо решение на конфликта;

3. като има предвид, че Русия, подкрепена от Китай, наложи вето върху 16 резолюции на Съвета за сигурност на ООН от 2011 г. насам, включително относно сезирането на Международния наказателен съд (МНС) относно Сирия и относно увеличаването на хуманитарния достъп; като има предвид, че Иран и Хизбула са участвали пряко в подкрепа на репресиите срещу цивилното население от страна на сирийския режим; като има предвид, че от 2015 г. насам Русия отделя логистични, дипломатически и финансови ресурси за широкомащабна военна интервенция на руските военновъздушни сили в подкрепа на сирийския режим;
- И. като има предвид, че Турция се намесва пряко в Сирия от 2016 г. насам с цел окупиране на северните части на страната, състоящи се предимно от сирийски кюрдски анклавни, в нарушение на международното право, включително като нахлу през октомври 2019 г. на територии под контрола на Сирийските демократични сили (SDF); като има предвид, че в отговор на тези действия от страна на Турция редица държави – членки на ЕС, официално прекратиха продажбите на оръжие за Турция;
- Й. като има предвид, че според държавите – съпредседатели на Минската група на ОССЕ, Турция е прехвърлила сирийски наемници в Нагорни Карабах;
- К. като има предвид, че Световната коалиция продължава усилията си да осуети амбициите на ИДИЛ/Даиш и дейностите на нейните клонове и мрежи в Ирак, Сирия и в световен мащаб;
- Л. като има предвид, че ЕС и неговите държави членки преустановиха дипломатическите си отношения със сирийския режим през 2012 г.; като има предвид, че ЕС закри своята делегация в Дамаск през декември 2012 г. след закриването на посолствата на държавите членки в началото на 2012 г.;
- М. като има предвид, че Съветът прие санкции срещу лица и образувания, участващи в репресиите срещу цивилно население, които бяха приети през 2011 г. и които впоследствие бяха разширени, за да се постигне договаряне на политическо споразумение; като има предвид, че тези санкции имат хуманитарни изключения;
- Н. като има предвид, че реакцията на сирийския режим спрямо въстанието доведе до разрушаването на икономическата и социалната структура на Сирия; като има предвид, че сривът на сирийската лира беше подсилен от срива на ливанската икономика през 2019 г. и от глобалните икономически последици, свързани с пандемията от COVID-19, след март 2020 г.; като има предвид, че цените на стоките от първа необходимост са се увеличили с над 100% от 2019 г. насам;
- О. като има предвид, че Сирия, под силен международен натиск, подписа и ратифицира Конвенцията за забрана на химическото оръжие през октомври 2013 г., след като извърши най-големите до момента нападения с химическо оръжие в населен с цивилно население квартал на изток от Дамаск в Източна Гута; като има предвид, че екипът за разследване и идентифициране на Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО) установи, че оттогава

сирийският режим е отговорен за многократно използване на химическо оръжие срещу цивилни лица; като има предвид, че през юли 2020 г. Изпълнителният съвет на ОЗХО поиска отново официално от сирийския режим да обяви своите съоръжения за химическо оръжие;

- П. като има предвид, че конфликтът е довел до близо 7 милиона бежанци, като над 13 милиона души, в т.ч. 6 милиона жени и деца, са зависими от хуманитарна помощ в Сирия, 6,8 милиона са вътрешно разселените лица и 3 милиона души живеят в труднодостъпни обсадени райони; като има предвид, че хуманитарните потребности са се увеличили с една пета само през последната година и че сега още 4,5 милиона сирийци страдат от продоволствена несигурност, а 90% живеят под прага на бедността; като има предвид, че хуманитарният достъп до цялото нуждаещо се от помощ население продължава да бъде от жизненоважно значение и че 40% от сирийското население живее в зони, които не се контролират от правителството; като има предвид, че в допълнение към общото здравеопазване за населението пандемията от COVID-19 показва, че трансграничният достъп до Северозападна и Североизточна Сирия продължава да бъде от решаващо значение; като има предвид, че зимата и последвалите наводнения, които засегнаха около 121 000 души в 304 района с вътрешно разселени лица в северозападната част на Сирия, доведоха до нови страдания за това население, което вече беше изключително уязвимо; като има предвид, че сирийското правителство продължи да налага строги ограничения върху предоставянето на хуманитарна помощ в контролираните от правителството райони на Сирия и на други места в страната;
- Р. като има предвид, че около 12 000 чуждестранни граждани, за които се подозира, че имат преки или непреки връзки с ИДИЛ/Даиш, са лишени от свобода в седем затвора, управлявани от SDF в Североизточна Сирия; като има предвид, че 9 000 от тях се намират в лагера „Ал Хол“, най-големия в Сирия, в който живеят общо 64 000 души, предимно семейства с връзки с ИДИЛ/Даиш, от които 94% са жени и деца, включително граждани на ЕС; като има предвид, че настоящите условия са много тревожни, особено след последните убийства, регистрирани от началото на тази година;
- С. като има предвид, че конфликтът оказва особено сериозно въздействие върху живота и човешките права на децата в Сирия; като има предвид, че съгласно SNHR над 29 500 деца са били убити, 78% от които – от сирийския режим и иранските милиции, 7% – от руските сили и 3% – от ИДИЛ/Даиш; като има предвид, че над 2,6 милиона момичета и момчета бяха принудени да напуснат домовете си и са вътрешно разселени, и като има предвид, че психичното здраве на много сирийски деца е и ще продължи да бъде сериозно засегнато от абсолютната бруталност на конфликта; като има предвид, че невъзможността децата в Сирия да получат регистрация при раждане, както и документи за самоличност, ги излага на риск от липса на гражданство; като има предвид, че милиони деца са пропуснали години училищно образование, като понастоящем 2,8 милиона деца са извън училищната система в Сирия;
- Т. като има предвид, че продължаващите нападения срещу здравни заведения са засегнали пагубно здравната система на Сирия и са оставили сирийците да се борят сами с предизвикателствата, породени от кризата с COVID-19; като има предвид, че в Сирия функционират по-малко от 64% от болниците и 52% от

центровете за първични здравни грижи; като има предвид, че според Световната здравна организация (СЗО) 70% от работещите в здравния сектор са напуснали страната;

- У. като има предвид, че редовните нападения срещу здравни заведения са отличителна черта на сирийския конфликт от самото му начало, в грубо нарушение на международното хуманитарно право, и продължиха и през 2020 г. по време на пандемията; като има предвид, че през последното десетилетие международното признаване на систематичния характер на нападенията срещу здравеопазването в Сирия нарасна, но ясното установяване на отговорността продължава да бъде трудно въпреки резолюции 2139 (2014) и 2286 (2016) на Съвета за сигурност на ООН; като има предвид, че генералният секретар на ООН създаде вътрешна анкетна комисия на ООН, която разгледа ограничен брой инциденти, случили се в Северозападна Сирия между септември 2019 г. и април 2020 г.;
- Ф. като има предвид, че хуманитарните защитници и практикуващите юристи продължават да изразяват загриженост относно сигурността и защитата на завърналите се и разселените лица с оглед на условията в много области на страната и въпросите относно подхода на сирийското правителство към политическото помирение;
- Х. като има предвид, че от 2011 г. насам ЕС и неговите държави членки са мобилизирали 20 милиарда евро за хуманитарна помощ и помощ за стабилизиране и устойчивост в полза на сирийците вътре в страната и в съседните държави; като има предвид, че ЕС е движещата сила зад конференциите за поемане на ангажименти за Сирия, които се проведеха в Брюксел в четири последователни години (2017 – 2020 г.), както и зад петата конференция в Брюксел, която ще се проведе на 29 и 30 март 2021 г.;
- Ц. като има предвид, че Резолюция 2533 (2020) на Съвета за сигурност на ООН от 11 юли 2020 г. относно трансграничната помощ поднови само разрешението за преминаване през граничния контролно-пропускателен пункт Баб ал Хауа за период от една година до 10 юли 2021 г., като по този начин се оказаха затворени пропускателните пунктове Баб ал Салам, Ал Ярубиях и Ал Рамта;
- Ч. като има предвид, че от 2011 г. насам милиони сирийци са лишени от правото си на собственост поради нови сирийски закони за собствеността срещу тези, които избягват военна служба или напускат страната без предварително разрешение;
- Ш. като има предвид, че Голанските възвишения са сирийска територия и са окупирани от Държавата Израел от 1967 г. насам;
- Щ. като има предвид, че в хода на конфликта различни страни в него извършиха редица нападения срещу културното наследство, включително разрушаването и ограбването на археологически обекти от страна на ИДИЛ/Даиш, както и сиването с булдозери, плякосването и унищожаването на археологически обекти и язидски светилища и гробове от страна на сирийската национална армия в Африн;
- АА. като има предвид, че Римският статут на МНС, подписан и ратифициран от

всички държави членки, потвърждава, че най-тежките престъпления, пораждащи безпокойство сред международната общност като цяло, по-специално геноцидът, престъпленията срещу човечеството и военните престъпления, не трябва да остават безнаказани;

- АБ. като има предвид, че всички държави членки са ратифицирали Римския статут на МНС, считано от 2009 г.; като има предвид, че през 2011 г. Съветът създаде Секретариата на Мрежата на ЕС по въпросите на геноцида за разследване и наказателно преследване на геноцид, престъпления срещу човечеството и военни престъпления, като домакин на Секретариата е Евроюст; като има предвид, че в стратегията на ЕС относно Сирия се призовава ЕС да насърчава търсенето на отговорност за военни престъпления, извършени в Сирия, с оглед на улесняване на процеса на национално помирение и на правосъдието в условията на преход;
- АВ. като има предвид, че през 2018 г. за първи път беше създаден Съвместен разследващ екип (ЖТ), ръководен от правоприлагащите и съдебните органи във Франция и Германия, за да се улесни арестът и наказателното преследване на сирийски военнопредстъпници след публикуването на доклада „Цезар“ относно систематичното подлагане на глад и изтезания на десетки хиляди жени и мъже в центровете за задържане в Сирия от 2011 г. насам;
1. изразява подкрепата си за демократичните въжделения на сирийския народ, който преди 10 години на 15 март 2011 г. демонстрира по мирен начин за демократични реформи в Дераа, Дамаск и останалата част от страната; отдава почит на 500-те хиляди жертви на репресиите и конфликта в Сирия от началото на народното въстание; счита, че бъдещето на Сирия следва да остане в ръцете на сирийците; изразява подкрепата си за единството, суверенитета и териториалната цялост на сирийската държава и нейния народ;
 2. изразява своята дълбока загриженост относно продължаващата политическа безизходица и приветства усилията на специалния пратеник на ООН Гейр О. Педерсен за намиране на политическо решение на конфликта; споделя загрижеността на специалния пратеник за липсата на какъвто и да било напредък; отново потвърждава, че военно решение на конфликта в Сирия не може да бъде постигнато; изразява не по-малка загриженост от икономическия срив и катастрофалната хуманитарна криза, засегнала Сирия;
 3. изразява подкрепата си за Резолюция 2254 (2015) на Съвета за сигурност на ООН за установяване на ръководен от Сирия процес на конституционна реформа; изразява дълбоко съжаление за липсата на ангажираност от страна на сирийския режим въпреки многократните ангажименти и готовността на представителите на сирийската опозиция да преговарят със сирийския режим при изготвянето на нова конституция на Сирия; във връзка с това подчертава необходимостта от създаване на механизъм за мониторинг, проверка и докладване по отношение на примирието под егидата на ООН;
 4. се противопоставя на нормализирането на дипломатическите отношения със сирийския режим, докато на място в Сирия не започне да се наблюдава съществен напредък с ясно, трайно и надеждно ангажирано участие в приобщаващ политически процес; счита, че в сегашния контекст предстоящите президентски избори през 2021 г. в Сирия са лишени от каквато и да било форма

на доверие от страна на международната общност; категорично осъжда посещенията на членове на ЕП при сирийския режим и подчертава, че тези членове на ЕП не представляват Европейския парламент;

5. изразява съжаление, че някои участници допълнително разединиха фрагментираната сирийска опозиция, като възпрепятстваха Женевския процес;
6. остро осъжда всички жестокости и нарушения на правата на човека и на международното хуманитарно право, по-специално от страна на режима на Асад, но също така и от страна на руски, ирански и турски участници, и призовава Русия, Иран и Хизбула да изтеглят всички сили и посредници под тяхно командване, с изключение на участващите в международни мироопазващи сили или сили за стабилизиране с мандат на Съвета за сигурност на ООН; изразява съжаление относно ролята на Русия и Иран в подкрепа на безогледните репресии на сирийския режим срещу цивилното население, както и завземането от тяхна страна на политическия процес и икономическите ресурси на Сирия;
7. призовава Турция да изтегли войските си от Северна Сирия, която тя окупира незаконно без какъвто и да било мандат на ООН; осъжда незаконното прехвърляне от страна на Турция на сирийски кюрди от окупираната северна част на Сирия в Турция с цел задържане и наказателно преследване в нарушение на международните задължения на Турция съгласно Женевските конвенции; настоятелно призовава всички задържани сирийци, прехвърлени в Турция, незабавно да бъдат репатрирани в окупираните територии в Сирия; изразява загриженост, че продължаващото разселване от страна на Турция би могло да се равнява на етническо прочистване срещу сирийското кюрдско население; подчертава, че незаконната инвазия и окупация от страна на Турция застраши мира в Сирия, Близкия изток и Източното Средиземноморие; решително осъжда използването от Турция на сирийски наемници в конфликти в Либия и Нагорни Карабах в нарушение на международното право;
8. твърдо вярва в религиозното и етническото многообразие на Сирия; изразява съжаление относно дългогодишните дискриминационни действия на сирийския режим срещу сирийските кюрди; осъжда целенасочените нападения на сирийския режим срещу критичните гласове, като например на лауреата на наградата „Сахаров“ на Европейския парламент Али Ферзат за критиките му към президента Асад, както и нападенията на сирийския режим срещу 124 християнски църкви, документирани от Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR); решително осъжда убийствата на представители на религиозни малцинства, извършени от ИДИЛ/Даиш, и по-специално геноцида, извършен от групировката срещу язидите, шиитските мюсюлмани и последователите на християнски вероизповедания през 2014 – 2018 г.; изразява дълбоко съжаление във връзка с преследването на малцинства под контрола на въоръжени опозиционни групировки;
9. припомня на международната общност сериозността и мащаба на нарушенията на правата на човека в Сирия, извършени от различни страни в конфликта; посочва огромната отговорност на сирийския режим за решението му да отвърне на мирни протести с безогледни репресии чрез неописуеми средства; припомня значението на доклада „Цезар“ и потвърждението, представено от Франция на Съвета за сигурност на ООН през 2014 г., за достоверността на снимките на

11 000 идентифицирани затворници, които са били измъчвани и оставени да умрат от глад в центрове за задържане и военни болници около Дамаск между 2011 г. и 2013 г.; настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да подкрепят препоръката на анкетната комисия на ООН от март 2021 г. да се способства за създаването на независим механизъм с международен мандат и фокусиран върху жертвите подход за откриване на изчезналите лица или на техните останки, включително тези, които са открити в масови гробове;

10. категорично осъжда убийството на 550 международни и сирийски журналисти от сирийския режим и на десетки журналисти, извършено от ИДИЛ/Даиш и други въоръжени групировки; призовава сирийския режим незабавно да освободи от затвора 400-те журналисти, задържани от него, според SNHR;
11. осъжда най-категорично използването на изнасилванията като средство за водене на война срещу жени, независимо дали от сирийския режим и неговите милиции, както е документирано от международната независима комисия на ООН, или от ИДИЛ/Даиш срещу язидските и шиитските жени; припомня ролята на жените във въстанието от 2011 г. и основното значение на включването на жените на всички равнища на структурите на политическата, икономическата и съдебната власт на Сирия, включително в правосъдието в условията на преход; отново подчертава значението на включването на жените и младите хора в процеса на разрешаване на конфликта;
12. отново осъжда най-категорично руските въздушни удари, при които бяха убити над 6 900 цивилни лица, включително 2 000 деца, и при които се използваха касетъчни боеприпаси, вакуумни бомби и ракети с далечен обсег на действие, насочени срещу независими медийни центрове, болници, хуманитарна инфраструктура, включително над 207 медицински заведения, според SNHR, и сирийски звена за гражданска защита, като например членове на хуманитарната организация „Белите каски“; осъжда опитите на Русия да опетни образа на „Белите каски“ в западните медии чрез агресивна и непрестанна кампания за дезинформация в социалните медии; осъжда най-категорично участието на руски военни самолети в химическите атаки, извършени от сирийския режим, като например в химическите масови убийства в Хан Шейхун през април 2017 г., непосредствено след които руски военни самолети бомбардираха единствената болница, в която жертвите се лекуваха;
13. настоятелно призовава сирийския режим незабавно да освободи 130-те хиляди политически затворници, задържани несправедливо, включително жени, мъже и деца, за насилственото изчезване на които са отговорни сирийските сили за сигурност; решително осъжда системното използване на изтезания, нечовешко отношение и сексуално насилие и ужасяващите условия, в които те са държани, без достъп до граждански съд, адвокат, медицински грижи или техните семейства; подчертава, че те са лишени от основни права на справедлив съдебен процес, като информацията относно тяхното задържане се укрива и те са подложени на изтезания с цел извличане на фалшиви самопризнания; настоятелно призовава сирийските органи да предоставят без изключение незабавен и безпрепятствен достъп до местата за задържане на признати международни хуманитарни НПО и организации за мониторинг без предварително уведомление;

14. подчертава, че ИДИЛ/Даиш е все още активна в региона и не е победена; изразява загриженост относно трудностите при запазването и получаването на достъп до доказателства за престъпления, извършени от ИДИЛ/Даиш, и разкриването на съдбата на отвлечените; призовава ЕС и неговите държави членки да подкрепят усилията на място за документиране и запазване на доказателства за тези престъпления; приветства наказателното преследване на граждани на ЕС и на държави извън ЕС, които лица са се присъединили към ИДИЛ/Даиш;
15. изразява своята загриженост от възраждането на ИДИЛ/Даиш в Североизточна Сирия; приветства усилията на световната коалиция срещу ИДИЛ/Даиш; подчертава значението на трайния, дългосрочен ангажимент на САЩ в коалицията; потвърждава отново подкрепата си за усилията на Световната коалиция срещу ИДИЛ/Даиш и подчертава важния принос на Сирийските демократични сили (SDF) като съюзник в борбата срещу Даиш/ИДИЛ;
16. изразява загриженост относно нарастващото напрежение в иракски Кюрдистан, който през последните години се радва на по-голяма стабилност от Сирия и предоставя сигурно убежище на сирийските бежанци;
17. посочва отново, че лицата, отговорни за тежки международни престъпления, следва да бъдат надлежно съдени, включително в държавите – членки на ЕС, при липсата на други международни или национални процеси в областта на правосъдието в условията на преход; подчертава, че е от ключово значение въпросът със задържаните и изчезналите лица да бъде решен от всички страни в конфликта като основна част от всеки преходен процес с цел постигане на мир;
18. припомня, че МНС следва да продължи да бъде първичната юрисдикция на международното правосъдие за престъпления, свързани с геноцид, престъпления срещу човечеството, военни престъпления и престъпления, свързани с агресия; счита, че ако виновните не бъдат подведени отговорност, това осигурява благодатна почва за по-нататъшни жестокости и утежнява страданието на жертвите; поради това настоява, че е необходимо всички извършители да бъдат подведени под отговорност, по-специално чрез прилагане на принципа на универсалната юрисдикция, и да се предостави обезщетение на жертвите; подчертава, че не може да се чака край на конфликта, за да се въведат мерки за възстановително правосъдие, и настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да засилят подкрепата си за процесите, водени от представителни групи сирийци; категорично осъжда наложеното от Русия (с подкрепата на Китай) вето на 16 резолюции на Съвета за сигурност на ООН за сезиране на Международния наказателен съд (МНС) относно Сирия;
19. приветства първото по рода си осъждане на служител на силите за сигурност на сирийския режим за съучастие в престъпления срещу човечеството на 24 февруари 2021 г. от съда в Кобленц, Германия;
20. приветства усилията от 2019 г. насам на държавите – членки на ЕС, за осигуряване на широка международна подкрепа за гарантиране на дългосрочно финансиране в рамките на общия бюджет на ООН за Международния безпристрастен и независим механизъм на ООН за съдействие при разследването и наказателното преследване на лицата, отговорни за най-тежките престъпления

съгласно международното право, извършени в Сирия от март 2011 г. насам;

21. приветства френско-германския съвместен екип за разследване (ЖТ) в подкрепа на наказателното преследване за престъпленията срещу човечеството, документиран в доклада „Цезар“; приветства международните заповеди за арест, издадени от двете държави през 2018 г., за задържане на трима високопоставени служители на силите за сигурност; приветства ролята на местните сирийски НПО в проверката, документирането, събирането и защитата на доказателства за престъпления срещу човечеството и военни престъпления, както и допълващата роля на някои НПО (например Комисията за международно подвеждане под отговорност и правосъдие) в подпомагането на европейските правоприлагащи и съдебни органи при ефективното наказателно преследване на военнопредстъпници, намиращи се на територията на държавите – членки на ЕС; призовава ЕС да предостави повече правно обучение за сирийци, което да им даде възможност да играят роля в борбата срещу безнаказаността;
22. призовава Комисията да представи план за действие на ЕС срещу безнаказаността, съдържащ специална глава относно Сирия; подчертава, че с този план за действие следва да се търси по-добро координиране и хармонизиране на усилията и ресурсите на държавите членки за наказателно преследване на военнопредстъпници в ЕС; счита, че правосъдието в условията на преход играе основна роля за гарантиране на мира в дългосрочен план; призовава ЕС да създаде специален европейски фонд за жертвите на престъпления срещу човечеството в Сирия;
23. подкрепя усилията на държавите членки да подобрят координацията на съдебните, полицейските и имиграционните ресурси чрез развитие на обединени юрисдикции с цел взаимно използване на техните съдебните правомощия и улесняване на наказателното преследване; подчертава, че разполагащите с повече ресурси държави членки следва да споделят своите експерти и устни преводачи, за да се улесни ефикасното и ефективно разследване, като същевременно всяка държава членка следва да се стреми да назначи специален прокурор за тези престъпления, за да се ускорят усилията за съдебна координация;
24. призовава държавите членки автоматично да споделят на равнището на ЕС информацията относно заподозрени във военни престъпления лица съгласно член 1, раздел F от Женевската конвенция; счита, че е необходимо също така по-тясно сътрудничество на национално равнище между имиграционните органи и прокурорите във връзка с лица, подозирани в извършването на военни престъпления;
25. настоятелно призовава всички държави – членки на ЕС, без изключение да оказват пълно сътрудничество в борбата срещу безнаказаността; изразява дълбока загриженост във връзка с липсата на сътрудничество от страна на някои държави членки при наказателното преследване на сирийски военнопредстъпници;
26. напълно подкрепя европейските усилия, ръководени от Нидерландия от септември 2020 г. насам, за започване на съдебно производство срещу Сирия в Международния съд за нарушаването от нейна страна на Конвенцията на ООН против изтезанията;

27. призовава държавите членки да поискат на предстоящата конференция на Организацията за забрана на химическото оръжие през пролетта на 2021 г. временното преустановяване на членството на Сирия в Организация за забрана на химическото оръжие заради фалшифициране на доказателства за използването на химическо оръжие; отново изразява възмущение и осъжда документираните 336 химически нападения от страна на сирийския режим, при които са използвани газообразен хлор, зарин и серен иприт срещу цивилно население;
28. категорично осъжда нападенията срещу хуманитарни работници от всички страни в конфликта, особено от страна на сирийския режим и ИДИЛ/Даиш; посочва, че сирийският режим носи особена отговорност за целенасочените убийства на хуманитарни работници от 2011 г. насам; подчертава огромната отговорност на Русия за нападенията срещу хуманитарни работници, особено за бомбардирането на 21 полеви болници на „Лекари без граници“ през октомври 2015 г.;
29. изразява дълбока загриженост във връзка с продължаващото страдание на сирийския народ 10 години след началото на конфликта; изразява особена загриженост във връзка с това, че хуманитарните потребности в Сирия са се увеличили с една пета само през последната година и че сега още 4,5 милиона сирийци страдат от продоволствена несигурност, а 90% живеят под прага на бедността; счита, че хуманитарният достъп трябва да продължи да бъде основен приоритет за ЕС в Сирия и че нарасналите потребности изискват по-голяма финансова и политическа реакция от страна на ЕС; отбелязва, че Резолюция 2533 на Съвета за сигурност на ООН относно граничния контролно-пропускателен пункт в Баб ал Хауа предстои да бъде подновена през юли 2021 г.; изразява съжаление относно факта, че Русия и Китай се въздържаха при последното гласуване, вместо да гласуват в подкрепа на резолюцията; счита, че не може да се разчита на предоставянето на хуманитарна помощ през бойните линии за хората, които понастоящем разчитат на трансгранични доставки; припомня, че 2,4 милиона сирийци разчитат на този граничен контролно-пропускателен пункт за оцеляването си и че ако преминаването през него не бъде удължено с поне още 12 месеца, това ще има тежки животнозастрашаващи последици; осъжда действията на членовете на Съвета за сигурност на ООН, които се опитаха за политически цели да ограничат хуманитарния достъп; настоятелно призовава всички членове на Съвета за сигурност на ООН да подкрепят подновяването на резолюцията за трансграничен достъп, за да се избегне влошаването на хуманитарната криза и да се гарантира разширяването и подкрепата за интервенции през бойните линии в съответствие с хуманитарните принципи; подчертава, че е важно незабавно да се осигури подновяването на разрешението за преминаване през граничните контролно-пропускателни пунктове Баб ал Салам и Ярубия в съответствие с Резолюция 74/169 на Общото събрание на ООН, за да се гарантира, че помощта достига по най-преките маршрути до нуждаещото се население както на северозапад, така и на североизток; подчертава, че е важно да се гарантира, че хуманитарната помощ е насочена изключително към най-силно нуждаещите се лица;
30. призовава международната общност спешно да предприеме мерки във връзка с рекордно високите равнища на необходимост от хуманитарна помощ на сирийския народ във и извън Сирия; насърчава ЕС като организатор на петата

конференция на донорите за Сирия в Брюксел да привлече още международни донори за увеличаване на подкрепата за здравния сектор на Плана за реагиране за хуманитарна помощ на Сирия чрез увеличено, гъвкаво, многогодишно финансиране, което да покрива потребностите на населението в дългосрочен план; призовава международните донори да инвестират конкретно в програми за ремонт, възстановяване и укрепване на увредени или унищожени здравни заведения, в допълнение към другите граждански инфраструктури, които са претърпели щети;

31. настоятелно призовава Съвета за сигурност на ООН да включи изрични призови за защита на здравните работници в предстоящите резолюции на ООН и официалните разисквания; призовава във връзка с това държавите – членки на ЕС, да предложат политическа и оперативна подкрепа за ръководените от ООН инициативи за подвеждане под отговорност и разследвания за прилагане на международното хуманитарно право;
32. подчертава в навечерието на петата конференция на донорите в Брюксел на 29 и 30 март, че е важно ангажиментите за хуманитарна помощ не само да се спазват, но и да се увеличат в полза на сирийците, вътрешно разселените лица и бежанците, както и на общностите, засегнати от кризата в региона; посочва факта, че ЕС и неговите държави членки са най-големите донори на хуманитарна помощ в отговор на хуманитарната криза в Сирия, като даренията от 2011 г. насам достигат 20 милиарда евро; изразява дълбока загриженост във връзка с твърденията, че правителството на Обединеното кралство планира значително да намали вноските си за помощ, включително с 67% за Сирия и с 88% – за Ливан;
33. приветства ролята на съседните държави, които предлагат солидарност и помощ за сирийските бежанци в Ливан, Йордания, Турция, Ирак; настоятелно призовава държавите – членки на ЕС, да продължат да финансират програми за хуманитарна помощ в приемащите бежанци държави, както и за вътрешно разселените лица в Сирия; настоятелно призовава държавите – членки на ЕС, да предоставят цялото необходимо финансиране и подкрепа, за да се гарантира, че всички сирийски деца бежанци в приемащите държави имат достъп не само до основно, но и до средно образование; настоятелно призовава всички приемащи държави да предприемат всички необходими мерки за постигането на тази цел и да премахнат всички административни или законодателни пречки; насърчава приемащите държави да се съсредоточат върху достъпа до заетост, здравни услуги и образование, както и върху осигуряването на граждански документи, което ще увеличи способността на бежанците да работят, за да се издържат сами;
34. отбелязва, че срокът на действие на доверителния фонд на ЕС „Мадад“ в отговор на кризата в Сирия ще изтече в края на 2021 г.; призовава Комисията да осигури финансови средства за хуманитарната реакция на ЕС по отношение на кризата в Сирия в рамките на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество и да гарантира безпрепятственото функциониране на неговите проекти;
35. призовава всички държави членки да подкрепят основаната на принципи хуманитарна помощ, без да нормализират отношенията със сирийския режим; предупреждава да не се инвестират финансови активи на ЕС, независимо дали пряко или непряко, в общото възстановяване на Сирия, ако сирийският режим не

- проведе надежден политически процес; призовава заместник-председателя/върховен представител да разработи, като част от дългосрочното планиране на действията в отговор на ситуацията в Сирия, солидна политика за надлежна проверка относно правата на човека за целите на бъдещи интервенции за възстановяване в тясно сътрудничество със сирийското гражданско общество, която да включва рамка за наблюдение със специални показатели за стандартите в областта на правата на човека; изразява съжаление във връзка с бизнес плановете на Русия, Иран, Китай и Турция да печелят от разрушенията в Сирия;
36. призовава държавите членки да продължат да прилагат санкции срещу лица и субекти, участващи в репресиите в Сирия; подчертава колко е важно да се избегнат всякакви непредвидени отрицателни последици от санкциите чрез хуманитарни изключения за хуманитарни действия, основани на принципи, както и колко е важно да се предприемат мерки за справяне с предизвикателствата, свързани с прекомерното изпълнение на разпоредбите по отношение на банките съвместно със САЩ;
37. настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да обновят и разширят списъка на лицата, на които са наложени целенасочени санкции съгласно новия глобален режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека, включително сирийските, руските и иранските цивилни и военни командири, за които са налице достоверни данни, че са замесени във военни престъпления;
38. ангажира се с приемането на ефективно законодателство на ЕС за корпоративна надлежна проверка, с което на дружествата от ЕС и на дружествата, извършващи дейност на единния пазар, се налагат задължения за надлежна проверка във връзка с правата на човека;
39. припомня на всички държави членки, че Сирия не е сигурна страна за завръщане; счита, че всяко завръщане следва да бъде безопасно, доброволно, достойно и информирано, в съответствие със заявената позиция на ЕС; призовава всички държави – членки на ЕС, да се въздържат от промени в националните политики, целящи лишаване на определени категории сирийци от техния защитен статут, и да обърнат тенденцията за извършване на такива промени, ако вече са прилагали подобни политики; настоятелно призовава Ливан, Турция и всички държави в региона да спрат депортирането на сирийци обратно в Сирия против волята им;
40. осъжда непоправимите щети, нанесени на културни обекти от тактиката на Асад за изгаряне на земя, както и заграбването и контрабандата на артефакти от джихадистите, които ги използват, за да финансират ролята си в конфликта;
41. изразява изключителна загриженост във връзка с влошаването на хуманитарното и санитарното положение и на положението със сигурността в лагерите в Североизточна Сирия, по-специално лагерите „Ал Хол“ и „Рож“, които продължават да бъдат инкубатори за радикализация; счита, че всички граждани на ЕС, за които се подозира, че принадлежат към терористични организации, и които са задържани в тези лагери, следва да бъдат изправени пред съд; изразява възмущението си от убийството на служител на „Лекари без граници“, работещ в лагера „Ал Хол“, на 24 февруари 2021 г., което е поредното доказателство за пораженията върху човешкия живот, които нанася насилието, и за небезопасните условия на живот в лагера;

42. призовава държавите членки да защитават непълнолетните граждани, които могат да бъдат задържани за престъпления, свързани със сигурността, или за връзки с въоръжени групировки;
43. призовава държавите членки да репатрират всички европейски деца, като вземат предвид конкретното положение на техните семейства и висшия интерес на детето като първостепенно съображение, и да предоставят необходимата подкрепа за тяхното възстановяване и реинтеграция при пълно спазване на международното право;
44. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на Европейската служба за външна дейност, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, на правителството и на Съвета на представителите на Ирак, на регионалното правителство на Кюрдистан и на правителството и парламента на Руската федерация.

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0089

Обявяване на ЕС за Зона на свобода за ЛГБТИК лица

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно обявяването на ЕС за зона на свобода за ЛГБТИК лицата (2021/2557(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“),
- като взе предвид член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),
- като взе предвид Европейската конвенция за правата на човека и свързаната с нея съдебна практика на Европейския съд по правата на човека,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите²⁶⁵,
- като взе предвид Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/194/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО и 93/96/ЕИО²⁶⁶,
- като взе предвид Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги²⁶⁷,
- като взе предвид Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагането на принципа на равните възможности и равното

²⁶⁵ ОВ L 303, 2.12.2002 г., стр. 16.

²⁶⁶ ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

²⁶⁷ ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37.

- третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите²⁶⁸,
- като взе предвид съдебната практика на Съда на Европейския съюз,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 12 ноември 2020 г., озаглавено: „Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.“ (СОМ(2020)0698),
 - като взе предвид своята резолюция от 14 февруари 2019 г. относно бъдещето на списъка на дейностите за лицата ЛГБТИ (2019 – 2024 г.)²⁶⁹,
 - като взе предвид своята резолюция от 18 декември 2019 г. относно публичната дискриминация и словото на омразата по отношение на ЛГБТИ лица, включително зони, забранени за ЛГБТИ лица²⁷⁰,
 - като взе предвид насоките на ЕС за насърчаване и защита на упражняването на всички човешки права от лесбийките, гейовете, бисексуалните, трансполовите и интерсексуалните лица (ЛГБТИ), приети от Съвета през 2013 г.,
 - като взе предвид резултатите от проучването за ЛГБТ лицата в ЕС, иницирано през 2019 г. от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA),
 - като взе предвид своята резолюция от 17 септември 2020 г. относно предложението за решение на Съвета относно констатирането на очевиден риск от тежко нарушение на принципите на правовата държава от страна на Република Полша²⁷¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 12 септември 2018 г. относно предложение, с което Съветът се призовава да констатира в съответствие с член 7, параграф 1 от Договора за Европейския съюз наличието на очевиден риск от тежко нарушение от страна на Унгария на ценностите, на които се основава Съюзът²⁷²,
 - като взе предвид препоръката от 31 март 2010 г. на Комитета на министрите на Съвета на Европа до държавите членки относно мерките за борба с дискриминацията, основана на сексуалната ориентация или половата идентичност (CM/Rec(2010)5), както и стандартите, приети от Парламентарната асамблея на Съвета на Европа,
 - като взе предвид меморандума от 3 декември 2020 г. на комисаря на Съвета на Европа за правата на човека относно стигматизирането на ЛГБТИ лицата в Полша,
 - като взе предвид разискванията в рамките на комисията по актуални въпроси към Конгреса на местните и регионалните власти на Съвета на Европа, както и последващите ѝ доклади, озаглавени „Доклад за установяване на фактите относно ролята на местните власти по отношение на положението и правата на ЛГБТИК

²⁶⁸ ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 23.

²⁶⁹ ОВ С 449, 23.12.2020 г., стр. 146.

²⁷⁰ Приети текстове, P9_TA(2019)0101.

²⁷¹ Приети текстове, P9_TA(2020)0225.

²⁷² ОВ С 433, 23.12.2019 г., стр. 66.

лицата в Полша“ (от 27 януари 2021 г.) и „Защита на ЛГБТИК лицата в контекста на все по-честите случаи на враждебна реч и дискриминация, насочени срещу ЛГБТИК лицата: ролята на местните и регионалните власти“ (от 10 февруари 2021 г.),

- като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че правата на лесбийките, гейовете, бисексуалните, трансполовите и интерсексуалните лица и куиър лицата (ЛГБТИК лицата) са права на човека;
- Б. като има предвид, че правото на равно третиране и на недискриминация е основно право, заложено в Договорите на ЕС и в Хартата, и че то следва да бъде зачитано в пълна степен; като има предвид, че всички държави членки са поели задължения и отговорности съгласно международното право и Договорите на ЕС да зачитат, гарантират, защитават и осигуряват упражняването на основните права; като има предвид, че борбата с неравенството в ЕС е споделена отговорност, която изисква съвместни усилия и действия на всички равнища на управление;
- В. като има предвид, че от март 2019 г. насам над 100 региона, окръзи и общини в Полша са приели резолюции, в които обявяват, че не допускат на своята територия т.нар. идеология на ЛГБТИ лицата, или са приели „регионални харти за правата на семейството“; като има предвид, че през ноември 2020 г. унгарският град Надката прие резолюция, забраняваща „разпространението и насърчаването на пропагандата на ЛГБТК лицата“; като има предвид, че тези резолюции дискриминират както пряко, така и непряко ЛГБТИК лицата; като има предвид, че резолюциите за създаване на зони без ЛГБТ лица се противопоставят на „идеологията на движението на ЛГБТ лицата“ и призовават местните власти да се въздържат от всякакви действия, които биха насърчили толерантността към ЛГБТИК лицата, включително призовават за оттегляне на финансовата помощ от организации, които имат за цел да насърчават недискриминацията и равенството; като има предвид, че „регионалните харти на правата на семейството“ използват много тясно определение за семейството и същевременно призовават общините да защитават семейните права във всички свои политики, инициативи и финансиране; като има предвид, че като се съсредоточават само върху тези видове семейства, регионалните харти косвено призовават за дискриминация срещу всички други форми на семейства, по-специално семействата с един родител, еднополовите двойки и семействата на ЛГБТИК лицата, и за непредоставяне на финансова подкрепа за проектите и инициативите, които защитават и насърчават основните права, организират обучения за борба с дискриминацията или по какъвто и да е друг начин подкрепят равенството и ЛГБТИК лицата;
- Г. като има предвид, че полският омбудсман по правата на човека е подал девет жалби срещу някои от регионите, окръзите и общините, приели резолюции относно отстраняването на „идеологията на ЛГБТ лицата“, вследствие на което досега четири резолюции са били обявени от административните съдилища за неконституционни; като има предвид, че през януари 2021 г. полският град Нова Денба оттегли своята резолюция, в която се беше обявил за свободен от така наречената идеология на ЛГБТ лицата, след като ирландският град Фермой

прекрати споразумението за побратимяване между двата града; като има предвид, че полският окръг Щум и полският град Томашов Мазовецки оттеглиха своите резолюции за приемане на регионалните харти на правата на семейството съответно през септември и октомври 2020 г.;

- Д. като има предвид, че Норвегия прекрати отпускането на финансиране за полските региони, окръзи и общини, приели резолюции, в които се обявяват за свободни от т.нар. идеология на ЛГБТИ лицата, или приели „регионални харти на правата на семейството“; като има предвид, че Комисията отхвърли заявления за финансиране от ЕС в рамките на своята програма за побратимяване на градове, подадени от полски градове, които са въвели зони, в които ЛГБТИ лицата са забранени, или са приели резолюции за правата на семейството; като има предвид, че всички фондове на ЕС, управлявани съгласно регламентите за общоприложимите разпоредби за периода 2021 – 2027 г., трябва да зачитат принципа на недискриминация и основните права, определени в Договора, включително във връзка със сексуалната ориентация, и като има предвид, че общините в ролята си на работодатели трябва да спазват Директива 2000/78/ЕО, която забранява дискриминацията и тормоза на основание сексуална ориентация в областта на заетостта в съответствие с решението по дело C-507/18 (*Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI*)²⁷³;
- Е. като има предвид, че три неправителствени организации внесоха в Комисията жалба от правен характер, в която се подчертава, че „регионалните харти на правата на семейството“ и резолюциите, с които региони, окръзи и общини се обявяват за свободни от така наречената идеология на ЛГБТИ лицата, въвеждат дискриминация срещу ЛГБТИК лицата и че по този начин те нарушават Директива 2000/78/ЕО за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите, както и членове 15 и 21 от Хартата, съответно относно свободата при избор на професия и правото на труд и относно недискриминацията; като има предвид, че към днешна дата Комисията не е предоставила отговор на тази жалба, нито е признала официално наличието на нарушение на правото на ЕС;
- Ж. като има предвид, че приемането на резолюции за отстраняване на т.нар. „идеология на ЛГБТ лицата“ и „регионалните харти за правата на семейството“ са част от по-широкия контекст, който се характеризира с нарастваща дискриминация и все по-чести нападения срещу общността на ЛГБТИК лицата в Полша (включително чрез окачествяване на многообразието от видове сексуалност и идентичност и тяхното изразяване като опасна идеология), с все по-чести изказвания, проповядващи вражда и омраза, от страна на публични органи, служители на изборни длъжности – включително настоящия президент – и подкрепящи правителството медии, със задържане на защитници на правата на ЛГБТИК лицата, със забрана на прайд шествията и на програмите и действията за повишаване на осведомеността, включително в училищата, и нападки срещу тях, както и с дискриминационни демонстрации, насочени срещу ЛГБТ лицата; като има предвид, че словото на омразата от страна на публичните органи узаконява и допълнително подхранва климата на нетърпимост и дискриминация срещу ЛГБТИК лицата; като има предвид, че упражняването на свободата на изразяване

²⁷³ Решение от 23 април 2020 г., *Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI*, C-507/18, EU:C:2020:289.

на мнение е придружено от задължения и отговорности, което важи особено за публичните органи, политиките и лицата, формиращи общественото мнение, и като има предвид, че те не следва да правят изказвания, проповядващи вражда и омраза, нито изказвания, заклеймяващи ЛГБТИК лицата, а следва твърдо да изобличават и да се противопоставят на подобни послания и заклеймяване, включително когато те са изразени от частни лица;

3. като има предвид, че полските активисти, които се противопоставят на резолюциите относно отстраняването на т.нар. идеология на ЛГБТИ лицата и „регионалните харти на правата на семейството“, и информират обществеността за тях, са изправени пред стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността, заради своята дейност; като има предвид, че полски активисти, които полагат усилия за изобличаването на резолюциите срещу ЛГБТИК лицата и хартите на правата на семейството, включително авторите на уебсайта „Атлас на омразата“ и създателят на фотопроекта „Зона без ЛГБТ лица“, са били подложени на неоснователни съдебни производства, заведени от местните власти или от фундаменталистки организации, претендиращи за значителна финансова компенсация, и на клеветническа кампания, която ги окачествява като лъжци заради това, че са използвали инструменти за изобретателна защита на правата на ЛГБТИК лицата; като има предвид, че тези действия очевидно са предназначени да сплашват и заглушават гражданското общество; като има предвид, че полските власти имат задължението да защитават в пълна степен всички лица, принадлежащи към малцинства, включително ЛГБТИК лицата, от враждебност и агресия и да им предоставят възможност да извършват свободно своите дейности; като има предвид, че въпреки многократните призови на Парламента Комисията не е предложила законодателство срещу стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността;
- И. като има предвид, че в комисията по петиции са внесени две петиции (№ 0448/2020 и № 0354/2020) по въпроса за „зоните, забранени за ЛГБТИ лицата, в Полша“; като има предвид, че тези петиции бяха обсъдени в комисията по петиции на 26 януари 2021 г. и че поради незадоволителния отговор на Комисията тяхното разглеждане продължава в очакване на допълнително изясняване на положението от страна на Комисията;
- Й. като има предвид, че второто проучване сред ЛГБТИ лицата, публикувано от Агенцията на ЕС за основните права през май 2020 г., показва увеличаване на нетърпимостта и насилието спрямо ЛГБТИК лицата или лицата, които са възприемани като ЛГБТИК в Полша, и разкрива пълната липса на вяра сред ЛГБТИК лицата, анкетираните в рамките на проучването, в усилията на правителството за борба с дискриминацията и насилието, като в Полша проучването регистрира най-ниското за целия Съюз равнище на доверие (едва 4%) и най-високия процент на анкетираните, които избягват да отидат на определени места поради страх от насилие, тормоз или заплахи (79%); като има предвид, че това показва ясна връзка между фобията на управляващите към ЛГБТИК лицата и увеличаването на дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИК лицата;
- К. като има предвид, че Парламентът вече насърчи държавите членки да инкриминират практиките за т.нар. „терапия за промяна на сексуалната

ориентация“; като има предвид, че в доклада от май 2020 г. на независимия експерт на ООН относно защитата срещу насилие и дискриминация, основани на сексуалната ориентация и половата идентичност, държавите членки се призовават да забранят практиките за „терапия за промяна на сексуалната ориентация“; като има предвид, че тази практика все още се прилага в най-малко 69 държави по света, включително в Европейския съюз, и че има сведения, че в държави – членки на ЕС, са били използвани лекарства, психотерапия и ритуално пречистване в рамките на т.нар. терапия за промяна на сексуалната ориентация²⁷⁴; като има предвид, че тази практика е забранена само в две държави – членки на Европейския съюз, а именно Малта и Германия;

- Л. като има предвид, че враждебните реакции срещу ЛГБТИК лицата в много случаи са съчетани с по-общо влошаване на положението с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права; като има предвид, че Европейският парламент изрази в редица свои резолюции дълбоката си загриженост във връзка с влошаването на положението с принципите на правовата държава в Полша, по-специално във връзка с независимостта на съдебната система и защитата на основните права; като има предвид, че Парламентът все още не получил надежден отговор във връзка със своята инициатива за създаване на механизъм на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, който да се урежда от междуинституционално споразумение между Парламента, Комисията и Съвета;
- М. като има предвид, че Парламентът изрази позицията си в редица свои резолюции относно положението с принципите на правовата държава, основните права и демокрацията в Полша, като заключи, че съществува системна заплаха за ценностите, посочени в член 2 от ДЕС, и че тя представлява очевиден риск от тежко нарушение на тези ценности; като има предвид, че изслушванията на полските органи, организирани от Съвета съгласно член 7, параграф 1 от ДЕС в отговор на заплахите за общите европейски ценности в Полша, не доведоха до каквито и да е резултати; като има предвид, че откакто процедурата беше задействана, положението с принципите на правовата държава и основните права в Полша не само не беше подобрено, но дори се влоши значително, което важи и за положението с основните права, и по-специално основните права на ЛГБТИК лицата и жените; като има предвид, че Съветът следва да гарантира, че по време на изслушванията, провеждани съгласно член 7, параграф 1 от ДЕС, се разглеждат и новите събития и се оценяват рисковете от нарушаване на основните права;
- Н. като има предвид, че председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен заяви в речта си за състоянието на Съюза през 2020 г. пред пленарното заседание на Европейския парламент, че „там, където няма място за ЛГБТИК, там няма човечност. И това не трябва да съществува в нашия Съюз“; като има предвид, че председателят на Комисията също заяви, че когато става въпрос за ЛГБТИК лицата, става въпрос за тяхната идентичност, а не за някаква идеология²⁷⁵; като има предвид, че Комисията и Съветът следва да се въздържат от тясно тълкуване на принципите на правовата държава; като има предвид, че Комисията не следва

²⁷⁴ <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/meps-condemn-lgbt-conversion-therapy-in-appeal-to-european-commission>

²⁷⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/SPEECH_20_1655

да се колебае да използва всички налични инструменти, включително производствата за установяване на изпълнение на задължения, уредбата на ЕС за укрепване на принципите на правовата държава, член 7 от ДЕС, както и наскоро приетия Регламент относно защитата на бюджета на Съюза в случаите на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки, за да противодейства на нарушенията на основните права на ЛГБТИК лицата където и да е в Съюза; като има предвид, че новата програма „Граждани, равенство, права и ценности“ може да допринесе за изграждането на недискриминационно общество с по-висока степен на равенство чрез предоставяне на средства на организациите на гражданското общество, които насърчават равнопоставеността на ЛГБТИК лицата;

- О. като има предвид, че в миналото много държави членки са дискриминирали и преследвали ЛГБТИК лицата чрез дискриминационни закони и политики; като има предвид, че по време на Втората световна война хиляди ЛГБТИК лица са били арестувани, са били лишени от свобода и са загинали в концентрационните лагери; като има предвид, че ЛГБТИК лицата в Полша са изправени пред системна дискриминация и че този проблем съществува и в ЕС като цяло, като по отношение на ограничаването на трайната дискриминация и тормоза на ЛГБТИК лицата е постигнат твърде малък напредък или не е постигнат никакъв напредък; като има предвид, че публичната дискриминация, словото на омразата и престъпленията от омраза срещу ЛГБТИК лицата продължават да бъдат широко разпространено явление в целия ЕС; като има предвид, че тези атаки нарушават основните права на ЛГБТИК лицата и че реакциите на публичните органи в твърде много случаи са недостатъчни; като има предвид, че във всяка държава членка ЛГБТИК лицата все още се сблъскват с по-висока степен на дискриминация във всички сфери на живота, включително на работното място и в училище, и с широко разпространени физически, емоционални и сексуални атаки както онлайн, така и офлайн, което води до тревожно високо равнище на самоубийствата сред младите ЛГБТИК лица²⁷⁶, и по-специално сред младите трансполови лица; като има предвид, че няколко държави членки са актуализирали законодателството си с цел по-висока степен на приобщаване на ЛГБТИК лицата; като има предвид, че въпреки това съществуват редица законодателни пропуски, за чието преодоляване са необходими политическа воля и ангажимент от страна на националните законодатели, с цел да се гарантира действителното равенство на ЛГБТИК лицата;
- П. като има предвид, че трансполовите лица продължават да бъдат изправени пред някои от най-тежките форми на дискриминация, насилие и преследване; като има предвид, че през 2018 г. Комисията публикува проучване, озаглавено „Trans and intersex equality rights in Europe – a comparative analysis“ („Права на равенство на трансполовите и интерсексуалните лица в Европа – сравнителен анализ“); като има предвид, че само 13 от общо 31 държави, участвали в проучването, имат национални законодателни разпоредби, които поне до известна степен предоставят закрила въз основа на половата идентичност и/или половите белези;

²⁷⁶ A long way to go for LGBTI equality, Агенция на Европейския съюз за основните права, 2020 г., https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf; Доклад „Rainbow Europe 2000“, ILGA-Europe, <https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

- Р. като има предвид, че през 2021 г. в социалните медии се появили инициативи, например движението #MeTooGay, чиято цел е да се изобличи сексуалният тормоз в рамките на общността на ЛГБТИК лицата; като има предвид, че Гийом Тран Тан – студентът, който инициира тази проява на свободата на изразяване на мнение – беше подложен на твърде силен натиск след своите изобличения в социалните медии и сложи край на живота си скоро след това; като има предвид, че тази трагедия повдига въпроси относно пропуските в подкрепата за жертвите на сексуално насилие;
- С. като има предвид, че голям брой държави членки нямат специални закони за недискриминация, които да се придържат поне към минималните стандарти на ЕС за защита на хората от дискриминация, от слово на омразата и от насилие, основано на сексуалната ориентация, половата идентичност, изразяването на половата принадлежност и половите белези, и като има предвид, че те не са предприели действия за коригиране на този правен пропуск; като има предвид, че хоризонталната директива относно недискриминацията, която би могла частично да коригира този пропуск по отношение на защитата извън рамките на заетостта, продължава да бъде блокирана в Съвета вече над 10 години; като има предвид, че прилагането на съществуващите правни мерки срещу дискриминацията все още е недостатъчно в много от държавите членки; като има предвид, че Комисията възнамерява да разшири списъка на ЕС на престъпленията съгласно член 83, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за да обхване престъпленията от омраза и словото на омразата, включително когато те са насочени към ЛГБТИК лицата;
- Т. като има предвид, че дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИК лицата от страна на полицията продължава да бъде проблем в Съюза; като има предвид, че при липсата на подходящо обучение полицията може да възпира съобщаването от ЛГБТИК лицата за случаите на насилие и дискриминация срещу тях; като има предвид, че това продължава да бъде основна пречка за ефективното равенство; като има предвид, че програмите за обучение на правоприлагащите органи спомагат за предотвратяването на дискриминационните практики и престъпленията от омраза и за справянето с тях; като има предвид, че словото на омразата и престъпленията срещу ЛГБТИК лицата следва да бъдат щателно разследвани, като се вземат предвид мотивите, породени от предубеждения, и когато е целесъобразно, те следва да бъдат надлежно преследвани по съдебен ред;
- У. като има предвид, че само Малта, Португалия и някои региони на Испания са забранили медицинската намеса спрямо интерсексуални лица без тяхно съгласие; като има предвид, че много държави членки продължават да следват подход, който се основава прекомерно на медицината и който третира състоянието на интерсексуалните лица като патологично;
- Ф. като има предвид, че развитието на законодателството в Унгария сериозно възпрепятства основните права на ЛГБТИК лицата; като има предвид, че приемането на член 33 от законопроекта „Омнибус“ T/9934 de facto въвежда забрана върху правното признаване на пола на трансполовите и интерсексуалните лица в Унгария, като ги излага на дискриминация и нарушава правото им на неприкосновеност на личния живот; като има предвид, че през декември 2020 г. унгарският парламент прие конституционни изменения, които допълнително ограничават правата на ЛГБТИК лицата, пренебрегват съществуването на

трансполови и небинарни лица и ограничават правото им на семеен живот, както и че той прие закон, който ще лиши небрачните двойки от правото на осиновяване;

- Х. като има предвид, че през януари 2021 г. латвийският парламент започна да разглежда конституционно изменение, чиято цел е да ограничи разширяването на понятието за семейство, постановено в решението на Конституционния съд, с което последният призна прилагането на трудовото право към различни семейни модели и задължи законодателя да осигури подкрепа и защита за еднополовите двойки;
- Ц. като има предвид, че през юни 2020 г. Сенатът на Румъния прие законопроект за забрана на дейностите, свързани с разглеждането на теорията на половата идентичност в учебните заведения; като има предвид, че румънският президент отказа да обнародва закона, като вместо това поиска да се извърши преглед на конституционността на закона; като има предвид, че Конституционният съд на Румъния обяви през декември 2020 г., че законът е несъвместим с конституцията; като има предвид, че това показва, че наличието в държавите членки на ефективна система за взаимозависимост и взаимоограничаване на законодателната, изпълнителната и съдебната власт по отношение на принципите на правовата държава и демокрацията е от решаващо значение за защитата на правата на ЛГБТИК лицата;
- Ч. като има предвид, че ако сте родител в една държава членка, това означава, че сте родител във всички държави членки; като има предвид, че има случаи на деца с двама родители от един и същи пол, които са изправени пред трудности поради липсата на правни разпоредби за взаимното признаване на актовете за раждане на децата с двама родители от един и същи пол; като има предвид, че чрез съдебен акт, постановен по преюдициално запитване от страна на Административния съд София – град (България), Съдът на ЕС ще се произнесе по дело С-490/20 по случая на дете с две майки лесбийки, което вследствие на този правен пропуск е застрашено от липса на гражданство; като има предвид, че стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК лицата предвижда законодателна инициатива за преодоляване на този правен пропуск и преразглеждане на насоките от 2009 г. относно свободното движение, като и двете действия са предвидени за 2022 г.; като има предвид, че еднополовите двойки продължават да се сблъскват с трудности при упражняването на свободата на движение в рамките на ЕС, но че въпреки това Комисията не е предложила законодателство относно взаимното признаване на връзките;
- Ш. като има предвид, че борбата с неравенството в ЕС е споделена отговорност, която изисква съвместни усилия и действия на всички равнища на управление, и като има предвид, че на местните и регионалните власти се полага ключова роля в това отношение; като има предвид, че в много случаи тези власти отговарят за прилагането на законодателството на ЕС и за утвърждаването на равенството и многообразието; като има предвид, че Конгресът на местните и регионалните власти на Съвета на Европа прие резолюция, в която припомня отговорността на местните власти да защитават правата на ЛГБТИК лицата и ги приканва да

назначат „местен експерт по въпросите на равенството и многообразието“²⁷⁷;

- Щ. като има предвид, че Европейският комитет на регионите в качеството си на представител на местните и регионалните власти в ЕС е приканен да обмисли предприемането на действия в рамките на своите правомощия в отговор на създаването на зони, свободни от т.нар. „ЛГБТ идеология“;
- АА. като има предвид, че ЛГБТИК лицата навсякъде в Европейския съюз следва да се ползват със свободата да не крият своята сексуална ориентация, полова идентичност и полови белези и публично да изразяват половата си принадлежност, както и да живеят, без да се страхуват от нетърпимост, дискриминация или преследване на тези основания; като има предвид, че правото на убежище се гарантира от Хартата; като има предвид, че в контекста на общата европейска система за убежище и нейната реформа е необходимо да се осигури подходяща защита за уязвимите лица, търсещи убежище, включително за ЛГБТИК лицата;
- АБ. като има предвид, че вместо да дискриминират ЛГБТИК лицата, органите на всички равнища на управление в целия Европейски съюз следва да защитават и насърчават равенството и основните права на всички, включително на ЛГБТИК лицата, и да гарантират, че те могат пълноценно да упражняват своите права;
1. с настоящото обявява Европейския съюз за „зона на свобода за ЛГБТИК лицата“;
 2. осъжда всички форми на насилие или дискриминация срещу лица въз основа на техния пол или сексуална ориентация; осъжда най-категорично убийството с явно хомофобски характер на Давид Полфлие, извършено в Белгия;
 3. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета, на Комисията, на Европейския комитет на регионите и на Европейския икономически и социален комитет.

²⁷⁷

<https://rm.coe.int/protecting-lgbti-people-in-the-context-of-rising-anti-lgbti-hate-speech/1680a16129>

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P9_TA-PROV(2021)0090

Права на децата

Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2021 г. относно правата на детето с оглед на стратегията на ЕС за правата на детето (2021/2523(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид Международната конвенция за правата на детето от 20 ноември 1989 г.,
- като взе предвид общите коментари на Комитета по правата на детето на ООН²⁷⁸,
- като взе предвид Насоките на ООН за алтернативни грижи за децата²⁷⁹,
- като взе предвид глобалното изследване на ООН от юли 2019 г. върху лишаването от свобода на деца,
- като взе предвид политическия обзор на ООН от 15 април 2020 г., озаглавен „The impact of COVID-19 on children“ (Въздействието на COVID-19 върху децата), и положителния отговор, ръководен съвместно от ЕС и Групата на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн и подписан от 173 държави,
- като взе предвид политическия отговор на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от 19 октомври 2020 г., озаглавен „What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children“ (Какво е

²⁷⁸ По-конкретно – Общ коментар № 5 относно общите мерки за изпълнение на Конвенцията на ООН за правата на детето; Общ коментар № 6 относно третирането на непридружени и отделени от семействата си деца извън държавата им по произход; Общ коментар № 10 относно правата на децата при правосъдие спрямо ненавършили пълнолетие лица; Общ коментар № 12 относно правото на детето на изслушване; Общ коментар № 13 относно правото на детето свобода от всички форми на насилие; Общ коментар № 14 относно правото на детето неговият висш интерес да бъде разглеждан като първостепенно съображение; Общ коментар № 15 относно правото на детето да се ползва от най-високия достижим стандарт на здравословно състояние; и Общ коментар № 16 относно задълженията на държавата във връзка с въздействието на бизнес сектора върху правата на децата.

²⁷⁹ Установени в Резолюция на Общото събрание на ООН A/Res/64/142 от 24 февруари 2010 г.

въздействието на пандемията от COVID-19 върху имигрантите и техните деца?),

- като взе предвид декларацията на Комитета на министрите на Съвета на Европа от 1 февруари 2012 г. относно надигането на антиромски настроения и расисткото насилие срещу ромите в Европа,
- като взе предвид член 3, параграфи 3 и 5 от Договора за Европейския съюз,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“),
- като взе предвид Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография²⁸⁰ („Директивата относно борбата със сексуалното насилие срещу деца“),
- като взе предвид директивите на ЕС относно процесуалните права²⁸¹,
- като взе предвид препоръката на Комисията от 20 февруари 2013 г., озаглавена „Инвестициите в децата: изход от порочния кръг на неравностойното положение“²⁸²,
- като взе предвид обявяването на 2021 г. за Международна година за премахване на детския труд и подхода на Комисията за нулева толерантност към детския труд,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 12 април 2017 г. относно закрилата на децата мигранти²⁸³,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 8 юни 2017 г. относно закрилата на децата мигранти,
- като взе предвид съобщенията на Комисията, приети с цел създаване на Съюз на равенство, в съответствие с политическите насоки за следващата Европейска

²⁸⁰ ОВ L 335, 17.12.2011 г., стр. 1.

²⁸¹ По-конкретно Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство (ОВ L 132, 21.5.2016 г., стр. 1), Директива № 2010/64/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно правото на устен и писмен превод в наказателното производство (ОВ L 280, 26.10.2010 г., стр. 1) и Директива № 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1).

²⁸² ОВ L 59, 2.3.2013 г., стр. 5.

²⁸³ COM(2017)0211.

комисия за периода 2019 — 2024 г.²⁸⁴,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 24 юни 2020 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за правата на жертвите (2020 — 2025 г.)“²⁸⁵,
 - като взе предвид своята резолюция от 26 ноември 2019 г. относно правата на децата по повод на 30-ата годишнина от Конвенцията на ООН за правата на детето²⁸⁶,
 - като взе предвид своята резолюция от 3 май 2018 г. относно закрилата на децата мигранти²⁸⁷,
 - като взе предвид своята резолюция от 12 февруари 2019 г. относно необходимостта от подобрена стратегическа рамка на ЕС за националните стратегии за приобщаване на ромите за периода след 2020 г. и за засилване на борбата срещу антиромските настроения²⁸⁸,
 - като взе предвид своята резолюция от 17 септември 2020 г., озаглавена „Изпълнение на националните стратегии за интегриране на ромите: борба с отрицателните нагласи към хората с ромски произход в Европа“²⁸⁹,
 - като взе предвид въпроса до Комисията относно правата на детето с оглед на стратегията на ЕС за правата на детето (О-000007/2021 – В9-0007/2021),
 - като взе предвид член 136, параграф 5 и член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,
- А. като има предвид, че детето е преди всичко дете, независимо от неговия етнически произход, пол, националност, социален и икономически произход, способности, миграционен статут или статут на пребиваване, и че то се нуждае от специална закрила и има достъп до всички права, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Б. като има предвид, че висшият интерес на детето трябва да бъде първостепенно

²⁸⁴ По-специално съобщението от 24 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие относно интеграцията и приобщаването за периода 2021 — 2027 г.“ (СОМ(2020)0758), съобщението от 18 септември 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 — 2025 г.“ (СОМ(2020)0565) и съобщението от 5 март 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равенство между половете (2020 — 2025 г.)“ (СОМ(2020)0152) и съобщението от 12 ноември 2020 г. озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 — 2025 г.“ (СОМ(2020)0698).

²⁸⁵ СОМ(2020)0258.

²⁸⁶ Приети текстове, P9_TA(2019)0066.

²⁸⁷ ОВ С 41, 6.2.2020 г., стр. 41.

²⁸⁸ ОВ С 449, 23.12.2020 г., стр. 2.

²⁸⁹ Приети текстове, P9_TA(2020)0229.

съображение във всички действия и решения, които го засягат, както и по отношение на неговото физическо и психическо благосъстояние;

- В. като има предвид, че децата имат право на приобщаващо, достъпно образование в ранна детска възраст, грижи с добро качество и развлечения; като има предвид, че децата, особено децата в неравностойно положение, имат право на закрила от бедност и на специални мерки за увеличаване на равните възможности и за борба с дискриминацията и сегрегацията в образователната система; като има предвид, че инвестициите в развитието на детето в ранна детска възраст носят висока възвръщаемост от икономическа и обществена гледна точка;
- Г. като има предвид, че преди кризата, породена от COVID-19, вероятността децата да живеят в крайна бедност беше два пъти по-голяма, отколкото при възрастните²⁹⁰; като има предвид, че в резултат на пандемията се счита, че броят на децата, живеещи под съответните национални прагове на бедност, би могъл да се увеличи със 117 милиона и приблизително още 150 милиона деца ще заживеят в многоизмерна бедност²⁹¹; като има предвид, че настоящата пандемия допълнително задълбочи неравенствата и увеличи риска децата да изпаднат в положение на крайна бедност, в сравнение с периода отпреди COVID-19, когато едно на всеки четири деца в Европа вече беше изложено на риск от бедност;
- Д. като има предвид, че в резултат на настоящата пандемия от COVID-19 близо 1,6 милиарда деца по света са били засегнати от затварянето на училищата и че според прогнозите е вероятно в резултат от това поне 24 милиона ученици да отпаднат от училище²⁹²; като има предвид, че 370 милиона деца по света, много от които разчитат на предлаганата от училищата храна като основен източник на ежедневна прехрана, са пропуснали средно 40% от храненията в училище поради това, че ограниченията във връзка с COVID-19 доведоха до затваряне на училищата²⁹³; като има предвид, че децата, и по-специално момичетата и децата с увреждания, произхождащи от среда в неравностойно социално-икономическо положение, са особено засегнати от въздействието на затварянето на училища и от мерките, които ограничиха достъпа до образование както в училищата, така и чрез дистанционно обучение;
- Е. като има предвид, че правото на образование беше сериозно засегнато от COVID-19; като има предвид, че докато образователната политика остава компетентност на държавите членки, пандемията от COVID-19 и причинените от нея неравенства в областта на образованието представляват общо предизвикателство,

²⁹⁰ [Информационен бюлетин на Евростат, „EU children at risk of poverty or social exclusion“ \(Децата от ЕС, изложени на риск от бедност и социално изключване\), 5 март 2020 г..](#)

²⁹¹ Брошура на УНИЦЕФ, „Impact of COVID-19 on multidimensional child poverty“ (Въздействието на COVID-19 върху многоизмерната детска бедност), септември 2020 г. <https://data.unicef.org/resources/impact-of-covid-19-on-multidimensional-child-poverty/>.

²⁹² <https://data.unicef.org/topic/education/covid-19/>.

²⁹³ Работен документ на центъра за научни изследвания Innocenti към УНИЦЕФ и Световната продоволствена програма, озаглавен „COVID-19: Missing More than a Classroom. The impact of school closures on children’s nutrition“ (COVID-19: липсва ни не само класната стая. Въздействието на затварянето на училища върху храненето на децата“, януари 2021 г.).

което изисква общ подход, политики и инструменти на Съюза;

- Ж. като има предвид, че според проучване на Евростат²⁹⁴ през 2018 г. 88,3% от децата в ЕС на възраст между три години и минималната задължителна училищна възраст са получили официални грижи за деца, което показва нарасналата необходимост от създаване на повече дневни заведения за грижи за деца като важен инструмент за когнитивното и социалното развитие на децата от ранна възраст;
- З. като има предвид, че за над две трети от децата по света домашното образование е недостъпна възможност поради липсата на достъп до интернет; като има предвид, че домашното образование подчерта образователното и цифровото разделение в много държави — членки на ЕС, и в световен мащаб, оказвайки въздействие върху възможностите на децата в живота, както и върху тяхното физическо и психично здраве, и като има предвид, че младите момичета и младите хора в уязвимо положение и от расово обособявани групи са особено засегнати от цифровото разделение;
- И. като има предвид, че в световен мащаб едно на всеки четири момичета на възраст между 15 и 19 години не е заето с работа, учене или обучение, в сравнение с едно на всеки 10 момчета; като има предвид, че насърчаването на равенството между половете и овластяването на момичетата е от основно значение за постигането на целите за устойчиво развитие²⁹⁵;
- Й. като има предвид, че изглежда, че децата са пощадени от най-тежките последици за здравето от настоящата световна пандемия; като има предвид обаче, че кризата, предизвикана от COVID-19, оказва огромно въздействие върху децата, като представлява нарастваща и пряка заплаха за тяхното благосъстояние и развитие, включително по отношение на психичното им здраве; като има предвид, че децата в неравностойно положение, непридружените малолетни и непълнолетни лица и децата, принадлежащи към малцинства, като ромските деца, са особено засегнати; като има предвид, че към днешна дата се счита, че още 1,2 милиона деца и 56 700 майки биха могли да умрат в рамките на следващите шест месеца поради прекратяването на основни операции, като например рутинни здравни услуги; като има предвид, че недостатъчният достъп до здравни услуги може да засегне всички области на живота²⁹⁶;
- К. като има предвид, че в много държави — членки на ЕС, се наблюдава увеличение на процента на самоубийствата; като има предвид, че в неотдавнашно проучване сред младите хора в целия ЕС почти един от всеки петима е отговорил, че има проблеми с психичното здраве или проявява симптоми на депресия или

²⁹⁴ Евростат, „Living conditions in Europe“ (Условия на живот в Европа), 2018 г.

²⁹⁵ УНИЦЕФ, „Global annual results report 2019: Gender equality“. (Световен доклад за резултатите от 2019 г.: равенство между половете“).

²⁹⁶ ФАО, IFAD, УНИЦЕФ, СПП и СЗО, „The State of Food Security and Nutrition in the World 2020“ (Състоянието на продоволствената сигурност и изхранването в света през 2020 г.), 2020 г.

тревожност²⁹⁷; като има предвид, че ООН предупреди за световна криза в областта на психичното здраве и че липсата на действия би могла да доведе до опустошителни дългосрочни социални и икономически последици за обществото, като децата и подрастващите са сред изложените на най-голям риск²⁹⁸;

- Л. като има предвид, че недостатъците в националните системи за закрила на детето и липсата на механизми за транснационално сътрудничество между държавите членки могат допълнително да допринесат за социалната изолация, както и за експлоатацията на деца, по-специално на деца в движение; като има предвид, че се съобщава за случаи на дискриминация в резултат на процедурите и практиките, приети от органите при трансгранични семейни спорове, засягащи деца²⁹⁹; като има предвид, че от горещите линии също се съобщава за увеличаване на броя на обажданията, свързани със случаи на отвлечане на деца, особено през последните месеци, поради влошаването на съществуващите международни семейни конфликти;
- М. като има предвид, че според последния доклад на Комисията относно напредъка, постигнат в борбата с трафика на хора³⁰⁰, децата представляват почти една четвърт от всички регистрирани жертви във всички държави членки;
- Н. като има предвид, че 152 милиона деца в световен мащаб полагат детски труд и приблизително 73 милиона от тези деца са подложени на някоя от най-тежките форми на детски труд: робство, принудителен труд, опасна работа или сексуална експлоатация³⁰¹; като има предвид, че Комисията обяви нулевата толерантност по отношение на детския труд за политически приоритет, който трябва да се спазва;
- О. като има предвид, че едно на всеки три момичета е жертва на генитално осакатяване на жени, а едно на всеки пет момичета ще бъде омъжено, докато е все още дете; като има предвид, че гениталното осакатяване на жени е международно признато като нарушение на правата на човека; като има предвид, че браковете в детска възраст все още са проблем в някои държави членки и оказват опустошително въздействие върху правата и здравето на момичетата и жените, включително като създават сериозен риск от усложнения при бременността и също така излагат момичетата на сексуално насилие, домашно насилие и дори убийства на честта;
- П. като има предвид, че в резултат на пандемията и вследствие на ограничителните мерки домашното насилие и насилието, основано на пола, а според последния

²⁹⁷ ChildFund Alliance, Eurochild, „Спасете децата“, УНИЦЕФ и World Vision, „Our Europe. Our Rights. Our Future“ (Нашите права. Нашата Европа. Нашето бъдеще), януари 2021 г.

²⁹⁸ <https://news.un.org/en/story/2020/05/1063882>.

²⁹⁹ [Резолюция на Европейския парламент от 29 ноември 2018 г. относно ролята на германската Служба за закрила на децата и младежите \(Jugendamt\) при трансгранични семейни спорове \(2018/2856\(RSP\)\), ОВ С 363, 28.10.2020 г., стр. 107.](#)

³⁰⁰ COM(2020)0661.

³⁰¹ [MOT, „Global estimates of child labour: Results and trends, 2012-2016](#) (Приблизителна оценка на детския труд в световен мащаб, резултати и тенденции), 2017 г.

доклад на Европол³⁰² — и сексуалното насилие над деца и експлоатацията онлайн, както във видимата, така и в тъмната мрежа, са се увеличили в ЕС; като има предвид, че между 70 и 85% от децата, подложени на насилие, познават своя насилник и по-голямата част от децата стават жертва на хора, на които имат доверие³⁰³; като има предвид, че други свързани с продължителното време, прекарано онлайн, рискове, като кибертормоза, също са се увеличили поради тези мерки;

- Р. като има предвид, че децата с увреждания са уязвими и могат да бъдат изправени пред социално изключване, маргинализация, дискриминация и ограничен достъп до услуги; като има предвид, че за тях е по-вероятно да бъдат оставени без грижи, експлоатирани или подложени на сексуално насилие; като има предвид, че децата с увреждания имат по-големи потребности от здравни грижи и по-голяма зависимост от услуги, предоставяни в общността³⁰⁴;
- С. като има предвид, че през 2019 г. 30,3% от лицата, търсещи убежище, са били деца, което представлява 207 215 деца в ЕС; като има предвид, че 7,1% от тези деца са непридружени ненавършили пълнолетие лица³⁰⁵; като има предвид, че много деца се намират в неприемливи хуманитарни ситуации по външните граници на ЕС или извън него; като има предвид, че непридружените деца представляват силно уязвима група и са изправени пред различни рискове, включително риск да станат жертви на престъпни мрежи, насилие, злоупотреба и експлоатация по миграционните маршрути към и в рамките на ЕС³⁰⁶; като има предвид, че на децата мигранти често се отказва достъп до мерки за интеграция и приобщаване, за закрила и за социална сигурност; като има предвид, че непридружените деца, търсещи убежище, които навършват 18 години, са изправени пред особени предизвикателства, тъй като често трябва да напуснат жилището, предназначено за деца; като има предвид, че децата, подали молба за международна закрила, могат да страдат заради забавяне при постановяването на окончателното решение;
- Т. като има предвид, че съществуват значителни пропуски и недостатъци при прилагането на специалните гаранции и процесуалните гаранции за децата, определени в общата европейска система за убежище, като са налице различия между държавите членки, например по отношение на възможността децата да останат с членовете на своите семейства и/или настойници/попечители в контекст, който не включва задържане, и по-специално при събирането на семейството в съответствие с Директива 2003/86/ЕО³⁰⁷ на Съвета, условията на приемане, назначаването на законни представители и настойници и достъпа до подходяща за децата информация, здравни и социални услуги и образование;

³⁰² <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic>.

³⁰³ <https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport>.

³⁰⁴ <https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-ensuring-inclusion-in-covid-19-response/>.

³⁰⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics/bg.

³⁰⁶ Европейски център за борба с контрабандата на мигранти, 4-ти годишен доклад за дейността.

³⁰⁷ Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейството (ОВ L 251, 3.10.2003 г., стр. 12).

- У. като има предвид, че деца продължават да се раждат без гражданство, включително в ЕС, и продължават да бъдат изключени от достъп до основни права; като има предвид, че приблизително 200 милиона деца по света нямат удостоверение за раждане, което увеличава риска от липса на гражданство и ги поставя в изключително неблагоприятно положение по отношение на достъпа до права и услуги; като има предвид, че правото на детето да придобие гражданство и да бъде регистрирано веднага след раждането е залегнало в член 7 от Конвенцията на ООН за правата на детето;

- Ф. като има предвид, че децата са сред най-уязвимите по отношение на последиците от изменението на климата, което засяга тяхната продължителност на живот, здравето им, правото им на образование и правото им на закрила, и води до разселване в райони, предразположени към природни бедствия; като има предвид, че рисковете за околната среда причиняват смъртта на едно на всеки четири деца³⁰⁸;

- Х. като има предвид, че участието на децата във вътрешните и външните политики на ЕС все още е ограничено; като има предвид, че следва да се прилагат системни начини за включване на основано на правата участие на децата в изготвянето на политиките на равнище ЕС, на национално и местно равнище; като има предвид, че децата имат право да участват в демократичния живот и в решенията, които пряко или косвено ги засягат; като има предвид, че най-маргинализираните и изключените групи имат още по-малки възможности за участие в процесите на изготвяне на политики и вземане на решения;

- Ц. като има предвид, че значителен брой деца все още са задържани в ЕС; като има предвид, че Комитетът на ООН по правата на детето поясни, че децата никога не следва да бъдат задържани по свързани с имиграцията съображения и че задържането никога не може да бъде обосновано като съобразено с висшия интерес на детето, в съответствие с Декларацията от Ню Йорк за бежанците и мигрантите от 19 септември 2016 г.; като има предвид, че държавите членки трябва да осигурят подходящи, хуманни и несвързани с лишаване от свобода алтернативи на задържането, включително като гарантират, че мерките, свързани с COVID-19, никога не водят до задържане на деца; като има предвид, че държавите членки следва системно да събират дезагрегирани данни относно задържането на деца в контекста на миграцията, докато Комисията следва да насърчава съпоставимостта на тези данни чрез Евростат;

- Ч. като има предвид, че децата, настанени в институции от затворен тип, бяха особено засегнати от пандемията; като има предвид, че мерките за изолация във връзка с пандемията изострят уязвимостта на децата, настанени в психиатрични и социални институции, домове за сираци, бежански лагери, центрове за задържане и други затворени центрове; като има предвид, че случаите на насилие срещу деца, затворени в тези структури, вероятно ще останат незабелязани, а службите за закрила на децата и семейството са претоварени и функциите им са нарушени;

³⁰⁸ УНИЦЕФ, „Reimagining our Future: [Building Back Better from COVID-19](#)“ (Преосмисляне на нашето бъдеще: по-добро възстановяване от COVID-19), юни 2020 г.

- Ш. като има предвид, че в Общия регламент относно защитата на данните³⁰⁹ се признава, че децата заслужават специална защита по отношение на личните си данни и че това налага информацията относно техните данни да им бъде предоставяна на подходящ за деца език; като има предвид, че достъпът на децата до платформите на социалните мрежи трябва да се съпътства от повишаване на познанията им относно цифровите технологии; като има предвид, че насърчаването на цифровото образование, грамотност и умения е от ключово значение за ограничаване на злоупотребите със социалните мрежи, особено в случая на ненавършили пълнолетие потребители, които имат достъп до платформи, за които не се изисква проверка на възрастта, в интерес на защитата на уязвимите групи, и особено на децата;
1. приветства инициативата на Комисията да изготви нова всеобхватна стратегия за правата на детето десет години след Програмата на ЕС за правата на детето от 2011 г.; призовава за подходящи законодателни и незаконодателни предложения и обвързващи и необвързващи инструменти на ЕС за справяне с предизвикателствата, пред които са изправени децата;
 2. подчертава, че детето е преди всичко дете, независимо от неговия етнически произход, пол, националност или социален и икономически произход, способности или миграционен статут или статут на пребиваване, и че висшият интерес на детето трябва да бъде включен във всички политики, процедури и действия на ЕС, които засягат деца;
 3. отново призовава Комисията да включи в стратегията на ЕС за правата на детето („Стратегията на ЕС“) всички разпоредби, съдържащи се в резолюцията на Парламента от 26 ноември 2019 г. относно правата на детето по случай 30-ата годишнина на Конвенцията на ООН за правата на детето;
 4. подчертава, че Стратегията на ЕС трябва да възприеме балансиран по отношение на половете подход, който да интегрира перспективата за равенство между половете във всички програмни сектори, да е насочена към благосъстоянието и овластяването на момичетата, да отговаря на техните специфични потребности и да признава техните права;
 5. подчертава, че в Стратегията следва да се съдържа призив към държавите членки да отделят всички необходими ресурси за ефективното прилагане на Конвенцията на ООН за правата на детето; освен това призовава държавите членки да обърнат внимание на структурните неравенства и да дадат приоритет на публичните инвестиции в образованието, здравеопазването, жилищното настаняване, семейната подкрепа и грижите за децата, както и да инвестират във висококачествени универсални услуги, които да достигат до всички деца; призовава държавите членки да укрепят капацитета на работната сила в областта на социалните услуги, за да подкрепят децата и семействата, изправени пред специални предизвикателства, и да подкрепят операторите на първа линия в

³⁰⁹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

службите за закрила на детето;

6. призовава държавите членки да гарантират правото на образование за всяко дете и да установят мерки за борба и предотвратяване на преждевременното напускане на училище, както и да гарантират равен по отношение на пола достъп до качествено, приобщаващо образование от ранна детска възраст до юношество, включително за децата от ромски произход, децата с увреждания, децата без гражданство и децата мигранти, както и за децата, които живеят в условия на хуманитарни кризи и в извънредни ситуации;
7. подчертава, че цифровото образование не следва при никакви обстоятелства да замества присъственото обучение, особено когато достъпът до технологии е ограничен, и следва да се използва само във времена на големи трудности, като пандемии, или по начин, който допълва присъственото обучение на живо; призовава Комисията да направи задълбочена оценка на начина, по който кризата засегна правото на образование и да предложи препоръки на държавите членки въз основа на резултатите от този анализ;
8. призовава държавите членки да въведат специфични мерки за „безопасно училище“, включително предоставяне на хигиенни продукти и споделяне на информация по подходящ за децата начин относно миенето на ръце и други хигиенни мерки по време на пандемията от COVID-19;
9. призовава държавите членки да гарантират правото на приобщаващо образование и да осигурят достъп до всеобхватна, съобразена с възрастта информация относно пола и сексуалността, както и достъп до сексуално и репродуктивно здравеопазване и сексуално възпитание; припомня, че образованието в тази област е необходимо, за да се гарантира пълното образование и закрила на децата, в съответствие с последния доклад на Комисията;
10. отново призовава ЕС да засили действията си за прекратяване на всички форми на насилие и дискриминация срещу деца, включително физическо, сексуално, икономическо и психологическо насилие, наранявания, злоупотреба, неполагане на грижи, малтретиране и експлоатация както онлайн, така и офлайн, принудителни бракове, трафик, малтретиране и експлоатация на деца мигранти, изтезания, убийства на честта, генитално осакатяване на момичета, кръвосмешение, насилствено напускане на училище и използване на деца като войници; подчертава, че за да се гарантира последователност по отношение на защитата на децата от насилие, трафик и експлоатация, всички законодателни и незаконодателни инициативи, засягащи правата на децата, трябва да вземат предвид стратегията на ЕС за правата на детето; призовава Комисията да публикува график относно тези предложения, като същевременно гарантира изпълнението на своите препоръки чрез подходящ и ефикасен механизъм за мониторинг;
11. призовава Комисията и държавите членки да прекратят, в законодателството и на практика, детския труд и всички други форми на труд, които могат да навредят на здравето и безопасността на децата; подчертава неотложната необходимост от справяне с този проблем, като се има предвид въздействието на кризата, предизвикана от COVID-19, върху най-уязвимите, които бяха засегнати от спад на доходите и от липса на достъп до социална закрила, вследствие на което

повече деца са принуждавани да работят; призовава следователно Комисията да включи правата на децата в бъдещата рамка на ЕС за устойчиво управление, включително задължителните изисквания на ЕС за надлежна проверка, и да подкрепи действията на трети държави за премахване на детския труд чрез програми за сътрудничество; препоръчва да се приеме задължителна междусекторна надлежна проверка и да се гарантира, че всички политики на ЕС са съобразени с интересите на децата, като се поема ангажимент за извършване на предварителен и последващ контрол на зачитането на правата на човека;

12. призовава Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) да засилят усилията за предотвратяване и прекратяване на тежките нарушения срещу деца, засегнати от въоръжен конфликт; изразява дълбока тревога във връзка с факта, че свързването на деца с въоръжени групировки и вербуването им в тях често се случва, когато децата нямат други възможности за избор; подчертава, че е важно да се постигне напредък по програмата за правата на децата, засегнати от въоръжени конфликти, в рамките на външната дейност на ЕС и политиките за борба с тероризма и за сигурност, в съответствие с плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията, като тя се интегрира в политическите диалози, мисиите и операциите по линия на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), реформите в сектора на сигурността и посредничеството; призовава Комисията и ЗП/ВП да назначат специални служители и да създадат специални отдели в делегациите на ЕС за закрила на детето; призовава държавите членки да защитават малолетните граждани, които могат да бъдат задържани за престъпления, свързани със сигурността, или за връзки с въоръжени групировки, и да улесняват тяхното завръщане в държавата им на произход с цел реабилитация, реинтеграция и/или наказателно преследване, по целесъобразност, при пълно спазване на международното право;
13. подчертава, че защитата на децата от сексуална експлоатация и насилие е от съществено значение; изразява съжаление във връзка с факта, че 23 държави членки все още не е приложили Директивата относно борбата със сексуалното насилие срещу деца; отбелязва акцента, който Съветът на Европа поставя върху многостранното сътрудничество като основа за ответните действия във връзка със сексуалното насилие над деца онлайн, като обхваща правоприлагащите органи, националните органи, механизмите за докладване и доставчиците на услуги/сектора; приветства намерението на Комисията да предложи по-дългосрочна законодателна уредба за борба със сексуалното насилие над деца през първото тримесечие на 2021 г.; отново изразява подкрепа за създаването на Европейски център за предотвратяване и борба със сексуалното насилие над деца — възможност, която понастоящем се оценява от Комисията; приветства работата на Европол в областта на превенцията, а именно неговите кампании за повишаване на осведомеността с цел предотвратяване на сексуалната експлоатация на деца онлайн^{310,311};
14. подчертава, че насилието и малтретирането на деца се увеличило в обезпокоителна степен, докато достъпът до социалните служби и институциите

³¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/bg/about-europol>.

³¹¹ <https://www.europol.europa.eu/bg/about-europol>.

за защита стана силно ограничен по време на пандемията от COVID-19; подчертава, че е важно да се разработят превантивни политики за борба с насилието срещу деца на равнище ЕС; подчертава ролята на агенциите и органите на ЕС за прилагането на законодателната уредба на ЕС относно правата на детето; призовава Комисията да включи в Стратегията план за действие на ЕС със стандарти и референтни показатели за доставчиците на онлайн услуги и технологичните дружества, за да се обезпечи безопасността на децата онлайн, отвъд защитата им от незаконно съдържание и предпазването им от вредно съдържание; призовава държавите членки, които все още не са направили това, да криминализират онлайн сприятеляването с цел сексуална злоупотреба и киберпреследването;

15. призовава Комисията да гарантира, че Стратегията на ЕС е съгласувана с приоритетите и законодателните предложения, изложени в приетата неотдавна Стратегия на ЕС за по-ефективна борба срещу сексуалното насилие над деца, стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите, европейската стратегия за равенство между половете и стратегията на ЕС за равнопоставеност на ЛГБТИК за периода 2020 — 2025 г.;
16. счита, че е от решаващо значение в Стратегията на ЕС да бъдат включени конкретни мерки за инвестиране в децата с цел изкореняване на детската бедност, включително създаването на Европейска гаранция за децата с подходящи ресурси; призовава Комисията да представи предложението си за създаване на Европейската гаранция за децата през първото тримесечие на 2021 г., в съответствие с поетия от нея ангажимент, и призовава държавите членки да ускорят въвеждането ѝ и да инвестират всички възможни ресурси, включително фондове на ЕС като Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Помощта за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа (REACT-EU), Механизма за възстановяване и устойчивост, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), InvestEU, „Еразъм+“ и фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), в борбата срещу детската бедност и социалното изключване; подчертава, че държавите членки следва да създадат както многогодишни национални стратегии за борба с детската бедност и социалното изключване, така и национални планове за действие във връзка с Гаранцията за децата;
17. изразява загриженост, че в контекста на възстановяването от кризата, предизвикана от COVID-19, необходимостта от преодоляване на детската бедност ще нарасне и че бедността ще оказва все по-голямо въздействие върху децата като най-уязвимата сред най-необлагодетелстваните групи; настоятелно призовава Стратегията на ЕС да бъде допълнена с цялостна стратегия за борба с бедността, включваща мерки за осигуряване на достойни и финансово достъпни жилища и справяне с бездомничеството; припомня, че стратегиите за изкореняване на детската бедност трябва да отчитат реалността на самотните родители и многодетните семейства, като се има предвид, че домакинствата с един родител и многодетните домакинства са сред уязвимите групи;
18. подчертава, че е важно в Стратегията на ЕС да се въведат мерки за осигуряване на добър достъп до здравеопазване за децата и семействата, в съответствие с програмата „ЕС в подкрепа на здравето“, като същевременно се вземат предвид трудностите, които срещат децата по отношение на достъпа до това право;

19. подчертава, че е важно Стратегията на ЕС да въведе мерки за актуализация на съществуващата рамка на ЕС за действие в областта на психичното здраве и благоденствието, която следва да бъде напълно приобщаваща, за да се отговори и на потребностите на децата в уязвимо положение и от маргинализирани и расово обособявани групи; призовава Комисията и държавите членки да увеличат инвестициите в психичното здраве и психосоциалните услуги за деца и семейства, особено в държави с ниски и средни доходи и в контекст на хуманитарна нестабилност; призовава държавите членки да въведат механизми за ранно откриване на проблеми, свързани с психичното здраве; призовава за пълно интегриране на психосоциалната подкрепа и на подкрепата за психичното здраве в националните и транснционалните системи за закрила на детето, както и за обучение на специалисти относно специфичните потребности на децата;
20. отново призовава за осигуряване на правосъдие, съобразено с интересите на детето, с подходящи и приобщаващи производства, които отчитат потребностите на всички деца; подчертава, че е важно да се обезпечи правото на детето да бъде изслушвано, да бъде подпомагано от законен представител и напълно да бъде уведомявано по начин, подходящ за деца, на всеки етап от съдебните производства, в съответствие с членове 4 и 16 от Директива (ЕС) 2016/800 и с членове 22 и 24 от Директива 2012/29/ЕС³¹², включително за деца мигранти, с особен акцент върху непридружените ненавършили пълнолетие лица; призовава държавите членки бързо да транспонират и започнат да прилагат директивите; призовава държавите членки да гарантират, че съдилищата за децата и по семейните въпроси изпълняват основните си функции, като продължават да провеждат спешни изслушвания и да изпълняват съдебни разпореждания за полагане на грижи и закрила на деца, които са непосредствено застрашени от неполагане на грижи или малтретиране; припомня, че следва да бъдат въведени специални гаранции за децата, които влизат в контакт със съдебни или свързани производства, и подчертава необходимостта да се обучат специализирани служители;
21. отбелязва със съжаление, че 11 от 27-те държави членки не са предоставили достъп до онлайн целева информация за деца относно съдебната система, като интерактивно образование относно законните права, и призовава всички държави членки да гарантират, че децата имат достъп до тази информация по подходящ за тях начин, като се вземат предвид всички увреждания, които биха могли да възпрепятстват достъпа³¹³;
22. подчертава значението на висшите интереси на детето при трансгранични семейни спорове; призовава държавите членки да гарантират, че изпълняват задълженията си, както е предвидено в регламента „Брюксел Па“³¹⁴, а

³¹² Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57).

³¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf.

³¹⁴ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност (ОВ L 338, 23.12.2003 г., стр. 1).

националните органи — да признават и изпълняват съдебни решения, постановени в друга държава членка по дела, свързани с деца, като решения за упражняването на родителски права, право на посещаване и задължения за издръжка; подчертава значението на тясното сътрудничество и ефикасната комуникация между различните национални и местни органи, участващи в производства за предприемане на мерки за закрила на дете; призовава държавите членки да зачитат правото на децата да виждат родителите си въпреки ограничителните мерки, свързани с пандемията, доколкото това не застрашава тяхната безопасност и здраве;

23. призовава ЕС, неговите агенции и държавите членки да сложат край на липсата на гражданство при децата както в рамките на ЕС, така и извън него, включително чрез подобряване на капацитета на служителите на първа линия да идентифицират, регистрират и реагират по подходящ начин на липсата на гражданство в контекста на миграцията и убежището, като насърчават и осигуряват всеобщ достъп до регистрация и удостоверяване на ражданията, независимо от статута на родителите, включително за семействата на ЛГБТИК, като въведат, усъвършенстват и прилагат правни гаранции за предотвратяване на липсата на гражданство в детска възраст и като въведат и усъвършенстват основани на права процедури за определяне на липсата на гражданството при децата, за да изпълнят международните задължения по отношение на лицата без гражданство в контекста на миграцията, в съответствие с висшите интереси на децата и правото им да придобият гражданство;
24. подчертава, че в Стратегията на ЕС трябва да бъдат включени мерки за подобряване на положението на децата мигранти и за защита на техните интереси както в рамките на ЕС, така и извън него, на всеки етап от процедурите за убежище; призовава Комисията и държавите членки да гарантират въвеждането на гаранции и процедурни права за децата в общата европейска система за убежище, с особен акцент върху бързите процеси на събиране на семейството в съответствие с Директива 2003/86/ЕО, достъпа до подходящи условия за приемане, социални и медицински грижи, своевременното назначаване на квалифицирани законни представители и настойници за непридружените ненавършили пълнолетие лица и достъпа до пригодена за деца информация;
25. подчертава значението на интеграцията и приобщаването на децата мигранти и бежанци; отново заявява, че е важно да се премахнат всички пречки пред достъпа до основни услуги и мерки за интеграция и приобщаване, включително психосоциална подкрепа и подкрепа за психичното здраве, както и да се предоставят възможности на децата за по-широко социално приобщаване; призовава Комисията да предприеме спешни действия за повишаване на осведомеността относно значението на промяната на посланията относно миграцията и борбата с отрицателните стереотипи;
26. счита, че Стратегията следва да определи като приоритет правата на децата по отношение на лишаването от свобода в съответствие с правата, очертани в глобалното изследване на ООН върху лишаването от свобода на деца; настоятелно призовава ЕС и държавите членки да засилят действията за прекратяване на задържането на деца, особено в контекста на миграцията, и да разработят основани на общността алтернативи на задържането, които зачитат висшите интереси на детето и дават възможност на децата да останат с членовете

на своите семейства и/или настойниците си, без да бъдат лишавани от свобода, докато се вземе решение относно статута им на мигранти;

27. счита, че Стратегията на ЕС следва да интегрира и насърчава правата на уязвимите деца във всички области на политиката и да възприеме междусекторен подход, който отчита множеството форми на дискриминация, на които са подложени например децата от расово обособявани групи, децата с увреждания, децата без или застрашени от загубата на родителски грижи, децата, настанени в специализирани институции, децата ЛГБТИК, децата от етнически малцинствени групи, децата мигранти и бежанци, децата без гражданство и без документи, децата — жертва на насилие и сексуално насилие, децата, които са пряко или косвено засегнати от правосъдието, децата с проблеми, свързани с психичното здраве, бездомните деца, момичетата и децата на лишени от свобода родители; припомня, че социалните услуги и помощта за семейства са от съществено значение, за да се избегнат разделяне на семейството и социално изключване;
28. подчертава, че ромските деца, и по-специално ромските момичета, в цяла Европа са изправени пред допълнителната тежест на расизма, както и на дискриминация въз основа на пола, което ги изтласква в периферията на техните общества; подчертава, че ниските образователни постижения, високият процент на нередовно посещаване и преждевременното напускане на училище, неприобщаващите училищни системи, високите равнища на безработица и ограничените възможности за заетост лишават момчетата и момичетата от ромски произход от реалистични възможности за интеграция и пълноценно участие в обществото; припомня факта, че липсата на лични документи възпрепятства способността на много ромски момичета да получат достъп до образование, здравеопазване и други свързани услуги, и освен това припомня, че засиленият расизъм и антициганизъм засягат безопасността на ромските момичета, като ги правят все по-уязвими на социално изключване, експлоатация, трафик и насилие³¹⁵;
29. счита, че Стратегията на ЕС следва да предложи приобщаващ подход за защита на най-уязвимите деца в съответствие с Хартата, Конвенцията на ООН за правата на детето и общите коментари на Комитета по правата на детето на ООН, както и с целите за устойчиво развитие (ЦУР) и техните свързани с децата целеви стойности, така че да никой не бъде пренебрегван; отново подчертава значението на създаването на безопасна среда за уязвимите деца и техните семейства чрез социални инвестиции и признава, че жилищните условия за децата и семействата следва да бъдат признати и интегрирани в определението за уязвимост; подчертава, че е важно да се разработват и укрепват интегрирани национални и транснационални системи за закрила на детето, разполагащи с ресурси, с методи за прилагане и със схеми за наблюдение;
30. подчертава, че е важно ЕС да обърне внимание на пречките — били те физически (лоша инфраструктура и география), технологични (устройства с ниска функционалност), културни (полови и социални норми, културни практики и увреждания или малцинствен статут) и икономически и социални — пред цифровите технологии в своите вътрешни и външни политики;

315 <https://rm.coe.int/16800c0a86>.

31. подчертава, че е важно ЕС да инвестира в цифрова грамотност с цел да се осигури свободен достъп до цифрова грамотност и цифрово образование за всички деца, особено децата от слабо обслужвани или маргинализирани общности, като се постави акцент върху изграждането на тяхната устойчивост и предлагането на психосоциална подкрепа; отбелязва, че тези инвестиции биха могли да бъдат осъществени като част от новата европейска програма за умения на европейското пространство за образование и да се възползват от фондовете на ЕС за развитие и от хуманитарните фондове; посочва, че инвестициите, за да се гарантира, че образователните системи могат да предоставят цифрово образование, грамотност и умения на всички деца, са от основно значение за насърчване на разбирането на децата за цифровите технологии, за преодоляване на неравнопоставеността, за подобряване на цифровото приобщаване и за овластяване и защита на децата и на техните права онлайн и офлайн; припомня, че развитието на цифровото образование, грамотност и умения следва да даде възможност на децата да се борят срещу опасностите на цифровото пространство, както и да управляват своите отговорности, когато взаимодействат в него;
32. призовава Комисията да включи мненията на децата чрез създаване на официални механизми за диалог и консултации и чрез обезпечаване на тяхното пълноценно и съдържателно участие във вземането на решения, със специален акцент върху мнението на най-уязвимите, например момичетата, децата, живеещи в бедност, разселените деца и децата мигранти, както и децата с увреждания;
33. призовава Комисията и държавите членки да въведат специални механизми за оценка на въздействието на COVID-19 върху децата с цел събирането на данни с оглед на разработването на по-качествени национални планове за действие за справяне с проблемите, засягащи децата, въз основа на мненията на децата; призовава държавите членки да установят подход на отчитане на правата на децата при определянето на националните планове за възстановяване;
34. призовава Съвета да приеме заключенията относно Стратегията на ЕС, в които се определя нова задължителна рамка за институциите на ЕС и държавите членки, по примера на Европейския консенсус за развитие, и се гарантира прилагането на добре проектирани, всеобхватни и подходящо финансирани интегрирани национални и транснационални системи за закрила на детето;
35. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че правата на детето са приоритет и са интегрирани във всички вътрешни и външни политики, действия и програми на ЕС, които засягат децата пряко или косвено, за да се осигури съгласуваност между различните инструменти;
36. призовава при разпределянето на своите бюджети Комисията да разработи показател за децата, за да могат институциите и партньорите на ЕС да измерват и наблюдават инвестициите на ЕС в децата посредством събиране на дезагрегирани и специфични данни, с цел установяване на несъответствия между политическите и финансовите ангажименти, като по този начин се предоставя оценка на мащаба на подкрепата от ЕС за правата на детето;
37. призовава държавите членки да изготвят годишен план за действие за прилагане на разпоредбите на Стратегията на ЕС за правата на детето и да интегрират

националния си план за действие в плана на ЕС за възстановяване и устойчивост;

38. призовава Комисията и държавите членки да обезпечат адекватното финансиране на Стратегията на ЕС за правата на детето, като гарантират, че инструментите на ЕС за вътрешно и външно финансиране, както и националните бюджети, подкрепят изпълнението на приоритетите, определени в Стратегията;
39. призовава Комисията да осигури подходящ мониторинг на изпълнението на Стратегията на ЕС от страна на държавите членки; припомня необходимостта да се осигури основано на права, съдържателно и приобщаващо участие на децата по време на целия процес на създаване и изпълнение на Стратегията, както и да се използват референтни и други показатели за по-добър мониторинг на напредъка;
40. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet